Гимназија "Јован Дучић" Добој

1945 - 2005

НОВИНСКО-ИЗДАВАЧКА КУЋА
"ШТАМПА" ДОБОЈ

ШЕЗДЕСЕТ ГОДИНА ДОБОЈСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

Приредиле:
Оливера Митровић
Велинка Перић

Редакцијски одбор:
Оливера Митровић
Велинка Перић
Златомир Новаковић
Рада Павков
Драгослава Марковић
Слађана Стојаковић
Обрен Лазић

Уредник:
Миленко Ђукановић

Рецензенти:
Василије Шајиновић, проф.
Миленко Ђукановић, проф.

Ликовно рјешење корица:
Павле Ристичевић, академски сликар

Техничко уређење и прелом:
Бранислав Бане Томановић

САДРЖАЈ:

Умјесто предговора 3
ПРВИХ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА (1945 - 1975. ГОДИНЕ) 5
На темељима Грађанске школе (од школске 1945/46. до 1948/49. године) . 7
Оснивање Гимназије 9
Прва школска година 1945/46. 10
Друга школска година 1946/47. 13
Трећа школска година 1947/48. 14
Четврта школска година 1948/49. 15
Гимназија стаса 17
Школска 1949/50. до 1954/55. 17
Реформисана Гимназија 21
Школска 1955/56. до 1959/60. 21
Настава и кадрови 22
Резултати васпитно-образовног процеса 23
Ка зениту 25
Школска 1960/61. до 1974/75. 25
Након тридесет година 33
Школска 1972/73. година 33
Школска 1973/74. година 34
Резултати успјеха средњих школа у школској 1973/74. години 36
Школска 1974/75. година 37
Преглед кретања одјељења, ученика и наставника 39
Корацима "Младости" 41
Културно - умјетничко друштво "Младост" 41
Сјећања 43
КРОЗ ИСКУШЕЊА ДО ПОНОВНОГ РОЂЕЊА (1975 - 2005). 47
Гимназија у периоду од 1975/76. године до 1983/84. године. 49
Била су то златна времена Гимназије у Добоју 49
Јесмо ли разумјели Андрића 52
"Нико нас није ни питао да ли желимо или не..." 53
Школска кецеља 54
Рекордни уписи крајем осамдесетих година 55
Први факултет у граду Добоју 56
Једна од најбољих школа на регији 56
Други у Републици 57
"Они Руси што се праве важни" 61
Прелазак на петодневну радну седмицу 62
Сјећам се 62
Некад и сад, исте муке и исти проблеми 63
"Сјећање је једини рај из кога не можемо бити изгнани" 64
Референдум 65
Пооштрен критериј првих разреда 66

Награда "Хасан Кикић" 70
Изборна настава 74
Гимназијалка 75
Преломно вријеме 76
Почетак гашења 79
Школска 1980/81. година 79
Школска 1981/82. година 81
Школска 1982/83. година 83
Нема више Гимназије 88
Усмјерено образовање 89
Историјат "заједничких језгри" 89
Нема више табле са називом Гиманзије 89
Избор је математичко - рачунарска струка 95
Врхунски резултати - мизерне плате 101
Повратак Гимназије 103
Аплауз Гимназији 103
Школска 1990/91. 106
О програму математике 107
Пријемни за Гимназију 109
"Ако Атина не буде имала учитеља - неће бити Атињана" 110
Поново штрајк 111
Скупштинске дилеме су трајале све до почетка рата 111
Савјет није послушао власт 112
Наставни планови 113
Рат почиње 114
"... И коначан резултат је..." 116
ГИМНАЗИЈА У РАТНИМ ВРЕМЕНИМА 119
Искушења школске 1992/93. године 119
Наставни план 121
Свјетлост свијеће 124
"Имали смо среће" 125
"Она нам се увукла под нокте, у косу, поре, душу" 126
Именовање директора 128
Документи времена 129
Зар смо им толико важни? 131
Сећање на Грчку, 1995. године 132
Испит је морала успјешно положити и установа 134
Ђулићи увеоци 135
"Наши су нас ученици начинили храбријима него што јесмо" 140
Посљедњих тридесет година - секције и такмичења 145
Литерарно-драмска секција 145
Трагом Светосавља 150
Фолклорна секција 151
Хор 153
Језичка секција 155
Такмичења из физике 161
Математика 161
Шах 163

Горани добојске Гимназије 165
Гимназија и спорт 171
Златне значке и златна времена 172
Ја, матурант! Ово звучи јако озбиљно 175
Матуре и матуранти генерације 176
Матурантске екскурзије 177
Бисери генерације 2000/2004 194
Сјећања II 199
На пола пута... 219
Наставно особље Гимназије 221
Административно особље 266
Радници на одржавању хигијене 267
Матуранти 1975-2005 268
Признања 299

Умјесто предговора

Verba volant, scripta manent (Ријечи лете, написано остаје)

Гимназија као установа од културе и интелектуалне савјести мора оставити траг пером о свом шездесетогодишњем постојању и раду. Монографија ће дати историјат рада и прегалаштва генерација гимназијалаца и њихових професора, освијетлити, након 60 година постојања Гимназије у Добоју, ону спону која се увијек рађа између образовних институција од значаја и прогреса и развоја једног града.

Монографија обухвата временско раздобље од 60 година, колико постоји институција данашње Гимназије којој је и посвећена ова књига.

Очекивати да се каже све и обухвати свака сфера живота, те задовољи свачији укус и уопште претендовати да се у толиком временском раздобљу објасни свака пора живота и рада ове институције, било би равно авантури.

Велике друштвене промјене остављале су логично своје трагове и посљедице и на ову, за град и околину сигурно најважнију образовну установу. С промјенама режима и идеологија, мијењала се и свијест наша, погледи на свијет, навике, васпитања, комплетан начин живота.Та различитост свјетова управо је уочљива у прилозима бивших гимназијалаца.

Првих тридесет година су рађени на основу Моногрфије која обиљежава 30 год. јер је то било примјерено и доступно. Други дио књиге рађен је на основу сачуване и доступне документације, као и на основу прилога појединаца, заинтересованих и расположених да учествују у овом великом пројекту. Овом приликом им се захваљујемо.

У почетку је било мало заинтересованих за учешће у овом заиста амбициозном послу, али како је вријеме одмицало и број прилога се повећавао. Најзад, бројност прилога омогућила је да се најбољи одаберу а мање добри не уврсте.

Монографија обухвата низ датума и свечаности које можемо набрајати и које презентују културолошки рад установе. Покушали смо у својој презентацији да пратимо њихову учесталост али првенствено с циљем да низом наизглед неповезаних датума и догађаја трагамо и нађемо ону танку нит духовног гимнзијског идентитета и интелектуалног дамара који јесте и мора, без обзира на вријеме и тренутак, да буде и остане мото сваког гимназијалца и сваке установе која носи тај назив. А то је, првенствено, ширити хоризонте, усмјеравати и формирати видике, знањем и култивисаним, естетским погледом бити Пијемонт за недорасле и недограђене средине, упливати у њих, не поданички, него интелектуалном снагом, ићи, ако треба и против матице, колико се може, јер то и јесте њена мисија. Догађаји који су наведени и издвојени, бирани су управо по тој вриједности.

Сигурно се понешто вриједно и пропустило, али без намјере, већ због немања података и неучешћа оних који би могли бити свједоци прича из било које области живота ове установе. Најзад, вјерујемо да ће ова књига испричати историјски пут ове школе, али да од збира датума више вриједе успомене и приче бивших и садашњих гимназијалаца, јер су заиста изузетне и обојене гимназијским духом.

Само се чини да су сличне, да су варијације на исту тему - у бити све су бисери, мала умјетничка дјела. Срећни смо што су опстали ови дивни људи са свим својим унутрашњим богатствима и љепотама у времену владавине економије и политике.

****

Дакле, ми смо само посматрачи грађе и достављених прилога, а то све је дало слику живота ове институције. Надамо се да има реалности у тој слици и духа времена које је протекло. Наравно, субјективност је неизбјежна, она је дио људског бића.

"Књиге су још руковођене старим правилом,
Рођене из веровања да је видљива лепота
Мало огледало за лепоту постојања",

каже пјесник, а ми у овим ријечима видимо смисленост нашег труда и олакшање за напоре који су пратили наш рад.

Оливера Митровић
Велинка Перић

I

Првих тридесет година (1945 - 1975)

Истинска просвета изникла
је на мученишству свести пред
најмањим грехом.

* * *

Учи што хоћеш, и знај што можеш,
али једно не смеш научити: на зло
употребити своје знање.

* * *

Образован је онај ко има образа.

Св. Николај Жички

На темељима Грађанске школе

Школска 1945/46. до 1948/49.

Прве године живота и дјеловања Гимназије у Добоју, њено оснивање, односно прерастање из бивше Грађанске школе у Добоју у Гимназију, те услове њеног стварања и рада није лако ни једноставно објаснити и праказати.

Гимназија у Добоју је у знатној мјери продужетак рада Грађанске школе у Добоју. Почетак рада Грађанске школе везан је за јесен 1927. године. Школа тада није имала своју зграду. У немогућности да се њени први ђаци смјесте у постојећу зграду Основне школе, како се првобитно жељело, тадашњи градоначелник Ибрахим Мујичић је морао пристати да се Грађанска школа усели у приземље зграде Општине. Касније се Општина преселила у његову приватну зграду, а затим у зграду гдје се налазила Испостава среза тешањског (Тешањ је тада био среско мјесто, а Добој је био само његова испостава), да би читаву зграду Општине заузела Грађанска школа. Пет година касније финансијским средствима банске управе у Бањој Луци подигнута је, у непосредној близини Основне школе, посебна зграда за Грађанску школу, која је у тим приликама сасвим удовољавала потребама.

Убрзо иза тога се та новооснована школа окреће трговини и постаје Грађанска школа трговачког смјера. У даљем току свога постојања она је још неколико пута мијењала карактер и име. У вријеме окупације звала се Мјешовита грађанска школа и Државна опћа нижа средња школа, а након ослобођења (1945. године) враћен јој је првобитни назив Грађанска школа.

Зграда некадашње Грађанске школе а потом Државне реалне гимназије - данас Медицинска школа

Први директор школе био је Александар Ципруш који је остао све до 1939. године, кад је премјештен у Београд. Међу првим наставницима налазили су се Љубомир Новаковић и Антон Албрехт. Нешто касније су дошли, задржавајући се дуже или краће вријеме, до 1941. године, слиједећи наставници: Асим Дрљенић, Марија Радл, Стјепан Ивезић, Олга Правдић, Љубица Ципруш, И. Ладовац, Марија Антић, Христина Кодић, Јулка Стажић, Десанка Лијескић, Ана Барага, Ангелина Ангелус, Ванда Иванишевић, Новица Симић, Анка Константиновић, Јованка Томић, Ибро Мујезиновић, Даринка Селенић, Добрила Филиповић и Милица Хаџи - Митић.

У периоду окупације биле су честе промјене у саставу наставничког кадра. У априлу 1941. године управитељ школе (укинут је назив директора) био је Љубомир Новаковић који је на том положају још од одласка Александра Ципруша, али њега убрзо смјењује Марија Антић, ову такође убрзо Мато Филиповић; неко вријеме (у 1943. години) на тој дужности је Феодот Хмељ, а од тада до ослобођења Јосип Кубичек. Усташке власти још у 1941. години отпуштају из службе: Анку Константиновић, Даринку Селинић, Милицу Хаџи-Митић, Христину Кодић и Добрилу Филиповић. Међу редовним наставницима још од 1941. године налазе се Загорка (Ванда) Иванишевић, Јудита Ружић, Олга Правдић, Ибро Мујезиновић, Јованка Томић, Новица Симић и Љерка Сладовић. Нешто касније међу наставницима налазимо и: Вјеру Дадасовић, Велимира Николића, Клаудију Мељницки, Игора Мељницки, Јосипа Мартиниса и Марију Кубичек. У току тог периода неки су наставници премјештени из ове школе, а Загорка Иванишевић је у јануару 1945. године отпуштена с мотивацијом "јер је самовољно напустила службу".

Школа је тада имала четири разреда са 4 до 6 одјељења и са укупно 150 до највише 250 ученика.

Прва матура (мала матура) Грађанске школе у Добоју била је крајем школске 1930/31. године. Занимљиво је да су нећу првим ђацима те школе били Адил Бешлагић, Симо Лукић и Коста Јотић, а мало иза њих и Исмет Капетановић и Рефик Бешлагић, који ће касније припадати кругу организатора и првобораца народног устанка 1941. године. Међу ђацима ове школе по својој слободоумности и напредности истицали су се: Гидеон Озмо, Салих Османбеговић, Сеад Суљић, Даница Радишић, Радосав Радовић, Богдан Гаврић, Боро Радојчић, Миленко Ружојчић, Благоје Симић и Никола Орловић. Многи од њих су у току револуције дали свој значајан допринос, а у народноослободилачкој борби храбро су погинули: браћа Адил и Рефик Бешлагић, браћа Исмет и Дервиш Капетановић, Симо Лукић, Гидеон Озмо, Надежда Бењанин. Међу њима су народним херојима проглашени: Исмет Капетановић, Симо Лукић и Рефик Бешлагић. И велики број других ђака ове школе активно је учествовало у народноослободилачкој борби, а много их је положило своје животе.

У спомен бивших ђака који су пали у народноослободилачком рату, ђаци и наставно особље Гимназије подигли су 1955. године на згради тадашње Гимназије, раније Грађанске школе, мермерну плочу на којој је уклесан следећи текст:

У НОБ-и КОЈА ЈЕ ОРГАНИЗОВАНА И ВОЂЕНА ПОД РУКОВОДСТВОМ КПЈ ОД 1941. ДО 1945. ГОДИНЕ ДАДОШЕ ЖИВОТЕ МНОГИ

ЂАЦИ ОВЕ ШКОЛЕ ОД КОЈИХ СУ ЗА НАРОЧИТЕ ЗАСЛУГЕ И ЈУНАШТВО ПРОГЛАШЕНИ НАРОДНИМ ХЕРОЈИМА:

СИМО ЛУКИЋ
ИСМЕТ КАПЕТАНОВИЋ
РЕФИК БЕШЛАГИЋ

НЕКА ЊИХОВИ ЛИКОВИ СЛУЖЕ ЗА ВАСПИТАЊЕ МЛАДИХ ПОКОЉЕЊА.

ЂАЦИ И НАСТАВНО ОСОБЉЕ
ГИМНАЗИЈЕ У ДОБОЈУ

Међу наставницима Грађанске школе нарочито се као добар руководилац и стручан наставник истицао Александар Ципруш. Био је активан културно - просвјетни радник; водио пјевачки хор и на многим јавним приредбама успјешно наступао. Уз његово име вриједно је споменути сљедећа имена: Стјепан Ивезић, Асим Дрљевић, Десанка Лијескић, Ибро Мујазиновић, Ана Барага, Марија Анитић, Анка Константиновић, Новица Симић, Загорка Иванишевић и Љерка Сладовић. У редовима народноослободилачке војске били су: Анка Константиновић и Ибро Мујазиновић.

У току рата Грађанска школа у Добоју радила је доста нередовно, а нарочито у школској 1944/45. години. Послије ослобођења, тешким напорима створени су услови да се наставни процес настави и та школска година започела је 27. јуна 1945. године. Због великог застоја школска година је трајала све до краја мјесеца октобра.

У септембару 1944. године у Грађанску школу у Добоју било је уписано 248 ђака, у јануару 1945. године било их је 181, а на крају школске године број ђака је износио 175. Тешко је било установити резултате те нередовне школске године, али је вјероватно да је 41 ђак упућен на поправне испите послије чега их 14 понављало разред.

Крајем те школске године Грађанска школа у Добоју имала је четири разреда, од тога два одјељења других разреда, а наставнички збор су чинили: Јосип Кубичек - управитељ, Марија Кубичек, Загорка Иванишевић, Клаудија Мељницки и Игор Мељницки.

ОСНИВАЊЕ ГИМНАЗИЈЕ

Добој је 17. априла 1945. године дочекао свој дан ослобођења. Јединице 45. и 53. дивизије у саставу II армије заузеле су Добој и његову околину.

У јесен 1945. године обављене су основне припремне радње да Грађанска школа отпочне нову школску годину Министарство просвјете Народне владе БиХ је, на основу члана 1, 2. и 3. Закона о укидању грађанских школа што га је донијело Предсједништво Привремене народне скупштине ДФЈ 26. октобра 1945. године, под бројем 7997 - 45 од 7. новембра 1945. године, донијело рјешење да се Државна мјешовита грађанска школа, са своја четири разреда претвори у Државну мјешовиту нижу гимназију у Добоју, такође са четири разреда. У вези с тим је ријешено да се бивши ђаци Грађанске школе, који су успјешно завршили одређени разред могу уписати у наредни разред

Гимназије без полагања диференцијалног испита. На основу тога требало је да се обави упис ученика у Гимназију. Интерес за школу био је велики, не само у Добоју и његовоју ужој околини, него и у градовима и селима ширег региона. Велики интерес за Гимназију био је знак пробуђене свијести о потреби и значају школовања, посебно код сиромашних родитеља и њихове дјеце.

Упис ученика је обављен крајем октобра 1945. године. Занимљиво је споменути да је Мјесни народни одбор у Добоју, користећи се старим обичајем, путем телала обавијестио грађанство о времену и начину уписа ученика.

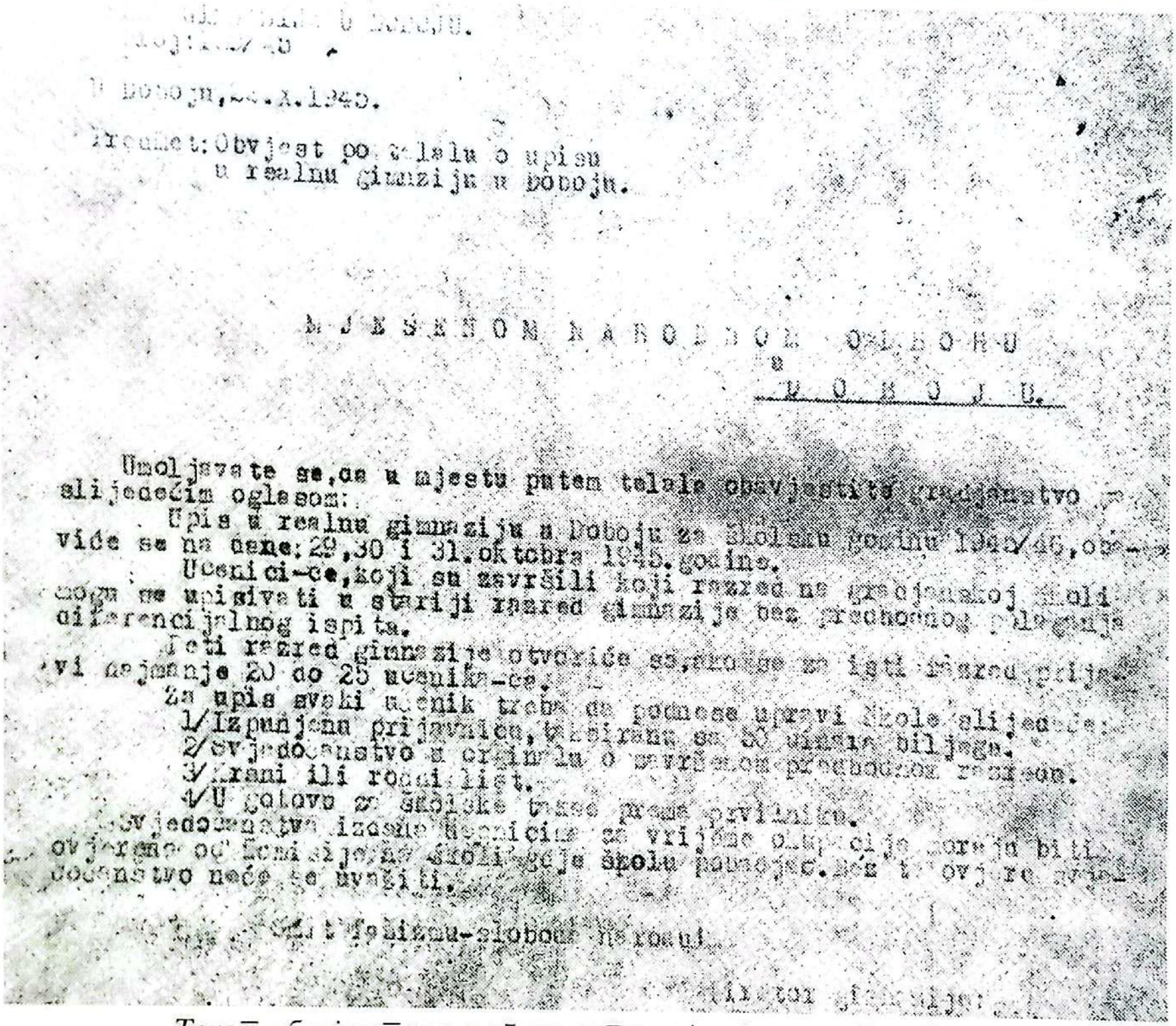
[illegible] u Doboju.
[illegible]

U Doboju, [illegible].X.1945.

Predmet: Obvjest po telalu o upisu
u realnu gimnaziju u Doboju.

MJESNOM NARODNOM ODBORU
u
DOBOJU.

Umoljavate se, da u mjestu putem telala obavjestite građanstvo [illegible] slijedećim oglasom:
Upis u realnu gimnaziju u Doboju za školsku godinu 1945/46, obavlja se na dane: 29, 30 i 31. oktobra 1945. godine.
Učenici-ce, koji su završili koji razred na građanskoj školi mogu se upisivati u stariji razred gimnazije bez prethodnog polaganja diferencijalnog ispita.
[illegible] razred gimnazije otvoriće se, ako se za isti razred prijavi najmanje 20 do 25 učenika-ca.
Za upis svaki učenik treba da podnese upravi škole slijedeće:
1/ Izpunjenu prijavnicu, [illegible] sa 50 dinara biljega.
2/ Svjedočanstvo u originalu o završenom prethodnom razredu.
3/ Krsni ili rodni list.
4/ U gotovo [illegible] školske takse prema pravilniku.
Svjedočanstva izdana učenicima za vrijeme okupacije moraju biti ovjerena od Komisije [illegible] [illegible] Bez te ovjere svjedočanstvo neće se uvažiti.

Smrt fašizmu – sloboda narodu!

[illegible] Direktor gimnazije:

Текст обавјештења о упису, што га је у граду читао телал

Приликом уписа се тражило оригинално свједочанство о завршеном претходном разреду. Како су нека свједочанства за вријеме рата, посебно на територији тзв. НДХ, стицана на неправилан и сумњив начин, то је Министарство просвјете БиХ још у мају 1945. године наредило да се путем посебних комисија испита ваљаност свих свједочанстава из периода окупације. Основане су комисије које су се бавиле испитивањем вјеродостојности докумената.

Прва школска година 1945/46.

Према дефинитивно обављеном упису, Државна реална гимназија у Добоју имала је пред почетак школске 1945/46. године сљедеће бројно стање ђака:

I разред - 180; II разред - 86; III разред - 57; IV разред - 56; V разред - 20; односно укупно 399 ђака.

Бројно стање уписаних ученика по народности изгледало је овако: Срба - 140, Хрвата - 82, Муслимана - 173 и Чеха - 4. Према занимању родитеља слика је била оваква: радника - 141, сељака - 83, занатлија и ситних трговаца - 71, државних службеника и официра ЈА. - 94, приватних службеника - 10.

Министарство просвјете је својим актом бр. 8765/45 од 17. новембра 1945. године одобрило да се могу отворити два одјељења И разреда, два одјељења II разреда и по једно одјељење III и IV разреда а накнадно је одобрило да се са 20 уписаних ученика отвори и једно одјељење 5 разреда. Школа је тада имала укупно 7 одјељења. Убрзо је Министарству упућен предлог да се отвори и трећа паралелка I разреда, образлажући то немогућношћу да у једном одјељењу буде 90 ђака, јер се "ученици не би могли покретати, а ради помањкања ваздуха би падали у несвијест." Предлог је усвојен па је тада Гимназија имала укупно осам одјељења. У односу на стање у томе погледу у школској 1944/45. години Гимназија је сада имала двије нове паралелке I разреда и једно одјељење V разреда, а укупан број ђака је био већи за 128.

Крајем новембра 1945. године Министарство просвјете је прописало Наставни план и програм за средње школе и дало упутство за почетак рада у школској 1945/46. години. Уз то је дат и попис уџбеника који се привремено могу употребљавати уз назнаку да се за историју за може препоручити ни један стари уџбеник.

Први наставнички колегијум гимназије у Добоју је изгледао овако:

Љубомир Новаковић, наставник за зоологију, ботанику, хемију и географију - в.д. директора,

Загорка Иванишевић, наставник за њемачки језик, историју и југословенску књижевност,

Ванда Марко, наставник за народни језик, историју и географију,

Клаудија Мељницки, учитељица вјештина, оспособљена за предавање цртања, француског и руског језика,

Игор Мељницки, учитељ вјештина, оспособљен да предаје пјевање, гимнастику и руски језик.

А наставни план за средње школе за школску 1945/46. годину

Предмет	Разреди							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Народни језик	6	6	6	6	5	5	5	5
Руски језик	4	4	4	3	3	3	3	3
Француски или енглески језик	-	-	-	-	3	3	3	3
Историја	2	3	3	3	3	3	2	3
Земљопис	3	2	2	2	3	2	2	2

Астрономија	-	-	-	-	-	-	2	-
Природопис	3	3	2	-	3	3	2	2
Математика	5	5	4	4	4	4	4	4
Физика	-	-	5	3	2	2	2	3
Хемија	-	-	-	4	-	2	2	2
Филозофија	-	-	-	-	-	-	-	2
Цртање	2	2	2	2	1	1	1	-
Пјевање	2	2	1	1	1	1	1	-
Гимнастика	2	2	2	2	2	2	2	2
Укупно часова	29	29	29	30	30	31	31	31

Напомена: II, III и IV разред раде по приложеном прилагођеном плану и програму.

Прва школска година је имала два полугодишта; прво је трајало до 16. марта 1946. године, а друго се завршило 30. јуна 1946. године. Између 1. и 6. јула је обављен нижи течајни испит, коме су приступили сви ђаци који су успјешно завршили ИВ разред.

Школа је до марта 1946. године имала једног послужитеља - Алију Јунузовића, који је ту дужност обављао и у бившој Грађанској школи још од 1934. године, а од марта 1946. на дужност другог послужитеља постављен је Салих Алићехајић.

Моги ученици су због учешћа у НОБ - и прекинули редовно школовање и то је био проблем свих простора захваћених ратом, па је Министарство просвјете крајем новембра 1945. године донијело Уредбу по којој се при средњим школама могу отворити посебна течајна одјељења за такве полазнике. У течајеве за ниже разреде гимназије могли су се уписати кандидати који су имали мање од 17 година. Уписано је 27 мушких и 19 женских - укупно 46 кандидата.

Течај је почео рад 29. јануара 1946. године, а завршио 10. маја исте године. Разумљиво, течај је још више ангажовао ионако презапослене наставнике.

Тешкоће у раду школе биле су многобројне - зграда је имала свега 8 учионица, па су у клупама сједјела по три па и четири ђака, а настава се одвијала у двије смјене. Школа је оскудијевала инвентаром - на прозорима није било стакла, често ни оквира. Тоалети су били неупотребљиви, није било воде ни електричног освјетљења. Недостајали су уџбеници и школски прибор, а ђаци, углавном путници, били су оскудно одјевени. Зато је Министарство просвјете сваког мјесеца додјељивало новчану помоћ најсиромашнијим и најбољим ученицима. Крајем марта 1946. године основан је Ђачки дом и радио је до краја школске године.

Бројно стање ђака се у току школске године мијењало. Крајем првог полугодишта Гимназија је имала 422 полазника, а Гимназијски течај их је

похађало 46. На крају школске године Гимназија је имала 418 ђака, а од тог броја позитиван успјех је постигло 354, а 64 их је остављено да понавља разред.

Крајем те школске године обављен је први нижи течајни испит ове Гимназије. Било је укупно 65 пријављених за тај испит. Као одлични ђаци ослобођени су полагања мале матуре: Славица Ловис, Бранка Утјешиновић, Татјана Сивјаков и Озрен Марјановић. Испит су положили одличним успјехом: Теуфик Аговић, Лазар Јерковић и Миливој Писар. Врло добар успјех постигло је 19, добар 22 а довољан успјех 5 ђака. Само 3 ђака су упућена на поправни испит. Тако ј е Гимназија у Добоју завршила своју прву школску годину у којој је направила врло важан први корак на свом путу.

Друга школска година - 1946/47.

Почетком школске 1946/47. године у Гимназији су радили сљедећи наставници: Љубомир Новаковић, Загорка Иванишевић, Ванда Мурко, Милица Јунгић, Клаудија Мељницки, Игор Мељницки, Марија Батинић, и Стеван Клашња. У току школске године бројно стање наставника се често мијењало, што је отежавало рад.

Министарство просвјете НР БиХ под бр. 12461/46 од 24. VIII 1946. године донијело је План школске мреже, који је, када се тиче гимназија на територији округа Добој, санкционисао постојеће стање у Добоју, тј. одлучио да ту остане пуна гимназија, затим да у Завидовићима буде само нижа, а да се постојећа пуна у Дервенти претвори у нижу. У вези с тим, Окружени народни одбор у Добоју је одредио да Гимназију у Добоју похађају ђаци са подручја срезова Добој, Грачаница, Тешањ, Теслић и Маглај, затим ђаци са подручја срезова Завидовићи и Жепче који ће у текућој школској години похађати IV разред, те ђаци са територија читавог добојског округа, који ће похађати више разреде. Та околност ће условити све већи прилив ђака у ту школу. Већ те школске године се укида пети разред Гимназије у Дервенти.

Крајем августа Министарство просвјете је донијело упутство за упис ученика и почетак рада у школској години у гимназијама и учитељским школама. Тим прописом су регулисани и сви услови који се односе на течајна одјељења. Ријешено је да се редован упис обави од 1. до 5. септембра, а накнадни најдаље до 20. септембра. Почетак редовне наставе одређен је за 15. септембар.

У септембру је Министарство просвјете донијело наставни план за школску 1946/47. годину, који се нешто разликује од прошлогодишњег. Ево како је изгледао тај план. (27страна)

Крајем октобра се број ђака првог разреда повећао на 206 па је затражено одобрење отварања четврте паралелке тог разреда. То се није десило. У фебруару 1947. године укупан број ђака се нешто смањио (један дио није добио смјештај у дому) па је укупан број ђака износио 553, не рачунајући течај другог разреда.

Течајно одјељење другог разреда је завршило рад 14. 12. 1946. године, а петнаест дана послије обављени су и поправни испити. Сви полазници, њих 47, успјешно су завршили. Послије тога течај је продужио рад као одјељење за трећи разред и завршио наставу 20. 05. 1947. године са укупно 52 полазни-

ка. Педесеторо их је постигло позитиван успијех а двоје их је упућено на поправни испит.

За упис у нови течај за први разред у октобру 1946. године није се јавио потребан број ученика, због чега није дато одобрење да се он отвори.

Редовна настава у Гимназији је почела 25. 09. 1946. године, тј. са закашњењем од десет дана, због тога што смо тада имали осам наставника, од којих су три била на допунском школовању у Сарајеву и што ђачки дом није могао да отпочне рад прије 01. 10. 1946. године.

У тој школској години организован је и отворен курс за официре ЈА, и то један за први и један за други разред. Оба су завршила рад 27. 03. 1947. године. Први је имао 19 а други 5 полазника. Сви су постигли позитиван успијех.

Крајем школске године била су укупно 544 полазника гимназијских одјељења. Од тога броја је 480 постигло позитиван успијех у учењу а осталих 64 или 12% је изгубило годину.

Настава у овој школској години била је бременита тешкоћама и проблемима. Оскудијевало се у простору, учионице су биле претрпане. Радило се у двије смјене, прије и послије подне а недостајало је и наставника. Неки наставници су се морали прихватити предавања предмета изван своје струке.

Опште сиромаштво ђачких родитеља било је и даље изразита појава. Огромна већина ђака нису имала основни средстава за учење а слаба исхрана, одјећа и обућа доводили су у питање њихово здравље и правилно развијање. Најслбије здравствено стање било је код ђака путника којих је било око 40% од укупног броја ђака Гимназије.

За многе ђаке који су имали такве и сличне услове Ђачки дом у Добоју је представљао прави спас. Дужност управника дома те школске године обављао је учитељ Велимир Николић.

У нарочито тешким условима живота и рада много је значило отварање школске кухиње. Захваљујући новчаној помоћи Министарства просвјете, затим помоћи Међународног дјечијег фонда и Црвеног крста у животним намирницама, кухиња је отпочела рад 18. 11. 1946. године и давала је топао оброк за око 150 ђака, претежно онима који су у школу долазили жељезницом или су морали дуго пјешачити до школе. Иако у тешким материјалним условима, ученици су постигли добар успијех у учењу и владању.

Трећа школска година 1947/48.

Крајем протекле школске године у Гимназији је било 11 редовних наставника, што је било мало у односу на потребе, те је дирекција школе предузела благовремене припреме да се наставнички кадар повећа. Тако су стигли Теуфик Лимић, учитељ из Грачанице, Ковиљка Јанићијевић, професор из Аранђеловца, а у новембру их је стигло још троје - проф. Угљеша Танасијевић из Србије, наставница Даница Илникар из Словеније и наставница Катарина Правидур и Војводине, те наставник Мухарем Алајбеговић. Наставнички збор је у току ове школске године имао укупно 15 наставника и изгледа овако: директор-Шефик Бешлагић, Зорка Црниловић, Милица Јунгић, Разија Берберовић, Клаудија Мељницки, Аника Танацковић, Ванда Мурко, Саљо Љамовић, Фадила Куленовић, Теуфик Лимић, Даница Илникар, Угљеша Танасијевић, Ковиљка Јанићијевић и Катарина Правидур.

Почетком ове школске године уведена је новост у пракси школе. Министарство просвјете је наредило да се направе и усвоје годишњи планови рада и тако је приступљено планирању свих важнијих послова за ту школску годину. План рада је предвиђао многе мјере у побољшању квалитета наставе. Посветио је пажњу стручном усвршавању наставника, те указивању помоћи ђачким организацијама, сиромашним ђацима, ђацима - путницима, одређујући задатке и задужења сваком наставнику.

Упис ђака је обављен благовремено. Ево орезултата тог уписа: Гим-назија: први разред - 318, други разред -172, трећи разред -163, четврти разред није постојао те године, пети разред -31, шести разред - 22 и седми разред - 17; укупно 723 полазника. У припремни учитељски течај уписало се 105 полазника. То што ове школске године није било четвртог разреда логична је последица рада по новој организацији школе, по којој је гимназија постала седмогодишња средња школа. Нижа гимназија, дакле, има три, а виша четири разеда. Убрзо се показало да то није добар потез, па је на савезној конференцији о питању гимназија, која је у организацији Комитета за школе и науку владе ФНРЈ одржана у Београду у мају 1948. године, одлучено да виша гимназија траје пет година.

Редовна настава је почела 15. септембра 1947. године, а завршила се 27. јуна 1948.године.

Према подјели предмета на наставнике у фебруару 1948. године види се да је у другом полугодишту било 6 одјељења првог разреда, 3 одјељења другог, 3 одјељења трећег, 1 одјељење петог и 1 одјељење семог разреда, што значи да је Гимназија имала укупно 15 одјељења. Укупно је било 790 ђака.

При Гимназији у Добоју је организован и општеобразовни течај за раднике из предузећа, тзв. Радничка гимназија, која је отпочела рад 9. 3. 1948. године. Уписано је 47 полазника, а 28 је успјешно завршило годину.

У току ове школске године постојала су још два курса - један за жељезничаре, а други за трговачке помоћнике.

И ова школска година била је карактеристична по доста тешким условима живота и рада ђака и наставника. Око 300 ђака је путовало возовима и пјешице и нарочито је било тешко у зимском периоду

У Петогодишњем плану развитка народне привреде НР БиХ, а у циљу ублажавања привредне и техничке заосталости, посебна пажња је посвећена оспособљавању нових квалификованих радника и средње квалификованих стручњака. У вези с тим, приступило се отварању нових стручних школа и курсева за које је било потребно осигурати полазнике.

Четврта школска година 1948/49.

У школску годину 1948/49. ушло се са повољнијим условима за рад али су остале извјесне тешкоће у раду. Недостајали су наставници за: фискултуру, латински језик, устав и филозофију. Након обављеног уписа на дан 20. 9. 1948. године бројно стање ђака Гимназије је било овакво: I разред - 350, II разред - 255, III разред - 153, IV разред - 66, VI разред - 28, VII разред - 18, VIII разред - 37; свега 909 полазника. Гимназија је тада имала 22 одјељења, радило се у три смјене јер је на располагању било свега осам учионица.

Дакле, изнесених података јасно је да је Гимназија у Добоју у прве четири године свога постојања имала трновит пут. Основана је 1945., у тешким

приликама непосредно послије ослобођења земље. У склопу добојске Гимназије било је неколико врста привремених школа и течајева (Гимназијски течај, Припремни учитељски течај, Течај за официре ЈА, Радничка гимназија, Течај за опште образовање службеника Министарства унутрашњих послова) који су обухватили око 500 полазника, а за школовање толиког броја полазника требало је створити материјалне и друге услове. Требало је брзо и много редити на обнови уништеног школског инвентара, учила и кабинета, што је тражило знатна финансиска средства. Сиромаштво ђака такође је било тежак проблем, па је оснивање Ђачког дома и покретање рада школске кухиње знатно побољшавало услове за школовање сиромашних ђака. Најбитнији фактор био је ентузијазам наставника и ђака, те општи напор читавог друштва да се створе и унаприједе основни животни услови и да се савладају тешкоће. То су били крупни кораци ка даљем успону и будућности Гимназије.

Гимназија стаса

Школска 1949/50. до 1954/55.

Школска 1949/50. година почела је 6. септембра 1949. године првом сједницом Наставничког вијећа, на којој је утврђен план рада школе и распоред одјељења. У први разред уписано је 326 ученика. Формирано је 7 одјељења са просјечно 46 ученика у одјељењу а тако је било и у другом разреду. У трећем разреду је било 158 ученика, па су формирана четири одјељења, а од четвртог разреда по свега једно одјељење за сваки разред. У осмом разреду је било само 14 ученика, што се може објаснити чињеницом да су ученици након полагања нижег разреда течајног испита, а тај испит се полагао након трећег разреда, престајали углавном да иду даље у гимназију, пошто су се запошљавали или уписивали у неке стручне школе. Ваља имати на уму да је послије рата мали матурант био велики школац, како се у народу говорило, и да смо имали период револуционарног етатизма, у коме је био потребан велики број радника у администрацији. У Југославији је, и то треба имати на уму, било и до 80% неписменог становништва. У току ове школске године у Гимназији је било 567 ученика нежих разреда, а у вишим 257; дакле, у вишим разредима је било свега једна трећина укупног броја ученика.

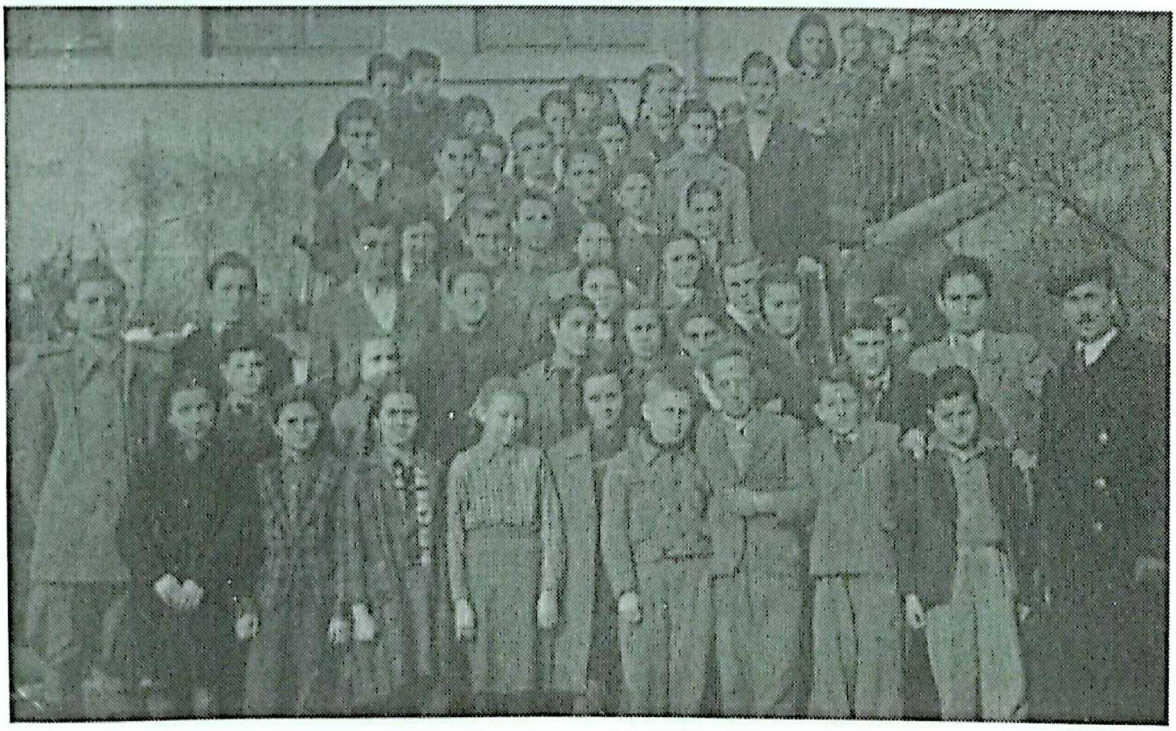

Четврти разред 1949/50. година

По завршетку првог полугодишта размотрени су полугодишњи резултати наставе на сједници Наставног вијећа. Расправљало се о проблемима: учитаља, ученика који путују, болесних ученика и о другима питањима.

Анализиран је успјех из сваког предмета и рад сваког наставника појединачно. Констатовало се да "ученици немају уџбеника, да многи путују из далека, да су многи ученици лоше обучени, да недостаје школски прибор".

У ову гимназију су долазили ученици са ширег региона који се протезао до Шамца, Теслића, Градишке и Тешња, па је велики број ученика становао у интернату. На полугодишту је такође констатовано да је стање у ентернату лоше: недостају просторије за учење, једини васпирач је био на боловању, а управник премјештен, велики број дјеце болестан.

Слаби услоби живота условили су да је велики број дјеце и наставника био болошљив.

Организовани су излети у природи и настојало се различитим облицима јачати и очувати ученичко здравље које је било у тешким условима живота у породици, а и у школи, угрожено. Поред осталог, трчање у природи на дуже или краће стазе - тзв. "крос" је било иза рата дуго омиљено спортско такмочење. Због врло наглашеног проблема у школском простору, током ове школске године школа је за ученике који су долазили из даљине околине, тзв. "возаре", увела четвородневну радну недјељу. Ови ученици су долазили у школу само четири дана, а нека одјељења пет дана. У циљу побољшања исхране ученика, у школи је током године отворена школска кухиња, у којој је око 800 ученика добијало један топли, млијечни оброк. У циљу стручног усавршавања наставника и побољшања њиховог рада, наставници су били организовани у стручне активе. Ови облици стручног усавршавања наставника су иза рата били врло развијени и углавном обавезни, а и врло значајни, јер је наставни кадар оспособљаван краћим школовањем, млад, или неприпремљен за средњу школу, на овај начин стално допуњавао своја стручна знања која су неопходна за наставу.

У вези са историјом нашег послијератног школства ваља напоменути да смо ових година имали нижу и вишу гимназију. У једном краћем периоду постојала је нижа гимназија од три разреда, а касније од четири, послије чега се полагао нижи течајни испит, који се звао мала матура, а поллије 8. разреда полагала се велика матура (виши течајни испит). Од школске 1955/56. године укинут је овакав систем ниже и више гимназије. Нижи (прва четири разреда) су постали дио пуне основне школе. У овој школској години, због прелазних периода, није постојао 7. разред, због чега 1952. године у школи није било ученика за велику матуру. Иначе, након мале матуре ученици су се могли уписати у вишу гимназију, дакле ове школске године у 4. разред, или пак да се запосле, или да се упишу у неку другу средњу школу. Интересантно је такође напоменути да је при Гимназији радио и тзв. Припремни учитељски течај, који је у другом дијелу имао наставак у Тузли. Путем ових течајева су скраћеним школовањем оспособљавани будући учитељи који су били пријеко потребни основним школама. При Гимназији је радила и двогодишња школа за синдикалне и партијске кадрове.

У школској 1952/53. години има доста занимљивих задатака. Школу су пратиле велике тешкоће, прије свега у организацији наставе. Недостајало је доста наставника. Неки предмети испочетка школске године нису били уопште предавани, а неки су предавани само дјелимично. Већина наставника је била без одговарајуће школске спреме за рад у средњој школи. Тако, нпр., српскохрватски језик у вишим разредима није предаван све до доласка про-

На матурској екскурзији у октобру 1953. године
- матуранти који су Гимназију завршили 1954. године

фесора Бранка Крмпотића, средином мјесеца новембра, а тако је било и са физиком до доласка наставника Аугустина Шимића. Слично је било и са: латинским језиком, психологијом и филозофијом док нису дошли наставници Ружица Бреберина, проф. и Мира марковић, наставница. Иначе су готово сви наставници били без неког радног искуства. Многи без завршених, односно стручнох испита. На почетку школске године школа није имала ни директора, све до доласка професора Сулејмана Куленовића. Већина наставника је имала разредништвоу два разреда. Нижа одјељења су била бројно енормно велика, већина је имала преко 50 ученика. Школа је имала 4 одјељења 1. разреда са 218 ученика, 4 одјељења 2. разреда са 225 ученика, 4 одјељења 3. разреда, 5. - 1 одјељење, 6. - 1 одјељење, 7. - 1 и 1 одјељење 8. разреда.

Нова школска 1953/54. година почела је са 26 одјељења, односно 1076 ученика. Настава је организована у двије смјене уз много проблема и недостатака: недовољно учионичког простора, мало или нимало наставних средстава за поједине предмете, без кабинета и фискултурне сале, физичко васпитање се изводло напољу, а за вријеме лошег времена у ходнику.

Школска 1954/55. година је почела са повећаним бројем ученика. Још увијек је постојала организација гимназије у старом систему, нижа и виша, али су вршене све припреме за реорганизацију ове школе. Идуће школске

године, гимназија као школа дотадашње структуре, престала је да функционише. Раздвојена је нижа од више гимназије. Нижа гимназија је постала саставни дио пуне основне, осмогодишње школе, а виши разреди гимназије од школске 1955/56. године (I до IV) чине гимназију у данашњем смислу.

Осми разред Гимназије 1953/54.

У историји гимназије као школе код нас извршена је потом највећа реформа, али још увијек углавном формална. Значајније је, међутим, било спајање њених нижих разреда са четверогодишњом основном школом и тиме настајање пуне основне школе. Тако је Гимназија у Добоју са 1. 9. 1955. године раздвојена на двије основне школе и гимназију. Настала је прва основна , односно осмогодишња школа у згради бивше Грађанске школе, данас Медицинске, и друга основна школа ("Сутјеска"), данашња основна школа "Доситеј Обрадовић" која се налази у бившој "Улици Петра Кочића" данашњој "Хиландарској" улици. За директора Гимназије је постављен Мухидин Ћатић, за директора прве основне школе Рајко Законовић, а за директора друге основе школе Војислав Николић.

Реформисана Гимназија

Школска 1955/56. до 1959/60.

Почетком септембра 1955. године долази до реорганизације Гимназије; из једноставне Гимназије (од I до VIII разреда) издвајају се нижи разреди Гимназије (I, II, III и IV разред) и заједно са четвороразредном основном школом чине Другу осмогодишњу школу у Добоју. Од виших разреда гимназије (V, VI, VII и VIII) формира се Гимназија у Добоју, са четири разреда, која се до 1957. године назива Вишом гимназијом, апослије тога само Гимназијом. Ове организационе, а послије тога кадровске и материјалне промјене, позитивно се одражавају на побољшање наставно - образовног и васпитног процеса као и цјелокупног рада и понашања ученика. Овај процес, започет крајем 1955. године, још више поспјешује мјере реформе гимназије која са потпуније спроводи крајем овог раздобља.

Виша гимназија у Добоју је смјештена у новоизграђену школску зграду у некадашњој "Улици Петра Кочића" данашњој "Хиландарској" улици, отворена је 15. септембра 1955. године. Имала је шест пространих и свијетлих учионица, фискултурну дворану, просторије за кабинете: физике, хемије, биологије и одбране и заштиту. Поред ових, постојеле су и одговарајуће просторије за: администрацију, зборницу, библиотеку, читаоницу, амбуланту и кухињу. Међутим, због недостатка потребног броја учионица, амбуланта и ђачка читаоница су осмах претворене у учионице. Просјечан број ученика у одјељињима био је 30. Све просторије су опремљене новими савременим школским намјештајем, а кабинети и збирке снабдјевени одговарајућим апаратима и потребним училима за опите и очигледну наставу. Иако је Гимназија смјештена у новим и савременим просторијама, ипак се од првог дана осјетила несташица просторија за развијање ванразредног рада са ученицима, а нарочито просторија за ученичке радионице, затим просторија за кабинетску наставу за све предмете.

Виша гимназија у Добоју почела је са радом 17. септембра 1955. године. Имала је четири разреда (V; VI; VII и VIII разред), и то 5. разреда - 3 одјељења; 6. - 2, 7. - 2 и 8. - 2 одјељења са укупно 266 ученика у свим одјељењима. Прве двије године рада Гимназија постојало је девет одјељења, док се послије број одјељења смањио на осам, тако да су постојала по два одјељења у свим разредима од 5. до 8. разреда. До смањења броја одјељења дошло је ради рационалвог кориштења простора, учила и наставног особља. Поред тога, остварењем многих средњих стручних школа у Добоју број ученика у Гимназији није се знатније мејњао у овом раздобљу.

Преглед броја уписаних ученика у Гимназију у Добоју, по школским годинама:

1955/56. - 266 ученика
1956/57. - 269 ученика
1957/58. - 235 ученика
1958/59. - 240 ученика
1959/60. - 265 ученика

Разлике у броју уписаних ученика по годинама су мале. У овом раздобљу највећи број ученика је био уписан у школској 1956/57. а најмањи школске 1957/58. године. Према томе, највећа разлика у броју уписаних ученика по годимана износи свега 34 ученика.

Настава на школи је извођена једнократно прије подне. То је захтијевала и сама структура ученика, јер је у свим одјељењима преовладавао број ученика - путника чији су возови стизали у Добој од 6 до 7 сати, а на пуштали га од 11 до 11,30 сати. Били су веома тешки услови рада ових ученика, јер су возови често каснили и у доласку и у повратку.

НАСТАВА И КАДРОВИ

У овом периоду настава се одвијала углавном под нормалним околностима. Били су заступљени сви предмети према наставном плану. Њух су предавали наставници са одговарајућом стручном спремом. Флуктуација наставног кадра одвијала се у нормалним границама. Свега је један наставник у овом периоду, због неудовољавања својим обавезама, напустио школу по отказу од стране школског одбора.

Преглед броја наставника пошколским годинама:

Година	Професора	Наставника	Стручних учитеља	Свега
1955/56.	8	3	3	14
1956/57.	7	2	3	12
1957/58.	7	3	4	14
1958/59.	7	3	3	13
1959/60.	7	6	3	6

Оптерећење наставника није прелазило допуштену максималну норму часова у седмици.

Већи број наставника вио је млађи од 35 година старости. Међу њима је био извјестан број свршених ученика ове Гимназије.

Већина их је имала положен стручни испит.

Почетком 1959/60. године формирано је низ научних група у чији се рад укључио знатан број ученика. Тим групама су руководили наставници одговарајућих струка. Нарочито су биле активне групе : српског или хрватског

језика и југословенске књижевности, историје, биологије, математике и гизике. Све су оне редовно одржавале најмање по два радна састанка у мјесецу на којима су обрађивана разноврсна стручна и научна питања из одговарајућих струка. По први пут у овој школској години ученици су провели недјељу дана на производном раду у 11 различитих привредних предузећа. Реултати постихнути на овом раду су веома добри, а сам рад је оставио позитиван утисак на ученике. Показало се да многи ученици желе да раде посао преко кога се остварује осно што су у теорији научили. На производном раду ученици су видели како се теорија практично примјењује и повезује умни и физички рад. Поред тога, ученици су се упознали са организацијом производње и њеном улогом у остварењу резултара рада. Примјену производног рада у васпитно - образовном процесу процесу треба даље разрађивати, јер ту постоје наша лутања.

Гимназија је на Дан школе приређивала избор достигнућа радова појединих секција, група и радова са производног рада ученика.

РЕЗУЛТАТИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ ПРОЦЕСА

Издвајањим одјељења виших разреда и формирањем Више гимназије са мањим бројем одјељења и мањим бројем ученика у одјељењима, осјетним побољшањем материјалних услова, посебно усељењем Гимназије у нове просторије, осигурани су нови услови за рад ученика и наставника. Ево табеле која даје преглед успјеха у учењу по школским годинама:

Школска година	Број ученика на крају школске године	Број ученика који су завршили разред успјешно	%	Број ученика који нису звршили разред (поправни испит или понављају разред)	%	Средња оцјена
1955/56.	240	188	78,75	52	22,25	3,38
1956/57.	260	183	70,88	77	29,52	3,28
1957/58.	235	195	82,97	40	17,03	3,40
1958/59.	240	196	81,66	44	18,34	3,39
1959/60.	258	185	76,46	72	23,54	3,09

Постигнути резултати у учењу, у овом раздобљу, на крају школске године не осцилирају много у појединим школским годинама. Најбољи успјех је био у школској 1957/58. години, а најслабији у школској 1956/57. години.

Послије обављених поправних испита пролазност школе се кретала око 90%. Школу је годишње завршавало око 40 до 50 кандидата. Скоро сви ученици који су завршили 4. разред успјешно су и на вријеме положили виши течајни испит.

Ка зениту

Школска 1960/61. до 1974/75.

Овај период може се означити као "период експанзије" или како се то говорило "експлозија школства". У овом периоду нагло се шире средње школе јер долази до масовног одласка ученика основних школа на даље школовање. Посебно долази до наглог ширења гимназија, прво у виду проширења капацитета постојећих гимназија у центрима отварањем истурених одјељења а онда и трајним лоцирањем гимназија у Модричи, Маглају, Теслићу, Тешњу и друго.

У овој школској години донесен је нови Правилник о полагању завршеног испита у гимназијама СР БиХ, па је Наставничко вијеће, на сједници од 06. 02. 1960. године, упврдило начин примјене овог Правилника.

Први пут се за завршни испит у Гимназији уводи домаћи рад, као дио завршног испита. Сем овога, потенциран је производни рад, обавезан за све ученике, тако да су ученици провели по шест дана на производном раду у привредним организацијама у Добоју у другој половини марта 1960. године.

Успјех ученика на крају године је био релативно добар: без иједне слабе оцјене завршило је разред 77% ученика, док је у 4. разреду пролазност била 100%. На крају исте школске године извршено је оцјењивање и наставника. Оцјењивање је извршила Комисија Народног одбора среза Добој.

Као и иначе, са испраћајем школске 1959/60. године, почела је припрема нове школске године. Настава је почела на вријеме, а уписано је знатно више ученика у први разред него ранијих године, чиме је најављен "продор" у Гимназију, што је посљедица већих друштвених кретања и потреба.

У складу са тенденцијама да се гимназија реформише, Републички завод за унапређивање школства, односно Секретаријат за образовање, и даље су вршили нове корекције Наставног плана и програма. Највише се то односило на завршни испит. Измјене су биле у том смисли што су ученици:

домаћи рад узимали најдаље до 1. децембра и

што је уведено полагање усменог испита само из предмета, а писмени рад из српскохрватског језика је био елиминаторан.

На сједници 14. 12. 1960. године Наставничко вијеће је усвојило теме за домаћи рад. Највише ученика се опредијелило за хемију, а најмање за математику.

Ових година ученици су показивали интерес за студиј природних наука. Знатан број ученика показивао је интерес за студије медицине. Међутим, тада се осјећало недостатак наставника природних наука: физике, математике и хемије.

Почетком ове школске године, Наставни план и програм за гимназију је доживио извјесне измјене: латински језик је укинут у 3. и 4. разреду, а други страни језик није више био обавезан.

У вези са измјенама наставног плана и програма, треба напоменути да је у четвртом разреду уведена додатна изборна настава, коју је нови Наставни програм за гимназију посебно наглашавао и обавезно преописивао из два предмета за четврти разред, а за трећи разред према конкретним могућностима.

Таквих могућности у овој школи углавном није било, како због недостатка простора тако, и прије свега због тога што су постојећи наставници били оптерећени допунски радом. Треба напоменути да је тек у ово вријеме у Добоју започело озбиљније, може се рећи нагло, развијање и других школа другог ступња (Технича, Школа за занимање, Медицинска и Трговачка), па су све ове школе биле упућене на међусобну испомоћ, посебно што се тиче наставника. Наставници најдефицитарнијих струка су држали и по двије и више норми часова, што је најчешће било резултат неминовности и притисака реалног стања у школама. На почетку ове школске године Наставничко вјеће је донијело одлуку да наставник математике може да има највише 20 прековремених часова у школи, а одређена је и цијена таквог часа - износила је 350 старих динара. Ово се истиче због тога што је посебан захтјев свих школа био неодољив у погледу наставника математике, тако да су исцрпљивани преко сваке мјере.

Ова школска година је била посљедња година финансирања школа из буџета Среског народног одбора. На измаку овог система су већ били неки елементи самосталнијег утврђивања личних доходака. Тако је, на примјер, 2. марта 1962. године унутар Наставничког вијећа утврђена висина такозваних положајних плата, које су у овој школи за наставнике износиле од 11 000 до 17 000 динара, овисно од школске спреме и година службе. Основни дио плате био је базиран на платним разредима. Са овим положајним платама лична примања наставника су повећана за 20%, што је значило велики скок у стандарду запослених и знатан стимуланс за добијање нових наставника.

У вези са већ поменутим средњошколским фестивалима треба напоменути да је та идеја на читавом региону добојског среза брзо прихваћена у свим средњим школама и да је невјероватно позитивно дјеловала на читав друштвени и духовни живот у појединим мјестима гдје су се средње школе налазиле, као и у њиховој околини. Био је развијен такмичарски дух међу ученицима и наставницима, гајили су се сви облици музичког и литерарног изражавања, што је стално јачало и у квантитету и квалитету. Фестивали су припремани томом цијеле године; у тим припремама практично је учествовала читава школа. Формиране су у оквиру друштва различите секције и групе ученика, које су током школске године давале различите програме у својим мјестима, у градоваима и селима, што је било, практично, припремање за финале на крају школске године. Све средње школе била је захватила атмосфера припрема за фестивал, а што је најинтересантније такмичења су била усмјерена прије свега на квалитет. Тај квалитет је на фестивалима оцјењивао стручни жири из великих цемтара и по строгом критерију. Ученицима тих генерација и срединама у којима су ти ученици дјеловали сигурно су остали у сјећању школски оркестри. На крају ове школске године фестивал је одржан у Дервенти, гдје је Гимназија у Дервенти била домаћин, врло успјешно га организовала. На овом фестовалу учествовало је 140 ученика из добојске Гимназије. Већ по оволиком броју учесника се види да је и програм фестивала био богат и опежан. Тако је заиста и било. На фестивалу је уче-

ствовало неколико секција, а посебно је импресионила музичка секција са народним и забавним оркестром у коме је било око 30 учесника и хор са око 100 гласова. Била је то врло занимљива и квалитетна приредба којој је Дервента дала одговарајући публицитет. Ова приредба је изисквала велике претходне припреме и ангажовање свих наставника и ученика. У реализацији програма на фестивалу непосредна и конкретна задужења имала је посебна група наставника. За програм је био задужен Душан Панковић, за техничку страну, дакле за организацију путовања и боравак, Драгољуб Марковић, Миломир Симеуновић, Емина Кочо и Кадрија Кочо. Вођа пута је био Јосип Микић, а општу организацију овог фестивала имао је директор школе. Хором је руководио Есад Кресо, хонорарни наставник из Војног гарнизона.

Занимљиво је иначе напоменути да је четврти разред био највећим дијелом ангажован у културно - умјетничком друштву, али му то није сметало и да 100% заврши и разред и матуру, а још интересантније рећи да је одјељење имало 47 ученика, што се није десило ни прије ни послије у овој школи. О овој генерецији, која се иначе може означавати као нарочито амбициозна, у великом броју ангажована у друштвеном животу школе, са доста талената у музици, књижевности и спорту, дуго се говорило послије њеног одласка, јер ова генерација није потврдила уобичајне аргументе да само малобројно одјељење гарантује солидан успјех, јер, уосталом, непосредно послије ове генереције било је врло малих одјељења која, међутим, нису показивала успјех који се обично од таквих одјељења очекује.

Припремање за школску годину 1962/63. посебно је важно јер су у јуну конкурисали нови ученици за први разред, што је тада било велико изненађење. Када је комисија извршила преглед докумената, утврдила је да преко 170 ученика има одличан и врло добар успјех, што је створило дилему: како извршити извор ученика, односно које ученике одбити. Примљено је, најзад, много више ученика него што је објективно било услова за нормалан рад школе. Формирана су четири одјељења првог разреда са преко 40 ученика у сваком одјељењу, тако да је у школи било више одјељења него учионица. Тако су се наизмјенично сва одјељења, током одређене седмице, премјештала, односно тражила учионицу за наставу, док је неко друго одјељење било у радионици, или часу физичког васпитања, или неку другу наставу ван учионице. Та одјељења су се те седмици звала "летећа одјељења". Није тешко замислити услове таквог рада: у згради је стално врило, увијек је неко одјељења, или група, било без наставе, или је чекало наставу друге смјене, јер је проблем свих средњих школа у једном био исти, наиме у томе што у све школе долази велики број ученика из ближе или даље околине у свако вријеме, а за такве неје било посебних просторија за чекање или учење. Чак су се и ходници, па и друге помоћне просторије адаптирале и преграђивале како би се повећао број учионица. Но, ова школска година је била тек стање пред "експлозију", и то не само у овој школи, јер се број ученика из године у годину повећавао. Оваквој ситуацији се у овој школи некако одолијевало боље него у другим школама, јер се бар у кадровском смислу ситуација разликовала од других школа. Гимназије су све брже постајале масовне школе, што се може објаснити чињеницом да су оне нарочито у маленим мјестима биле једине школе послије основне, настајале на темељима нижих гимназија, па су тако ученицима било готово једина шанса за нас-

тављање школовања. Ваља подсјетити да је то била и неминовна посљедица политике образовања које је наше друштво водило.

Друштвена акција прве, па и друге деценије послије ослобођења, посебно је била усмјерена на интезивно отварање, боље рећи грађење нових основних школа, проширујући их прво на петогодишње, односно шестогодишње, као прелазне ступњеве, гдје год није било услова за отварање пуне основне школе.

Стално се повећавао број нових школских зграда, па аналогно томе и број нових ученика који су послије основне школе били спремни да наставе школовање у средњој школи. Прелив ученика из основних у средње школе ишао је таквим темпом какавим су се у појединим регионим отварале основне школе. Од 1960. године тај прелив је већ био такав да се средње образовање неизбјежно морало гранати и из центра прошлости на сва општинска подручија.

Истурена одјељења гимназија су тада постала једно од рјешења за многе општине, па је и ова Гимназија 1959. године формирала таква одјељења у Маглају, а онда је идуће године то учињено у Теслићу, Модричи и Тешњу.

У прољеће 1964. године колектив Гимназије је организовао озбиљну расправу о могућностима повећања капацитета школске зграде. Предсједник Скупштине општине Добој Марко Стокић подржао је иницијативу да се на зграду Гинмазије догради још један спрат. Договорено је да се ученици раније оцијене и да се настава оконча до 8.6.1964. године, те да се дограђени, други спрат, стави на располагање Економској школи, а приземље и први спрат ослободи за потребе Гинмазије.

Након завршетка наставе и уобичајених школских послова приступило се радовима за доградњу школе. Подизање другог спрата ове школе остаће у трајном сјећању свима ангажованим у том послу због драматичне ситуације у којој се зграда дограђивала. Наиме, чим је школа престала да ради, око 10. јуна 1964. године. Грађевинско предузеће "Радник" из Добоја приступило је првим радовима. Зграда је била откривена, а тих дана је почела да пада јака киша која није престајала неколико дана.Тако је остало цијелог љета. Откривена зграда залијевана је потоцима кише. Радови су били привремено и у више наврата обустављени, а зграда покривена шаторима, што је мало помогло, јер су се напуњени шатори истезали и искривљивали, или пак откидали од својих држача са огромним количинама воде, залијевајући таванице и зидове све до приземља. Трагови ове поплаве остали су дуго година након завршетка доградње и усељавања у школу, из које се у току тог љета морало побјећи са свим покретним инвентаром. Борба са стихијом трајала је цијелог љета и дуго у јесен. Наравно, под оваквим условима радови на доградњи школе нису завршени како је било предвиђено. Све до 19. октобра ученици Гимназије и Економске школе су ишли у школу сваког другог дана, дакле наизмјенично су долазили на наставу у приземљу и првом спрату. Када је најзад зграда добила нову физиономију и доградња била завршена, у дограђени спрат уселила се Економска школа, док је Гимназија остала у приземљу и првом спрату. У склопу доградње школске зграде извршена је и адаптација школских станова у школској згради. Из зграде су исељени наставници и од стамбених просторија направљене су радионице и хемијски лабораториј. Задовољство новим стањем у школи је било велико. Одахнуле су обје школе.

Услови за рад су постали много бољи, стандард школе је знатно побољшан. Сем неких кабинета и радионица, добијене су просторије за библиотеку, набављен нови учионички намјештај, извјесна учила, књиге и друго.

Упоредо са експанзијом гимназија, постала су све гласнија јавна размишљања о цјелисходности настављања курса у дањем ширењу ових школа, односно о задржавању концепције гимназије, која је, истина, била претрпјела извјесне измјене, али је и даље задржала мање - више карактер класичне гим-назије. Чини се, наиме, да су дуги низ година покушаји у реформи гимназије ипак били гласнији него резултати тих настојања, а постојала су настојања у смјеру радикалне реформе гимназије. Од школске 1961/62. године у Наставном плану и програму гимназије у БиХ извршене су знатне корекције, од чега је било најзначајније увођење додатне изборне наставе, укидању латинског језика у трећем и четвртом разреду и обавезног другог страног језика. Ове измјене су дјеловале бар у два правца на ученике и родитеље: гимназија је постала "лакша" школа и, друго, додатна настава је значила индивидуалнију опредијељеност за будући позив, дакле солиднију припрему за студије. Прво, ово је био врло значајан фактор који је поспјешио масовност гимназије, какву она раније никад није познавала.

Школска 1964/65. година је запамћена не само по томе што је због доградње зграде почела са закашњењем, већ и по до тада рекордном броју поднесених пријава за први разред гимназије. Аналогно томе, те захваљујући чињеници да је капацитет зграде био проширен доградњом и адаптацијом, примњено је у школу 190 ученика, односно шест одјељења првог разреда. Толико ученика се до тада за гимназију није пријавило нити касније све до скорог времена. И радни колектив се и даље повећавао. Из Теслића су 1. септембра 1964. године у ову школу дошли Невенка Скакић, професор математике и физике и Мирко Скакић, професор књижевности југословенских народа и српскохрватског језика. Доласком професорице Скакић стандард наставе математике и физике се још више побољшао, јер је у школи постојао велики број часова ових предмета који нису могли бити нормално заступљени, а посебно је то било значајно што је управо ове школске године повећање броја часова из физике и математике било такво да се постављало питање извођења наставе ових предмета. Наравно да ни у другим предметима настава није била нормализована. И ове школске године је било ангажовано девет вањских сарадника. Колико је ова школска година била "експлозивна" по рекордном броју новоуписаних ученика, толико се ова година истакла и по рекорду слабих резултата на крају школске године када је 12% ученика упућено на понављање разреда а 40% на поправне испите. Један од пресудних узрока оваквом неуспјеху је масовно, неселективно обухватање свих ученика који су у великом броју били присиљени да конкуришу у гимназију, јер једноставно нису имали друге шансе послије основне школе.

Већ идуће школске године ово се није у таквој мјери поновило, јер су ученици односно њихови родитељи били обазривији у својим опредјељењима, а с друге стране, од те године у Добоју су се проширили капацитети школа за занимања и укупна друштвена клима је дјеловала на другачије усмјеравање будућих средњошколаца.

Школске 1964/65. године укинути су платни разреди и исплаћивање је вршено по Правилнику о расподјели личних доходака. Ова школска година

се дуго памтила и по катастрофалној поплави од 13. маја 1965. године. Слична поплава је у овом крају била још само једном у двадесетом вијеку. Овај догађај је овако записан у љетопису школе:

Овако је изгледао Добој приликом катастрофалне поплаве 13. маја 1965. године

"Већ од почетка маја било је кишовито. Око 10. маја киша је почела да пада даноноћно, 12. маја је падала цијели дан а онда и идуће ноћи. Сирене које су те ноћ позивале на узбуну звох излива ријеке Босне, који се сваки час очекивао, нису код већине грађана изазивале посебну пажњу. Освануо је 13. мај са још јачом кишом и тмурнијим небом. У школу није дошао велики број ученика, стизале су вијести да су многи "заробљени" потоцима и ријекама. Умјесто да почне настава, као сваки дан, већина ученика и сви мушкарци наставници кренули су на грађење насипа уз корито ријеке Босне до ушћа Усоре у Босну. На овој акцији било је неколико хиљада грађана и ученика. Вода је нагло надолазила и сваки час је био критичнији. Преко Усоре матица ријке Босне је пробила насип до центра града, а од Бара је вода, заустављена тијесним протоком, нагло "заробљава" град испод Градине. Тек послије 9 часова грађани су схватили шта се стварно догађа. Са насипа у другој линији људи су се нагло повлачили у куће и радне организације ради спашавања људи и имовине. Око 11 часова запрепашћење је захватило све грађане. Сважна матица, висока и до 2 метра, провалила је главне улице. Настало је надчовјечанско рвање са воденом стихијом. Град је зачас потонуо све до старе Градине, обухватајући и град иза Гимназије. У школу се могло доћи само чамцима, вода је ушла у подрум, фискултурну салу и приземље цијеле зграде. Вече 13. маја личило је у овом граду на Охридско језеро. У центру града бљештала је на мјесечини вода дубока и до 1,5 метар, а испод Градине и до 2,5 метра. Војници ЈНА су кренули у обилазак града на својим гуменим чамцима. Ријеке више нису доливале "језеро" у коме су "пливале" неке зграда и до крова. Иза поноћи вода се нагло повлачила, па се

сутрадан дјелимично могло ићи главном улицом. Иза повучене воде остајао је траг муља и блата. Град је преноћио без воде за пиће, струје, хљеба и других намирница, али другог дана са свих страна стигла је помоћ. Након неколико дана могло се видјети шта је све учинила катастрофална поплава. Град је претрпио огромне штете. То није мимоишло ни Гимназију".

Војници ЈНА први су притекли у помоћ угроженом становништву од поплава

Послије извршених поправки и реновирања школске зграде у приземљу и подрумима послије поплаве, извршене су и остале припреме за почетак школске године. Тако је 3. септембра извршен упис ученика, а 4. септембра и подјела предмета на наставнике. С обзиром да је предходних година стално растао број новоуписаних ученика, на почетку школске 1967/68. године школа је већ имала 18 одјељења, дакле двоструко више него 1958. године. У међувремену учињени су даљи напори на побољшању стандарда наставно васпитног рада, као и стандарда наставника. Посебно ваља истаћи да је Скупштина општине сукцесивно додјељивала станове за наставнике што је било одлучујуће у консолидовању квалитетног наставног кадра. Гимназија је дакле стално побољшавала и повећавала наставни кадар и стајала знатно боље од свих других средњих школа. Сви су предмети увијек били заступљени, но по врло ригорозним захтјевима верификације и у овој школи на крају школске године морали су се обавити испити за један дио ученика из : руског језика, енглеског језика и опште техничко образовање, јер су наставу изводили наставници којима ови предмети нису били главна струка.

У јуну 1969. године група ученика 3. разреда путовала је на екскурзију у Чехословачку, а предводили су их наставници Александар Петрановић и Петар Спасојевић.

Гимназија у Добоју је кадровски постепено постојала све консолидованија школа и све чешће се спомињала на појединим факултетима по квалитетним ученицима који су одлазили на студије и убрајала се у неколико бољих гимназија у републици.

Генерација матураната 1967/68. приликом обиљежавања петнаестогодишњице матуре 1982.

У 1970/71. години у први разред је уписано 170. ученика и формирано је укупно 18. одјељења, а настава је била стручно заступљена.

Школске 1971/72. године осјетно се смањио интерес ученика за упис у гимназију, те су формирана свега 4. одјељења. Ово је добро дошло за организацију наставе јер је било много различитих група и комбинација, како у погледу изборне наставе, тако и у погледу учења страног језика.

У јесен 1971. године ступио је на снагу Закон о средњем образовању. На бази овог Закона први пут се на крају школске године ослобађају завршног испита ученици који су завршили трећи и четврти разред одличним успјехом. Ослобођени полагања матуре у Гимназији били су: Радмила Авдаловић, Асима Галијашевић, Небојиша Лазаревић, Славица Којић, Радмила Ковачевић, Драго Савић и Јелица Петровић.

У циљу стимулисања учења, Гимназија је ове школске године увела додјелу "Спомен - диплома" за ученике који су сва четири разреда завршили одличним успјехом. Ове дипломе су додјељиване на Дан школе

Након тридесет година

Школска 1972/73. година

Осипање уписаних ученика у току школске године је незнатно. Од уписаних 519 на почетку школске године, школу је напустило њих 9 а 3 ученика су због изостајања наставе и самовољног напуштања часова била искључена. Школа је радила као и до сада у двије смјене, максимално користећи сав расположиви простор. Настава се одвијала, гледајући у цјелини, углавном нормално. Није било непредвиђених прекида и сва одјељења су имала законски прописан број наставних дана (210, односно 180 наставних дана у завршном разреду). Број наставних дана није тешко остварити, али одржати све предвиђене наставне часове није нимало лако. У току године, због недостатка наставника, стручно нису била заступљена два предмета: физика у првом и другом разреду и руски језик у првом и другом разреду. Из ових предмета, на крају школске године ученици су полагали разредне испите. Ови испити су, најблаже речено, непријатност за школу. Посебно, они су тешко пали ученицима. Међутим, захваљујући комисијама испити су обављени веома коректно, са пуно стрпљења и разумијевања.

И поред отежаних услова успјех је ове школске године за око 2% бољи од прошлогодишњег. Како се овај проценат пролазности из године у годину повећава, треба реално очекивати да се тај успон настави и да се пролазности доведе на одређен и реалан ниво, а број ученика који понављају разред сведе на минимум. Интересантно је уочити да се нагло смањио број ученика који са довољним успјехом завршавају разред. У мјесецу јуну било је свега шест таквих ученика. Разлог за ово је сигхурно резултат рачунања успјеха према просјеку оцјена, а не изразито бољих генерација ученика.

Првом разреду се сваке године, због већ познатих тешкоћа при прелазу ученика из основне у средњу школу, поклања посебна пажња. Резултати постигнути у првом разреду нису задовољавајући. Они морају бити и бољи и поузданији. Наставничко вијеће, анализирајући успјех првог разреда, имало је у виду да се тај успјех јавља у другачијем свјетлу него успјех у осталим разредима. Ево и неких података. На крају школске године у првом разреду је било 159 ученика. Из основне школе је дошло с одличним успјехом 78, а са врлодобрим 51 и са добрим успјехом 20 ученика. Било је уписано и 10 понављача. Како су се они сви заједно снашли у Гимназији? Од 78 ученика који су с одличним успјехом дошли из основне свега 16 је постигло одличан успјех, 17 врло добар, 31 добар и један ученик довољан успјех. На поправни испит упућено је 13 ученика док један понавља разред. Од 51 ученика који су с вродобрим успјехом завршили основну школу и уписали се у Гимназију, сада су само два врло даобра, 15 добрих и један ученик је са довољним успјехом. На поправни испит упућено је 18 ученика а 15 би требало да понавља разред.

Од 20 ученика који су у основној школи имали добар успјех, у Гимназији је само један задржао тај успјех, шест је упућено на поправни испит а 13 на понављање разтреда. У поновном покушају да заврши први разред од 10 понављача пет је постигло успјех добар, три су упућена на поправни испит а два ученика губе право на редовно школовање. Из ових података може се уочити да се одлични ученици прилично добро сналазе, док је за врло добре и добре ученике прелаз из основне у средњу школу доста тежак. Наставничко вијеће је из ових података извело закључак да још треба много труда, али и сарадње између основних школа, Гимназије и свих заинтересованих фактора да се проблем барем ублажи.

Током децембра 1972. године у Добоју су вршене припреме за увођење самодоприноса за изградњу Школског центара "23. август" и проширење водоводне и канализационе мреже. Гимназија се врло активно укључила у ову акцију. Прво су одржани разговори са свим ученицима а затим и са њиховим родитељима о важности и потреби улагања средстава у поменуте сврхе. Двадесет и трећех децембра 1972. године ученици и наставници добојских школа прошли су улицама града носећи пригодне транспаренте. Послије тога одржан је у парку збор коме су присуствовали и остали грађани. На збору је говорио Јово Мишковић, предсједник Скупштине општине Добој. Грађани су се масовно изјаснили за самодопринос који је заведен за идућих 5 година. Сигурно је да ће се изградњом Школског центра "23. август" створити повољнији услови за рад и прихватање нових средњошколаца добојске општине а и ширег подручија.

Добој је добио нове просторије за народну библиотеку са лијепо уређеним читаоницама, којима ће се користити и наши ученици, нарочито ученици четвртих разреда, а посебно у току израде домаћих радова за завршни испит. Током априла, као и ранијих година, отворен је Априлски културни мозаик. На свечаном отварању Мозаика поред Трибине "Театар" из Добоја, Симфонијског оркестра из Тузле и хора ученика Музичке школе из Тузле, учествовао је и хор Гимназије.

Школска 1973/74. година

Интеграција у средњем образовању је готово у потпуности извршено. Од 25 средњих школа добојског региона још само двије дјелују као самосталне основне организације: Медицинска школа и Гимназија из Добоја. Све остале су интегрисане у школске центре који обухватају све средње школе у свакој од 8 општина које припадају Самоуправној интерсној зајдници усмјерног образовања и васпитања Добој (осим Добоја ту су још и општине: Босански Брод, Босански Шамац, Дервента, Маглај, Модрич, Оџак, Теслић и Тешањ). У Добоју, поред Медицинске школе и Гимназије, раде и два школска центра: Школски центар "23. август" налазе се: Техничка школа, Школа ученика у привреди и Индустријска школа. У центру "25. мај" налазе се : Економска, Трговачка и Угоститељска школа.

Гимназија је успјела ријешити један велики проблем који ју је мучио годинама: испунила је све услове из Закључка Републичког секретаријата за образовање и културу и реверификовала своју васпитно - образовну дјелат-

ност. У сврху реверификације и опремања утрошено је око 300.000 динара. Колектив је из својих средстава издвојио 200.000 динара, док је Скупштина општине преко Регионалне заједнице издвојила 100.000 динара.

Матуранти Гимназије 1943/54. приликом обиљежавања двадесетогодишњице матуре 1974. године

У овој школској години проведено је први пут мјерење и вредновање резултата рада средњих школа у нашој Републици. Организацију и спровођење вредновања на добојском региону обавио је Просвјетно-педагошки завод из Добоја. Вредновање је вршено према јединственим инструментарију за вредновање елемената васпитно - образовног рада у школи. У општој организационој васпитној дјелатности вредновани су: план и програм рада школе, рад наставничког вијећа, дјелатност разредних вијећа, инструктивно - педагошки рад директора, самоуправа, сарадња школе са родитељима, ваннаставна активност ученика, те јавна и културна дјелатност школе. Сви ови елементи заједно школи су могли донијети 300 бодова. За мјерење ефикасности образовног рада употребљени су кумулативни тестови за хуманистичко и природно - математичко подручије. Укупан прој бодова за ово подручије износио је 700. у свим гимназијама тестирање је извршено 14, 15. и 16. маја 1974. године и то у првом и трећем разреду. Одабирање ученика за тестирање вршено је по унапријед припремљеним узорцима који је ушло по 16 ученика (4 врло добра, 6 добрих, 4 довољна и по један одличан и недовољан). Пред само тестирање комисија је одабрала три узорка за први и два узорка за трећи разред. Из приложене табеле може се видјети успјех појединих школа и школских центара добојског региона послије сумирања резултата.

РЕЗУЛТАТИ УСПЈЕХА СРЕДЊИХ ШКОЛА
У ШКОЛСКОЈ 1973/74. ГОДИНИ

Центри (школе)	Освојено бодова		Општа пролазност по оцјенама наставника Ц	Ранг школа по успјеху	
	Укупно А	За наставу (просјек) Б		А	Б
1	2	3	4	5	6
СШЦ Бос. Брод	901	777	92,84	1	2
СШЦ Бос. Шамац	794	681	84,67	10,5	11
Гимназија Дервента	863	672	89,45	2	5
СШЦ Дервента	717	717	75,55	14	15
ШУП Дервента	798	665	84,78	9	10
ШЦ Добој	705	521	84,24	15	12
Еко. школа Добој	864	698	89,46	5	4
ТУШЦ Добој	743	661	92,83	12	3
Гимназија Добој	847	684	93,92	4	1
Медиц. школа Добој	832	682	81,98	6	14
СШЦ Маглај	848	683	86,05	3	9
СШЦ Модрича	816	662	89,21	7	6
СШЦ Оџак	794	686	87,06	10,5	7
СШЦ Теслић	734	637	84,10	13	13
СШЦ Тешањ	810	642	86,93	8	8
СУМА	12048	10068	—	—	—
ПРОСЈЕК	803,2	671,2			

Да би се обогатила школска библиотека, која има око 10.000 књига, на иницијативу Наставничког вијећа и представника ученика, покренута је стална акција "Једна књига мојој школи". Акција има трајни карактер и наглашен је њен васпитни моменат. Већ први дани ове акције дали су и међу ученицима и наставницима веома добре резултате.

Поклањајући одређену и дужну пажњу идеолошком образовању наставника, током септембра и октобра, сваког уторка, одржана су предавања за чланове колектива.

У току зимског одмора Републички просвјетно-подагошки завод, у оквиру зимске школе, за просвјетне раднике организовао је у Дубровнику и Цавтату семинаре за већину предмета који се изводе у средњим школама. На овим семинарима од 21. јануара до 2. фебруара 1974. године учествовало је и седам чланова колектива Гимназије.

Остварујући јавну и културну кјелатност школе ученицима и наставницима су припремили и организовали двије приредбе за становнике Станара и Кожуха. Обје приредбе су биле добро посјећене, а у извођењу програма учествовало је око 80 ученика. Сарадња са другим средњим школама и гарнизоном "4. јули" одвија се континуирано.

На републичком такмичењу, на коме учествују такмичари који су се пласирали на одговарајућим регионалним и школским такмичењима, ученици су постигли добре резултете. Из страних језика прво мјесто освојила је Нада Петрић, ученица четвртог разреда, која се пласирала и за савезно такмичење у Љубљани гдје је освојила осмо мјесто. Из физике прво мјесто у Републици освојио је Драган Марковић, ученик другог разреда, а на такмичењу у атлетици прво мјесто заузела је Целина Марковић док је друго освојила Габријела Личеник.

Матуранти 26. генерације завршили су наставу 24. маја 1974. године. Од 96 ученика са успјехом је завршило разред 91, међу којима је било: 30 одличних, 37 врло добрих и 24 ученика с добрим успјехом.

Прва генерација матураната из 1949. године прославила је 8. и 9. јуна 1974. године 25. годишњицу матуре. Од 38 матураната састанку је присуствовало 24 ученика и три наставника. Сви су били срећни због поновног сусрета, а за многе је виђење новог Добоја било пријатно изненађење.

И ове године је притисак за упис у средње школе био јако изражен. На редовном конкурсу у јуну у први разред гимназије примљино је 126 а одбијено 57 ученика, већином са врло добрим успјехом. У Добоју је, иначе, послије редовних конкурса, остало неуписано око 500 ученика. Међутим, захваљујући ангажовању свих друштвених фактора у накнадним конкурсима је омогућено да сви заинтересовани нађу мјесто у некој средњој школи. Гимназија је накнадно примила још 56 нових ученика и тиме помогла да се настали проблем ријеши.

Школска 1974/75. година

Сарадњи са родитељима, као обавезном и врло значајном облику помоћи за унапређење васпитно-образовног рада, поклања се и ове године велика пажња. Наставничко вијеће стално настоји да између породице и школе дође до обостране и искрене сарадње и разумијевања. Та сарадња се реализује по програмима наставничког вијећа, разредних вијећа и разредних старјешина. Заједнички родитељски састанак са родитељима ученика првог разреда одржан је у септембру, а у априлу за све родитеље. Први састанак је имао за циљ упознавање родитеља са животом и радом школе као и са потешкоћама које се јављају при прелазу ученика из основне у средњу школу. На другом заједничком родитељском састанку било је говора о успјеху у прва три тромјесечја, а одржано је и предавање о адолесценцији. Предавање је одржао др Нурудин Мулаомеровић. Послије сваког тромјесечја разредници су одржавали родитељске састанке. Осим разредника и сваки наставник је имао распоредом утврђену обавезу пријема родитеља једампут седмично.

У другом полугодишту је између одјељења уведено такмичење по одређеним елементима. Резултат је сваког мјесеца сумирала комисија. Одјељење које је током мјесеца имало најбоље оцјене из владања, које је добило најмање слабих оцјена и које је имало најмање изостанака, било је посебно похваљено и награђено. Награда је била бесплатан колективан одлазак на једно кино или позоришну представу или једнодневни излет у околини Добоја.

Такмичења у разним областима и дисциплинама и јавно учешће у културном животу града свакодневни је саставни дио нашег васпитно - образов-

ног процеса. Ова година је успјешна по много чему, па и у ваннаставним активностима. На регионалном такмичењу из математике и физике, које је одржано 30. марта 1975. године, ученици Гимназије освојили су 10 награда. Прва мјеста из математике освојили су Слободанка Скакић и Миомир Ђекић, а из физике Ферид Јунузовић и Бранислав Бошковић. Сви награђени ученици су похваљени. Просвјетно-подагошки завод из Добоја је наградио ученике који су се пласирани на прва три мјеста, а прва награда износила је 500, друга 300 а трећа 200 динара.

Прва овогодишња финална такмичења у Малим олимпијскм играма најбољих босанско-херцеговачких средњошколаца у гимнастици одржана су у Фочи. Исмир Бркић освојио је 640 бодова и златну медаљу, док је Целина Марковић са 582 освојена бода добила сребрену медаљу.

Поводом Дана ослобођења Добоја и у оквиру прославе 30 - годишњице побједе над фашизмом у граду су организоване приредбе, спортска такмичења и друге манифестације. У свим тим активностима видно мјесто заузели су ученици Гимназије.

Школа годинама постиже веома добре резултате у образовном процесу. Запажени резултати у ваннаставним активностима и у васпитном раду резултат су сталне бриге колектива и годинама његованих облика рада у којима се и омладина и школа потврђују. Посебни овлици ваннаставних активности одвијају се кроз: културно-умјетичко друштво, спортско друштво, марксистички кружок, ђачки лист Кораци, организацију горана, фото-секцију, секцију љубитеља ликовне умјетности, разгласну станицу, школски хор, стрељачку дружину, шаховску секцију, секцију младих математичара, физичара и биолога.

Спортско друштво је путем своје одбојкашке, рукометне, гимнастичке и других секција стално ангажовало ученике у спортским активностима, одржавајући и првенства школе, а посебно резултате је постигло у оквиру такмичења Малих олимпијских игара у 1973, 1974. и 1975. години. Тако су екипе овог душтва заузеле прва мјестау одбојци на општинском, регионалном и републичком првенству, а у гимнастици прво мјесто у појединачном републичком првенству. Ово друштво је учествовало и постигло веома запажене резултате на такмичењима која су организована поводом празника у комуни и у региону, а постигнута је и плодна сарадња са осталим школама и гарнизоном "4. јули" из Добоја.

Своја мишљења, стваралачку активност и литерарне покушаје ученици испољавају у ђачком листу "Кораци" који непрекидно излази преко 17 година. Активност горана је запажена у акцијама за пошумљавање Преслице и голети у околини Добоја. За свој рад горани су добили и похвалу Општинског одбора горана. Све набројане и друге секције постигле су значајан успјех у васпитном процесу, помажући у формирању свестране личности ученика и оспособљавајући га за друштвену активност.

Може се слободно констатовати да је цјелокупна дјелатност Гимназије у протеком тридесетогодишњим периоду веома интезивно и успјешно утицала на културни развој Добоја директно, али и посредно, одганизација и заједница. Разумије се, кад се говори о овој образовно - васпитној установи треба имати у виду и цјелокупан сложени развој Добоја у коме су настале ове и друге истинске вриједности након што је утрошено много стрпљивог и напорног рада.

Оцјењујући резултате које је Гимназија у Добоју постигла у протеклих 30 година, Скупштина општине Добој је овој школи додијелила Спомен-плакету града Добоја за изванредне резултате на образовању и васпитању младих генерација.

ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА ОДЈЕЉЕЊА, УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА

Школска година	Број одјељења				Свега одјељења	Број ученика				Свега ученика	Број матураната (матурирало)	Број наставника	Примједба
	I	II	III	IV		I	II	III	IV				
1945/46.	1	-	-	-	1	22	-	-	-	22	-	7	
1946/47.	1	1	-	-	2	24	25	-	-	49	-	7	
1947/48.	1	1	1	-	3	31	22	18	-	71	-	9	
1948/49.	-	1	1	1	3	-	30	17	37	84	38	7	
1949/50.	2	-	1	1	4	60	-	34	16	110	13	7	
1950/51.	1	1	-	1	3	42	52	-	33	127	34	10	
1951/52.	2	1	1	-	4	50	30	37	-	117	4	10	
1952/53.	1	1	1	1	4	61	46	28	36	171	32	10	
1953/54.	3	2	1	1	7	95	61	21	29	206	28	10	
1954/55.	2	3	2	1	8	84	156	52	27	319	31	10	
1955/56.	3	2	2	2	9	72	62	56	50	240	53	20	Хон. 1
1956/57.	3	2	2	2	9	96	63	52	54	265	50	14	Хон. 3
1957/58.	2	2	2	2	8	73	69	47	46	235	53	12	Хон. 2
1958/59.	2	2	2	2	8	78	62	55	46	241	50	10	Хон. 2
1959/60.	2	2	2	2	8	107	67	45	46	265	47	11	Хон. 9
1960/61.	6	3	2	1	12	210	90	53	41	394	44	13	Хон. 12
1961/62.	6	4	2	1	13	204	150	53	47	457	62	11	Хон. 7
1962/63.	4	3	3	1	11	135	95	91	49	370	59	12	Хон. 5
1963/64.	4	4	3	3	14	174	113	81	86	454	77	17	Хон. 3
1964/65.	6	4	3	3	16	204	145	88	68	505	70	16	Хон. 7
1965/66.	4	5	4	2	15	141	156	126	62	485	67	18	Хон. 6
1966/67.	4	4	5	3	16	139	114	146	90	489	79	19	Хон .5
1967/68.	6	4	4	4	18	170	117	95	124	506	106	21	Хон. 6
1968/69.	6	5	3	3	17	181	164	94	95	534	124	25	Хон. 2
1969/70.	6	5	4	3	18	196	134	119	89	538	97	27	Хон. 2
1970/71.	4	5	4	4	17	175	161	116	111	563	114	26	Хон. 4
1971/72.	4	4	4	5	17	144	134	132	119	529	125	26	Хон. 2
1972/73.	4	4	4	4	16	160	115	117	126	518	120	29	Хон. 5
1973/74.	5	4	3	4	16	184	131	109	99	523	113	29	Хон. 7

У број ученика који су матурирали уписани су и ученици који су као ванредни кандидати полагали матуру, односно завршни испит.

Корацима "Младости"

Културно-умјетничко друштво "Младост"

Идеја о културно-умјетничком друштву "Младост" појавила се 1956. и те исте године 7. новембра у физикалној дворани тадашње Више гимназије у Добоју и остварена. У прво вријеме друштво су сачињавале сљедеће секције: драмска, балетска, музичка, литерарна и фолклорна. У овим секцијама ће генерације што долазе и пролазе остављати трага, тражећи и налазећи своју индивидуалност и свој умјетнички израз. Резултати рада културно-умјетничког друштва "Младост" осјетили су се већ у првој години његовог постојања. Драмска секција је уз помоћ наставника Клаудије Мељницки и професора Данице Продановић и Душана Панковића припремила 1957. године Нушићево Сумњиво лице. Ова представа доживјела је своју премијеру пред добојском публиком у старој "жељезничкој сали" а с њом су добојски гимназијалци гостовали у Осјечанима, Јоховцу и неким околним селима. Кад су 1958. године припремили Нушићевог Аналфабету добојски гимназијалци - млади глумци отиснули су се на гостовање у Тешањ и побрали аплауз и симпатије тешањске публике. Исте године припремљена је премијера представе Без кривице криви Островског и ово је био први позоришни комад који је у априлу 1959. године изведен на сцени новоотвореног Дома културе у Добоју. Тиме је дефинитивно ово младо школско друштво ушло у културни живот свога града.

У исто вријеме је под руководством Клаудије Мељницки радила балетска секција у којој су играли: Миодраг Законовић, Минка Демировић, Ацо Васиљевић, Бранка Пушкаревић, Нарцис Сухи и други.

Запажен је и рад ликовне секције која је своје радове излагала на неколико изложби у Гимназији и граду. Посебно мјесто у културно-умјетничком друштву "Младост" заузимала је литерарна секција која је у школи одржавала редовне књижевне састанке на којима су се читали оригинални ђачки радови и разговарали о њима, или су се тематски обрађивали поједини књижевни радови и писци. Писана ријеч, настала као производ литерарног стварања у овој школи, прешла је међе школског листа и међе града Добоја, а Феликс Пашић је добио 1958. прву награду овог листа за најбољи матурски рад написан у школској 1958/59. години под насловом "Смисао постојања у стваралачком раду".

Први фестивал средњошколских културно-умјетничких друштава одржан је у Добоју а улогу домаћина преузело је културно-умјетничко друштво "Младост". Драмска секција је наступила са представом "Пушке госпође Карар" Б. Брехта, у режији професора Панковића.

Ликовна и фото секција, које су наступале на заједничкој изложби нису имале такмаца. У то вријеме ликовну секцију води добојски кипар Драго Хандановић, који је у Гимназији предавао историју умјетности. Највећу по-

бједу те године донијела је литерарна секција. Она је тријумфовала освојивши од четири три прве награде захваљујући прози и поезији Аиде Турчинхоџић, Ифете Дељкић и Богомира Ђукића. На фестивалу у Дервенти КУД "Младост" наступило је са једанаест секција. Хорска секција је пјевала двије оригиналне пјесме које је на стихове бившег ученика добојске Гимназије Милана Андрића компоновао Есад Кресо. Једна од тих пјесама која се звала "Чежња" родила се на комадићу папира на једној клупи у парку и почињала:

Руке су твоје
лептиров лет.
Очи су твоје
поља плава лана
а усред дана
снивам те ја
у мору трава
у даљинама.
За тобом ја
чезнем сада
к'о жедна влат
за облаком далеким.

Она ће се појавити и у Распјеваној младости под именом Пјесма и постаће химна КУД "Младост" и добојских гимназијалаца. Оперета Распјевана младост Есада Кресе - композитора музике префињених тонова - и Душана Панковића, писца текста и режисера, највише се допала публици дворане Радничког универзитета 1962. године. Највећа вриједност Распјеване младости је аутентична музика талентованог Есада Кресе, која је у појединим моментима (увертира и крај другог чина) дјеловала као најврхунскије музичко остварење. Још три пута ће културно-умјетничко друштво "Младост" бити најбоље на Сусретима младих: 1963. године у Завидовићима и 1964. и 1965. године у Добоју. Посљедњи велики Сусрет младих одржао се у Добоју и био је грандиозан; прије свега по броју учесника: око 700 младића и дјевојака из добојског среза продефиловало је преко позорница Дома културе и Дома армије а гости су били из Дервенте, Брода, Градачца, Шамца, Теслића, Тешња и Завидовића. Недуго послије тога град Добој захватила је водена стихија, а у санирању посљедица те велике елементарне непогоде велики удио имаће добојски гимназијалци. Остала је Младост да живи само у Корацима, у литерарној секцији и у понекад на брзину припремљеном хору.

Сјећања

Клаудија Мељиники

ЧИСТО НЕБО

Јутрос наш град изгледа весело и гиздаво. Тек опрано обилном кушом блиста прољетно зеленило парка, кочопери се нови хотел, сав у цвијећу, трговине врве од свијета. Људи се журе да купе све што им је потребно за прославу Дана ослобођења Добоја. Чисто небо је разапело свој плави шатор у непомућеној тишини јутра. Чисто небо...

И нехотице се јављају преда мном сликие из прошлости, прије 32 године, када прва јата злослутних челичних птица почеше да промичу небом. У то доба наша гимназија (тада још нижа средња школа) налазила се у згради покрај православне цркве и надвисивала све остале зграде.

Покушали смо да некако одржавамо наставу, али је то ускоро постало немогуће. Нисмо смијели да се задржавамо у тако упадљивој згради, већ смо бјежали са њима у шумарке и јаруге, обрасле у грмље. Ускоро нам је војска узела и саму зграду. Једног јутра узбуна ме је затекла у једном од нижих разреда. Истрчали смо из зграде и завукли се у неки јарак према Шушњарима. Јато авиона је летјело, блистајући на сунцу, недостиживо, пуно пријетњи...

Дјеца су се прибила уз грмље, нијема, преплашена. Најмлађи су се ухватили за моје хаљине. Личили су на мале пилиће, над којима кружи јастреб.

Вјекослава (Славица) Хунски

БИЛА САМ ТАДА НАЈСРЕТНИЈА НА СВИЈЕТУ

Данас, након пуних тридесет година постојања добојске Гимназије придружујем се за задовољством овој прослави својим размишљањем и сјећањем. Моје успомене сежу у прошлост и снажно су везане за једну генерацију ове школе, која је своју младост знала да живи на особен начин, да воли, да сања и да ради.

Читав свијет, у доба нашег школовања у добојској Гимназији, припремао је обличја наших жеља и ми смо вољели ту нашу школу, јер нам је она несебично пружала своје окриље на школском часу, као и у нашем слободном времену. Нисмо имали ни телевизије, ни позоришта, ни раскошне плесне дворане, али смо умјели да у крилу школе стварамо штимунг и да се веселимо уз звуке само једне хармонике и да плешемо до изнемоглости. Управо сви ти недостаци били су подстрек да сами приређујемо поетске вечери, да заједнички, у оквиру литерарне секције, анализирамо прочитана дијела. Зближавале су нас радне акције и кружоци гдје се без сустезања признавало незнање и несебично помагало да се савладају тешки математички задаци.

И живјели смо тако пуне четири године једни уз друге, веселећи се успјесима и дијелећи комад круха на десетине комадића. Из далеке прошлости звоне још увијек несташне ђачке досјетке и јављају се драга лица. Има ова гимназија и своје легенде. Таква једна везана је за нашу драгу и добру професорицу руског и француског језика Клаудију Мељницки. Као душа свега оног што се може назвати естетским умјела је од нас, малих дјевојака, учини примабалерине, да нас подстакне на стварање и да нам приближи љепоту умјетничког дјела. Увјежбани под њезиним равнањем наступали смо на школским приредбама, рецитовали стихове, изводили мале позоришне комаде. А она, драга наша Мељницка, била је сценариста, режисер, кореограф и костимограф, веселећи се нашим успјесима, нашим првим љубавима. Са симпатијама прилазила је свакоме од нас. Дочекивала нас је увијек раздрагана на прагу Гимназије, најљепше гимназије на свијету, и даривала осмјесима и малим укорима желећи да од нас изгради људе.

Вријеме је прошло у неповрат и однијело са собом сунчане дане првих наших спознаја. Генерације добојске Гимназије на разним странама заузимају данас значајно мјесто у друштву. Свакидашњим темпом живота оставља нам мало времена за размишљања, о прошлости, јер су наша стремљења окренута к будућности. Али, понекад у нијема предвечерја враћамо се ђачком животу, нашој школи, малом градићу и тихој ријеци и сјећамо се једне обичне дјевојке, која је имала најбоље другове и другарице, која је тада била најсретнија на свијету окићена китицом љубичица.

Павле-Бато Станишић

ЖАЛ ЗА МЛАДОСТ

Вријеме које сам провео као ђак Гимназије у Добоју данас у мени представља само збир најразличитијих асоцијација. Сјећам се блатњавих улица, невјероватно хладних зима, Пушкина и Љермонтова, киселог купуса у мензи, логаритамских таблица, кукурузе, библиотеке испод старог парка, Војислава Илића, плесног течаја, професора Крмпотића, Ибрахимпашића, Бојановске, првих цигарета и Пушкаревића, другова из интерната и матурске екскурзије, непоновљиве мјесечине и још нечега, што ни данас не смијем да поменем, тако су нас строго васпитавали.

И, наравно, боље од свега сјећам се климе. Више не памтим је ли то Мирко или Хасан молио на часу географије допуштење да отвори прозор да уђе клима. Данас сам често у дилеми јесам ли се ја промијенио, али сигуран сам да такви дани више не постоје, о ноћима да и не говорим, ни киша онаквих више нема, а о мјесецу, такође, боље да и не мислим. И данас, кад год отворим прозор, кажем: "Нека уђе клима", али климе као да више и нема и обично улазе сасвим друге ствари, као комарци, не примјер.

Било је то, чини ми се, наивно добро вријеме. Уз овако значајан јубилеј не могу да се не сјетим оног ученика, који је се необичним успјехом одбранио двојку из географије тезом да је "рељеф наше земље знатно напредовао од ослобођења до данас", или Милана који је пред читав наставни план и програм и наставно особље поставио нерјешив проблем: Зашто се из вјештачког јајета истих састојака које има и природно не може да излеже пиле! Ипак, мислим да смо вјеровали у све и да смо много научили, а неки од нас,

можда, и превише. Ја, иначе, мислим да постоји једна оптимална количина знање која човјеку користи, а да су мањак и вишак подједнако штетни. Нас су тјерали у ову другу штетну крајност, а ми смо то наивно прихватили и мислили да значајније ствари на свијету не постоје од хемијског састава сумпорне киселине, боје воде и ваздуха, мириса амонијака, геолошког састава тла, израбљивање наших народа од стране богаташа и свештенства, Доситеја Обрадовића, Пастера и серум против бјеснила...Учили смо само о најгенијалним личностима и изумима, па смо се и осјећали генијалним увијек, сем у часу испитивања тих наших знања што смо сматрали најбруталнијим суђењем. Шалу на страну, стварно, ја и данас мислим да сам све што знам научио у оним гимназијским клупама, али више од свега осталог ту смо се научили другарству и љубави свему што је добро и лијепо, макар то биле и ученице нижих разреда.

То је, заиста, било најдивније вријеме. О томе свједочи и чињеница да би се многи из моје генерације, који су касније стекли различите угледне титуле и звања, свега тога радо одрекли кад би и данас у своје име могли да упишу оно наше некадашње, старо и непоновљиво: "ученици 8. разреда".

Ипак, једна ми је ствар из тога времене остала нејасна. Никако не могу да се сјетим зашто нам је онолико сметало што се матура полагала баш у прољеће.

II

Кроз искушења до поновног рођења (1975 - 2005)

Боље је што и не знати
него наопако и зло знати.
Д. Обрадовић

* * *

Ако једног дана ниси ништа научио
узалуд си проживио дан.
Кинеска пословица

* * *

Права срећа, божанска срећа крије се
у томе да другог усрећујемо.
А. Енгел

Гимназија у периоду од 1975/76. године до 1983/84. године

Била су то златна времена Гимназије у Добоју

Првих тридесет година је прошло од рођења Гимназије из ратом опустошене земље до њеног профилисања и стасавања као школе која својим радом, професорским кадром и организацијом наставе у Добоју нема такмаца на пољу општеобразовних знања. Уосталом, од Гимназије се то и очекивало, пружити знања за наставак студија и помоћи граду Добоју да као већ профилисан центар регије управо из гимназијског потенцијала добије своје будуће градитеље и неимаре. Тих 80-их, ако узмемо период од 1970. до 1980. године све нас је лицемјерно заваравало. С једне стране "златно вријеме" Титове државе, а са друге, за бистрије погледе и захтјевније аналитике, све је већ најављивало слом друштва и рецесију. Устави република су, можда, најиндикативнији показатељ да њихова велика самосталност није ништа друго до пут ка дезинтеграцији Југославије. Економска криза још није захуктана, али чини се да кредити, које тада немилице троши Југославија, чекају друго вријеме да лихвар дође по своје. Школство, заправо, у овом времену бере своје заиста посљедње "златне" дане и управо те дане Гимназије и школства многи ће безбројно пута прозивати и зазивати данас, незадовољни новом просвјетном стварношћу послије рата. Ово је вријеме када је и дигнитет просвјетног радника на цивилизацијском нивоу, материјална примања професора нису најнижа, али ни највиша на хијерархијској љествици друштвених зарада.

Вријеме обнове је завршено, нека степеница у стандарду наставних средстава је помакнута ка вишем нивоу, од креде и табле се далеко одмакло и кренуло ка кабинетској настави. Професорски кадар не недостаје, напротив, ово је и вријеме када наставни факултети доживљавају експанзију. Ово је и вријеме када је ученик поштовао професора, вријеме оне старе педагогије, које се данас сви сјећају са носталгијом, чак и бивши ученици, и која није почивала на недефинисаној слободној демократској платформи без правила, већ на ауторитету професора којег поштује и друштво, а самим тим и ученик.

Ово је баш то вријеме које данас спомиње Душица Тешић, професорица хемије у пензији, један од цијењених професора Гимназије из овог периода а иначе и професор са најдужим радним стажом од тридесет и четири година рада у добојској Гимназији: "Ученик је поштовао професора и задовољство је било радити са младим људима који су имали свијест да иза њихових оцјена мора стајати знање. Чини ми се да се код младих генерација данас нешто ту побркало. Данашње дипломе вас могу заварати, а данашњи школарци уплашити својим преслободним захтјевима који су најмање утемељени на слободоумљу, а највише на брзом и без много труда стеченом, олаком успјеху, заговорници су својих права иза којих не стоје никакве обавезе. Друштво

које заговара брзу и лаку зараду је постало узор и за данашњег ученика. Не завидим данашњим колегама чији рад често мора бити уступак незнању и нераду, а све под плаштом ученичких права и слободе личности. У периоду прије грађанског рата у БиХ тај уступак је ријетко ко правио, ја никада, зато сам сматрана строгим професором, али, исто тако, знам да се нико на моје оцјене није жалио".

Ако овако говори професор који је свој радни вијек започео у Гимназији далеке 1961. године и све вријеме радио као цијењени стручњак до пензионисања 1995. године, чији је рад уткан у половину живота добојске Гимназије, зар се очекује другачије мишљење осталих професора и ученика који су били некадашњи гимназијалци у овим временима прије грађанског рата. И бивши ученици, сад већ из угла данашњих родитеља, са нескривеном носталгијом говоре о овим временима. Све су то идентичне изјаве које ће, можда, најбоље изразити у свом сјећању и нескривеном поштовању Габријела Бошковић, матурант генерације 1973 - 1977. године:

"Памтим и сјећам се с посебном радошћу и љубављу свог разредника, професора Драгутина Томца. Изузетно смо га цијенили и као педагога и као методичара. Његова брига и љубав према ђацима, равна родитељској, била је онај ослонац који је у том времену тако потребан младом човјеку. Пред његовим ауторитетом и најлошији ученици су се трудили да науче градиво. Због поштовања према њему и уложеном труду, нико није хтио ни желио да га разочара. Професор Томац нас је плијенио здравим и лијепим хумором, посједовао је ону ријетку особину да нас засмије а да сви знамо гдје је граница смијеху, а она је, зна се, била њемачка тешка граматика" .

Рад професора Гимназије у овом времену оставио је у генерацијама гимназијалаца успомене пуне поштовања према њиховом ентузијазму, неријетко и неке од њих усмјерио у избору животног позива, а и поставио високе стандарде које ће по узору на њих настојати да испоштују. У сјећањима на своје школовање у писму **Ирине Ђорђевић**, бивше ученице гимназије у Добоју, генерације 1975/79. године, налазимо у ријечима похвале својим професорима управо те мисли, а сада кад су то и написана сјећања професора књижевности, онда имају посебну вриједност:

"Издвојила бих професорицу Наду Софренић која ће ми постати узор у мојој каснијој педагошкој пракси. Увијек сам говорила да просвјетни радници прије свега морају вољети дјецу, јер љубав отвара најкраћи и најбржи пут до ученика. А наша професорица је развијала међусобни однос професора и ученика, тако да смо са лакоћом усвајали граматичка правила. Међу њеним ученицима на крају четвртог разреда сигурно није било оних који су "гутали" самогласнике или оних који нису знали основна правила негације. Часови књижевности могу бити јако интересантни, јер анализирајући дјела, ми смо говорили о љубави, младости, доживљавали умјетност, учили историју. Давала нам је подстицај, али и слободу властитог мишљења. Иако су се понекад чули коментари који нису били у складу са општеприхваћеним, није нас спутавала ако смо знали одбранити свој поглед. Данас се много говори о интерактивној настави, а наша професорица је тридесетак година била претеча те методе.

Вјерујем да је највећи квалитет њеног успјешног рада што смо захваљујући њој завољели књигу и стекли потребу да у писаној ријечи и дан-данас, кад су све обавезне лектире прочитане, налазимо задовољство.

Завршивши факултет, млада, амбициозна, нагомиланог знања, али без искуства, поново сам потражила и нашла помоћ професорице Софренић. Осјећала сам велику одговорност и изазов кад сам замјењивала професорицу Наду која је била на боловању. Жељела сам да се бар мало приближим педагошком узору, а да ли сам успјела, о томе ће можда писати моји ученици.

Колико је имала стрпљења са млађим колегиницама, толико је поштовала и старије професоре. Знала је да просвјетни радници и кад посљедњи пут одложе дневник уживају у разговору са млађим. Сјећам се како је нас, причљиве ученике, жељне искуства и необичних прича водила код професорице Клаудије Мељницки. Са уживањем смо проводили по који слободан час у дому препуном слика уз бакицу која је вољела снагу младости којом смо ми зрачили. Радовала бих се кад бих ја могла организовати слична дружења за професорицу Наду, али ње више нема.

Хоћу да подсјетим професоре, а посебно директора Д. Дропца на школски лист "Кораци" који су уређивале професорице Софренић, Тешић и Билић. Ја сам писала за рубрику "Из фазанских торбица" - тако смо називали првачиће. Вјерујем да и међу данашњим ученицима има оних који би своје размишљање, доживљаје и снове могли преточити у лијепу ријеч.

Ирина Ђорђевић

.

У мору писама бивших гимназијалаца којима смо засути поводом шездесет година постојања Гимназије у Добоју, били смо угодно изненађени када смо у сјећањима професора **Павла Станишића** поново открили име професорице Клаудије Мељницки, једно изузетно просвјетно име и педагошки рад бившег емигранта из Русије поново је засвијетлило, и у сјећању Ирине Ђорђевић и у сјећању њеног ученика из далеког послијератног времена.

"Тешко је издвојити неког од многих наставника добојске Гимназије, али овај брачни пар руских емиграната издвојио се сам, посебно госпођа Мељницки. Тако смо је сви ословљавали без обзира на тада обавезујуће ословљавање са "друг". И никоме то није сметало, јер она је то заиста и била. Госпођа Мељницки. Поред сјајног познавања руског и француског језика, књижевности, историје умјетности и сликања, држала је и плесне курсеве, а многе је учила и балету. Добро је препознавала наше младалачке бриге и за сваки наш приоблем је имала рјешење у многим примјерима из литературе, с којом смо тих година истински живјели. Оставила је неизбрисив траг на многе генерације гимназијалаца, на њихов осјећај за лијепо и за културу у свим њеним аспектима и димензијама. Због тога се и данас понекад може видјети и свјежи увијек прави, а никада вјештачки, цвијет на њеном гробу у Барама. Њених ученика, дакле, још има и нешто су важно научили".

Научиле су и Нада Софренић и Ирина Ђорђевић, да је дуг сваког доброг просвјетног радника према својој професији истовремено и дуг према изузетним професорима чији се рад мора његовати и чувати од заборава. Наше је да тихо и предано ткање усмене приче о професорици Клаудији Мељницки и професорици Нади Софренић забиљежимо у редовима ове Монографије и положимо цвијет за помен, њихов рад није заборављен и нашим сјећањима.

Дугогодишња и цијењена професорица биологије, Рада Павков, која је у овај колектив дошла школске 1968/69. године и данас је професор у Гимназији "Јован Дучић". Искуство које носи као педагог из времена осамдесетих

и данашње сагледавање нових генерација, донијело је и нека поређења: "Разлика између данашњих и пријератних ученика Гимназије, а морам рећи и њихових родитеља је тако велика и понекад за професора данашњег времена не мало отежавајућа. У тим, да за примјер узмем времена осамдесетих, до укидања Гимназије, све се некако знало. Ученици и родитељи су поштовали неписан кодекс понашања и правила школе који је омогућавао да рад у Гимназији није ни тежак ни напоран у васпитном погледу. Сви су знали своје обавезе и, што је најважније, прихватали их са свјешћу да је њихова испоштованост једини начин да школа складно и хармонично функционише. Данас је све другачије и често схватамо да бисмо најприје морали едуковати родитеље наших ученика у вези са својим обавезама и одговорностима. Данашњем професору предстоји не мало захтјеван и тежак рад који не доноси ни осјећај самопоштовања ни сатисфакције за уложене напоре као у тим временима".

Била су то, заиста нека друга времена. Колико добра? Онолико колико су претходила садашњим! Али за ученике ондашње и данашње поређење је сасвим непотребно, само са једним фармеркама, без мобилних телефона и без касних излазака тешко да би прихватили повратак на старо. Неки од прилога за Монографију носе баш те паралеле.

Јесмо ли разумјели Андрића

Шездесет година добојске Гимназије, шездесет генерација са неколико хиљада гимназијалаца. Прилика за сјећања и поређења.

У вријеме наше генерације, средином седамдесетих година прошлог вијека, обиљежавало се 30 година добојске Гимназије, живјело се теже и поштеније. Није било мобилних телефона, компјутера и интернета, кафића и дискотека. Одрастали смо у једним фармеркама, које смо куповали од добојских шверцера или у Трсту. Послије завршене гимназије и факултета имали смо сигурно запослење и плате од којих се могло солидно живјети. Са добрим југословенским пасошем могли смо без виза путовати у друге земље.

Слушали смо Дилана, Стонсе, Дорсе, Цепелине, Парпловце и Квиновце. Било је то вријеме када су почињали Дугмићи и Чола. Носили смо џинс и дужу косу. Сјећам се да ми професорица математике није хтјела закључити заслужену петицу, док се не ошишам. Неки момци из наше генерације имали су повремено проблеме са професорима због вечерњих излазака у градски хотел. Изузимајући уобичајене ученичке несташлуке, мислим да нисмо били проблематична генерација.

Зашто наш учитељ долази сваки дан у истом одијелу, питала ме кћерка након само неколико дана проведених у школи послије рата. У наше вријеме професори добојске Гимназије углавном су припадали интелектуалној али и друштвеној елити. Са добрим платама за наше услове и другим друштвеним привилегијама били су довољно мотивисани за рад и усавршавање. Нажалост, то није више тако.

У добојском биоскопу колективно смо гледали "Неретву", "Сутјеску" и "Дервиша и смрт". Ишли смо на једнодневни излет на Козару и у Јасеновац. Заједно смо се радовали побједама југословенске фудбалске репрезентације у квалификацијама против Грчке, а након тога, у незаборавној франкфурт-

ској мајсторици, и против Шпаније. У завршном разреду Гимназије био сам у групи која је за изборне предмете узела српско-хрватски и историју. Те године смо изучавали обимно Андрићево дјело и тада нисам вјеровао да Босна може бити земља мржње и страха. Након посљедњег рата схватио сам да је бјежање из Босне било добар или једини избор за Макса Левенфелда, Андрића, Мешу, Брегу, Чолу, Кусту и друге. Из Босне су побјегли и моји многи гимназијски другови. Нажалост, бјежање из Босне још није и неће бити завршено.

Момир Дејановић,
генерација 1971/75. године

Да не заборавимо, ово је и вријеме социјалистичког соцреалистичког морала који из данашње перспективе носи негативан предзнак, али тада се и радило и живјело под патронатом комунистичке идејне платформе која се морала поштовати и у школи. Праве вриједности и радне и стручне и педагошке нису биле никада, па ни тада, на провјери. Данас је на провјери идеологија тог времена. Када старо нестане увијек се при његовом рушењу и нехотице оштети и оно што се требало сачувати. Данас, када из западних система образовања долазе само демократски стандарди права ученика, али не и њихових дужности, афрички материјални стандард, без европских стандарда друштва, - многи ће бар кришом зажалити за овим временима када су и ученици знали шта су им обавезе. Данашња дилема би требала бити цивилизацијски виша, а закључак је да данашњи ученици више немају пресију Титовог доба, више не носе обавезне школске униформе, али од те слободе ни професори ни наука још нису уочили очекивани процват општег образовања, напротив.

Идеолошко-политичка слика времена назира се у сјећањима **Драгославке Драгичевић (Марковић)**, ученице генерације 1973/77. године, данашњег професора математике у Гиманзији "Јован Дучић".

"Нико нас није ни питао да ли желимо или не..."

Били смо типична генерација соцреализма. Можда из овог времена то звучи анахроно и носи помало негативан призвук, али ми смо живјели по нормама које су тад важиле. Почев од обавезне радне униформе у школи, шестодневне радне седмице до "прихватања марксизма као универзалне науке". Нико нас није ни питао да ли желимо или не, сви смо били чланови Савеза социјалистичке омладине Југославије. Посебно признање добрим ученицима било је да буду предложени, а затим примљени у Савез комуниста. Поводом прославе 30 година је, у мају 1975. године, нешто више од 30 ученика свечано примљено у СК. Међу њима је било и нас петеро из другог разреда. Питање је колико смо ми са непуних седамнаест година били свјесни "морално политичке подобности", али смо сигурно знали да се не смије одбити "указано повјерење". Критерији нису били безазлени, него свеобухватни, на примјер: пред крај четвртог разреда предлажемо за пријем у СК одличну ученицу која се истиче и у раду секција. Међутим, један професор ју је који дан раније видио око 21 час у неком кафеу у граду. Наравно, није примљена.

Као чланови СК били смо заједно са својим професорима на састанцима Основне организације на којима се дискутовало и усвајали закључци о разним збивањима и приликама у локалној и широј заједници. Много тога смо тешко разумијевали, као на примјер, намјештен конкурс, али смо брзо схватили шта је "национални кључ" за изборе и шта значи "став" другова из комитета.

Врло често смо били свјесни да о нашим поступцима воде рачуна неки "другови", свакој ситуацији могла су се дати разна значења. Неки наши професори веома добро знају шта је "информативни разговор" чему се посвећивало изузетно много пажње и времена.

Привидно тако чврста организација, заснована на "демократском централизму" нестаде крајем осамдесетих као да је никада није ни било.

Нека правила понашања и рада у гимназији која су пратила обавезну социјалистичку униформност и "једнакост" у друштву су већ губила битку са најавом нових друштвених струјања, па и утицаја модних трендова на младе. Да ли су то биле и најаве индивидуалних малих личних слобода које су незаустављиво долазиле?

Сјећања **Рамоне Виндиш**, матуранта генерације 1975/79. године, свједоче о најави нових времена.

Школска кецеља

У моје доба је ношење школске униформе било обавезно у Гимназији. Униформу смо звали "кецеља" и обично је била плаве боје. Модел је био класичан. Равно кројена, најчешће се копчала цијелом дужином напријед, са два нашивена џепа и дугим рукавима. Дужина кецеље је варирала али је за дјевојке препоручљива дужина била до кољена. Не требам ни споменути да је кецеља била омрзнута у току цијелог школовања. Али се она, упркос свим ђачким протестима, одржавала из године у годину. У непромијењеном облику.

У част поласка у први разред Гимназије добила сам нову школску кецељу, била је шивена по кроју из једног домаћег модног часописа, једноставна и прије свега практична. Наликовала је, заиста, правој кецељи/прегачи, навлачила се преко главе, била комотно изрезана око врата и руку, умјесто копчања имала двије траке којима се везала на леђима. И није имала рукаве. Врло практично, зато што би се рукави увијек први офуцали и често пуцали на шавовима.

Професорица Емина Кочо - Машнић (звана Латинка) нам је предавала латински и важила је за строгу професорицу. Латински, сам по себи, није био неки интересантан ни лаган предмет, тако да је школом колала парола: "Само да се Латинки не замјериш". А замјерити Латинки си се могао врло лако, довољно је било да на час дођеш без кецеље.

Ја нисам била неки бунтовник у школи, а пошто ми је мама била просвјетни радник, имала сам развијен осјећај поштовања школе као институције и професора као ауторитета. А имала сам и нову кецељу.

Час је обично започињао пријављивањем одсутних. Након тога би нас Латинка "прегледала", ако је све било у реду, мало би се с нама нашалила и прелазила на едукативни дио часа. Тог пута јој је поглед застао на мени.

- Рамона, устани! Гдје ти је кецеља?

- Па, на мени, професорице. То ми је кецеља.... - збуњено сам одговорила показујући на моју нову кецељу.

- Ти то зови како хоћеш, али то није школаска кецеља! Молим те да на сљедећи час дођеш у кецељи.

Тиме је разговор био завршен и моја кецеља била проглашена неважећом. Сваки даљњи покушај да легализујем статус своје кецеље је био узалудан. Истина, ја сам се неко вријеме борила и нисам била једина. Талас новог се већ почео ширит школом и дио професора је био на "нашој" страни. Али, било је и оних који су, попут професорице Емине, сматрали да је школска кецеља без рукава само модни тренд, а модним трендовима није мјесто у једној класичној гимназији са добрим реномеом. На наговор директора Синановића дала сам нашити рукаве на кецељу али је она тим постала толико непрактична да сам је замијенила старом, офуцаном кецељом из основне школе.

Након те несрећне епизоде са кецељом, није ми преостало ништа друго него да постанем највећи штребер у разреду и да ми Латинка не може наћи "рупу" у знању. То ме је сљедеће године довело до освојеног првог мјеста на републичком такмичењу у латинском језику (!), те дипломе за освојено треће мјесто на савезном такмичењу у Београду. Док су други освајали награде на такмичењима из математике и физике, ја сам се, ето, искупљивала за своју кецељу... и завољела латински (уз свесрдну помоћ професорице Емине).

Године 1979. сам била проглашена најбољим матурантом генерације. Једно драго признање за мој став према школи, образовању и гимназији.

Не знам да ли ми је знање латинског и других предмета које сам некада "штребала" до савршенства, донијело неку корист у каснијем животу. Али било је лијепо похвалити се прочитаним Стриндбергом пред његовим земљацима или бриљирати знањем латинског у друштву Швеђана, од којих нико никада није чуо оно што је сваком добојском гимназијалцу било добро знано: Пер аспера ад астра! Таквим нам се некада и наш гимназијски пут чинио. Ех, да су нам богдом сви путеви такви били."

Рекордни уписи крајем осамдесетих година

Стручност, знање и педагошко искуство професора Гимназије у овом времену је било потврђено општим мишљењем да је Гимназија у Добоју најбоља школа, али права и једина мјеродавна потврда долазила је са повјерењем родитеља и ученика који су се у овим временима краја осамдесетих редовно уписивали сваке године у осам до десет одјељења првих разреда. Овај број уписних одјељења чини се сасвим оправдан и довољан да задовољи потребе пријератног града Добоја за припрему ученика за високо образовање. Данашњи педагог школе, који је пратио послијератну проблематику уписа ученика у добојску Гимназију, професор психологије и педагогије Зоран Гојковић закључује: "Упис ученика у Гимназију у периоду осамдесетих година, сваке године уписаних осам до девет одјељења првих разреда, је заиста онај број уписаних првих одјељења у гимназију који би задовољио потребе града Добоја, не само у том времену него и данас. Оптимални број планираних одјељења данашње Гимназије "Јован Дучић" би требао да у пер-

спективи достигне са данашњих четири одјељења првих разреда 2005/2006. године ову уписну бројку из времена посљедње године посојања Гимназије прије њеног гашења, тј. осам уписаних првих разреда школске 1979/80. године

Табела која даје приказ броја уписаних првих одјељења у другој половини осамдесетих година показује тенденцију раста броја одјељења првих разреда. У првих тридесет година постојања Гимназије у Добоју број првих одјељења није премашио бројку од шест одјељења првих разреда. Стасавање и развијање цијелог друштва, како се крећемо према крају осамдесетих, наводи на закључак да је друштво способно и његова инфраструктура може да прими све већи број високог стручног кадра, па би самим тим и број ученика који се припремају за студиј, школовањем у Гимназији био већи. И, заиста, ове промјене у друштву прати и највећи број уписаних првих одјељења у историји добојске Гимназије. Гашењем гимназија, ратним и поратним временом, никада се више у Гимназији неће поновити бројке од осам уписаних одјељења, или рекордна школска 1977/78. година када је у Гимназији уписано чак девет одјељења и Гимназију похађало укупно 838 ученика. Број одјељења расте и пред само гашење Гимназија ће пред своје гашење имати и највећи број одјељења током свог рада, укупно 28 одјељења ће школске 1979/80. године похађати наставу.

Први факултет у граду Добоју

Ријетки су догађаји у граду Добоју које је Гимназија дочекала са више одушевљења, а њеним ученицима отворила поглед у будућност развоја и напретка једног града. Свечано отварање Правног факултета у Добоју, одјељење сарајевског Правног факултета, 23. 09. 1977. године, даће добојској Гимназији ослонац и подстрек да школовање интелектуалног кадра у сопственом граду јесте темељац његовог развоја. Претпоставимо ентузијазам и визију тадашњег нараштаја гимнзијалаца који, не више усамљени, сањају о будућем развоју града и његовом стасавању у универзитетски центар регије. Могуће да и послије мучног ратног искуства и данашњи град Добој не одустаје од ове визије, а данашњи развој града, на сву срећу, отварањем Слобомир П универзитета 2002. године и данашњим, 2005. године, преласком Више техничке школе у Саобраћајни факултет у Добоју, можда, тај исти сан и остварује.

Једна од најбољих школа на регији

Добојска Гимназија ће у периоду од 1975. године, када ће прославити својих тридесет година постојања, до школске 1983/84. године, када је угашена, и посљедња гимназијска генерација напустила зграду Гимназије у Добоју, заиста бити призната школа у свим доменима васпитно-образовног процеса.

Тако је већ у школској 1976/77. години на подручју Просвјетно-педагошког завода Добој извршено четврто по реду вредновање обима и резултата рада средњих школа на основу четири елемента: процента пролазности, просјечне оцјене општег успјеха, општег организационо-васпит-

ног рада школа и просјечног процента освојених бодова из тестираних предмета. Најбољи проценат пролазности има Гимназија Добој са 95,47%, док најбољу просјечну оцјену успјеха има Гимназија из Дервенте. Свеукупни резултати рада школских центара показују да је прво мјесто освојила Гимназија у Дервенти са 510,75 бодова, друго мјесто заузела је Гимназија у Добоју са 492,34 бода.

Као једна од најбољих школа на регији добојска Гимназија уписује у школску 1977/78. годину 838 ученика (390 ученика и 448 ученица). Број ученика у односу на прошлу годину је већи за 101, а број одјељења за три. Са подручја општине Добој је уписано 703 ученика, са подручја Регионалне заједнице (Теслић, Тешањ, Модрича, Маглај, Оџак, Босански Брод, Босански Шамац, Дервента) укупно 78 ученика, док је са осталих општина уписано 57 ученика.

Те школске 1977/78. године 26 формираних одјељења показују да уписном бројком, са тенденцијом раста броја уписаних одјељења, Гимназија у Добоју постаје школа на коју рачунају сви из регије који желе квалитетно и добро школовање. И, заиста, број одјељења ће из године у годину расти да би школске 1979/80. године било уписано већ 28 одјељења, када ће то бити и посљедња година постојања гимназија пред прелемну 1980/81. годину кад се већ уписују ђаци усмјереног образовања. С обзиром на просторне могућности школа је на самој граници својих капацитета. Максималан капацитет школе би поднио 30 одјељења, по петнаест у свакој смјени. Уписаних девет првих одјељења школске 1977/78. године говори о једној од највиших уписних квота Гимназије у току њеног рада. Никад већи број гимназијалаца није уписан у прве разреде, а сљедећих година биће по 8 одјељења, што све показује да је изузетно велик интерес за упис у гимназију, док се друштво управо припрема да ту исту гимназију угаси.

Други у Републици

Иако из данашње перспективе многим млађим генерацијама неразумљив, или бар нејасан, наслов републичке смотре " Учимо - радимо - самоуправљамо", свим мало времешнијим је јасан, а многима данас и са негативним асоцијацијама. Добојски "Глас комуна" од 14. 12. 1977. године, такође доноси репортажу о успјеху одјељења ла у школској 1976/77. години.

И након толико времена, професор историје Душан Дробац, разредник овог одјељења, који је данас директор ове установе с поносом се сјећа свог најбољег разреда:

"Никад у свом раду са ученицима нисам био поноснији разредник. Искуство је непоновљиво: јединствени, изузетни ученици, другови, спортисти, свестрани и радозналог духа, солидарни. Њихова активност и радозналост се није заустављала на једном интересовању, цијели разред је био способан и да без великог напора оствари сјајне резултате у учењу и да стигне на разне манифестације, буде предводник, истражује, предлаже нове активности. Та дјеца су све хтјела да освоје, у свему да учествују и у свему су једноставно били најбољи. Никад таквог разреда!"

Лидија Жарић, бивша ученица овог чувеног I-а, успјела је да из данашњег времена у свом сјећању сачува слику ове младости, атмосферу и дочара једно вријеме, животност и страст генерације. Ови редови нису само прича

о овом одјељењу, него и прича о цијелој једној младости чији је дух живио у свим генерацијама гимназијалаца до усмјереног образовања, а ми се надамо, и нешто од овог даха препознајемо и у генерацијама данашњих ученика Гимназије.

"А одакле си ти "дјевојчице?", запитао је момак са једва видљивим наусницама, и невиним изразом лица који није одговарао самоувјереном ставу са којим ми је пришао. Хм, дјевојчица, одзвањало ми је у глави док сам Звјездану Вишту (тако се звао даса) објашњавала да сам се доселила из Бијељине, захваљујући татиној прекоманди (којима дугујем и гостовања у осталих четири школе колико сам укупно похађала), и да је моја црна кецеља са бијелом крагном била правило облачења у тамошњој гимназији, а не резултат спартанског официрског васпитања. Када сам кришом зракнула остале дјевојке у разреду, од којих су чак двије имале сасвим модерне фризуре, као из каталога, и упоредила их са мојим уредним плетеницама стегнутим идентичним црвеним гумицама, збуњено сам заћутала схвативши да су ме сврстали у балавице, а да сам без иједног аргумента којим би их могла убиједити да сам сасвим зрела и одрасла гимназијалка. И то, први Iа није шала, генерација уписана 1976. године, разредник Душан Дробац, а ја нови колач након двије седмице од првог школског звона!

Младост као младост, већ након пар дана били смо другари као да смо заједно сто година, и са дјевојкама из одјељења храбро сам пролазила кроз кордон матураната који су, по традицији, покушавали да нас збуне и зацрвене. (А јест им и било тешко!) Чаробни свијет се отварао пред нама и ја сам забринутом оцу сваки други дан саопштавала да сам учлањена у још једну секцију. На његову бригу како ћу све то стићи, избацивала сам необориве чињенице у своју корист. Па забога, и Весна, и Дијана, и Власта, Горан, Југана, Блаженка, Зорка, Борка, сви су барем у по пет секција, па шта мени фали кад ми није тешко, а и оцјенама је, ваљда, задовољан.

Када се данас присјетим те прве гимназијске године, заиста се и сама зачудим како смо све стизали, и како смо се храбро и неоптерећено упуштали у све што нам је понуђено. Шарени вртлог идеја у глави није се смиривао ни трен, и мада смо колективно умирали од страха пред писмени из латинског или математике, то нам није сметало да редамо петице, и успут скачемо са хора на литерарну секцију, па онда најозбиљније крадемо мамине чаршаве и шијемо тоге за драмску секцију и представу "Јулије Цезар", и на крају пишемо чланке за школски лист и синопсисе емисија за школску разгласну станицу. Мало ли је?

Наравна ствар, без водича и сигурне руке се не може, а ми смо у то вријеме имали професоре који су истински знали да препознају и подрже наш жар. Нада Софренић, наша драга Софра, с љубављу је слушала наше прве поетске брљотине посвећене вјечним животним темама, стрпљиво водила литерарну секцију коју смо обожавали, ред је признати, и због тога што су повремени наступи значили да нас нема на настави. Са другарима из IIIа који су нам били узор у много чему, вриједно смо се бацали на добровољни рад у библиотеци, а досадно класификовање књига по ауторима, годинама издања, књижевном правцу и слично није нам било нимало досадно из просте чињенице што је у старијој екипи било више момака него цура. Муневера Рустемов од легендарног Есада Кресе преузела хор, који је имао улогу град-

ског пјевачког друштва, и направила од нас праве умјетнике. Иако врло млада, тек пристигла са факултета, Муња је увела гвоздену дисциплину успијевајући да се избори са узаврелим хормонима басова и тенора. Сви се сјећамо и гардеробе из Трста, гајнц нове талијанске фармерке нашег диригента су тада биле главни модни хит. Додуше, када је директор Фудо наредио Муњи да мора преко њих носити кецељу, партитуре су нам ишле много боље, а момцима нарочито оне чежњиве арије. Са заносом смо се бацили на писање чланака за школски лист, и ученице Iа су ускоро, што квалитетом, а што квантитетом којим смо засипале редакцију, освојиле животни простор на страницама, али и стекле своје мјесто у гимназији.

Оно по чему је наш разред постао чувен и омиљен, била је разгласна станица. У то вријеме свака учионица имала је свој звучник, а музика, огласи или емисије посвећене најбољим писменим радовима снимале су се у тијесној просторијици са скромном техником. Ха, емисије, па то је прави полигон за нас! Са жаром смо се бацили на припрему и реализацију читавог серијала, уз несебичну подршку разредника главом и брадом, који нам је сугерисао да се позабавимо највећим сином наших народа и народности и његовим доласком на чело Партије. (Немојте се чудити, тада је била само једна, па се и пише великим П.). Елем, посао смо одрадили савјесно, за десетку, и кренули у емитовање, и у том грму нашли зеца. Пошто је емисија у трајању од 45 минута ишла једном седмично, једина нам је обавеза била да не ометамо заказане писмене вјежбе, а остало је било до нас. Замислите нашу популарност кад нас колеге из трећих разреда (еј, трећих!), моле да емисију пустимо на њиховом часу математике.

И поред свега тога, учили смо и били најбољи разред генерације. Једноставно ишло нам је, и ником од одличних није било тешко да помогне мање блиставом другу, а већ након првог тромјесечја било је јасно ко коме шаље помоћ из математике, а ко је опет мајстор да на једном часу смисли три добре теме за писмени из српског. На крају године у првом "а" били су сами одликаши и врлодобри, и само пар добрих ученика. Пред тај крај сазнали смо и за конкурс.

На нивоу цијеле БиХ бирао се најуспјешнији разред, а конкурс је носио име "Учимо, радимо, самоуправљамо". Кад смо мало боље размислили, и кад нас је наш Шане подсјетио да задовољавамо сва три сегмента (нарочито, како је рекао, онај-самоуправљамо!мислећи иронично на нашу саможивост и велику жељу за самосталношћу), одлучили смо да кренемо и у ту битку. Из својих албума повадили смо фотографије, сабрали оцјене и просјеке, детаљно набројали све што смо урадили, и нашој разредној колегици, Блаженки Хошчек, због њене педантности и лијепог рукописа, дали домаћи задатак да све то сложи, документује, наброји и уљепша колико год се може. Блажа је надмашила саму себе, свеска је спакована и послана, а ми смо у част посљедњег дана првог разреда одлучили да направимо маскембал и успјешно смо шокирали три од пет професора колико их је ушло у учионицу.

Почетак нове школске године и други разред дочекали смо опуштено, мангупски. Ало, већ смо матори, одрасли! Док су се колеге укључиле у прозивку "фазанки", ми смо самоувјерено и дигнутих носева пролазиле крај "првачића" и кришом звјерале за матурантима. Препричавајући љетне догодовштине, једва смо дочекали да се опет у буљуцима вјешамо по огради

на великом одмору и претрчавамо по ужину. А онда је дошао Шане, весео, блистав од задовољства, и рекао нам да смо са оном Блажином свешчицом и описмо свега што смо радили освојили друго мјесто у БиХ, или, краће речено, да смо најбољи у Гимназији, Добоју и околини! Ах, те среће и радости! Цијелу седмицу пловили смо као на облацима, а на огласном паноу, на разгласној станици, у зборници, говорило се само о нама! Па дивни, па красни, вриједни и талентовани... О нама су писале и новине (добро де, локалне,"Глас комуна"), укратко, попели смо се на главу и себи самима јер је на великом одмору пуштана искључиво пјесма "Ње аре тхе цхампионс", а зна се ко су ти о којима пјева Фреди Меркјури.

За наше добро, на земљу нас је вратила Душица Тешић подијеливши пар заслужених тројки, а Емина је најавила контролни и дефинитивно охладила усијане главице. Брзо смо се вратили у своју добро познату, свакодневну гимназијску кожу, али је у зборници остала урамљена фотографија Шанета и његових шампиона. Да се зна.

До матуре остали смо стандардно добри. У трећем разреду добили смо половину колега "руса", углавном ђака путника, и као мјешовито одјељење успијели задржати нашег драгог професора Душана за разредника. Чак и када се у четвртом требало одлучити за изборну групу, што је значило цијепање колектива, на једном историјском састанку у парку већина разреда је одлучила да се приклони изборној настави из биологије и хемије, само да останемо заједно. Скрушена делегација отишла је на разговор код Душана, професора историје, да га замоли да нам остане разредник. И ту смо направили преседан, и Шане је до краја остао са нама, а ми га, мислим, нисмо изневјерили.

Има ту још гомила занимљивих детаља, о томе како је Њапсо отео Југану од Јесењина филозофијом да фрајер који се упуцао у хотелу није заслужио да га воли цура која носи "тројку" у трећем разреду. Па сторија о екскурзији и нашем одушевљењу разредником који није пропустио ниједну дискотеку коју смо посјетили, а он сиромах, у ствари, умало није пао на нос од бриге, умора и трчкарања за нама. И још много тога што чини једну дивну младост и четворогодишње сазријевање у нашој гимназији, о којој са толико сјете и љубави причамо кад год се видимо. И никад не заборавимо поменути, нарочито онима из других одјељења, да смо имали свој тренутак славе као ШАНЕТОВИ ШАМПИОНИ.

А да вам одам тајну, све смо то радили из силне радозналости и жеље за упознавањем живота. Такмичење и надметање нам је, некако, ипак било у другом плану!

Лидија Жарић,
генерација 1976-80. године

Гимназију у Добоју су похађали у великом броју и ученици из околних мјеста који су свакодневно прелазили десетине километара и без обзира на тешкоће постизали изузетне резултате. Неки од њих су били матуранти генерације, као Ђалић Слађана 1982/83. године. О њиховој свакодневници, напорима и радостима казује њихова другарица из разреда, **Драгославка Драгичевић (Марковић),** некада ученице генерације 1973/77. године, а данас и професор математике у Гимназији:

"Они Руси шшо се йраве важни"

Школске 1973/74. године уписано је пет одјељења првих разреда. Класификовани смо по страном језику који смо учили. Зато не чуди да су руски учила два и по одјељења. Моје је одјељење било 1-ц. Дошли смо из десетак основних школа, са свих страна, не само општине него и регије. Из различитих средина, али смо брзо профункционисали као колектив. Ми смо златна средина у учењу и владању. Кад боље размисалим о могућностима за учење мојих другова, ја се дивим њиховој истрајности и доброј мотивацији. Много су времена проводили у путовању и чекању воза или аутобуса, али то није сметало да долазе редовно у школу и заиста извршавају своје обавезе. Има нешто за наше одјељење специфично : заједничко учење послије наставе. Нисмо ни знали да смо били претеча данашњих метода самосталног рада.

Настава се завршавала у 17 часова и 15 минута, и ми бисмо онда прво требали убиједити чика Станишу да нам дозволи боравак у учионицама. Заузврат смо сами чистили учионицу. Готово 70 % задаће смо радили заједно. Биле су ту збирке из математике и физике, одговори на питања из руског, превод из латинског и слично.

Није било скенера и копир-апарата, Интернета. Било је срамота рећи да ниси учио. И тада је постојала подјела на штребере и нормалне, међутим, сви су систематичније и редовније учили, мање је било кампањског рада него код данашњих ученика. Професори су самоувјерено тражили знање, чињенице, закључке, а родитељи нису критиковали, већ постављали још амбициозније циљеве. Сви смо знали своје обавезе.

Послије заједничких часова учења знали смо, за своју душу, прошетати Робном кућом. Можда не знате, али тада је Робна кућа "Београд" била једини прави модни и технолошки информатор, једина доносила дух велеграда и свјетских метропола, давала нам осјећај да је Добој прави центар регије, ходочашће купаца из Дервенте, Модриче, Шамца, Теслића, Тешња... Одјел грамофонских плоча на којем смо преслушавали најновије хитове "Бијелог дугмета", "Индекса" Чоле, је за нас било најатрактивније мјесто, таман да се убије вријеме до воза или аутобуса.

Долазак у школу је увијек у знаку извјештаја и догодовштина са путовања наших путника. Знало се ко и из ког правца: Смиља и Жељко - Осјечани; Ненад и Хаџиб - Грапска; Љиља, Озрен и Гордана - Петрово; Нeђо, Звјездана и Моравка - Станари; Боса, Слободанка, Вера, Фидин и Сенад - Руданка; Миља - Чивчије; Азијада и Миралем - Которско; Павле и Милош - Подновље; Марко и Ахмет - Тешањка.

Моји другари нису имали довољно времена да се пристојно одморе, али стизали су лијепо свирати гитару, играту у фолклорном ансамблу, бити звијезда локалног фудбалског тима...и што је истина, заиста права истина, никада нису каснили на прве часове.

Гимназијалци су имали обавезу да иницирају све културне и спортске акције у својој средини. Секције у школи су биле нормалан наставак наших интересовања. Жељели смо бити свестрани, и били смо. Знали су нам рећи: "они Руси што се праве важни"! Међутим, то је мотив више да се истраје или успије. Послије трећег разреда разишли смо се на разне изборне групе, али при сусрету, увијек смо се идентификовали са оним " руским, це одјељењем".

Били смо скромне генерације, радовали се малим стварима, мало смо имали, а много жељели. Рад и учење су били једини пут да остваримо своје амбиције. У наше доба није било оправдања за нерад, зато су многи од нас данас успјешни људи. Захваљујући Гимназији стечена сигурност је савладавала све препреке и замке студија. Њено језгро је и даље чувар наших људских и професионалних вриједности.

Драгославка Драгичевић (Марковић),
генерација 1973/77. година

Прелазак на петодневну радну седмицу

Данашњи ученици, вјероватно, не знају да су њихови претходници, ученици средњих школа, похађали наставу пуних шест дана у седмици. Незамисливо и сасвим невјероватно звучи да су бивши ученици Гимназије били без благотворног и опуштајућег викенда када се напокон може одморити од захтјевних обавеза, али и припремити за наставу у сљедећој седмици. Данас, када наши гимназијалци обавезно спавају послије напорних часова пријеподневне смјене и када ову незваничну информацију не потврђују баш радо, обавезна настава суботом би засигурно изазвала буру протеста. Нисмо сигурни да наши данашњи ученици не би ангажовали и самог Високог представника у заштити угрожених ученичких, да не кажемо људских права.

Ако би се спровела анкета међу ученицима добојске Гимназије о најзначајнијем датуму у историјату школе, нико не гарантује да високо рангиран не би био баш датум 21.11. 1977. године, када је Збор радника Гиманазије донио Одлуку о преласку рада школе на петодневну радну седмицу.

У сјећањима ученице Гимназије, генерације 1974/78. године, Амеле (Хеџић) Јарамаз, овај податак је остао забиљежен, али ипак споредан, сјећања су обновила цијели један калеидоскоп гимназијског времена осамдесетих година.

Сјећам се

Пролази вријеме, некако брже него што је прије неколико година пролазило. Не успијемо се ни окренути, а већ се година на годину споји.

И сада се треба вратити у неку далеку јесен "1974". Тада је на вратима ове исте школе стајала збуњена и помало уплашена моја генерација. Можда уплашена, али ријешена да своје снове и наде, своје жеље и маштања и оствари. Покушаћу да још једном прођем путем наше готово заборављене младости.

Пребирати по сјећањима и издвојити неки лик или неки глас који те прати кроз вријеме тешко и питам се одакле почети? Па, од почетка.

Сјећам се Iа разреда и разреднице Слободанке Драгојевић. Она је настојала стишати нашу необуздану младост, а то је било прилично тешко, јер ми смо тада "лајали на звијезде". Сјећам се професорице Јање Крушкић која је сматрала да је Јесењина много лакше схватити, на клупама у парку, уз пожутјело лишће кестена, него у мрачним учионицама. И била је у праву. Професора Душана Дробца сјећам се, не зато сто је данас директор ове исте школе. Сјећам га се, јер је он увео "ивињења", једно колективно и два појединачна. Прво бисмо "испуцали" и прије него што би професор имао намјеру да нас пита. А , око ова друга два била је права "борба". Устајали смо и у пет

ујутро, да бисмо на табли исписали свој број из дневника, јер је могло бити само пет извињења за један час. Нисмо били свјесни, а то нам није било ни важно, да смо за то вријеме могли и научити оно што је требало. Учења, јединица и петица, добрих и "мање добрих" професора и писмених задатака нећу ни да се сјећам. Па, не памти се школа само по томе, у ствари то се уопште и не памти. Памте се неке друге, много важније ствари. Рецимо другарства, од којих су нека опстала и трају све ове године.

Сјећам се наше среће када нам је укинута радна субота и када су посљедње суботе у мјесецу организоване игранке на посљедњем спрату школе. Сјећам се "чувене" акције "Возом у оперу". Можда је смијешно, али баш тако се звала. Једном годишње "убрзаним у 6 и 15", сви смо ишли у Сарајево, у оперу. Увијек смо гледали "Еру с онога свијета". Али, то није било ни важно. Удобне фотеље у опери послужиле би да се одморимо, понеко би и одпсавао, да бисмо касније могли "луњати" по Сарајеву. Сјећам се Нових година које смо редовно дочекивали у фискултурној сали. Припреме би трајале читав децембар. Сваке године би некако у то вријеме Бијело дугме издало нову плочу. И данас их волим и када чујем њихове пјесме оне ме подсјете на нека далека, лијепа и сретна времена.

Јарамаз (Хецић) Амела

Некад и сад, исте муке и исти проблеми

Сједница Наставничког вијећа школске 77/78. године одржана 20.1.1978. године сумира резултате протеклог полугодишта. Реченица тадашњег директора школе Фуада Синановића из Љетописа на полугодишту те школске године, која се без икаквих измјена може уметнути у било који данашњи школски извјештај о изостанцима, свједочи занимљивим коментаром о већ израженој тенденцији и уоченој бољци Гимназије, а и осталих средњих школа, о великом броју изостанака ученика: "У току полугодишта ученици су укупно изостали 9115 часова, од чега је укупно 1400 неоправданих изостанака. Карактеристично је да највише изостанака праве ученици четвртог разреда, а најмање ученици првог разреда. Према испричницама и изјавама родитеља најчешћи разлог за изостајање је болест. Тако испада да су наши ученици јако много болесни у шта се тешко може повјеровати." Датум је други а проблеми исти, сједница Наставничког вијећа, полугодиште школске 2004/05. године, проф. Златомир Новаковић: "Сва су наша деца веома болесна и то што су старија то више, према евиденцији у дневницима алармантно питање није знање нације него њено здравље; само останите мирни, срећа што иза тих "болести" не стоје потписи лекара него лажиране изјаве родитеља".

У Љетопису школе даље читамо симптоматичне редове: "Од 17. до 20.1. 1978. године обављени су ванредни испити. Број кандидата који ванредно полажу поједине разреде гимназије је све мањи и мањи. У овом испитном року било их је свега 7". Коментар је свакако потребан, а реченица није насумице узета из Љетописа, већ, напротив, индикативна за сљедеће године и њен тон упућује да се цјелокупна атмосфера у друштву већ помјера и окреће не од гимназијског квалитета школовања, већ цијело друштво тај квалитет школовања више не вреднује. Речена давне 1977. године, овако извађена из континуитета времена, дјелује сабласно и плаши својим тоном који је пре-

познатљив у рукопису Фуада Синановића, тадашњег директора који слути данашње вријеме реформе школства. Без иједног ванредног ученика, остављена без додатних средстава које имају друге школе у Добоју као што су Медицинска школа, Саобраћајна и електро школа , да наведемо оне са највећим приливом ванредних средстава, Гимназија у Добоју осјећа велику рецесију уписа ученика. Умјесто да у најављеној реформи буде стимулисана пошто би једино она задржавала висок ниво свих општеобразовних струка, тржиште регулише својим пионирским тактикама Дивљег запада упис у гимназију коју, очито, сви све више избјегавају као мјесто на којем се још увијек цијене знање и стручност, категорије непознате данашњем времену, брзих и напречац освојених позиција без моралних и вредносних критерија.

Михољка Тешић, професор српскохрватског језика за вријеме мандата директора Фуада Синановића, биљежи и кратке портрете директора Гиманзије у Добоју: **Богдана Чакаревића** и **Фуада Синановића**:

"Сјећање је једини рај из кога не можемо бити изгнани"

"Прочитах то и запамтих. А у мом сећању много је генерација, ликова, профила, драгих колега и сарадника. Сада, поводом ове 60 -годишњице, бистре се сећања, кристалишу ликови и слике израњају из прошлости. А моја прошлост у Гимназији сеже до 3. фебруара1970. када ме је снену, пробудио глас тадашњег директора Богдана Чакаревића: "Какво спавање, ученици те чекају, час ускоро почиње ". Трчећи сам стигла у школу. И трајаће тај мој "велики школски час"до одласка у пензију у јесен 1995. године. Свог директора сам изузетно цијенила, као и остале у школи. Чврстог става, али и насмијан, спреман на шалу, био је строг кад је требало, али и толерантан, такође, кад је требало.

Били смо тада релативно млад колекитв, новопечене факултетлије, али је директор Богдан, сем стручног знања, тражио и педагошку науку. На једној сједници озбиљно се наљутио јер су рубрике у дневнику где је писало ЧРС остајале празне, није уписиван садржај рада на часу. Радило се за плату и све је морало да се испуњава. И онда је настала"Ресавска школа " у зборници. Но, убрзо затим, сви смо са поносом показивали дирекотру добро испланиран и у дневник уписан програм рада одјељенске заједнице и разредног старјешине. Ко зна, можда је мало подигнут тон ипак уродио плодом.

Убрзо у врху дугачког професорског стола у зборници сједио је мој други директор Фуад Синановић, изузетан радник, добар организатор, прецизан у послу и у давању радних зададатка осталима, прави математичар. Не могу се издвојити особине које су га посебне красиле. Мислим, ипак да су то биле принципијелности и хуманост. Сам нам је причао, ученици такође, а и сами смо били свједоци посебног хуманог односа према ученицима - путницима. Улазио је у разред или зборницу увек са неком лијепом и укусно реченом ша-лом, стварајући необавезну и ведру атмосферу, дозвољавао је и нама у зборници, као и ученицима у учионицама да се огријемо око пећи, а ђацима да осуше влажне јакне и панталоне од зимских киша или сњега.

Изузетно му је било важно да посао тече добро, да нема празног хода и да резултати свих напора буду уочљиви. Под његовим руководством ђаци

гимназије постигли су моного успјеха у свим областима рада. Посебно су му били поетски и надахнути педагошки обојени искрени говори упућени генерацијама које су завршавале четверогодишње школовање. Можда је негдје у неком броју "Корака"сачувано неколико лијепих реченица из тих говора. Избијала је из њих велика мудрост живота. Можда сам управо због директора Фуада дуго, дуго вјеровала да је математика највећа наука на свијету, а математичари посебни људи.

Сјећам се једне згоде. Као дежурни наставник сједила сам у зборници када је дошао директор Синановић и, ко зна због чега, почео да шета дугачком тепих-стазом с једног на други крај зборнице. И нехотице, не размишљајући, гласно сам рекла: "стаза слонова" (вечер прије гледала сам филм истог наслова са Е.Тејлор). Није се дао збунити, рекао је само: "пођи за мном". Није се наљутио. Често смо касније препричавали ту згоду и често се смијали. И професори и директор, ипак су прије свега, људи. "

Да је Титово "златно доба" финансијски већ на измаку свједочи и један састанак. 27. фебруара 1978. године одржан је Збор радних људи на коме је разматран Завршни рачун за 1977. годину. Директор Фуад Синановић у Љетопису школе оставља запис који осликава већ наговијештену економску просвјетну ерозију и материјалну, иза које ће, наравно, доћи и ерозија дигнитета ове професије: "И поред свих настојања да се добро послује, уз све могуће уштеде било је дошло до негативног пословања и биланса. Међутим, укључујући резерве све је санирано и пословали смо са минималним остатком дохотка од 92 хиљаде старих динара... Основни проблем код цјелокупног финансирања је везан за веома ниске личне дохотке запослених радника. Лични дохоци су знатно нижи од доходака у привреди и друштвеним организацијама и СИЗ-овима". Има ли боље, краће и редукованије информације о просвјети, Гимназији и професорима у тим за све, али не и за школе, "златним" временима благостања. Нажалост, овај текст данас може потписати и сваки од директора било које средње школе, а данашњи професори би једино појам "лични доходак" замијенили ријечју "плата", СИЗ-ове са Фондовима и органима локалне и државне управе. Можда је овај текст директора Гимназије Фуада Синановића индикативан да најави све оне проблеме који ће захватити просвјету са увођењем Закона о усмјереном образовању, када ће уз велику привредну рецесију која ће увелико бити покренута послије Титове смрти ови проблеми бити стоструко увећани. Друштво које посрће одмах ће узети данак од најслабијег, просвјетног радника. Као и данас и тада је важила констатација да је просвјетна грана сигурна али танка, немоћно друштво ће у наступајућим кризним ситуацијама и ту танку грану често преломити без снаге да подржи оне друштвене снаге као што је просвјета које би својим кредибилитетом и здравим основом биле подстицајне да том друштву и помогну.

Референдум

Самоуправна свакодневица са својом терминологијом подразумијевала је и изгласавање безбројних планова, петољетки, одлука радног народа, прогласа, референдума, установљених да, ето, радном народу, а зашто да не и ученицима, омогуће потпуну равноправност у учешћу и одлучивању. Нажа-

Дефиле ученика Гимназије улицама Добоја поводом увођења мјесног самодоприноса

лост, данас нам ова соцреалистичка лексика само празно звучи. Међутим, да и у сваком времену постоје позитивна усмјерења и добре одлуке свједочи добојски референдум. Ученици добојске Гимназије нису изостали у дефилеу који је 13.4.1978. године требао да подржи референдум за завођење мјесног самодоприноса. Руку на срце, референдуми за интерес локалних заједница су се временом показали и најкориснији. Овај референдум за самодопринос из 1978. године прикупио је средства (у току пет година Добојлије су се обазвезале да ће из својих личних доходака сваког мјесеца издвајати по три одсто) којима је реконструисан водовод, подигнута Спортска дворана, реконструисана средњовјековна Градина, адаптиран Раднички универзитет, асфалтиран макадам... Заиста, парола на овој фотографији коју носе тадашњи гимназијалци нама данас звучи истинито, Добојлије памте овај референдум као тренутак када је Добој почео да добија изглед регионалног центра, а, можда нам данас само мисао о разградњи током овог рата болно звучи као наставак те пароле.

Пооштрени критеријуми за прве разреде

Резултати успјеха ученика у учењу и владању на крају школске 1977/78. године, које наводимо у цјелости, симптоматични су као показатељи веома строгог критерија који је Гимназија у Добоју остваривала у свом највећем успону који је пратио изузетан гимназијски кадар, одзив ученика који су одговарали на захтјеван гимназијски критериј и заиста ову школу као најбоље генерације учиниле једном од најбољих школа на цијелој добојској регији. Гимназија која је поново стасала у рату и гимназија послије рата која у

новим друштвеним превирањима пролази тешка времена транзиционих и економско-политичких криза, ипак, нити може нити се од ње очекује да достигне високи степен квалитета гимназијског школовања који баш из овог периода и даље остаје као слика узора једне праве гимназије и њеног рада. Организација наставе, ваннаставних активности, а нарочито степен тадашњег критерија Гимназије у Добоју у периоду 1975 - 1983. године је био на завидном нивоу. Резултати који слиједе то потврђују.

На крају 1978. године за четврте разреде школска године се завршила 19. маја, а за остале 10. јуна 1978. године. Од укупно 823 ученика најбоље резултате у постигнутом успјеху имали су ученици четвртих разреда са 100% пролазношћу, слиједе трећи разреди са 80%, други 68,02%, док су први разреди најслабији са 65,37%. Уочљив показатељ захтјевног критерија који регулише цијело гимназијско школовање је проценат пролазности ученика првих разреда. Ако гимназија у првом разреду постави улазни филтер за гимназијско школовање у цјелости, то омогућава да ће гимназијско образовање наставити само ученици који могу да издрже све напоре и задатке наставних планова и програма. Проценат пролазности од 65,37% за прве разреде рјечито говори да је тај критериј постављен на завидном нивоу, а повећање процента пролазности са вишим разредима да су у цјелокупном раду Гимназије владали колективни осјећај одговорности наставног кадра и према свом раду и према Гимназији. Без слабих оцјена је 625 ученика или 75,95%, што је опет показатељ да су гимназију уписали већинским дијелом ученици који без проблема прате наставу, а да се међу оних 24% ученика налази и велики број ученика првих разреда који ће се или прилагодити гимназији или је напустити. Тако ову тврдњу потврђује и најбоља пролазност која је постигнута у IV1 (100%), и најслабија у I8 (52,78%). Иначе је наставна пракса у гимназијама показала да је такав критериј у првим разредима истовремено најбоља селекција која уозбиљава рад и показује да гимназија ипак није предвиђена да се знања и основ за општеобразовне визије будућих интелектуалаца и друштвених прегалаца стичу без напора и труда.

Ове школске године ученици су изостали укупно 21 268 часова, па је сваки ученик у просјеку изостао 26 часова, што је највише изостанака у досадашњој историји школе. На сједници Наставничког вијећа 12. јуна 1978. године одлучено је да се похвале сви ученици са одличним успјехом и владањем, а одликаши првог разреда се награђују и монографијом Гимназије што је јадан од лијепих гестова школске праксе у пријератним временима, који се памти за сва времена. На поправни испит је упућено 168 ученика, а у јуну је упућено да понавља разред 47 ученика или 5,71%, што, опет, представља висок проценат ученика - понављача, који у оваквом броју упозоравају све ученике гимназије на озбиљност наставе. У свом цјелокупном раду у трајању од шездесет година Гимназија у Добоју никада није имала овакав критериј наставе. Ако је у неким временима до 1975. године када се дешавала уписна експанзија ученика у Гимназију, као што се почетком и крајем седамдесетих и појављивао већи број ученика који су понављали разреде, то је, првенствено, било због великог прилива ученика који су били са веома малим или никаквим предзнањем. У овом случају, када говоримо о годинама крајем осамдесетих, говоримо о већ профилисаној школи и настојању наставног кадра да пооштри и побољша критериј до идеалног.

Највећи број слабих оцјена (просјечно) је из математике и латинског језика. Слиједе биологија и физика. Мали осврт на данашњу статистику, која наравно, није упоредива са овим временом, али неке од данашњих бољки су истовјетне тадашњим генерацијама - математика, а на листи упоредбе предмета поклапа се још само физика.

Резултати на поправном испиту у августу (21 - 24. августа 1978. године) говоре да је све па и поправни испит био озбиљан и одговоран чин, који су испоштовали сви и ученици и професори. На поправном испиту, ако се не би одговорили на минимум знања из одређене наставне области, могло се лако изгубити година и понављати разред. Данашњим гимназијалцима који годину углавном понављају само ако већ у јуну имају више од три недовољне оцјене, помало дјелује без милости чињеница да је на поправни испит упућено укупно 160 ученика, а није задовољило 6 ученика првог разреда, један другог, и 3 ученика трећег разреда (понавља разред 10) и са оних 47 то је укупно 57 понављача.

Да је ово вријеме заиста дало и нарочита и посебна одјељења добојске Гимназије које памте многи професори свједочи и сјећање матуранта генерације 1977/78. године **Срећка Стојаковића**:

Носталгија је, према рјечницима страних ријечи и израза, чежња за нечим или неким познатим гдје смо или с ким смо већ живјели, осјећање које би се понекада могло назвати болним. Дучић је рекао да је носталгија измишљена ријеч, а неки теоретичари језика дефинишу носталгију као елегантну утјешну иронију. Носталгија је, свакако, терен на ком нормалан човјек има шта рећи.

Без обзира на одређења, негдје у мојим грудима скривена је носталгија за средњошколским данима, осјећање које би се најприје могло протумачити као туга за прошлошћу, уз осјећање даха времена радикално другачијег, времена које је нудило вјеру у будућност. Сада ми се чини да је моја генерација посљедња која је "у срећним временима" и "по старом" завршила гимназију, предавали су нам чувени "стари" професори, матуранти су стварно бирали изборне предмете, никада нисмо били "усмјерени" и све накнадне реформе унакарадиле су нашу "праву" гимназију.

Друштвено-историјски контекст овог периода је познат - гимназија је била (и остала до данас) елитна средња школа класичног оштеобразовног типа која је, нама гимназијалцима, пружала потпуно опште образовање кроз широка знања из науке, умјетности и културе, уз познавање матерњег, латинског и савремених страних језика. У свијетлим, тада огромним, гимназијским учионицама загријаваним "краљицама пећи", наставни програм смо пратили озбиљни, мирни и устрептали пред новим знањима и обимом непознатог, удишући свјеж мирис црвеном ксилолит пастом премазаног пода. У то вријеме, ђачка тамна униформа и посебна обућа биле су обавезне током часова наставе, али нису сви професори били џангризала па су гимназијалке биле у непрестаној хитрој трансформацији (на звук звона) из младалачког и необавезног у обавезни ученички изглед крајње озбиљности и посвећења професоровом предавању - свијетлог лица, уредно почешљане и умивене без иједног трага шминке.

Ваннаставне ученичке активности, које су гимназију потпуно разликовале и одвајале од других добојских средњошколских установа, биле су

толико богате да смо читав дан проводили у кругу школе, без икакве потребе за ваншколским садржајима. Цјелокупан град са околином за неке од њих био је посебно заинтересован.

Гимназијска дискотека, организована у холу другог спрата, беспријекорно је функционисала суботом увече, капацитетом не омогућавајући да се сва заинтересована добојска младеж нађе у центру градских збивања и види, од гимназијалаца направљен, "лигхт схоњ", први пут у Добоју, дотада виђен само на телевизијским концертима музичких суперзвијезда. У спортској сали, организовани су дочеци нових година које су жудно препричавале и трачале ученице осталих добојских средњих школа.

У гимназијској библиотеци, препуној мишева и мољаца који зачудо никога нису тангирали, читали смо све, и што треба и што не треба, и снивали снове о чистим игоовским душама и плавим даљинама, а у лабораторијама за хемију и биологију настојали смо претворити обични метал у злато не уочавајући га свуд око себе.

На гимназијском полигону одржавали смо одјељењске турнире у већини спортова и стварали спортске екипе (као што је била кошаркашка или одбојкашка) без конкуренције у ширем средњошколском окружењу.

У радионици за техничко образовање правили смо километарске макете рељефа добојског подручја и прве телескопе за надгледање звијезда, а за гимназијску тридесетогодишњицу истопили смо "краљицу пећи" правећи слављеничке керамичке беџеве.

Нисмо штедјели ни своје нити туђе вријеме, пошумљавали смо без питања озренске и друге голе обронке или вриједно вјежбали и изводили вансеријске хорске наступе који су граничили са професионалним. Покушали смо снимити филм.

Водили су нас на разне друштвено корисне приредбе и концерте, у позориште да гледамо оперу, у посјете изложбама умјетности од праисторије до данас, на факултативну наставу никоме потребних предмета, на стрелиште да учимо гађати из пушке након што савладамо расклапање и склапање, солидарно смо брали кукурузе и повремено давали крв.

Били смо носиоци штафете приликом прославе Дана младости или смо видјели Тита и он је гледао нас, на слету у његову част. Углавном смо били "за", али када је требало, писали смо "историјско не". Истакли смо се као активисти марксистичких кружока "који помажу ученицима да схвате нашу социјалистичку стварност". Редовно смо навијали против "Бајерна" и свега осталог њемачког, а са пунољетством постајали смо комунисти.

Када смо били одјељење са најбољим успјехом у историји добојске гимназије, са просјечном оцјеном успјеха, што би Срби рекли, "са одликом" без иједне слабе оцјене, "понос директора", наградили су нас вишедневним влашићким озоном и осталим чистим ваздухом и признањима (збиља смо доносили поене), а за најбољег матуранта у генерацији 1974-1978 изабран сам од гимназијалаца, мојих другова и другарица који су са мном дијелили исте гимназијске дане и који су били пуно бољи од мене.

Двe недјеље љета посљедње године провели смо у Дубровнику, у оквиру школске екскурзије, доживљавајући прва опијања јефтиним алкохолним пићима и маратонска неспавања, правећи дар-мар по дубровачким састајалиштима младих и малом неугледном хотелу који је нама испунио срце и био велик' к'о кућа.

Матурско вече било је обиљежено гомилама цвијећа и традиционалним "свенародним" окупљањем и гледањем елитних (гимназијских) добојских матураната, уобичајено више оријентисаним на презентације дјевојачких хаљина и коментарисање њихова понашања него на стварне сатисфакције припадајућих родитеља. Један од легендарних гимназијских професора није добио кућну дозволу за матурско вече (које би без њега ипак било крњаво), па смо значајан дио "велике" вечери успјешно посветили његовом довођењу на нашу свечаност.

Понекад ме улови носталгија за гимназијским данима, но сјећам се само добрих ствари јер носталгија је вражја ствар. Увјерен сам да ми је тада нешто сигурно ишло на живце и сметало у животу, али био сам опијен матрицама, биномима, параметрима, детерминантама, индукцијама и сличним стварима, те се ничега сада не могу сјетити.. Не сјећам се тачно је ли моја прва љубав била математика, Достојевски, кошарка, или насмијана плавокоса гимназијалка из пријеподневне млађе смјене. Вријеме све прегази.

Једним дијелом свог школовања припадао сам стварању урбане легенде - добојске гимназије. Кад гледам старе фотографије или кад вртлог ријечи уличне комуникације донесе "гимназију" у мој ум, осјетим жељу да прошетам улицом у којој се налази "моја" гимназија, надајући се да ћу тамо наћи ваздух препун трајних мириса, боја и звукова.

Стојаковић Срећко
одјељење IV1 школске 1977/78. године,
изборна настаава: математика и физика

Награда "Хасан Кикић"

У историјату сваке установе постоје датуми који се памте. Један од таквих датума у раду добојске Гимназије је 1979. година када је Гимназији уручена Награда "Хасан Кикић". Млађим генерацијама је, свакако, мање познато име овог књижевника, дневно слављеног револуционара, чије је име дато награди која је у то вријеме била највише друштвено признање у Босни и Херцеговини које се додјељивало институцијама и појединцима за њихов допринос развоју васпитно-образовне дјелатности у Босни и Херцеговини. Овај датум који биљежимо у историјату добојске Гимназије није прича о једној награди и тумачењу њеног назива, то ћемо оставити историчарима књижевности и историји, ово је датум који проговара и свједочи о заслугама и прегалаштву једног колектива. Минимизирање једне награде због негативних асоцијација на социјалистичко-самоуправно вријеме, асоцијација које су неизбјежне у овом времену преиспитивања прошлих времена и вриједности могу заварати само неупућене. Закључак је кратак: ову награду у то вријеме није могла добити ниједна школа која иза себе није имала резултате, не само у њеном интерном раду, него ни школа чије активности нису прешле њене границе и постале активна дјелатност на пољу културе у једном граду. Те године, након 35 година постојања Гимназије и 30 генерација матураната, сви, па и они који одлучују о додјели награде су били свјесни управо те дугогодишње духовне активности и прегалаштва ове институције. Други закључак је, опет, веома кратак, веће признање за свој рад Гимназија у Добоју у својој историји не памти.

Ту школску 1978/79. годину Гимназија је дочекала са уписаних 930 ученика у 27 одјељења и 32 стално запослена професора. Од 6 одјељења четвртог разреда 3 одјељења су уписала изборни смјер биологија - хемија. Данашњим ученицима Гимназије, који немају ову обавезу усмјеравања према склоностима и интересовању, ово ће бити занимљив податак.

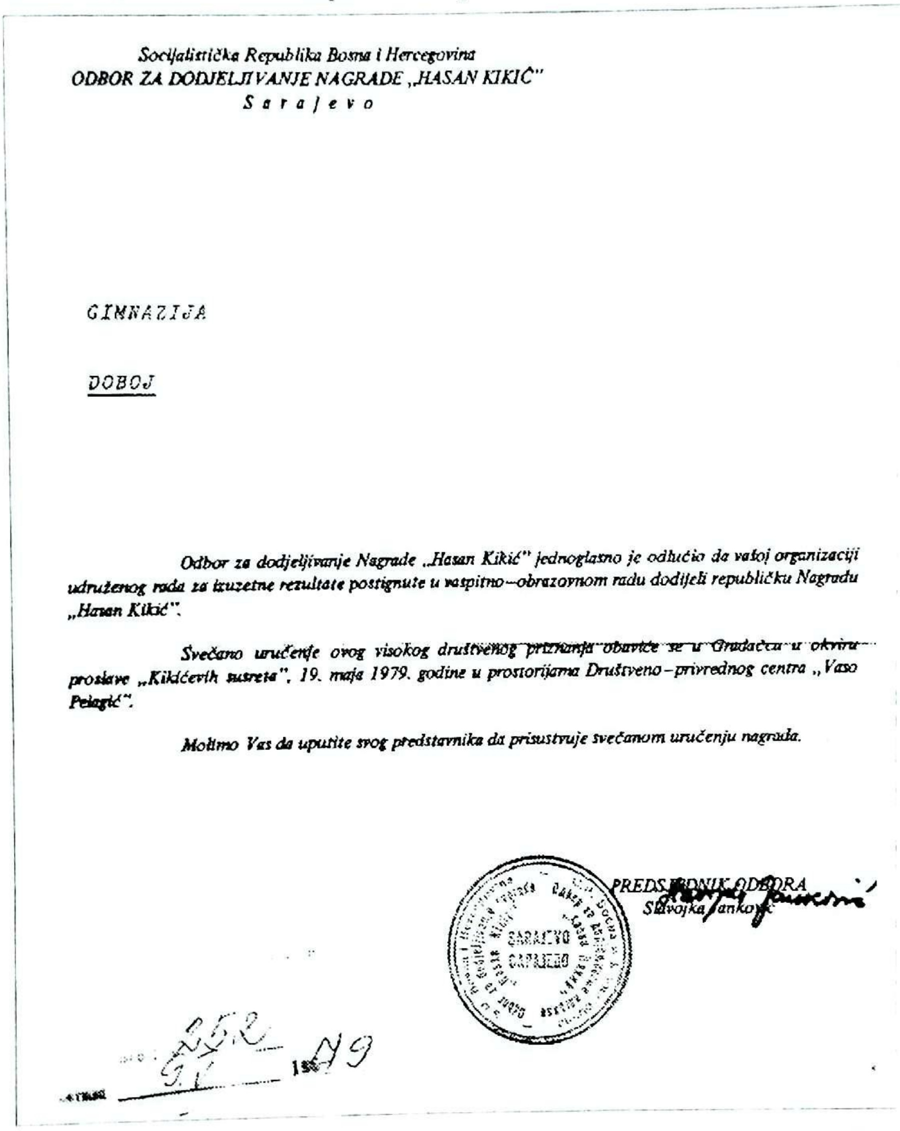

Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina
ODBOR ZA DODJELJIVANJE NAGRADE „HASAN KIKIĆ"
S a r a j e v o

GIMNAZIJA

DOBOJ

Odbor za dodjeljivanje Nagrade „Hasan Kikić" jednoglasno je odlučio da vašoj organizaciji udruženog rada za izuzetne rezultate postignute u vaspitno–obrazovnom radu dodijeli republičku Nagradu „Hasan Kikić".

Svečano uručenje ovog visokog društvenog priznanja obaviće se u Gradačcu u okviru proslave „Kikićevih susreta", 19. maja 1979. godine u prostorijama Društveno–privrednog centra „Vaso Pelagić".

Molimo Vas da uputite svog predstavnika da prisustvuje svečanom uručenju nagrada.

PREDSJEDNIK ODBORA
Slavojka Janković

252
9.V. 1979

Професор Драгутин Томац је након дужности в.д. директора преузео свој четворогодишњи мандат који је обиљежен и увођењем централног гријања. Не само у учењу и виској пролазности за ову годину од 94,02%, овај колектив је изузетан и у организацији и активностима око увођења централног гријања и то три године раније него што је планирано. Програмом реализације новог мјесног самодоприноса (1978 - 1983), предвиђено је увођење централног гријања у зграду Гимназије и Основне школе "Сутјеска" (данас Основна школа "Доситеј Обрадовић"). Радови су почели 15. јула 1978. године, а загријавање зграда из градске топлане је почело 28. децембра 1978. године. Самодоприносом је предвиђено 400 старих милиона динара, а утошено је укупно 380 старих милиона динара. Радови су завршени три године раније него што је предвиђено реализацијом мјесног самодоприноса. Обје школе су пригодном свечаности обиљежиле овај велики догађај. Хор и фолклорна секција су у холу Гимназије, гдје су се уобичајено одржавале интерне школске свечаности, заиграо и запјевао због топлих учионица.

Увођење централног гријања у зграду Гимназије обиљежено је и културно-забавним програмом уз наступ фолклорне и хорске секције

Осамдесет ученика Гимназије са професором Милисавом Мићевићем су били учесници Омладинске радне акције "Шамац - Сарајево 78", док је 27 ученика 15 дана градило пругу Добој - Зеница (опет занимљив податак за данашње младе, поготово да је бригада проглашена и ударничком!). Први пут је 20. октобра 37 ученика другог разреда са професорицом Есмом Хелић отишло у на Велики школски час и мјесто стратишта крагујевачких ђака. Једнодневни излет те школске године на Горанско језеро је већ нешто што ће памтити и ученици данашњих генерација, и данашња Гимназија његује ову традицију. Хор Гимназије, једини у граду и незаобилазни учесник свих културних дешавања, је наставио своју успјешну сарадњу са Гарнизоном "4 јули" и у октобру наступио заједнички на такмичењу у Тузли и освојио прво мјесто. Горани, који ће годинама, захваљујући ентузијазму професорице српског језика и књижевности, Михољке Тешић и једног великог математичара али и љубитеља природе, професора Златомира Новаковића, пошумити многе голети, као једна од најактивнијих секција у граду настављају рад, а ни признања не изостају. Горани Добоја су 1979. године проглашени за најбоље у Републици понајвише захваљујући баш члановима гимназијске организације.

Непобједива на спортским теренима Гимназија ће ове године бити добитница великог признања за десетогодишњу спортску анимацију младих

на добојском региону - Плакете Малих олимпијских игара. Новински ступци објављују похвале и дугогодишњем раду Секције добровољних давалаца крви коју ове године води, поред хемијске, професорица Душанка Тешић. Редовно излази тада већ култни гимназијски часопис "Кораци", којег се многи сјећају са поносом, и то часопис који се чита и ван Гимназије. На регионалном такмичењу из математике и физике су, као и данас, ученици Гимназије претплаћени на прва мјеста, ево само неких од имена, која се годинама само мијењају у табелама постигнутих резултата из ових области: Дејан Јолдић, Бранка Дабовић, Елвира Галијашевић(математика); Мирко Кос, Горан Капетановић, Војислав Гагић, Рамона Виндиш (физика).

Дио колектива Гимназије на свечаном збору 1979. године

Зар има дилема око избора Просвјетно-педагошког завода Добој, када је предложио Одбору за додјељивање награде "Хасан Кикић" да овај вриједни ученички(око 500 ученика укључено те школске године у ваннаставне активности) и наставнички колектив, без чијег је рада скоро незамислив привредни и културни живот Добоја, добије највише признање из области образовања. Награда је уручена у Градачцу 19. маја 1979. године.

Датум не би био потпун и без наше евиденције датума Дана школе, 25. маја 1979. године, када су на свечаној сједници Збора радних људи уручене су и награде дугогодишњим радницима школе. За десетогодишњи рад су награђени професори: Радојка Павков, Љубо Глигорић, Џевад Туралић, Душан Ђурић, Славка Билић, Слободанка Драгојевић; за двадесетогодишњи рад: Цвијета Зечевић и Мустафа Хасичић (помоћни радници).

Изборна настава

Квалитет гимназијског образовања у овим временима свакако представља и изборна настава Гимназије. Комбинације предмета које су понуђене ученицима четвртих разред су предмети: математика - физика; биологија - хемија; српскохрватски - историја. Искуство гимназијске праксе је показало да је изборна настава добила задовољавајућу оцјену и да су ученици који су се према афинитету опредјељивали за неке од изборних група имали заиста и квалитетну припрему за упис на сродним факултетима. Већи број часова и то по четири или пет часова из првог изборног предмета или другог изборног предмета, уз смањење осталих предмета који не припадају изборној групи, дало је више часова предмета из природних или друштвених наука и заиста омогућило квалитетно спровођење наставног плана и програма. Данашњи многи стручњаци који су први научни приступ својим струкама имали на часовима изборне наставе памте је као добру и квалитетну припрему за факултете.

Школске 1978/79. године Гимназија је била свједок експанзије уписа у изборну групу биологија - хемија, када су се од шест четвртих разреда за ову изборну групу опредјелила чак три (2,5) одјељења, док су се два опредијелила за српскохрватски - историју и једно одјељење(1,5) за математику - физику. Школске 79/80. године, избор ученика је и даље опредјељење према овој изборној групи, од шест одјељења четвртих разреда четири одјељења је изабрало ову комбинацију. Дугогодишњи професор Гимназије у Добоју, професор биологије **Рада Павков**, један од професора који је добио неподијељена признања за досљедан и коректан рад од генерација којима је предавала у току скоро тридесет и седам година, као професор који је послије прославе тридесетогодишњице Гимназије дочекао и прославу шездесет година рада Гимназије у Добоју, коментарише и сјећа се изборне наставе из ових времена:

"Заиста је у једном тренутку број одјељења која су изабрала изборну групу биологија - хемија био изненађујуће велик. И данас сам у дилеми да ли је на избор за ову групу утицао избор ученика према медицинским наукама које је ова изборна група добро припремала за пријемне испите, или посебан облик рада, који је подразумијевао рад у групама од по 12 / 15 учениак, док код других изборних комбинација такве врсте практичног рада и вјежби није било. Могуће да је и тај смањен број часова у односу на друге изборне групе утицао на одлуке ученика за изборну наставу биологије - хемије. Часови су се дијелили на један заједнички и два практичне наставе коју смо изводили у кабинету биологије који је био опремљен више него скромно, на самој граници неимаштине. Нешто смо добили од болничког лабораторија, а потрошни материјал смо сами набављали (рибе, жабе...) Али зато у ентузијазму и довитљивости нисмо оскудјевали. Свако је радио сам и имао свој сто за вјежбе. Овдје није било вербалне наставе, није исто говорити и гледати како пулсира срце. Ако је и било нелагоде на самом почетку вјежби, она је убрзо нестала, али је смијешних ситуација било на претек, колико пута се знало десити да некоме побјегне жабица или исклизне која рибица".

Било је школских година када се није могло формирати цијело одјељење изборне групе математика - физика. Школске 76/77. године Гимназија

је добила једно бројно одјељење математичара (25 ученика), а многи мишљења су да нема добре гимназије без јаких математичких одјељења.

Ипак, већина ученика Гимназије, или бар пристојна већина се годинама опредјељивала за изборну групу српскохрватски језик - историја, што је иначе карактеристика већег интересовања за друштвене науке. Овај однос изборних група на рачун природних наука је иначе карактеристичан за мање гимназије.

***

Школске 1978/79. године уписано је 27 одјељења, укупно 930 ученика, у први разред 8 одјељења и тај број ће се задржати до укидања Гимназије Законом о усмјереном образовању 1979. године који је у школској 1980/81. години већ прописао да се упишу први разреди "усмјерењака". Управо када се укида Гимназија у Добоју 1979/80. године уписује 28 одјељења и скоро 1000 ученика. Најбоља, најпопуларнија, најцјењенија, а друштво је забрањује због елитизма, радничких демагошких изговора и дан-данас мучно питање застоја и стагнације једног успјелог школског образовног система не може да прежали ниједан стручњак који проучава школске образовне системе. Невјероватно звучи да је власт друге Југославије послије рата задржала цијели школски образовни систем који се базирао на одличним основама аустроугарског школства. Реформа гимназија која је 1955. године одвојила Реалну (нижу) гимназију која је 1958. године прешла у осмогодишњу, од Више која је прешла у гимназију са четири разреда, све до овог фаталног Закона о усмјереном образовању, сачувала је све основе доброг гимназијског рада и темељ изузетног школског система који је у Европи по мишљењу многих био на изузетној цијени заједно са руским.

Уписна година 1979. била је посљедња за упис гимназијалаца. Неки од њих су већ тада били свјесни да ће бити посљедња генерација која ће носити ово часно име. А неки су то сматрали својом обавезом и дужношћу која се генерацијама преносила у кругу породице. Сјећање једне од ученица Гимназије у Добоју која је то постала само захваљујући самосвјесном и одлучном ставу да неко тамо неће од ње направити "усмерењака" је мала прича о храбрости и упорности ријетких.

Гимназијалка

Позно Михољско лето, уобичајена шетња и крупне радознале очи моје осмогодишње кћерке. Позната стаза, четворогодишња путања, Гимназија, "место моје драго" и Бранков и мој елегични уздах. Чаврљамо, и препознајем у себи скривени понос свих мама света, док показујем моју некадашњу школу.

Пуна оптимизма и вере у то да ће јој будућност донети само лепе ствари, моја кћерка узвикује: "Када порастем, и ја ћу бити гимназијалка!"

Позната иста, али моја реченица из двадесетогодишњег, чинило се заборављеног времена бљесну и освијетли јасно седми разред основне школе. Увелико већ сви причају о томе да ће моја генерација бити прва генерација

неког усмереног образовања. Ја, наравно, очајна. Па, одрасла сам уз приче мојих родитеља о гимназији, а сада треба да будем тамо неки "усмерењак". Е, не! То се мени неће догодити!

Ништа за мене није било ни превише тешко ни превише компликовано само да се домогнем тог великог циља, да идем у гимназију.

Писање молбе Наставничком већу основне школе; стрепња док чекам одговор; цело лето, док су моји другари уживали, проведено у учењу; три паклена дана полагања свих предмета из осмог разреда и, коначно: ГИМНАЗИЈА. Великим словима, у инат правопису, пишем да поручим, заиста је била "нешто", изневерила је Десанкину мисао да је "срећа само лепа док се чека", испунила је, што се ретко дешава у животу, сва моја очекивања.

Зграда пуна жамора, усталасано море ђака, старински, достојанствени степеници. Било нас је стварно много. Радило се у две смене и све су учионице биле препуне. Јасно се сећам, пун разред, понегде и троје у клупи. Тихо, непрекидно зујање гласова јер су њих три, Мира Русић, Тања Антић и Меланија Илић у клупи иза мене, увек имају неки коментар... А наши професори, достојанствени! Пуни знања.

Понашају се према нама као према одраслим особама, осећамо да нам Гимназија полако и неприметно дарује одговорност да својим знањем и понашањем свуда показујемо и доказујемо вредност школе коју похађамо.

Тражили су од нас стварно много. Сада ми се чини да су желели да нам као последњој генерацији те, и нама и њима драге Гимназије, предају све своје знање. Мислим да су осећали да, пошто више неће долазити нове генерације гимназијалаца, бар ми будемо тај ћуп знања који се мора неком пренети као дуг мисији којој су посвећени, грађењу и човека и интелектуалца.

Ми, на сву срећу тадашњег погрешног уверења да смо последња генерација гимназијалаца, нисмо изневерили, дали смо врсне професоре, много лекара, правника и инжењера. Настављамо мисију и из оног ћупа вадимо мале коцкице и с много љубави са нашом децом док се играмо, градимо драгу кућу, нашу Гимназију.

Неће још проћи много времена када ће, надам се, моја кћерка кроз неколико година стати пред мене и поносно рећи: "Сада сам гимназијалка."

Снежана Станојловић-Павловић, 1979/83. године

Преломно вријеме

Досадашњи директор школе Фуад Синановић разријешен је дужности директора Гимназије 15. маја 1978. године због одласка на нову дужност (директор Народне библиотеке). Раднички савјет је за в.д. директора именовао професора њемачког и енглеског језика, Драгутина Томца, дугогодишњег професора њемачког и енглеског језика добојске Гимназије. На сједници Радничког савјета у проширеном саставу (ученици и представници друштвено-политичке заједнице) 15. септембра 1978. године биће именован за директора Гимназије са једним мандатом, и његов радни стаж у Гимназији као директора трајаће један мандат, након којег ће 31.10. 1982. године отићи у ППЗ Добој на мјесто савјетника за њемачки језик.

На истој сједници је први пут у историји школе именован и помоћник директора Џевад Туралић.

Као већ искусни и омиљени професор добојске Гимназије од 1963. године, један од најинтересантнијих просвјетних портрета које је имала Гимназија у Добоју, ведрог духа и нарави, професор **Драгутин Томац** је одбранио мисао да добар човјек остаје добар и на власти. Поштовање према дјелу и раду овог изврсног педагога и одличног методичара, који је прије нових прописаних педагошких метода на најбољи начин спојио стару и нову педагогију, није изостало ни на највећој провјери, на пословима организације и управљања школе.

Преломно вријеме и прелаз ка усмјереном образовању препознаје се евоцирању успомена из периода када је професор обављао дужност директора у периоду од 1978 - 1982. године:

"Иако директор само један мандат, са олакшањем сам дочекао његов крај. Било је то и вријеме краја "златног времена" успона добојске Гимназије 80-тих и прелазак на"усмјерено образовање". Није било лако напустити и опростити се од Гимназије чије је укидање једна од кобних грешака које је донио Закон о усмјереном образовању. Памтим велике проблеме око одабира усмјерења школе, која ће школске 1980/81. године уписати прве генерације грађевинске струке за коју се процијенило да је потребна граду Добоју. Уписана су трогодишња занимања за зидаре, тесаре и керамичаре и то тек у поновљеном конкурсу, док је велико инересовање било за грађевинског техничара, занимање четвртог степена, а задовољавајуће за сарадника преводиоца. И даље, до коначног укидања, школске 1983/84. године, паралелно је требало водити и старије разреде Гимназије. Наставни планови за нове смјерове су каснили, професори ускоро требали да постану "вишкови" радне снаге како се смањивао гимназијски фонд часова општеобразовних предмета. Истовремено, мањак инжењера грађевинске струке био је велики проблем. Проблеми са простором били су најмучнији. Највећи број ученика у згради Гимназије: укупно уписаних 1033 ученика. Немојте заборавити да су у том броју учествовала и два одјељења грђевинске струке која су пребачена из Средњошколског центра и уписана у други разред. Упркос два конкурса нисмо могли ангажовати ниједног грађевинског инжењера, па смо били присиљени ангажовати сталне сарадника и настава се морала организовати и у вечерњим сатима...

Прављење распореда у оваквим условима је био прави људски подвиг. Сјећам се Џевада Туралића, помоћника директора, задуженог за овај незахвални посао у то вријеме када су уписани разреди "усмјерењака", и његових, и наших заједничких мука. Професори тадашњег српскохрватског језика: Нада Софренић, Михољка Тешић и Славка Билић не желе, наравно оправдано због природе предмета, да часови иду дан за даном, али и да двочаси лектире не иду заредом у једном дану, све је то у реду, али хајде ти то, Џеваде, усклади! Гимназијски и распоред грађевинске школе четвртог степена, па трећег степена, па сарадници преводиоца, инжењери који поштују своје радно вријеме а ми му се прилагођавамо..."

То је била мука једног директорског мандата, а Гимназији је било много теже. Најављено је њено укидање, а гори пораз школски образовни систем не памти на овим просторима. Посљедице никада нису саниране и, заиста, разумијемо да носити се као директор једне установе у њеном нестајању, није било лако. Када се зна да је у мандату директора Томца и датум Титове смр-

ти, разумијемо да није било лако испоштовати све захтјеве тадашњег времена. Одговорности и обавезе директора школе су биле: обезбиједити у свакој учионици праћење телевизијског преноса Титових посмртних остатака из Љубљане у Београд; организовати сталну почасну стражу испред Титове слике током сахране у холу Гимназије и непрегледне поворке ученика који се потписују у Књигу жалости; затим, посјете ученика Кући цвијећа - Титовом маузолеју у Београду; екскурзије "Титовим стазама револуције"; Дани младости се и даље одржавају а омладина и даље наставља путем "и послије Тита, Тито"... Асоцијације и мучна питања која постављамо са ове историјске дистанце навиру...

Почетак гашења

Школска 1980/81. година

Извршена је трансформација Гимназије у школу средњег усмјереног образовања. Конкурс за упис је предвиђао упис одјељења грађевинске струке и културолошко усмјерење - сарадник преводиоца. Конкурс за упис у први разред објављен је за читав регион у "Гласу комуна". Пошто се на први конкурс у јуну није пријавио довољан број кандидата за трећи степен занимања грађевинске струке (зидар, тесар, керамичар), конкурс је поновљен поново у другој половини јуна 1980. године. Изузетно велико интересовање је постојало за занимање грађевински техничар за високоградњу - четврти степен и умјесто планираног броја од 35 ученика, корекцијом уписног плана примљена су два одјељења грађевинских техничара. Интересовање за занимање сарадника преводиоца је задовољавајуће.

Укупно је уписано 29 одјељења, у двије смјене, с тим да једно одјељење нема сталну учионицу. Велики број ученика у појединим одјељењима и евидентни су велики проблеми организације распореда наставе по учионицама уз усклађивање са распоредом часова наставника и три наставна плана различитих струка (гимназија има уписане друге, треће и четврте разреде).

Реформа средњег усмјереног образовања је донијела и недостатак професора за грађевинске стручне предмете. Упркос два конкурса нису се могли добити грађевински инжењери, па је ангажовање спољних сарадника условило прилагођавање распореда наставе према њиховим захтјевима па се настава морала организовати и у вечерњим часовима за ове струке.

Табела дочарава уписну структуру ученика средњег усмјереног образовања и мјесто гимназије, која у овој првој години и даље преовладава бројем уписаних ученика, од укупно 1033 ученика гимназијалаца је 702, док је осталих 331. Изборне групе гимназијалаца у четвртом разреду показују традиционално веће интересовање за групу хемија - физика.

Ово је највећи број ученика у згради Гимназије и проблем потребног простора за извођење наставног процеса је веома актуелан. Наравно, сваком сљедећом годином број гимназијалаца опада, што ће доносити нове проблеме у структури наставног кадра, нарочито на штету професора општеобразовних предмета.

усмјерење	први разред	други разред	трећи разред	четврти разред
грађевинска занимања (трећи и четврти степен)	3 одјељења (111 ученика)	2 одјељења четвртог степена преузета из СШЦ (90 ученика)	—	—
сарадник преводиоца	3 одјељења (130 ученика)	—	—	—
гимназија	—	6 одјељења (234 ученика)	7 одјељења (234 ученика)	7 одјељења (234 ученика)

Изборне групе гимназије:

математика - физика	1 одјељење
српскохрватски - историја	2 одјељења
хемија - биологија	4 одјељења

Новине Закона о средњем усмјереном образовању дотакле су и наставну норму, по први пут је измијењена и креће се од 19 - 25 часова извођења наставног процеса.

За потребе другог страног језика у настави усмјерења сарадник преводиоца је уведен други страни језик, француски, који је предавала Емина Кочо, укидањем латинског језика у првим разредима усмјереног образовања, професорица је остала без часова у првом разреду.

У другом полугодишту школске 1980/81. године било је доста проблема око организовања наставе руског језика. Хасан Кабиљагић, редовни професор руског се од 2.2. 1981. године налази на лијечењу у Београду, те је послије одласка Владимира Валентика настава заступљена ангажовањем спољних сарадника: Гордане Расте, Муше Ахметовић, Милана Булатовића.

Продужна настава за ученике до три слабе у мају(11-16 маја).

Укупно 233 ученика, пролазност 93, 56% на крају године.

Полагања завршног испита ослобођено 50 ученика.

За остале разреде на продужну упућено 325 ученика. Послије продужне успјех се повећао за 19,16%.

Понавља 18 ученика на крају године

Резултати на крају школске 1980/81. године:

4. разред Гимназије	93, 56%
3. разред Гимназије	94,85%
2. разред Гимназије	93,25%
2. разред грађевинских техничара	77,78%
1. разред грађевинско-техничке школе	75,28%
1. разред сарадник преводиоца	65,29%

Резултати успјеха на крају школске године приказани на табели указују на висок проценат пролазности ученика Гимназије, док се код одјељења усмјереног образовања уочава драстичан пад. Највјероватније се ради о слабијем саставу ученика ових одјељења, а како им у већини број предмета предају професори Гимназије, критериј оцјењивања је и даље висок што је условило и слабије резултате.

Послије поправних проценат пролазности је највећа до сада 97,73%, док је прије поправних износила 85,37%.

Школска 1981/82. година

Да су замисли твораца усмјереног образовања биле далеко од животне праксе и да нису пратиле интересовања ученика и, поготово, да нису рачунали на то да Гимназија и даље живи у свијести грађана као школа, показују резултати уписног конкурса након прве године доношења Закона о средњем усмјереном образовању. Сматрајући да професорски кадар бивше Гимназије у новим условима и даље чува квалитет наставе, родитељи и ученици су интересовањем за занимања четвртог степена сложености, у ствари, сами чували традицију ове школе, желећи да задрже критериј и ниво знања бивше Гимназије. У јунском конкурсном року за упис ученика у 1. разред школске 1981/82. године интерес ученика за занимања трећег степена је минималан, а за четврти степен (грађевински техничар и сарадник преводиоца) преко свих очекивања. Нема интереса за занимања: зидар, тесар, керамичар и грађевински молер. Остало је неуписано 128 ученика, од чега слободних 70 мјеста за занимања трећег степена.

Сви ученици који су основну школу завршили са одличним успјехом рачунали су сада на занимања четвртог степена у овој школи која ће им пружити образовање равно оном у бившој Гимназији. Интерес за занимање грађевински техничар (четврти степен) је био толики да су се у вези са корекцијом броја одјељења морали укључити и Извршни одбори Скупштине општине Добој и Тешањ. Уз њихову сагласност дата је могућност обухвата свих завршених ученика са подручја општине Добој за ово занимање под условом да дјеца са општине Тешањ буду исказана у њиховим табеларним подацима. Тиме је отворена могућност да се у школску 1981/82. годину упишу четири одјељења грађевинских техничара. Међутим, новине и лутања у усмјереном образовању нису завршена. Гимназија је још једном одлуком добијала све мање могућности да преко других занимања одржи квалитет наставе. Одлуком Комисије за верификацију Републичког комитета за образовање, одјељења дрвнопрерађивачке струке трећег степена сложености прелазе из Средњошколског центра "Ђуро Пуцар Стари" у Гимназију и придружиће се одјељењима Грађевинске школе од Школске 1981/82. године.

Уочљиво је да ове друге уписне године средњег усмјереног образовања опада интерес за занимање сарадник преводиоца, док је претходне године уписано три одјељења, ове само један. Иако ово занимање својим наставним планом и програмом донекле упућује на гимназијски, интерес је, вјероватно, смањен одлуком ученика и родитеља да се опредјеле за занимање грађевинског техничара, које би по општеважећој процјени донијело боље могућности запослења послије завршеног школовања.

Гимназија је сад већ преполовљена, пошто у овој школској 1981/82. години има 12 одјељења трећих и четвртих разреда од укупно уписаних 29 одјељења, у својој структури уписа изгледа као на табели на наредној страни.

Ова година усмјереног образовања већ убире свој данак у проблемима наставника који немају довољан број наставних часова. На првом мјесту су професори латинског језика. Емина Машнић-Кочо, која сада умјесто латинског предаје француски, има само 14 часова француског језика. Такође, Есма Хелић је без пуне норме са 18 часова географије. Проблем "вишка" професора општеобразовних предмета тек се очекује кад и посљедњи гимнази-

занимање	први разред	други разред	трећи разред	четврти разред
грађевинска занимања (4. степен)	4 одјељења	3 одјељења	2 одјељења (грађевински техн., архитекта техн.)	—
грађевинска занимања (3. степен)	1 одјељење	—		—
дрвнопрерађивачка струка (4. степен)	—	—	1 одјељење техн. за обраду дрвета	—
дрвнопрерађивачка струка (3. степен)	1 одјељење машинске обраде дрвета	—	1 одјељење столар	—
сарадник преводиоца	1 одјељење	3 одјељења	—	—
гимназија	—		6 одјељења	6 одјељења

јалац матурира, а истовремено је присутан "мањак" професора стручних предмета за усмјерена занимања, којима школа не може понудити ни станове ни плате које имају у привреди. Школа је прије почетка наставе два пута објављивала конкурсе за грађевинске и дрвнопрерђивачке инжењере али није било заинтересованих за стални радни однос, односно школа није могла обезбиједити постављене услове (стан и одређену накнаду за личне дохотке). Ангажовањем вањских сарадника, инжењера разних профила, као вањских сарадника, усмјерена школа ће стално муку мучити са овим проблемом, који никада неће савладати.

Школску 81/82. у згради Гимназије је дочекало 39 редовно запослених професора, док је број вањских сарадника сада већ 11. Редовна настава је организована у двије смјене. Пријеподневна настава за одјељења Гимназије, а послијеподневна због вањских сарадника за одјељења грађевинске и дрвнопрерађивачке струке.

Мукама тадашњег директора Драгутина Томца, које наводи у својим сјећањима на овај период рада школе, у вези са просторним и наставним проблемима организовања наставе придружила се још једна одлука. На инсистирање Извршног одбора Скупштине општине Добој ове школске 1981/82. године почела су по први пут са радом два одјељења ретардираних ученика за занимања машински кројач и керамичар. Теоријска настава је почела 28. септембра, али је одмах установљено да недостају верификовани планови и програми што је представљало посебан проблем у организацији наставе (програми су добијени тек 3. новембра од Републичког ППЗ-а). За стручно руковођење наставом и испомоћ у организацији наставе за одјељења ученика ометених у психофизичком развоју ангажовани су као спољни сарадници дефектолози Анђа Славуљица и Азра Биједић, а накнадно је ангажована и Нервеза Биједић.

Информација ППЗ-а Добој о резултатима васпитно-образовних организација у школској 1980/81. години показала је да је Гимназија у Добоју постигла најбоље резултате са пролазношћу 97,73% и налази се на првом мјесту.

На сједницама Наставничког вијећа честе су расправе о материјалном положају Гимназије. Иако школа има завидне резултате на свим пољима образовно-наставног рада, стандард наставног особља је најнижи. Посебан издатак представља плаћање централног гријања, што мјерилима СИЗ-а није признато. Радна организација ће се у 1982. години наћи у изузетно тешкој ситуацији да се изнађу могућности плаћања трошкова централног гријања.

Дан школе је и Дан младости, 25. мај, па је и 1982. године свечано обиљежен. (овај пут заједничка прослава Дана Младости у хали СШЦ "Ђуро Пуцар Стари", а на свечаности у Гимназији уручена признања и похвале заслужним радницима и ученицима васпитно-образовне организације. За десетогодишњи рад уручени ручни сатови: Марији Ђокић, професору историје умјетности, Радовану Петровићу, професору физике, а Добрили Бљајић, секретару школе, Анкици Николић, професору њемачког језика и Радмили Дашен, ученици четвртог разреда, додијељене похвале за истакнуте успјехе у раду током школске 1981/82. године.

Награђени и похваљени радници Гимназије, 25. маја 1982. године:
Ђокић Марија, професор историје умјетности; Анкица Николић, професор њемачког језика; Радован Петровић, професор физике и Добрила Бљајић, секретар школе.

Школска 1982/83. година

У децембру 1982. године Михољка Тешић преузима функцију директора школе а професор Драгутин Томац одлази на мјесто савјетника за њемачки језик. Професорица Михољка Тешић из овог времена у осврту даје слику

тешкоћа једног директорског мандата у школској 1982/83. години, који ће трајати два пуна мандата, све од децембра 1982. године до децембра 1990, док ће њен професорски стаж почети од 3. фебруара 1970. године до августа 1995. година. Биће изабрана и трећи пут 26. 11. 1990. године, али ће дати оставку пред кризна времена, што говори да је професорица Михољка Тешић својим савјесним, радним и стручним залагањима и организационим способностима човјек од повјерења и стуб школе.

Михољка Тешић, проф.

Панта реи
"Све тече,све титра
као по закону неког ритма,
час спора,час хитра
што никад уставит се неће!"

Нова школска година 1982/83. почела је сједницом наставничког вијећа која је одржана 30.августа. Формирана су одјељења и распоред по смјенама. Уписано је укупно 31 одјељење ученика:

Први разред-6 одјељења, други разред-10 одјељења, трећи разред-6 одјељења, четврти разр.-9 одјељења. Организацију посла око почетка школске године извршио је Кабиљагић Хасан, професор руског језика, именован за вршиоца дужности директора јер је Драгутин Томац отишао на мјесто савјетника за њемачки језик у ППЗ Добој и Џевад Туралић, професор физичке цултуре, као вршилац дужности помоћника директора. Ове школске године број редовних професора је 33 (само је 1 предавач примљен на конкурсу за редовног професора грађевинских предмета, Миленка Черни, инжењер архитектуре), док је број вањских сарадника 31. Тешкоће у организовању наставе су велике. У пријеподневној смјени је и 6 одјељења гимназије, ове

Ученици III₃ 1982. године

године само 4. разред, одјељења сарадника преводиоца и 1. разред грађевинске струке. Због стручних сарадника одјељења 2.,3., и 4. разреда грађевинске и дрвнопрерађивачке струке похађају наставу у поподневној смјени. Након извршеног уписа,структура по одјељењима је:

1. разред

одјељење	Струка	Број ученика	Страни језик
1	Језичко-преводилачка	34	енглески
2	Грађевинска 4.степен	40	руски
3	Грађевинска 4. степен	40	енглески, њемачки, руски
4	Грађевинска 3.степен	23	руски-21 уч, њемачки-1, енглески-1
5	Дрвнопрерађивачка 2.степен	10	-
6	Дрвнопрерађивачка	упис у току	-

2.разред

одјељење	Струка и занимање	Број ученика	Страни језик
1	Сарадник преводиоца	23	руски
2	Сарадник преводиоца	27	њемачки и енглески
3	Грађевински техничари	33	руски
4	Грађевински техничари	34	руски
5	Грађевински техничари	35	руски
6	Грађевински техничари	42	енглески и њемачки
7	Зидари и керамичари	23	
8	Маш. обл. дрвета	19	
9	Помоћни кројачи 2. степен	—	
10	Помоћни керамичари 2. степен	—	

3.разред

одјељење	Струка и занимање	Број ученика	Страни језик
1	Сарадник преводиоца	30	руски
2	Сарадник преводиоца	37	њемачки
3	Сарадник преводиоца	30	енглески и руски
4	Грађевински техничари	33	руски
5	Грађевински техничари	31	руски
6	Керамичари	35	енглески и њемачки

4.разред

одјељење	ГИМНАЗИЈА - изборна настава	Број ученика	Страни језик
1	Математика - физика	35	руски, енглески и њемачки
2	Српскохрватски - историја	34	руски и енглески
3	Српскохрватски - историја	32	енглески и њемачки
4	Хемија - биологија	35	руски
5	Хемија - биологија	33	њемачки
6	Хемија - биологија	35	руски и енглески
ГРАЂЕВИНСКА ШКОЛА			
7	Грађевински техничар за високоградњу	40	
8	Грађевински техничар за архитектуру	34	
9	Техничари дрвнопрерађивачке струке	30	

Табеле показују опште шаренило усмјереног образовања које је у наставни процес унијело много недоумица и потешкоћа са којима се школа морала суочити. Наставни планови и програми за поједине струке и занимања, нарочито 3.степена, често су били недоступни или непотпуни, а посебно оптерећење било је обезбиједити практичну наставу у радним организацијама. Потребе удруженог рада требало је утврдити још прије уписа,али је и тај посао био скопчан с много потешкоћа. Програми класичне гимназије могли су се реализовати у учионицама школе, али програми стручних профила захтијевали су чврсту везу са удруженим радом. Трабало је обезбиједити наставни кадар за грађевинску и дрвнопрерађивачку струку и то ће бити први и основни радни задатак са којим ће се суочити директор школе Михољка Тешић и помоћник директора Џевад Туралић, који су 1. децембра 1982. изабрани на ове функције. Пут је водио према ГП "Радник", који је тада био велико и јако предузеће, сложена организација удруженог рада(СОУР) са јако профилисаним основним организацијама. Био је гигант тога времена са преко 3000 запослених радника. Први задатак био нам је да обезбиједимо инжињере грађевине и архитектуре за извођење наставе у многобројним одјељењима грађевинске струке. Велику захвалност дугујемо тадашњем директору "Радник"-а, инг. Томи Карану, који је у договору са директорима ОУР-а обезбиједио довољан број предавача за стручне предмете и практичну наставу у радним организацијама "Радник"-а. Тако су се те школске године у учионицама нашли инжењери.

Најављени проблеми у расподјели часова ове године још су евидентнији за оне професоре који су остали без норми за општеобразовне предмете. Рјешење је нађено на начин да је Шахза Хускић, проф. хемије, добила 10 часова координације практичне наставе, као и Љубо Глигорић, проф. техничког образовања. Након повратка са породјајног одсуства Љиљана Јахић,

проф.биологије, добила је пуну норму часова у Медицинској школи, а Радован Петровић, професор физике и Зијад Бечић, проф.географије, допоуњавали су норму у СШЦ "Ђуро Пуцар Стари". С овим проблемом вишка професорског кадра због смањења броја часова општеобразовних предмета Грађевинска школа ће се суочавати годинама и ријешиће их тек враћањем програма старе гимназије.

И поред тих основних радних задатака, да не кажемо проблема, школа је живјела свој живот по Годишњем програму рада, који је усвајан сваке године до краја септембра. Његова реализација праћена ја редовно у току школске године јер је на основу тога вршено вредновање школа и добијала се финансијска средства. Ваннаставне активности, секције, такмичења,

Генерација матураната 1952/53. приликом обиљежавања тридесетогодишњице матуре 1983. године

обавезно осигурање ученика, програм и план одржавања родитељских састанака, све је то чинило један невјероватно сложен и жив организам,који је дисао и живио до звука оног школског звона који је означавао крај школске године. Но и прије тога било је оних мање лијепих дискусија о броју изостанака са наставе, па је у циљу њиховог смањења, нарочито у првој смјени, помјерен почетак наставе од 15. фебруара 1983. на 7:30х за прву смјену и на 13:30 за другу. Убрзо је уочено да је број изстанака ученика путника у јутарњим сатима знатно смањен. Сјећам се да је те године на дневном реду наставничких вијећа била и помоћ ученицима повратницима из иностранства, затим планирани су и реализовани семинари за стручно усавршавање наставника и одржавани састанци стручних актива. На сваком тромјесечју вршена је анализа успјеха,а на крају школске године детаљно је анализиран успјех и владање ученика. Много пажње поклањано је слабијим ученицима увођењем допунске наставе из појединих предмета. Одржавани су и посебни састанци са спољњим сарадницима, инжињерима, са жељом да им педагошки приступ ученицима постане ближи.

У току школске године вршено је и вредновање физичких способности омладине у виду физичког, ученици су учествовали у дочеку и испраћају Штафете младости, сарајевско позориште им је отворило своја врата 14.5.1983.

Свечано је прослављен Дан школе 25. маја. Професорима и радницима школе уручене су поклон честитке и признања. За успјешан и предан рад признања су добили Душанка Тешић, проф. хемије, Анто Радић, проф. физичког васпитања и Цвијета Зечевић, помоћни радник школе. За десетогодишњи рад у Гимназији поклон честитке у висини од 4000 динара добиле су: Зерина Макаревић, проф. физике, Нермина Налић, проф. математике, Верица Попадић, проф. физичког васпитања и Ема Макаревић помоћна радница. Комплетом сребрењака у част одласка на нове дужности даривани су Драгутин Томац, професор Милисав Мићевић."

У јуну, након полагања матуре, испраћена је посљедња генерација ученика Гимназије, о чему свједочи натпис у Гласу комуна од 17. маја 1983. године "Нема више Гимназије"; истовремено то је и јубилеј 25-огодишњице "Корака".

"Глас комуна"

Нема више Гимназије

"У Кочићевој број 7 у Добоју, један ријетак јубилеј подударио се са посљедњим данима школе, која је на поменутој адреси познатија као Гимназија у Добоју. Хроничарима живљења једног града датум није безначајан; крајем протекле седмице огласило се и посљедње звоно у школи која је извела на пут 35 генерација ученика. Гимназије више нема...Свједоком протицања времена, носећи у имену симбол заједничког и посебног, младалачког, генерацијског низања година, стваралачког трагања, сазријевања, љубави и живота, "Кораци" су ушли у своју зрелу 26. годину у неумитном тренутку у коме Гимназија броји своје посљедње дане... Матуранти који са задњим бројем одлазе као посљедњи гимназијалци кажу да је ово гласило незаобилазан дио њихове младости. Љиљана Савић: - Као и некада, тако и данас, а искрено се надам и сутра, одражавају ход генерација, њихово развијање.

Борјанка Крекић: - Није ријеткост да су у дискусији на страницама нашег листа професори и ученици на супротној страни, уз пуно поштовање изнесених ставова. Тога нема у другим, а поготово у школским листовима."

"Кораци" настављају да трају и носе дух Гимназије кроз усмјерено образовање. Посљедња генерација гимназијалаца искорачила је у живот, школа у усмјерено школовање, а искорак друштва је забиљежен као "погрешан корак" у историји школства.

Посљедња генерација гимназијалаца са својим професорима и радницима школе (1. мај. 1983.)

Усмјерено образовање

Историјат "заједничких језгри"

Иако бивши гимназијалац, Владимир Бакарић, један од челних Титових људи педесетих година, је у својим говорима често нападао застарјели концепт гимназије. Заговарао је тзв. бифуркацију (рачвање), подјелу средњошколске наставе у специјалне гране. Идеја је, дакле, постојала, али је требало сачекати и да еуфорија "подруштвљавања" и елиминације свих видова елитизма дође и до образовања. Центар из кога се полазило у реформи школства био је Загреб и Закон о усмјереном образовању 1979. године. Водећи човјек реформе био је Стипе Шувар, чије ће име дуго живјети у називу којим се често квалификовао цијели систем школства чији је он аутор - "шуварица".

Нови наставни план и програм по коме се радило у усмјереној школи почео се примјењивати у школској 1980/81. години. На савезном нивоу, у Београду, радила је комисија састављена од представника свих тадашњих република, која је имала задатак да дефинише тзв. заједничка језгра, заједнички обавезан минимум предмета и њиховог садржаја који би се примјењивао у свим школама од Словеније до Македоније. Штампа је извјештавала да су камен спотицања национални предмети, језици, српскохрватски, словеначки и македонски, књижевност и национална историја. Најупорнији у неприхватању заједничког језгра су били Словенци. Не могавши се никако сложити, Словенци су прошли најбоље, узимајући само минимум, не дирајући свој национални културни основ, Хрвати и Срби у нешто већем обиму, док је код Босне и Херцеговине превладала позната Титова парола "Босна и Херцеговина је Југославија у малом". За њу је направљен програм који је требало да задовољи сва три народа - Србе, Хрвате и Муслимане. Међутим, компромиси су најчешће ишли на рачун науке, а у корист идеологије наметнутог заједништва. Наводимо први Наставни план заједничких основа за први и други разред средњег усмјереног образовања и Наставни план првог и другог разреда угашене гиманзије општег смјера. Једноставним поређењем уочљив је пад нивоа квалитета образовања "усмјереног" ученика:

Нема више табле са називом Гиманзије

На Збору радника у јануару 1984. године изгласан је приједлог да се школа убудуће зове Грађевинска школа јер је око 60% ученика грађевинске струке. Ранији приједлог Образовни центар није усвојио Извршни одбор Скупштине општине Добој. На сједници Скупштине општине Добој од 29. фебруара 1984. године донесена је одлука да нови назив школе буде Грађевинска школа Добој. Тако је 5. априла 1984. године одржан референдум радника и ученика Гимназије ради усвајања измјене и допуне Статута школе(измјена назива). Резултати рефререндума: ЗА гласало 733; ПРОТИВ, 167(!); нису присутни 98; свега 998.

За Дан школе 25. маја скинут назив Гимназија

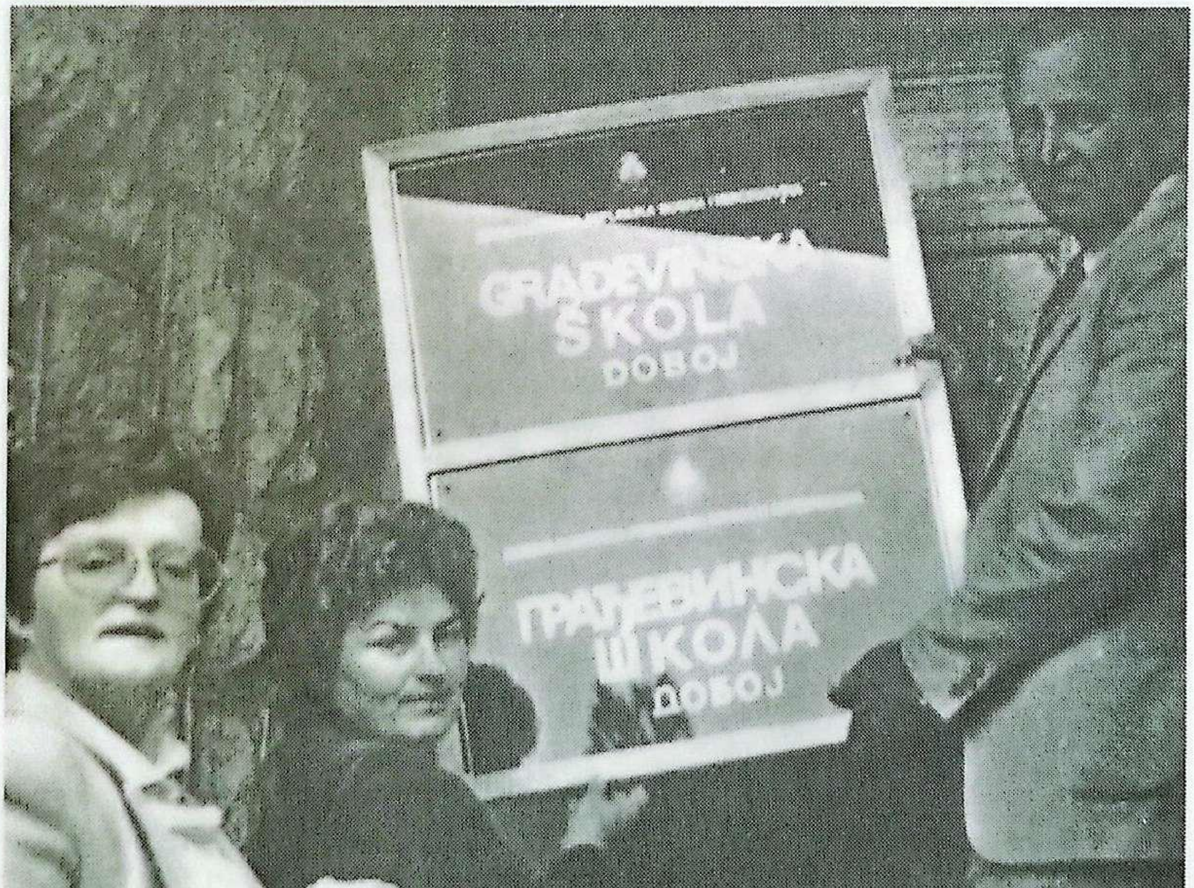

Постављање табле нове школе

У школску 1983/84. годину, прве године усмјереног образовања када је испраћена посљедња генерација гиманзијалаца добојске Гиманзије, уписано је 980 ученика у 31 одјељење. Табела која слиједи даје приказ уписаних струка у школу која још само до маја 1984. године носи назив Гимназија:

сарадник преводиоца (4. степен)	7 одјељења
грађевинска струка (4. степен)	12 одјељења
грађевинска струка (3. степен)	5 одјељења
дрвнопрерађивачка струка (3. степен)	3 одјељења
математички техничар (4. степен)	1 одјељење
лако ментално-ретардирани ученици (2. степен)	3 одјељења

У оквиру редовног школског програма Грађевинске школе врши се образовање ученика за занимање трећег и четвртог степена.

Трећи степен обухвата занимање зидара, керамичара, армирача и тесара. Школовање за ова занимања траје три године и свршени ученици добивају свједочанства о завршеном образовању (КВ радници).

Четврти степен обухвата грађевинске техничаре за високоградњу и грађевинске техничаре за нискоградњу. Након четворогодишњег школовања ови ученици добивају звање грађевинског техничара.

Од ове године почела је и организована припрема полазника, школовање уз рад, за стицање свједочанства о завршеном 3. степену школске спреме. Школовање траје три године, с тим да полазници имају могућност да испите из једне године полажу у три испитна рока - јануарски, јунски и августовски.

Директорица Михољка Тешић која је преузела руковођење школе у школској 1982/83. години, почела је свој први директорски мандат са називом установе Гиманзија, а занимљиво је, свој други мандат ће завршити, такође, са новопостављеном таблом Гиманзије 1990. годинена згради школе. Ваљало је Гимназији да прође ових пет година усмјереног образовања, преживи Сцилу и Харибду, и дође, иако оштећена, до повратка Гиманзије који носи терет даљег професорског рада у ратном окружењу. Питамо се да ли је избор жене као директора, а признатог професора и педагога, допринио да институција Гиманзије, неким спретнијим, женском руком, успије да из овог времена не изађе уништена. "Ако увијек будеш ишао, стићи ћеш куд си наумио", мото рада директорице Михољке Тешић је и мото школе који ће важити у свим годинама које слиједе. Можда, са мемоарском вриједношћу, о том времену свједоче сјећања:

"Школска 1983/84. почела је формирањем одјељења на сједници наставничког вијећа, али и са једним великим уздахом: нема више одјељења гимназије. Опште шаренило струка и образовних профила и даље је присутно. Лијепа новост је што је из Средњошколског центра у нашу школу пребачено 1 одјељење математичких техничара од 26 ученика, који ће сада са ученицима језичкопреводилачке струке бити основ на коме ћемо у наредном перио-

Дио наставничког колектива 1988/89.

ду градити нашу жељу да се врате програми гимназије, а тиме и прилив бољих ученика. То је била жеља колектива и руководства школе и примарни задатак свих у годинама које слиједе. Да би се то остварило, морала је да прође још једна школска година, а у овој текућој морали смо и даље рјешавати питања наставничке норме за општеобразовне предмете у сарадњи са Медицинском школом и Средњошколским центром. Биле су то тешке године. С једне стране, притисак оних који су имали довољан број часова да се средства усмјеравају њима, а с друге стране, проблем оних који су жељели радити и савјесно су радили, али није било часова одговарајућих предмета. Тај проблем технолошког вишка потрајаће све до поновног увођења програма гимназије.

Матуранти - смјер математика-физика 1983.

Иако је 26. септембра 1983. године изгласан Правилник о утврђивању, запошљавању и материјалном обезбјеђивању наставника који су остали без радних задатака, Закон о усмјереном школовању узео је свој данак. Проблемима "вишка" професора општеобразовних предмета, најзаслужнијим и искусним радницима који су на похвалу своје професије и свог гимназијског рада оставили дуг многим генерацијама ученика, бавиће се убудуће закон, а штети која је причињена квалитету општеобразовног система студије о неуспјеху "шуварице". Професори који су предавали општеобразовне предмете: физика, хемија, биологија, географија, музичка умјетност и ликовна умјетност су били оштећени новим наставним планом и програмом тако да су на једну норму часова била по два професора. Много закона и прописа који су само формално, без праве бриге, покушавали само папирнато да заштите људе.

Сликовит проблем "технолошког вишка" може дати школска 1986/87. година када је формирано 26 одјељења са уписаних 806 ученика у двије смјене. Професорице Марија Ђокић (ликовна умјетност), Муневера Јукић (музичка умјетност), Љиља Јакић (биологија), Шахза Хускић и Новка Дујковић (хемија) допуњују норму у Медицинској школи и у СШЦ "Ђуро Пуцар Стари. Зијад Бечић, професор географије, нема часова у настави. Пола наставне норме има Есма Халић, професор географије и Петар Станојевић, професор физичког васпитања. Био је то један тешки и апсурдни експеримант који није усрећио ни школство ни друштво. Традицију доброг и преданог рада у настави, али и у читавој палети ваннаставних активности настојали смо сачувати и у овако сложеним околностима. Од активнијих секција биле су ту хорска, фолклорна, рецитаторска, шаховска, фотосекција, горани, Црвени крст, а имали смо и ЕСПЕРАНТО, стрељачку, младе техничаре и традиционално добре многобројне спортске секције.

Без обзира на преовладавање грађевинске струке, наставља се с лијепом традицијом одласка на Сајам књига у Београду, с колективним стручним усавршавањем наставника, приредбом поводом Дана ЈНА. Ученици покрећу иницијативу за увођење разгласа у учионице, а било је и смијешних ситуација. Једног дана, сјећам се да су ученици неког одјељења колективно напустили учионицу јер су били гладни и отишли на доручак. Да им повјерујемо!

Дио наставничког колектива 1988/89.

Издржао је колектив школе реформом искомпликован живот(у једном моменту на столу диреккције нашла су се 32 различита наставна програма). Но, морало се истрајати, морало се нешто промијенити, надали смо се бољем. Ученици 3. разреда отишли су на матуралну екскурзију: Сарајево-Мостар-Дубровник-Цетиње, поново се дочекивала и испраћала штафета, свечано и весело прослављен Дан школе, "Кораци" су и даље корачали, ученици награђивани или кажњавани, читао се "Просвјетни лист", оправдавали и неоправдавали часови.

Све је то школа и живот у њој.

Директорица школе Михољка Тешић предаје награду (комплет књига) матуранту године Изабели Васиљевић

За матуранта генерације изабрана је Изабела Васиљевић, ученица 4-3, а на крају године по успјеху су најбољи били сарадници преводиоца са 95% пролазности, математички техничари 92, 59%, грађевинска струка 89, 17% и дрвнопрерађивачка струка 82, 37%.

"Кућу кућом чине ластавице" - каже пјесма, а школу ученици и професори, редовна и допунска настава, сада и факултативна из енглеског језика, јер су ученици и родитељи то тражили, а посао прихватила професорица енглеског, Слободанка Јововић. Практична настава и даље се одржава у "Пиониру" и "Развитку", одређује се родитељски дан, осмишљава и срећује просторија за пријем родитеља, одређује уторак као дан за сједнице наставничкх вијећа, чини много тога да се нормално живи и ради, брине се о ученицима путницима, али и о онима који измишљају закашњење воза. И живот школе тече даље.

Грађевинска струка преузима вођство по броју ученика, одјељења, и фонда часова иако још има проблема са редовним одржавањем стручне наставе. У стални радни однос примљени су инжињери Аличић Едина и Сечен Драго, а списак спољних сарадника је сада 20. Интересантно је напоменути да су инжењери предавачи тражили побољшање свјетла у учионицама због техничко цртања. Било је и других практично корисних приједлога. У учионицама школе нашли су се и нови професори Рајко Тодић и Верица Дураковић.

Једног лијепог јесењег дана сви смо брали шљиве на Путниковом брду (у одржавању реда и дисциплине у одласку и повратку истакли се највише професори физичког васпитања Радић, Станојевић и Шувалић). Два рачунара типа "Орао" нашла су се у школи, а монитор је купљен захваљујући новцу који је добијен продајом сакупљених флаша.

Интересантно је напоменути да су се на полугодишту дијелиле књижице са оцјенама ученицима лично, а ко је имао слабу оцјену књижица је уручивана родитељима.

На Другом зборовању просвјетних радника за успјешан дугогодишњи рад награђена је Нада Софренић, професор српскохрватског језика и југословенске књижевности.

Незаобилазни фактор у животу школе ових година био је СИЗ усмјереног образовања, који је у фебруару 1985.год. покренуо акцију о рационализацији школске мреже и смањењу броја струка и образовних профила у једној школи. Ситуација је већ била неиздржива, докле се дошло у уситњавању. Сјећам се једне шале кад је неко у некој школи предложио да се региструје образовни профил: сјекач лијевог пилећег батка. Шала је остала у сјећању, а наш СИЗ је сад поставио услов да РО, односно школа може да има највише 2 струке и најмање 2 паралелна одјељења у њој.

И ево новог изазова за професоре и радноке школе, али и за ученике и родитеље. Требало је много умијећа да се даље не лута, да се стабилизује унутрашња структура школе, требало се изборити за оно што ће представљати будућност".

Избор је математичко-рачунарска струка

Иако траје усмјерено школство, колектив Грађевинске школе мисли о бившој Гимназији, тачније квалитету гимназијске наставе и нада се да је у програмима језичко-преводилачке струке пронашла своју замјену.

O RAZREDU ČIJI SU UČENICI ČETIRI GODINE BILI NAJBOLJI U ŠKOLI

GENERACIJA KOJU SMO ČEKALI

● Među 26 đaka četvrtog dva Građevinske škole u Doboju, 16 je odličnih, a 10 vrlodobrih, nema kažnjenih, nema neopravdanih časova, 19 je članova Saveza komunista!

Generacija učenika koja će sigurno dugo ostati zapamćena. To je razred četvrti dva Građevinske škole u Doboju (bivša Gimnazija), jezičko-prevodilački smjer. To je mladost koja je drugačija i to su djevojke i momak koji su sve četiri godine školovanja bili prvi na rang listi najboljih razreda.

Kratko i jasno: nadvisili su mlađe svoje vršnjake. Jer, od 26 đaka četvrtog dva, šesnaestoro je odlično, desetoro vrlodobro. Otkuda tako dobra generacija koja postiže natprosječne rezultate u usmjerenoj i znanjem prilično osiromašenoj školi?

- Ponosim se svojim razredom i to je sigurno jedna od najboljih generacija koje su izašle iz škole za četvrt vijeka mog rada u školstvu - kaže profesorica Emina Kočo-Mašnić, razrednica pomalo legendarnog četvrtog dva. Bili su dva puta nagrađivani, za četiri godine nijedan učenik nije kažnjen, nema neopravdanih časova, svi uglas su tražili dopunska znanja iz predmeta koji nisu na spisku obaveznih kao što su hemija, biologija, fizika, matematika. U razredu je 19 članova Saveza komunista.

Od Ive do Željke

Generacija koju smo čekali i kojom se ponosimo - bez sumnje! Evo i njihovih imena: Iva Barišić, Vesna Bodulica, Manuela Čanković, Aiša Čehajić, Armin Delić, Mira Dragičević, Ljiljana Đorđić, Vjenceslava Đurović, Amra Hadžirašidagić, Adila Halilović, Majda Halilović, Denisa Hadžić, Namka Hasičić, Zekija Hurtić, Velda Komadina, Nadina Kruškić, Dragana Lazić, Marijana Oliva, Gordana Perić, Suzana Pihljeljčić, Olivera Radojčić, Gordana Sređanović, Tatjana Stojković, Dubravka Šobota, Slađana Vasić i Željka Žaželj.

- Iako smo generacija sa izvanrednim ocjenama, tvrdimo da smo u toku školovanja uskraćeni za mnoga znanja koja su nam neophodna u životu - govore učenici četvrtog dva. Vrijeme je da se prekinu ovi eksperimenti sa mladim ljudima i stvore uslovi za sticanje temeljnijih znanja i da se prevaziđe ova „duhovna pustinja" kako su književnici na svom kongresu nazvali današnje usmjereno obrazoanje.

U želji za sticanjem novih znanja svi su imali još jednu jednoglasnu odluku - hoće da studiraju bez obzira na uslove i teškoće koje ih mogu pratiti.

Kako u 21. vijek?

- Za izgradnju ljepšeg i srećnijeg sutra, za preuzimanje obaveza u društvu hoćemo više znanja, a time i snage za savlađivanje teškoća koje se nalaze pred čovjekom modernog doba. Najkraće, potrebno je više znanja nego ikada ranije - kažu usmjerenjaci iz Građevinske škole. Zar to ne potvrđuju tumačenja da će ljudi koji ne budu znali da rade na kompjuterima biti nepismeni za 21 vijek!

Generacija koja odlazi iz škole, ali juriša na nova znanja za sve godine koje će doći zatim.

- Sa ovom generacijom kao da odlazi nekuda i dio mene i otuda u ponosu što sam bila razrednica tako divnim djevojkama i momcima ima i tuge. Nastojala sam da im budem ne samo razrednica i profesorica nego i roditelj. Srećna što su bili moji đaci - sjetno završava priču Emina Kočo-Mašnić.

Generacija koju smo čekali i koju ćemo pamtiti!

S. PETROVIĆ

Četvrti dva razred Građevinske škole u Doboju s razrednicom prof. Eminom Kočo-Mašnić

Опште је мишљење да је грађевинска струка била у почетној екпанзији док су родитељи и ученици мислили да ће наставни план и програм ове струке бити подобан за наставак студија. Рачунало се на стручни професор-

ски тим бивше Гимазије који је у потпуност задржан и усмјереном образовању. Међутим, вријеме је показало да су од пресудне важности била тежина Наставног плана и програма. Наде су у први мах полагане у језичко-преводилачку струку, но ускоро се дефинисало да су најквалтетнији ученици са доста празним и сиромашним наставним планом и програмом.

Сви су одахнули након Наставничког вијећа на крају школске 1984/85. године које спомиње у свом сјећању професор руског језика Златко Даниловић:

"Школе су мучиле муку са безброј струка и усмјерења. Наш проблем је био што је у згради Гимназије била грађевинска струка са трећим степеном сложености (зидари, тесари, машински обликовач дрвета, тј.столар). На овој сједници је пала одлука да грађевинска струка није наша будућност(она ће се угасити послије експанзије почетних уписних година у школској 1988/89. години) и да треба по сваку цијену добити сагласност од Републичког комитета за образовање, науку и културу о сагласности за увођење математичко-рачунарске струке коју су до тада у БиХ имале само ексклузивне и елитне школе као што су биле Друга гимназија у Сарајеву и Гиманзија у Бањалуци. Сви смо одахнули и знали да се преко ових струка и одјељења Гиманзија на неки начин посредно враћа, првенствено веома захтјевним Наставним планом и програмом".

Наиме, директор Гимназије Михољка Тешић је понијела велике заслуге да се изврши верификација школе за ово занимање. Желећи да, прије свега, задржи висок ниво стручне и наставе која би могла да надокнади губитак Гим-назије, својим залагањем је успјела да школа обезбједи услове за увођење овог занимања:

"Пут је био дуг, морало се ићи у Сарајево и Бањалуку, прикупљати податке и информације. Са захвалношћу се сјећам директорице Друге гиманзије Злате и тадашњег директора из Гимназије у Бањалуци након чијих савјета сам се упутила у Републички завод за образовање, науку и културу. Никога тамо нисам лично познавала, али сам била упорна, куцала на врата безброј канцеларија, а она су се пред упорношћу и жељом да успијем отварала. Добили смо одобрење за увођење математичко - феизичко - рачунарске струке! Пред нама је сада био дуг и мукотрпан пут обезбјеђивања свих неопходних услова за верификацију. Обезбиједити кабинетски простор, учила, опрему за сваки предмет ове струке понаособ. Обреновачка "Наша школа" нас је опремила школским намјештајем за два кабинета: физике и биологије. А према стандардима су набављена сва наставна учила за предмете хемије,

Ана Братић, матурант године 1987.

биологије и физике. Уз рачунаре који ће бити набављени 1987. године могли смо дочекати захтјевну Комисију за верификацију ове струке, 19. октобра 1989. године. Сјећам се неких људи у тадашњем друштвеном животу града Добоја, као Ирфан Мехичић, предсједник Скупштине општине Добој, сарадника на послу да Гимназију на неки начин треба сачувати, ако не под својим именом, а онда је сакрити под окриље неке друге школе. Ту је још предсједникИзвршног одбора СО Добој, и бивши ђак Гиманзије, Захид Налић. На полугодишту школске 1986/87. године два одјељења математичко - физичко - рачунарске струке имала су стопостотну пролазност са просјечном оцјеном одличан. Око 30 радних организација Добоја финансирало је опремање рачунарског кабинета за потребе ове струке и набавку 16 рачунара типа COMMODORE C-64. Медији постају наши сарадници и савезници. У циљу пропагирања нових програма математичко - физичко - рачунарске струке организовали смо посјете ученика ОШ. Тако су 14, 15, 16. априла ученици 8. разреда добојских основних школа разгледали кабинет са рачунарима у циљу професионалне оријентације, а велику помоћ пружио је и Радио- Добој информишући родитеље и ученике о упису у наредну школску годину."

Опремање рачунарског кабинета помогла је привреда Добоја

Дилеме више није било за најбоље ученике из основних школа, умјесто у Гимназију сада су се уписивали у усмјерену, занимање математички техничар и програмер. Из разговора са ученицима ових одјељења стиче се утисак да они и нису сматрали да то није Гимназија; програм врло сличан, исти гимназијски кадар професора, строги критериј и све сами најбољи ученици.

Ученице генерације усмјереног образовања, смјер математичко - физичко - рачунарски, Дуња Бакић и Амела Хаџирашидагић у својим сјећањима јасно поцртавају значај бивше Гиманзије у Добоју која својим наслијеђеним стручним професорским кадром ове генерације води путевима врло солидног и кавлитетног образовања:

Вријеме које сам провела као ђак грађевинске школе, смјер-математичко-физичко-рачунарски (у преводу Гимназија Добој пошто смо се једино тако и осјећали) буди у мени сјећања, улица прекривених лишћем, хладних зима, логаритамских таблица, професора: Наде Софренић, Златомира Новаковића (морам вам открити надимак по којем, вјероватно, сви знају нашег драгог професора, Смјешко), Салке Субашића, Бобе Ч., Зерине Макаревић, Раде Павков, Душице Тешић. Сјећам се проф. Златка Даниловића и Муневере Рустемов (само су они знали како, кад и колико нешто баш тај дан "боли", сви из моје генерације знају шта то значи) и незаборавне разреднице проф. Верице Попадић, под чијим будним оком смо живјели те срећне четири године.

Имала сам срећу да будем дио једне изузетне генерације. Ми нисмо имали појединца који се истицао у некој области, мој разред се истицао у свему. Били смо, можда сам нескромна, најбољи разред у тадашњој БиХ. Чак два пута смо награђени једнодневним екскурзијама и признаћу вам једну тајну, на матурантској вечери су нам професори признали да су се за часове у нашем разреду посебно припремали. То је био разред пун такмичарског духа, здравих амбиција и другарства. Једни смо од ријетких, а можда и једини у историји добојске Гимназије, који за четири године нисмо добили ниједну јединицу из математике код чувеног и нама најдражег професора Новаковића. Његови ЦРВЕНИ КАРТОНИ су увијек били у џепу, спремни, али мој разред је ту утакмицу завршио у комплетном саставу. Били смо посебни, али имали смо срећу да имамо и посебне предаваче. Сад знам зашто су нас вољели, а ми смо кроз наше професоре завољели своје данашње професије.

Рекоше ми да је шездесет година наше школе. Изненадих се и помало сам тужна, али драго ми је да и данас "неки нови клинци" жаморе школским ходницима.

Дуња Бакић,
генерација 1984/88. године

Похађала сам средњу Грађевинску школу, бившу познату Гимназију у Добоју, генерација 84/88, смјер математичко - физичко - рачунарски, под палицом добре и нама вољене Верице Попадић, која је увијек имала разумијевања и стрпљења за наше проблеме и узавреле главе. За тај период ме вежу лијепе успомене, као и све нас, по оној познатој старој: ОД КОЛИЈЕВКЕ ПА ДО ГРОБА - НАЈЉЕПШЕ ЈЕ ЂАЧКО ДОБА. Што стварно и јесте, али се то спозна мало касније.

Шта рећи о својим друговима из разреда, као и о самим професорима. Стара позната, барем у то доба у Добоју је била, ако желиш да се добро у знању поткујеш онда иди у стару гимназију, јер су професори били старог гимназијског кова, који су одлично владали и материјом коју су предавали а били су и признати педагози.

Ако је човјек желио неку општу наобразбу и то квалитетну, која ће му послужити не само у даљем школовању него и у животу, бирао је стару Гимназију.

Бити ученик тадашње гимназије, по новом у моје доба, Грађевинске школе, била је престиж за ученика, јер се знало да је та школа имала строге

критеријуме приликом одабира и ученика а и професора, а и само знање након завршетка школе, било је непроцјенивo.

Да ли треба спомињати добру стару професорицу Наду Софренић, која вам је могла тако дивно дочарати књижевна дјела писаца, Салку Субашића који је са таквим жаром причао о прошлим биткама и развоју историје кроз вијекове, Зерину Налићку, Раду, Љубу - мртваца, који је био страх и трепет тада, професорицу Бобу која је била захтјевна али која вас је и научила да комуницирате на страном језику а не само са ишчитавате сухопарна градива, и неизбјежног професора свих математика кроз све 4 године школовања, а вјерујте било их је пуно - драгог нам професора Смјешка. Он је био са нама све 4 године и највише је времена проводио са нама. Њему треба одати признање што нас је такорећи трпио све те године, надам се да смо му остали у лијепом сјећању као што је и он нама.

Што се тиче мојих школских колега, могу рећи да смо по мом мишљењу, били не само добра раја него и јако добри ученици. Мислим да смо у то доба оборили све рекорде као једна разредна цјелина. У прошлости је било пар појединаца унутар разреда, али за наш могу одговорно рећи да је био луд за знањем.

Било је ту наравно и појединаца, коју су што је и нормално, имали афинитета према неком предмету, ја лично према енглеском језику, али свеукупно знање и интересовање које смо показали као разред, као један тим, било је невјероватно.

Мислим да је и просјек оцјена кроз све 4 године, као и резултати мојих школских другова, од нас укупно 34 у разреду, 30 је уписало факултете, говори у прилог горе наведом.

Довољно је рећи и то, да нас је школа два пута о свом трошку послала на наградну екскурзију, први пут на Сајам књига у Београду, а други пут на Кадињачу.

Али доста хвалисања, ми који смо били у том разреду знамо да нисмо оскудјевали ни у чему, ни у шалама, ни у дружењу, ни у глупостима, а ни у знању.

Не бих наводила из разреда никог посебно, јер је свако прича за себе, и сви су ми подједнако драги и, вјерујте, сви су били нешто посебно.

Амела Хаџирашидагић,
генерација 1984/88. године

Крајем осамдесетих усмјерено образовање има све више критичара. Црни тонови нису присутни само у анализи школског образовног система, цијели друштвени миље одише жељом за промјенама и тешким еконосско-привредним баластом социјалистичке економије. Покушај Анте Марковића и привредне реформе неће успјети, а незадовољства тињају. Чланци у редукованом обиму из тог времена који прате незадовољства просвјетних радника доносе и атмосферу, али и обим нараслог друштвеног незадовољства. Промјена школског система доћи ће ускоро са првим вишестраначким изборима, али ће ускоро наступити и године распада "чврстог" здања друге Југославије. Чланци које наводимо имају управо ту декументарну вриједност, не само за стање у друштву, него и за признање да, иако "усмјерен", колектив ове школе заслужује име најбоље васпитно-образовне установе на добојском региону:

Жељко Новаковић, матурант године 1989. прима поклон од директорице школе Михољке Тешић

"Глас комуна", 4. фебруар 1989. године

У суботу, 4. фебруара, одржано је у Средњошколском центру "Ђуро Пуцар Стари" 6. зборовање просвјетних радника општине Добој. Овај традиционални скуп просвјетних неимара Добоја окупио је велики број наставника ...

Упркос недаћама трпке просвјетарске свакодневнице - ниским дохоцима, акумулираном незадовољству које поново најављује штрајкачки почетак другог полугодишта у школама БиХ, те еродираном стандарду просвјете... пише на једном плакату. "Да ли су запослена лица радници без посла или нерадници без плате?", стајало је на другом. "Није чоеку жао на мало, него на неправо", вајка се трећи плакат. А на једном цртежу - човјек у српу као у чуну и удобно завањен весла подугачким држаљем чекића. Сатирична жаока управљена на бирократу заваљеног у "јасле" пролетерског симбола. Напросто, новинар није могао да не запази и овај специфични фолклор просвјетарске јеткости којом је - ваљда адекватно актуелном друштвеном тренутку кризе - пропраћено овогодишње зборовање просвјетара у Добоју.

Највише признање које се додјељује најзаслужнијим појединцима и колективима - Плакета просвјетних радника добојске општине - ове године уручена је: ...Душанки Тешић - професору Грађевинске школе у Добоју...

Р. Карабатковић

"Глас комуна", фебруар 1989. године

ВРХУНСКИ РЕЗУЛТАТИ - МИЗЕРНЕ ПЛАТЕ

• ИАКО УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ГРАЂЕВИНСКЕ ШКОЛЕ У ДОБОЈУ ОСТВАРУЈУ НАТПРОСЈЕЧНЕ И ВРХУНСКЕ РЕЗУЛТАТЕ, МЕЂУ НАЈСЛАБИЈЕ СУ ПЛАЋЕНИМА НА ДОБОЈСКОМ РЕГИОНУ
• ОПРЕМЉЕНОСТ УЧИЛИМА И НАСТАВНИМ СРЕДСТВИМА ЈЕ НЕЗАДОВОЉАВАЈУЋА
• КАКО ШКОЛА НОСИ ИМЕ ПО СТРУЦИ У КОЈОЈ ЈЕ САМО 28% УЧЕНИКА

Протеклог четвртка одржана је сједница Основне организације Савеза синдиката у Грађевинској школи у Добоју... На дневном реду нашао се тежак материјални положај ове васпитно - образовне организације и лични стандард запослених.

Но, кренимо редом. Само име школе је неадекватно. Приликом реформисања разних реформи и самоуправног организовања организација, а у томе на последњих петнаестак година нема премца, школа је добила такво име, тако у књиге убиљежена, и такве дипломе издаје. У грађевинској - геодетској струци тренутно је 231 ученик, математичко - физичко - информатичкој 407 и преводилачко - језичко - културолошкој 167 ученика. Ако се изузме струка по којој школа носи име, свакоме је видљиво да је ријеч о - гимназији. Тако, уосталом, у Добоју и зову ову школу. У школи је укупно запослено 49 радника, од чега 40 са високом школском спремом. И, да није онога о чему ће касније бити ријечи, о школи би се могло говорити у суперлативу.

Ученици и радници ове школе већ више од једне деценије постижу натпросјечне, а богме и врхунске резултате и у настави, и у ваннаставним активностима. Прије свега на вредновању ученичких знања, такозваном тестирању, школа је увијек у врху или прва. То се не постиже случајно и наводи на закључак да се у школи ради максимално савјесно и одговорно. Даље, у такмичењима ученика из математике, физике, страних језика и у спортским дисциплинама, ученици добојске гимназије, нека новинару буде дозвољено да је тако зове, постижу врхунске резултате и на региону и у Босни и Херцеговини. Ажурност у раду, реализација програма, квалитет наставе, стручно усавршавање... За такав рад школа је добила и награду "Хасан Кикић", највише признање које се у Републици додјељује за васпитно - образовни рад.

И, дошли смо до оног фамозног "али". Али треба, истине ради, рећи и то да је просјечан лични доходак професора у овој школи износио 491.000 динара, да се тај просјек формирао на бази повећања плата у последњим мјесецима године јер је у првих шест мјесеци износио свега 260.000 динара. (Само је Босански Шамац имао ниже). Или, да не буде забуне: стартни лични доходак професора у јануару износио је 800.000 динара. Знамо, у основном образовању он је око 1.000.000 динара. Ни једнима ни другима није много. Напротив! Али у средњим школама доминира висока, а у основним виша стручна спрема. Платне врећице су у обрнутој сразмјери.

Анализирајући узроке оваквог стања, запослени гимназије, а могао је и било ко други, дошли су до закључка да је ријеч о неадекватном вредновању квалитета рада. Јер, може ли у овако постављном систему финансирања

школства (плаћа се број ученика) и ко наплатити квалитет свог рада. Одговор је, дакако, негативан и не односи се само на школство. Даље, поред ерозије личног стандарда запослених, школа је у доста тешком стању и када је ријеч о опреми, училима, кабинетима. Опремљена су свега 2 - 3 кабинета, а требало би, да је среће, да сваки предмет има кабинет...Остале школе имају допунске дјелатности - полагање ванредних испита. (Друга је, међутим, прича квалитет знања ванредних кандидата, као и хиперпродукција кадрова којих већ има на заједницама запошљавања). Ова школа има занемарљиво мале могућности да се бави и допунским дјелатностима. Може ли се школа ослободити дијела текућих трошкова? На примјер, ослобађањем од плаћања гријања или слично - питања су која су постављена и напоменутој сједници...

Због гломазне радне заједнице, својевремено запослени из овог колектива се нису удружили у Средњошколски центар, а и данас оцјењују да би удруживањем били најслабије плаћени ООУР у Центру...

Колектив о коме пишемо само је један од примјера и илустрација гдје нам је школство. За то су најмање криви они који изводе наставу. Збиља: гдје нам је школство и како ћемо са таблом и кредом у информатичку еру 21. вијека? Одговор не знају ни новинари ни професори.

Часлав Васиљевић

Повратак Гимназије

Поновно рођење Гиманазије, провјерене институције знања, дочекано је са одушевљењњм како њених професора, који су скоро у цјелокупном саставу прије гашења дочекали њен повратак, тако и свих сегмената друштва који су цијенили квалитетно и добро образовање. Нови Закон о средњој школи, који је усвојен 16. новембра 1990. године, је био јасан: гимназија се враћа. Повратак Гиманзије је, нажалост, тако временски блиско и надолазећем "времену страшног сазнања" на никад мирне просторе Балкана. Долазило је вријеме које ће немилосрдно подијелити своје учеснике. Постаће нијеми свједоци или страсни учесници, а највећим дијелом само страдалници. Једна творевина на Балкану, Југославија, само је за наивне и историјски необразоване могла да опстане. Мудрим проматрачима све је већ било најављено. Титова смрт је била затишје пред привредну и друштвену буру незадовољства које је вишестраначким изборним, плуралистичким отвараарањем и ослобађањем од самоуправног социјалистичког система, отворило и Пандорину кутију, сада већ бивших просторе друге Југославије. Босна и Херцеговина није изузетак.

Аплауз Гимназији

"Ослобођење" од 6. децембра 1989. године доноси чланак којим се обавјештава да је 22. 10.1989. године на сједници Вијећа удруженог рада СО Добој дата сагласност да се школи врати назив Гимназија:

СЈЕДНИЦА ВИЈЕЋА УДРУЖЕНОГ РАДА ДОБОЈ

Аплауз гимназији

ДОБОЈ – Аплауз у скупштини се заиста ријетко чује. Због обимних дневних редова и рутински доношених одлука за такав чин нема времена, а ни потребе. Тај посао се обавља са озбиљношћу, која не допушта изливе одушевљења у виду бурног пљеска, али...

Добро је што некада постоји и то »али«. Мило је одиста чути и френетичан аплауз као израз задовољства урађеним, па макар и на тако озбиљном мјесту какво је скупштина. А управо то се догодило на посљедњој сједници Вијећа удруженог рада СО Добој када је одлучено да се Грађевинској школи врати назив гимназија. Радосно уздигнуте руке у знак усвајања такве одлуке спонтано су запљескале, чиме је одато признање овој школи која је деценијама образовала и васпитавала бројне генерације и у исто вријеме призната грешка од прије пет година када је, наравно, без аплауза одобрено да се гимназија укине. Било је то, чудне ли случајности, 29. фебруара 1984. Дакле, преступне године. Учињен је, ето, тада велики преступ, грешка, која је сада исправљена.

За многе, међутим, гимназија није никада ни промијенила име. Тако је називана и у минулих пет година, па ће тај период бити означен као »ружан сан«.

Сл. П.

На свечаном Збору радника и ученика школе је 15. јануара 1990. године промијењен назив у Гимназија након 5 година колико је школа носила назив Грађевинска.

Михољка Тешић: "Табла гимназије је чувана пет година, с љубављу и пажњом прашину је редовно брисала наша Цвијета Зечевић, помоћни радник школе и тако је повратак гимназије дочекан спремно, очекиван неком нашом слутњом да ово вриејме неспоразума школе и знања мора проћи"

Радост на лицима: постављање плоче - Гимназија

Свечаности поводом враћања старог назива школе - Гиманзије, присуствовали су многи бивши ђаци Гимназије, директори школе и представници друштвено-политичког и привредног живота града. "Ослобођење" се поново огласило да попрати коментаром најзначајније догађаје у протеклој седмици и забиљежило баш овај догађај:

"Ишли ми, наставници Грађевинске школе из Добоја у Грчку. И на једном историјском локалитету, тамо из неке далеке године, угледасмо повећи камен, а на камену исписано "ГИМНАЗИУМ". Исприча то Михољка Тешић директорица бивше Грађевинске школе приликом поновног отварања гимназије у Добоју. Исприча и настави: У мени,у нама као да се нешто одломи. Па зар, ми нисмо били ГИМНАЗИЈА? Нисте, протутња ми главом док слушам професорицу Тешић. Нисте то били чак пет година, јер неко тако хтједе, Бог да му прости. Али, тај сјетни одзвук, тај акорд присјећања, па онда тај ледени порук камена, колико камен уопште може да поручи. И, као да ме избуди. Сам у себи протабуњах: "Ӊисте били, али, опет, јесте". И јесу поново"...

У истом чланку новинар наводи имена, бивших гимназијских посланика који су дочекали повратак Гиманзије: " Бише, између осталих, Богдан Чакаревић, Јосип Микић, Есад Кресо, Фуад Синановић, бише и многи бивши ђаци, јер су сматрали да су се ту, у гимназији, научили љепоти знања. Многи рекоше:

-Нигдје нас нико не научи дружењу, збратимљењу, изазову науке, поруци братства јединства, као што то би у гимназији. Ето, њима, бившим ђацима гимназије, веле, никада није требао родитељски састанак. Њихово дружење је био њихов највећи састанак, због тога се и данас састају, због тога поштују и воле. Зато и велим: "ГИМНАЗИУМУ", срећно ти друго рађање".

Добродошлица Гимназији: пјесма и радост наставничког кадра

Школа је осјетила потребу да осване у новом руху, свечано обучена за своје поновно рођење. Директорица Гиманзије Михољка Тешић спомиње и данас и са захвалношћу се сјећа дара Народног музеја у Београду:

"Материјални положај школе је тежак, а постојала је жеља да се оплемени простор у којем се учи и ради. Случајно сам сазнала да се од Народног музеја из Београда могу добити бесплатне репродукције познатих сликара са портретима најзначајнијих књижевника и нучника. Љубазно смо им се обратили и зачудо 15 репродукција и данас красе зидове Гимазије. Сјећам се радости с којом смо урамљуивали слике и уживали у размјештају слика по учионицама."

Крајем школске 1989/90. године под притиском нараслих промјена и јавног мњења, а све гласнијих критичких гласова о анахроном и сасвим промашеног предмета у наставној пракси укида се предмет - марксизам и социјалиситичко самоуправљање. Овај предмет, вјештачки створен, слично есперанту, идеално замишљен а никада праксом потврђен, нестаје и нема га

више од школске 1990/1991 године. Нови предмети су: основи науке о друштву у првом и другом разреду, психологије с логиком у трећем факултативно и филозофија у четвртом разреду.

Школска 1990/91.

У школску 1990/91. годину уписано је 910 ученика у 27 одјељења. планирано је да се упише само 6 одјељења првих разреда али је због неуписаних ученика накнадно дозвољен упис још једног одјељења у просвјетној струци. Просјек ученика у одјељењу 34. Укупно у школи уписано: просвјетна и преводилачка струка 8 одјељења, математичко - рачунарска 16, грађевинска и геодетска 3. Практична настава ученика трећег степена (8одјељења зидари и тесари) се обавља у ДП"радник" Добој.

Анализа струка уписаних одјељења школске 1990/91. године доказује да је интерес родитеља и ученика за струку математичко-рачунарска (са два занимања матемематематички техничар и програмер) коначно однио побједу над свим осталим струкама. Од уписаних 27 одјељења, 16 одјељења је математичко-рачунарске струке. Закључак је јасан: стручни наставни кадар бивше Гиманзије успио је да одржи васпитно-образовни ниво бивше Гимназије управо преко одјељења математичко-рачунарске струке. Захтјевни план и програм, гимназијски ниво предавања захваљујући бившим професорима бивше Гимназије и све сувим одликашима који су без икаквих дилема се опредјељивали само за ову школу на цијелој општини. Разлог је једноставан, својим квалитетом наставе ова струка је наставила име и славу бивше Гиманзије и, заиста, успјешно припремила генерације средњошколаца за наставак студија на природно-математичким факултетима. Експанзија уписа ове струке донијела је обавезу школе да се испоштују веће стандарди наставних средстава и опремљености кабинета. Уз већ постојећа рачунаре, набављен је ПЦ АТ 286 са хард диском и штампачем коначно и гиманзија хвата котрак са информатичком револуцијом. Средства су обезбијеђена продајом алатки за техничко образовање из времена Гимназије и дијелом из амортизације. Стара Гимназија продаје своје расходоване алате и учила и припрема се за компјутере.

Заинтересованост ученика и родитеља за математичко -рачунарске струке је изузетна. Помало необично да ученици заволе математику, вјечни ђачки баук. Сасвим разумљиво појашњење даје професор Златомир Новаковић:

"Није истина да се баш толико повећао интерес за математичке дисциплине, повећао се интерес за заиста добру школу у Добоју. Не само за природно-математичке факултете, него и за друштвене факултете су били припремљени средњошколци завршене математичко-рачунарске струке. Наставни план и програм је био од свих понуђених струка и занимања најближи програму математичке гиманзије. Сви ученици ове струке су се сматрали гиманзијалцима, сматрао их је и град а и професори. Дух гимназије и квалитета наставе је одржан захваљујући њима".

Одушевљен оваквим ђацима је и професор руског језика Златко Даниловић, пун је хвале за високи стандард наставе ових одјељења:

"Са занимањем сам читао сва писма бивших гимназијалаца упућена за шездесетогодишњицу. У многим писмима ученици који су средњу школу

завршили у периоду усмјереног образовања себе називају гимназијалцима, а школу Гимназијом. И сад након толико година наводе изузетан успјех на захтјеван програм математичких одјељења. Осјећај да су најбољи и посебни разреди, цијењени по освојеном знању и показало се заиста одлично при-премљени за наставак студија. Желим да подцртам ученици математичко-рачунарске струке су били нека од најбољих одјељења у историји ове школе, ја ћу се оградити, у периоду док сам ја радио, а то је у посљедњих двадесет и пет година." Најбољи матуранти генерације су управо били учениоци из тих одјељења, професори Гиманзије памте неке од њих: Жељко Новаковић (1988/89); Маја Калинић (1989/90) и Селма Исић(1990/91).

Гиманзија се рађа, али не као феникс из пепела, него на осмогодишњем трајању програма математичко-рачунарске струке. Табела која приказује флуктуацију струка и броја одјељења јасно прати и заинтересованост ученика за одређене струке. Почетак усмјереног образовања донио је грађевинску струку и језичко преводилачку као трнутно набоље рјешење, да би се интерес пребацио на математичко - рачунарску струку. Табела даје приказ броја уписаних одјељења по струкама у периоду усмјереног образовања бројкама несумњиво потврђује ове закључке. Са школском 1989/90. годином гаси се грађевинска струка када први пут није уписано ниједно одјељење ове струке. Ако је гимназија полако нестајала од 1980. године до 1983. године, иста судбина чекала је сада грађевинску школу.

Табела са приказом броја одјељења првих разреда уписаних у образовне струке у току усмјереног образовања (1980 - 1990)

струка	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91
грађевинска и геодетска	3	3	3	?	6	3	3	2	2	-	-
дрвнопрерађивачка	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
језичко преводилачка	3	3	1	1	1	1	1	2	2	2	2?
мат. физ. рач.	-	-	-	1	1	2	3	4	4	4	4?

Коментариуши историјат наставног плана математике кроз историју Гиманзије, професор Златомир Новаковић уочава значај правилног избора усмјерења школе током реформе усмјереног школства:

О програму математике

Говорити о плану и програму математике кроз 60 година постојања значи говорити о математици у школи кроз ону послијератну и ову ратну и послијератну земљу. Велике реформе по замисли "великих" или малих људи самој математици нису много шкодиле, а ни самој гимназији, можда више млађем узрасту.

У гимназијској математици није се тога пуно мијењало. Математика, као универзална, није везана за друштвени систем, политичку струју, нацију.

Сви покушаји уплетања политике у математику су неуспјешни. Математика је била и остала само математика. Ни прелаз на усмјерено образовање ни приједлози да се (у вријеме наговјештаја распада државе) уведе 15 % специфичне математике у БиХ нису успјели. Ни нова европска школа не може сметати математици.

Кратак преглед кроз план, програм и године. Наставни план Гимназије из 1945/46 за узраст који одговара садашњем садржи у сваком разреду по 4 часа. И данас је тако. Касније реформе су мало мијењале пребацивање неке теме у неки други разред или час више или мање, али све је у суштини остало исто.

Ни изворном наставом у четвртом разреду гимназије није се пуно промијенило. У прва три разреда су остала по четири часа математике, изборна група математике и физике је добила пет часова а остале изборне групе по три часа. Полагала се матура из предмета изборне групе, дакле математика или физика што је свеједно.

Усмјерено образовање привремено укида гимназију. У прва два разреда струка које школује гимназија су четири часа математике, а у трећем и четвртом по три часа. За Гимназију и математику у њој је срећна околност што су се челни људи изборили да гимназија школује грађевинску и дрвну струку занимање техничар. Изборивши се касније да гимназија школује математичке техничаре и рачунарске техничаре уз још и преводиоце јасно је било да је битка за очување гимназије добијена не именом већ програмима. То доба је златно доба математике у згради гимназије. Програм математичко-физичко-рачунарске струке су најјачи програми средњошколске математке. Због програма математике, физике и језика због наставног кадра у школу, без пријемног испита, су долазила добра дјеца. Будући математички техничари су слушали у трећем и четвртом разреду праве математичке предмете Линеарна алгебра и аналитичка геометрија четири часа седмично, Вјероватноћа и статистике три часа, Математичка анализа пет часова.

Са таквим програмима по завршетку школе, ма гдје отишли студирати били су препознатљиви као да долазе, из у то вријеме, најјачих математичких гимназија.

Нова реформа нам опет врати стару гимназију. Нови програми су скоро они стари. Сви су срећни, вратила се гимназија. Ново је да има три смјера, али је интерес такав да је то практично гимназија са четири часа математике у сва четири разреда, чини ми се као и 1945/46.

Припрема се нова реформа. Хоће да гимназију раслоје. Нуди се неких пет смјерова. Неће успјети. Данашња три смјера су практично један, тако ће бити и са ових пет. Гимназија ће остати она стара, а биће нова.

Шта рећи на крају? Стари или нови програм (читај стари), нова реформисана гимназија (читај стара) траје и трајаће. То је њена универзалност и вјечност. Наши ученици који су овладали гимназијске програме нису имали и немају већих проблема у даљем школовању. Тамо гдје је математика или њена примјена били су врло успјешни.

А ви, драги ,који сада савлађујете програме гимназије и њене математике, дајте све од себе да савладате то што они нуде. То вам је гаранција успјешног даљег школовања и ваше будућности.

Златомир Новаковић, проф.

Савјет школе у проширеном саставу (слично данашњем Школском одбору без финансијских овлаштења која је тада имао Сиз за усмјерено образовање и васпитање), , покренуо иницијативу за избор новог директора пошто Михољки Тешић 1. децембра 1990. године истиче мандат. Збор радника послије тајног гласања између више кандидата по трећи пут за директора је поново изабрао Михољку Тешић, 26. новембра 1990. године. И поред указаног повјерења од стране колектива и Савјета школе коначну одлуку ко ће бити директор школе имала је Скупштина општине Добој као оснивач институције. Од овог тренутка почеће скупштинске расправе о именовању директора Гимназије које ће трајати све до почетка рата. Њихова позадина биће сукоб међунационалних и међустраначких сукоба на подручју општине Добој.

Скупштинске расправе око избора директора трајале су скоро пуне двије школске године, а за то вријеме школа је морала обављати своје свакодневне активности. На почетку те школске 1990/91. године колектив је у оквиру програма стручног усавршавања посјетио Беч и Братиславу. Експанзија приватних туристичких агенција донијела је доста повољан аранжман Гимназији који су професори оберучке прихватили. Аранжман су плаћали лично, а одлазак у Беч и Братиславу је можда, посљедњи мали школски одмор пред "велики школски час".

Дио наставничког колектива испред дворца "Белведере" у Бечу

Пријемни за Гимназију

Нови Закон о средњој школи је усвојен 16. новембра 1990. године. Поништена је школа као друштвено-политичка заједница и постала Јавна установа од посебног друштвеног интереса. Новина је била и могућност да закон дозвољава отварање школске кухиње 15.12.1990. у згради Гимназије. Кифле и паштете на улици постају прошлост.

Закон о средњој школи је такође забранио политичко дјеловање па је дошло до укидања партијске и омладинске организације.

Нова законска регулатива је налагала да 28. марта.1990. на сједници Скупштине општине Добој буде усвојена Одлука о оснивању Гимназије као јавне установе и одобрено из буџета 300.000 динара за набавку опреме и учила. Најзначајнији дио Закона о средњој школи у вези са повратком гимназије увео је полагање пријемног испита који најбоље и најпоузданији филтер за одабир ученика у гимназију.

Крајем јуна у Гимназији у Добоју први пут послије неколико деценија обављени су пријемни испити из српскохрватског и страног језика и математике (све писмени или тест) за упис у школску 1991/92. годину. За полагање пријемних испита јавило се 160 свршених основаца од којих је 128 успјешно савладало тестове и тако стекло услове за упис у Гимназију. Пријемни испити за упис у гимназије обављени су у цијелој Босни и Херцеговини, а основци који нису успјели овог пута да се упишу имаће још једну прилику: крајем августа. Пријемном испиту је присуствовао лични изасланик министра за просвјету проф. др Ненад Тановић из Сарајева. Директорица Гиманзије Михољка Тешић коментарише висок ниво полагања пријемног испита за гимназију:

"С обзиром да су пријемни за гиманзију почели након дужег времена, са великим респекртпом се пришло полагању. Знали смо да овим гиманзија добија на цијени, али се сјећам да је владала психоза међу ученицима па смо их мало охрабривали. Ако смо и жељели некоме да помогнемо, и ми смо били заустављени присуством изасланика министра и озбиљношћу пријемног испита."

"Ако Атина не буде имала учитеља - неће бити Атињана"

Штрајкови просвјетних радника тадашњег времена прате мучно и тешко тражење друштвених и привредних реформи. Незадовољства су оправдана и она почињу од 1989. године сталним организованим борбама просвјетних радника да друштво, нејако да и себи помогне, помогне и школском систему које треба новим Законом о средњој школи да се излијечи од рана задобијених "шуварицом". Штрајкови у овом времену мало шта су промијенили, њихови резултати данас никог не занимају јер је свима јасно да "Атине већ више није било, па јој ни учитељи више нису били потребни".

Почиње Генерални штрајк професора средњих школа БиХ због изузетно тешког материјалног положаја школа и запослених траје од 27. до 29. марта 1991. године и наставља се Регионалним штрајком професора средњих школа 10. до 15. априла 1991. године. Разлог: неисплаћени лични дохоци и престанак финансирања основне дјелатности. Школа мјесецима није плаћала гријање, струју, воду и остале материјалне трошкове. Настава је настављена 16. априла након добијених средстава за личне доходке и остале трошкове.

Генерални штрајк професора средњих школа, трећи прекид наставе је од 14. до 25. маја 1991. године. Организатор штрајка је био Републички штрајкачки одбор. Школски штрајкачки одбор је водио Ешеф Дураковић, предсједник Синдиката. Због штрајка није обиљежен Дан школе, па ће настава бити продужена за 4. разреде до 8. јуна 1991. године, а за остале до 22. јуна 1991. године.

Новински текст из часописа можда најбоље илуструје стање у школама, слику друштва и из данашње перспективе поништава све захтјеве просвјетара, друго вријеме, ратно, даће овим догађајима димензију кризе друштва пред велику ескалацију сукоба - ратних!!

ПОНОВО ШТРАЈК

"Нажалост, 18.158 ученика и 1.342 запослена радника у средњим школама добојског региона од понедељка, 13. маја(1991. године), поново је у штрајку. Према закључку Републичког штрајкачког одбора овој непопуларној методи морало се прибјећи јер ниједан од захтјева који су босанскохерцеговачки просвјетари поставили приликом претходног штрајка није испуњен. За прво тромјесечје ове године школама је дозначено тек 58% потребних средстава за материјалне трошкове и личне дохотке, док за април и мај није добивен ни један једини динар. А да је ситуација више него алармантана показује и податак да свака од шест школа у Добоју дугује по 200.000 динара за воду, струју и гријање. На заједничком родитељском састанку одржаном прошле суботе, за све школе у Добоју, у којима је око 6.000 ученика и око 400 запослених, родитељи су у потпуности подржали захтјеве професора, те закључили да се упути апел свима у БиХ да се школска година приведе крају, а уколико се не обезбиједе потребна средства да се не почиње нова школска година. Такође, упућен је захтјев Влади БиХ да се изнађу сигурнији извори финансирања превоза ученика, као и да се затражи одговорност оних којих су школство довели у ову ситуацију. У вријеме одржавања овог састанка није се знало да ће Републички штрајкачки одбор донијети одлуку о почетку штрајка, са захтјевом да се изврши исплата неуплаћених средстава за фебруар, март и април, а да се дају писмене гаранције за мај, јун, јул и август. Штрајк ће трајати док се захтјеви не испуне, по цијену незавршетка школске године. До закључења овог броја листа нисмо успјели да прикупимо све податке о томе које школе на региону су ступиле у штрајк."

Ч. Васиљевић

Скупштинске дилеме су трајале све до почетка рата

Не само штрајкови, тек обновљену Гимназију чекају и проблеми око избора директора. Разлози нису безазлени, посљедица су нових националних и вишестраначких односа на тлу БиХ, политичке ситуације у БиХ која је одувијек била најсложенија и најексплозивнија. На првим слободним вишестраначким изборима, 1990. године, побиједиле су националне странке - Странка демократске акције (Бошњаци), Хрватска демократска заједница и Српска демократска странка, која се посљедња организовала. Већ у самом почетку показало се да оваква коалиција националних странака у којој двије (СДА и ХДЗ) прегласавају једну(СДС), неће моћи функционисати. Била је то практично коалиција муслимана и Хрвата, супротстављена српском народу и дијелу Скупштине у којој су српски посланици заступали интересе свога народа. Остварила је при томе пуну гласачку превласт којом су у свим сегментима одлучивања надгласавали Србе. У оваквим условима власт је послије избора 1990. године на мјесто министра за просвјету, науку и културу довела професора др Нихада Хасића, представника Странке демократске акције. По налогу Нихада Хасића, убрзо послије добивања ресора министра просвјете, први пут је послије Другог свјетског рата тражено да се за читаво подручје Босне и Херцеговине утврди национална структура свих просвјетних радника и преко педагошких завода прослиједи у Сарајево. Подјеле које су настале око именовања директора школа и гимназија, биле су само наставак националних подјела које је ухватило читаво друштво. Међустра-

начким договором националних странака Странка демократске акције је добила мјесто директора у Гимназији. Проблем око именовања директора који ће пратити почетак рада ове институције настао је због неслагања у избору кандидата општинске Комисије за именовање Скупштине општине и Савјета школе. Пошто није добила сагласност Скупштине општине изабрани директор гиманзије Михољка Тешић подноси оставку коју је Савјет школе 28. јуна након дужег одлагања и усвојио. За в.д. директора школе, након изјашњавања на Збору радника, Савјет је именовао професора Хасана Кабиљагића. Савјет је, такође, именовао в.д. помоћника директора школе професора Јусуфа Шувалића, пошто је досадашњем помоћнику директора Џеваду Туралићу истекао трећи мандат. Овај тренутак документујемо сјећањем директорице Михољке Тешић: " Моја одговорност за 44 професора и 14 спољних сарадника , адниминистартивно и помоћно особље, са тежином распламсаних штрајкова, била је велика са недовољно могућности да одговорим свим проблемима. Наиме, оставка је била логичан слијед у новој констелацији националних странака. Моја оставка није донијела разрјешење, скупштинске дилеме су трајале све до почетка рата. Ту борбу преузима новоименовани в.д. директор Хасан Кабиљагић, професор руског језика, од 1. јула 1991.године."

Ток догађаја вјерно документује "Глас комуна" од 27. новембра 1991. године који у свом чланку, можда, најбоље свједочи о тешкоћама саме Гимназије ухваћене у ступицу између свог почетног корака и стасавања у тешким условима рата.

Савјет није "послушао" власт

ЗАШТО НИЈЕ ИЗАБРАН ДИРЕКТОР ГИМНАЗИЈЕ У ДОБОЈУ

Скупштина општине у Добоју изјаснила се да Зинета Мехмедагић буде именована за директора Гимназије,а Наставничко вијеће и Савјет школе дали подршку досадашњем директору Хасану Кабиљагићу и због тога да се не би стварао вишак професора у Гимназији.

Савјет Гимназије у Добоју није на посљедњој сједници именовао директора школе тражећи да се обаве нови међустраначки разговори и сазна мишљење колектива.На расписани конкурс за директора Гимназије чије је мјесто по страначкој расподјели припало СДА, јавила су се три кандидата од којих су два испуњавала услове за именовање. Комисија за избор и именовање Скупштине општине предложила је одборницима и заступницима за недавну сједницу Скупштине да се на мјесто директора Гимназије изабере Зинета Мехмедагић, професор математике, сада запослена у Медицинској школи. Још раније, по редовној законској процедури, затражено је и мишљење Међуопштинског просвјетно-педагошког завода у Добоју о предложеним кандидатима. Из ове мериторне установе стигло је мишљење да све услове за директора испуњавају и Зинета Мехмедагић и Хасан Кабиљагић, досадашњи директор, професор руског језика. Наставничко вијеће, према Статуту Гимназије, разматрало је пријаве кандидата и великом већином уз два уздржана гласа изјаснило се да за директора буде именован Хасан Кабиљагић с обзиром на то да испуњава све услове и уз напомену да је то рјешење за Гимназију рационалније него довођење новог директора. У про-

тивном, био би створен вишак професора у Гимназији. Такав став изнесен је и члановима Савјета. Представник власти, заступник ХДЗ-а у Скупштини општине, Анто Бурић, професор, рекао је у име Комисије за избор и именовање да Савјет мора именовати и кандидата кога је предложила Комисија и прихватило 100 одборника, односно заступника Скупштине општине. Уз то, Бурић је жељу колектива Гимназије односно наставничког вијећа и чланова Савјета да се за директора именује Хасан Кабиљагић окарактерисао као отпор новој власти, а појединим учесницима у расправи рекао да се понашају социјалистички и не поштују ауторитет нове власти и закона. Чланови Савјета нису прихватили такве квалификације и на крају одлучили да не прихвате приједлог Комисије за избор именовања, односно Скупштине општине. Таквом одлуком Савјета цијела процедура требало би да се врати на почетак ако не буде другачије одлучено.

С.П.

Чланови новог Савјета школе су изабрани 26. фебруара 1992. године. Поништили су одлуку о избору директора и расписали нови конкурс. На конкурс су се пријавили сљедећи кандидати: Тенић Асим (касније одустао), Мехмедагић Зинета, Шувалић Јусуф и Кабиљагић Хасан. Ни процедура око избора није завршена, а почео је рат.

Наставни планови

При избору типа гимназије, између општег, специјализованог и усмјереног, Добој се опредијелио за општи смјер. Наставни план гимназије општег смјера, по којем ће почети радити у школској 1991/92. години је изгледао овако:

Наставни предмет	Разред				Свега
	I	II	III	IV	
Српскохрватски-хрватскосрпски језик и књижевност	4	4	4	4	16
Први страни језик	2	2	3	3	10
Други страни језик	2	2	2	2	8
Латински језик	2	2	-	-	4
Историја-повијест	2	2	2	2	8
Географија-земљопис	2	2	2	-	6
Филозофија	-	-	2	4	6
Одбрана и заштита	-	-	2	2	4
Математика	4	4	4	4	16
Физика	2	2	3	3	10
Хемија - кемија	2	2	2	2	8
Биологија	2	2	2	2	8
Информатика и рачунари	2	2	-	-	4
Ликовна култура	2	-	-	-	2
Музичка култура	-	2	-	-	2
Физичко васпитање	2	2	2	2	8
Укупно часова недељно	30	30	30	30	

Први наставни план је био у нацрту представљен јавности. Он није садржавао програм наставе књижевности већ само језика и то под називом српскохрватски-хрватскосрпски језик, са фуснотом којом се објашњава да је "назив матерњег језика утврђен према Закону о средњој школи и Уставу Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине". Разлози овом објашњењу били су професорима Гимназије јасни. По састављачима овог програма, показаће се ускоро, језик у тој држави може бити босански и хрватски а никако српски. То Хрвати нису никад искрено ни жељели, па ни од времена Књижевног договора у Бечу, 1850. године, стално тежећи језичком сепаратизму, а муслиманима се пружила прилика да, добивши на дар нацију, добију и свој језик, бошњачки, што је једна од претпоставки за неки народ да би био признат као нација.

Програм за наставу историје није такође био цјеловит. Усвојен је само за први разред у којем се обрађује историја старог вијека. Остало је да састављачи програма наставе историје средњег и новог вијека буду они који ће ускоро заратити. Исто се односило и на књижевност ових раздобља, па је само први разред, имао програм пун неспоразума, не само међу народима који су у БиХ живјели, него и са науком о књижевности у оном дијелу којим се она нужно ослања на избор текстова и писаца којима треба књижевнотеоријске појмове објашњавати ученицима. Били су то текстови којима се жељело казати да су сви народи у БиХ имали подједнак удио у култури.

Накнадни пријемни испит за ученике првог разреда Гимназије је одржан 22. и 23. августа. У школску 1991/92.годину уписао се 824 ученика а од тога у први разред гимназије 178 ученика. Формирано је шест одјељења првог разреда гимназије.

Сви изабрани наставници који ће предавати у првом разреду гимназије су верификовани за извођење наставе од стране Министарства за образовање и то:

1. Билић Славка, српскохрватски - хрватскосрпски језик и књижевност
2. Николић Анкица, њемачки језик
3. Крајина Љиља, енглески језик
4. Даниловић Златко, руски језик
5. Кочо-Машнић Емина, латински језик
7. ЂокићМарија, ликовна култура
8. Туралић Џевад, физичко васпитање
10. Субашић Славко, историја
11. Хелић Есма, географија
12. Налић Нермина, матерматика
13.Тенић Асим, информатика и рачунарство
14. Хускић Шахза, хемија
15. Павков Радојка, биологија
16. Макаревић Зерина, физика

Рат почиње

Хасан Кабиљагић, в.д. директора, биљежи у Љетопису школе и доноси нешто од ратног еха из ратом захваћених крајева али и наговјештава скори почетак рата:

"Почетак школске године био је карактеристичан доласком већег броја ученика - избјеглица из ратом захваћених крајева. Многима од ових ученика помогли смо куповином књига, школског прибора и одјевних предмета... Почетком априла почео је масовни одлазак ученика, што нисмо успјели спријечити. И 5 професора је под разним изговорима напустило наставу. Разлог је била ратна психоза."

Михољка Тешић, предсједник Комисије за обезбјеђење услова за наставак рада школе, својим сјећањима је свједок времена које је имало милости само за оне који су се ухватили у коштац са ратним проблемима које је требало превазићи за рад и опстанак школе:

А стихови " све тече, све титра; као по закону неког ритма, час спора, час хитра, што никад уставит се неће", својим свевременским значењем говоре о мају 92. године када ће се након краћег прекида наставе због почетка рата поново отворити врата гимназије. Срећни смо што су све вријеме рата та врата остала отворена.

Након што је у Добоју успостављена контрола српских војних снага и почела мобилизација људства, убрзо долази до поновног успостављања рада школа. Кризни штаб Општине именовао је професора Светислава Лазића, повјереником за школство. Инструкције су биле јасне: без обзира на ратна дејства, ученици не смију бити оштећени; законски треба завршити ову школску годину. На основу одлуке Кризног штаба у школи је формирана Комисија за обезбјеђење услова за наставак рада школе, у саставу: Михољка Тешић, предсједник; Душанка Тешић, члан и Златомир Новаковић, члан. Након мобилизације професора Златомира Новаковића у Комисију је именована професорица Боја Благојевић. Позиву на радну обавезу одазвала су се 32 радника Гимназије.

На основу Закона о средњој школи, који је дозвољавао да се школска година у изузетним околностима верификује и са двије трећине обрађеног наставног плана и програма, школска година је закључена са 30. априлом 1992. године.

Одржане су сједнице одјељењских вијећа и закључен успјех на бази оцјена са трћег тромјесечја. Утврђено је владање, написана свједочанства и Матичне књиге, а све то у амбијенту сирена, граната, пуцњаве. Али се радило! Прављени су спискови радника и издавана рјешења о радној обавези, правили спискови мобилисаних, спискови оних који су остали без посла и низ других активности које су биле примарне у ратном периоду, а нарочито везане за обезбјеђење зграде школе и људи.

У том периоду нови повјереник за средње школе постаје професор Василије Шајиновић. Кретање у граду је било ограничено, било је дозвољено само од 8 - 11 часова, па је то диктирало нови темпо рада и повећану одговорност свих. Обавеза школе је била да ученицима који су завршили школску годину подијели свједочанства ради наставка школовања у Добоју или негдје другдје, што се и догодило. Резултати ове школске године презентовани су на сједници Наставничког вијећа која је одржана 30. маја 1992. године. Школску 1991/92. годину завршила су 773 ученика, пала су само два, са одличним успјехом 343 ученика, са врло добрим 281, са добрим 144 и са довољним успјехом пет ученика. И данас се чудим и поносим овом дјецом која су, уочљиво је по резултатима успјеха, у страшној предратној психози своје вријеме и своју снагу поклањали књизи.

Шта још рећи о овом времену? На основу Закон ао основним правима из радног односа(Службени лист СФРЈ,бр. 69/89. годину), члан 75, став 2, алинеја три, повјереник за средње школе издао је рјешења о престанку радног односа у Гимназији Добој четрнаесторици радника, а петог јуна још 15 радника Школе је добило рјешења о престанку радног односа на основу Одлуке о проглашења ратног стања на територији Српске Републике БиХ, а с обзиром на прекид система финансирања из Републичког фонда.

У редовима Војске Републике Српске нашли су се сљедећи радници Гиманзије Добој:

1. Радован Петровић, професор
2. Рајко Тодић, професор
3. Златко Даниловић, професор
4. Златомир Новаковић, професор
5. Петар Станојевић, професор
6. Љубо Глигорић, професор
7. Обрен Лазић, шеф рачуноводства
8. Славољуб Марковић, кућни мајстор

У току јула и августа школа није радила, осим што су издавана свједочанства ученицима или родитељима, али се већ мислило на наредну школску годину. Није почела на вријеме јер је у Добоју било заиста најтеже. Становници града Добоја су преживљавали своје вруће љето. Гранате су биле немили гости али биле су ту и са њима је колектив, углавном жене, морао да рачуна. И био је са нама страх, страх како доћи до школе, како провести вријеме у згради пуној прозора и стакла, но највећи је страх био пратити ученике на путу до куће у вријеме гранатирања. Сјећам се да смо погледом један дио пута, а касније мислима, пратили наше Драгане, Марије, Зорице, Игоре и Александре и пребројавали испаљене гранате са жељом да су већ стигли кући. И тако пуне три и по године. Требало нам је свима да схватимо да је то рат у којем смо главни ликови и да се у рату гине. Срећом ниједан ученик наше школе није погинуо на школском путу, срећа је то а за све нас и огромно олакшање. Мислим да дјеца никада, као ученици, нису била тако дивна.

Писмо ученице Зорице Ерцег, ученице генерације 1993/97. године, наставља мисао своје професорице српког језика Михољке Тешић, о дивној дјеци, која су допринијела да се рад професора добојске Гиманзије у рату прогласи Великим школским часом. Сјећање носи и дах и дух младости, ђачке враголије које никад не престају и да "за све оне професоре који су провели те ратне године са нама, који су са нама дијелили црну свакодневицу и још смогли снаге да нам (као у најбезбрижнијем мирнодопском периоду) пренесу своје знање, имам само једну ријеч - хвала!

"... И коначан резултат је..."

Гимназијски дани моје генерације 93/97. године заслужују да уђу у анале школе због свих турбулентних дешавања тих кобних и узаврелих деведесетих година које ће обиљежити и наш, али и живот генерација послије нас...

Али, шта издвојити и отргнути од заборава? Који дјелић тог времена ће најбоље послужити? Обиље је сјећања која би могла имати својеврсну доку-

ментарну вриједност. Можда ће бити најбоље да се држим старе изреке: " Од колијевке па до гроба..."

Јер, тако је било чак и тих ратних година: рат као рат - дјеца као дјеца!

Можда се радило о храбрости, можда само о младалачкој непромишљености - али у свему томе ми смо се понашали као дјеца. Забављали смо се правећи смицалице професорима; маркирали када год смо то могли (за нас је то била готово света дужност! Ха - ха!), пушили кришом у школкском WC-у (или смо барем тако ми мислили?). Наша креативност у прављењу несташлука и неподопштина просто није имала граница!

И чак и озбиљне ратне околности су нам давале идеје. Тако бисмо, нпр. у случају неког тешког контролног, дизали општу узбуну у школи разним дезинформацијама о пробојима бојишта (због којих би, као, смјеста морали ићи кући). Или смо, пак, професорима глумили страх и забринутост, тако да су нас, као добри педагози, морали умиривати и тако би се (баш као што смо и намеравали) нама досадан час претворио у пријатељски разговор.

У мноштву таквих суптилних малих манипулација (извињавам се професорима који се препознају у овоме - није било ништа лично!) којима смо ми ђаци тако вјешто дириговали, тешко је издвојити неку посебно анегдоту. Али, ево, одабраћу једну која добро илуструје и сурову ратну збиљу и људско пркошење истој.

Једном приликом на часу математике, који тадашњи I2 (познат по својој склоности за друштвене науке, а не егзактне бауке! Ха-Ха!) и није баш пратио са нарочитим занимањем, десило се да је граната пала у школско двориште. Јака детонација нас је потресла, па смо, како је ко стигао, полего под столовима или их прескочили и потражили заклон у ћошковима учионице. Наш тадашњи професор Ацо, који је за све то време и даље мирно стајао пред таблом са кредом у руци, ноншалантно се окренуо и у стилу великих јунака филмског платна, само погледао преко руба својих напола спуштених страшних металних наочара. Када се увјерио да смо сви на окупу и у једном комаду, окренуо се према табли и рекао радним тоном: "... И коначан резултат је...")

Шалу на страну, али тек наколико година послије многи од нас су почели схватати сву тежину и страхоте рата. Колико храбрости је требало да сви ми, и ђаци и професори тих година одржавамо привид неког нормалног живота у коме све функционише.

Можда смо помогли једни другима одржавањем наметнутих нам обавеза које, реално, нису имале смисла у рату. Сама чињеница да смо имали неке обавезе је можда била благотворна за све нас. Рат нисмо могли игнорисати, био је ту око нас, на сваком кораку. Често нисмо могли превалити пут до школе а да не засвира сирена за узбуну. Али, колико смо год могли - трудили смо се да постојимо упркос свему, да се смијемо. Некада је то био весео, некада горак или ироничан смијех.

А у свему томе, школа је била наше окупљалиште. Ако смо понекада и маркирали наставу: ту смо долазили да попијемо кафу, да се дружимо. Ту смо се осјећали сигурније. Као биљке у стакленој башти: јесмо били ту гдје јесмо, али некако - као да нисмо дотицали тло. Нисмо пуштали коријење у таквој стварности, само смо пролазили кроз то време, надајући се бољем.

И коначно стигао је и 21. новембар 1995.! 22. новембра вјести о миру су се већ пронијеле читавом Босном и Херцеговином и свуда се прославља. И у нашој школи. Непознати се љубе и грле, честитања... Наредна школска година за моју генерацију (и све друге послије ње) протиче у миру.

Али, за све оне професоре који су провели те ратне године са нама, који су са нама дијелили црну свакодневницу и још смогли снаге да нам (као у најбезбрижнијем мирнодопском периоду) пренесу своје знање, имам само једну ријеч - хвала!

Зорица (Ериeг) Ристић,
генерација 1993/97. године

Гимназија у ратним временима

Искушења школске 1992/93. године

Ратно предсједништво Општине Добој поставило је за ратног директора Гимназије Радована Петровића, дугогодишњег професора физике и техничког образовања који је свој рад у овој установи започео 1972. године. Сједница Ратног предсједништва је одржана 21. октобра 1992. године и њене одлуке су усмјерене на организацију наставе у ратним условима, пошто је линија раздвајања била надомак града, а сам град изложен свакодневном непрекидном гранатирању. Војна команда Добоја је наложила да се школе измјесте у Дервенту и Прњавор. Међутим, обиласком школа у наведеним мјестима констатовано је да је Дервента неусловна за пријем добојских средњошколаца пошто је порушена цијела инфраструктура града. Ни ситуација у Прњавору није ништа боља, град је био под ударом великог броја избјеглица. Актив ратних директора средњих школа у Добоју одлучио је да се настава организује по ратном програму на одређеним пунктовима у близини Добоја који су ван непосредне ратне опасности, првенствено ван домета граната.

Прва сједница Наставничког вијећа Гимназије одржана је 30. јануара 1993. године са само једном тачком дневног реда: Организација наставе у школској 1992/93. године. Озбиљан и тежак задатак, прије свега одговоран, и задатак који првенствено има за циљ да обезбиједи минималне услове за одвијање наставног процеса, али и сигуран и по безбједност ученика школски простор. Редовна настава се организовала, према одлуци свих ратних директора средњих школа Добоја, по пунктовима на сигурним одредиштима изван града Добоја. Инструктивна настава се одржавала у самом граду Добоју и то у згради Гимназије и Медицинске школе. Одговорност за безбиједност и сигурност ученика током извођења инструктивне наставе у згради Гимназије је морала бити подијељена заједно са родитељима. Тражила се лична одговореност родитеља и сагласност током њеног трајања.

Већина професора добојских средњих школа је била распоређена на радну обавезу и њихова је и обавеза и дужност била да потврде латинску изреку којом су до тада провјеравали знање латинског језика својих ученика: Нон сколе, сед вите дисцимус (Не учимо за школу, него за живот). Сада је вријеме провјеравало њих: требало је да науче сада и овдје, ако стане школа, стаће и младост, зауставиће се и живот.

Превоз до одредница и мучно ратно вријеме остаће многим професорима у сјећању као један од најтежих периода за добојско школство. Директори добојских средњих школа су добили појединачна задужења која су обезбјеђивала организацију васпитно-образовног процеса у додијељеним одредиштима. Образовало се колико се могло, а васпитавало на жртви и одбрани града и најбољем начину васпитања - личном примјеру и ангажману самих професора.

Сања Васић, матурант генерације 1991/95. године, ратне генерације гимназијалаца која је остала у Добоју, инатила се времену ратних мука младошћу која опстаје и постоји ту надомак ужаса, на неколико километара од ратних линија, у свом сјећању носи неимаштину и биљежи ово вријеме горчином оштећене генерације:

"Сјећам се првих гимназијских дана, усплахирених ђака, строгих прфесора, раних устајања и путовања аутобусом, и тог маја који је направио прекретницу у многим животима. Све је било тако необично, нестварно, ненормално. Више нисам била ни у својој кући школска година није почела у септембру ни у октобру, децембру. Тек у фебруару наредне године, али не у нашој гимназији. Настава је била организована по школама у околним мјестима која нису била у зони ратних дејстава. Учење уз осветлење импровизоване свјетиљке од уља и канапа, јер је свијећа већ било нестало, и гурање у клупама у одјељењу од шездесетак ђака другог разреда свих средњих школа, није ме отјерало, као многе наше школарце, по школама у Србији.

Тек у трећем разреду смо се напокон вратили у Гимназију, гдје смо остали до завршетка, али са знатно мањим бројем ђака и професора. Свакодневна гранатирања града и подручја око града, скривање у школски ходник као најсигурније мјесто, била су уобичајена дешавања током наставе. Професори су се трудили да одрже ниво знања и захтјева, ми смо учили, дружили се, правили мале несташлуке приличне средњошколцима, и инатили се времену у коме смо се, нажалост, задесили.

Гимназијалац, тако поносно звучи, али да ли ја могу рећи да ми гимназија, "захваљујући" времену у коме смо се задесили, није ускратила оно што је пружила претходним генерацијама.

Сања Васић,
генерација 1991/95. год.

Сјећања Радована Петровића, директора Гимназије, у овим временима која су провјеравала и људе и професоре, истовремено имају и документарну вриједност:

"Школска 1992/93. година у Гимназији, али и осталим школама у Добоју се може прогласити најтежом школском годином у историји добојског школства. Демобилисан сам из Војске Републике Српске 8. новембра 1992. године на Митровдан, када сам и прихватио дужност ратног директора Гимназије. Добој је био мета артиљеријског напада из смјера Тешња и Сивше, па је у сарадњи са ратним директорима осталих средњих школа донесена одлука да се настава изводи по пунктовима и по ратном програму. За школски простор су кориштене зграде основних школа у мјестима изван Добоја, као најпогоднији простор који задовољава минималне педагошко-наставне стандарде. Ратни директори средњих школа су добили сљедећи распоред: Вељко Поповић - Руданка; Момир Васић - Станари; Василије Шајиновић - Поднов-

ље: Цвијетин Панић - Осјечани. Инструктивна настава је заступљена у Гимназији (задужен Радован Петровић) и Медицинској школи (Милован Булатовић). Како је преко 20% ученика Гимназије долазило са подручја Озрена, одлучио сам да, у сарадњи са повјереником за образовање у Општини Петрово, Станком Пољашевићем, организујемо наставу Гимназије у Петрову и Бољанићу. Извршили смо демобилизацију потребног наставног кадра уз пуно разумијевање војне команде. Школска 1992/93. година је почела 1. фебруара 1993. године. На пункту у Петрову и Бољанићу настава је била стручно заступљена, осим наставе биологије у Петрову и музичке културе у Петрову и Бољанићу. На крају школске године уведена је седмодневна инструктивна настава из биологије и музичке културе, тако да је ова школска година приведена крају у мјесецу јулу. Било је то вријеме које је тражило максималне људске, кадровске и организационе напоре. Свједочанство о завршеној средњој школи на пунктовима у Петрову и Бољанићу у школској 1992/93. години добило је 460 ученика, 352 у Петрову и 108 ученика у Бољанићу. На свим пунктовима су уредно вођени дневници рада, а на пунктовима инструктивне наставе записници о завршеном разреду. Сва документација је уредно вођена и унесена у матичне књиге појединих средњих школа у Добоју. У ратним условима, великим страдањима цивилног становништва, несебичну помоћ нам је пружио Српски Радио Добој уступајући нам термине за одржавање инструктивне наставе преко својих радиофреквенција. И успјело се, великим залагањем и вољом наставног кадра и ученика обезбиједити минимум наставно-образовног процеса!"

Наставни план

По завршетку школске 1991/92. године требало је одлучити шта и куда даље кад је у питању Гимназија и њен наставни план и програм. Програма није било за други и наредне разреде. Све да је и постојао икакав програм, био би непримијењив због тога што је и програм за први разред настао у условима међунационалне напетости, био резултат компромиса националних странака. Имајући ово у виду, Министарство просвјете Републике Српске је наложило Републичком педагошком заводу у Бањалуци да се по убрзаном поступку ангажује и примреми до почетка наредне школске године програм наставе за први и други разред гимназије. Овакав програм нужно је изискивао уношење значајнијих измјена. Оне су се скоро искључиво односиле на националне предмете, прије свега на српски језик и књижевност, те националну историју.

Цјеловит наставни план и програм за гимназије у Републици Српској је усвојен 1993. године. Направио га је Републички педагошки завод у Бањалуци и то за три типа гимназије. Министар просвете, др Љубомир Зуковић, је овај наставни план потписао, чиме је он постао званичан акт власти и обавезан у школама.

Дајемо табеларни приказ за сва три смјера гимназије који су и данас на снази. Иако је Гиманзија "Јован Дучић" у Добоју сваке године од 1993. до данас, расписивала конкурс за сва три смјера, због недовољног броја ученика заинтересованих за природно-математички и друштвено-језички смјер, од тог времена до данас Гимназија је извела све генерације по наставном плану општег смјера.

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ГИМНАЗИЈУ

ОПШТИ СМЈЕР

Наставни предмети	Разред			
	I	II	III	IV
Српски језик и књижевност	4	4	4	4
Први страни језик	2	2	4	3
Други страни језик	2	2	2	2
Латински језик	2	2	-	-
Устав и права грађана	-	-	-	1
Социологија	-	-	-	1
Психологија	-	2	-	-
Филозофија	-	-	2	3
Историја	2	2	2	2
Географија	2	2	2	-
Биологија	2	2	2	2
Математика	4	4	4	4
Физика	2	2	3	2
Хемија	2	2	2	2
Рачунарство и информатика	2	-	-	2
Музичка култура	1	1	-	-
Ликовна култура	1	1	-	-
Физичко васпитање	2	2	2	2
Одбрана и заштита	1	-	1	1
Укупно часова недјељно	30	30	30	30

ДРУШТВЕНО - ЈЕЗИЧКИ СМЈЕР

Наставни предмети	Разред			
	I	II	III	IV
Српски језик и књижевност	4	4	5	5
Први страни језик	2	3	5	4
Други страни језик	2	2	2	2
Латински језик	2	2	-	-
Устав и права грађана	-	-	1	
Социологија	-	-	-	3
Психологија	-	2	-	-
Филозофија	-	-	2	3
Историја	2	2	3	3

Географија	2	2	2	-
Биологија	2	2	2	-
Математика	4	3	2	2
Физика	2	2	2	2
Хемија	2	2	-	-
Рачунарство и информатика	2	-	-	-
Музичка култура	1	1	1	1
Ликовна култура	1	1	1	1
Физичко васпитање	2	2	2	2
Одбрана и заштита	-	1+30	1+30	-
Укупно часова недељно	30	30	30	30

ПРИРОДНО - МАТЕМАТИЧКИ СМЈЕР

Наставни предмети	Разред			
	I	II	III	IV
Српски језик и књижевност	4	3	3	4
Први страни језик	2	2	2	2
Други страни језик	2	2	2	2
Латински језик	2	-	-	-
Устав и права грађана	-	-	-	1
Социологија	-	-	-	2
Филозофија	-	-	2	2
Историја	2	2	2	-
Географија	2	2	2	-
Биологија	2	2	3	3
Математика	4	5	5	4
Физика	2	3	3	5
Хемија	2	3	3	2
Рачунарство и информатика	2+60	-	-	-
Музичка култура	1	1	-	-
Ликовна култура	1	1	-	-
Физичко васпитање	2	2	2	2
Одбрана и заштита	-	-	1+30	1+30
Укупно часова недјељно	30	30	30	30

Повратак гимназије себи и своме програму не може се сагледати само у овим наставним плановима. Видљиво је да сва три типа гимназије има исте предмете али са различитим бројем часова. Тако су у природно-математичком смеру наглашенији предмети математика, физика, хемија и биологи-

ја, а у друштвено - језичком смеру језици. Наиме, у називе предмета уграђено је уз ново, као екологија и информатика, и оно што се некад учило. Логика у оквиру програма филозофије, астрономија у оквиру физике, хемијска технологија у оквиру хемије, екологија у оквиру програма биологије.

Већина предмета овог програма били су одувек изучавани у гимназијама. Наставни план и програм даје могућност изучавања факултативних предмета за које се ученици могу определити поред обавезног програма. Прописане су и обавезе ваннаставне активности, као друштвено користан рад, додатни, допунски и привремени рад, као и екскурзије, слободне активности ученика, хор и културна и јавна делатност школе. Истина, овај део програмских задатка у знатној мери следи неке заблуде и грешке из времена усменог образовања. Велика разуђеност тзв. слободних активности није у школи никад давала резултате а одвајале је школу од оног што је најбитније, од редовне наставе.

Свјетлост свијеће

Настава за школску 1992/93. годину је завршена 3. јула за матуранте, а 17. јула у осталим разредима. Средином и крајем јуна 1993. године и ученици и професори су били усредсређени на полагање разредних испита, а Гимназију те школске године завршава само десет одјељења. Први и други разреди два (одјељења гимназије), док је у трећим разредима и четвртим разредима по три одјељења(одјељења усмјереног образовања).

Тек обновљена Гимназија, која од ратног љета 1993. године носи име прослављеног пјесника Јована Дучића као да из овог времена проговара стиховима Дучићеве пјесме "Крила":

"*Да не памтим ниско рођење под мраком;*
Да као гнев светлост сва испуни мене".

Било је то вријеме које провјерава снаге, издржљивост и друштвену свијест сваког човјека. На каквом су испиту тек били професори добојске Гимназије! Часно име и дигнитет професорског звања требало је одбранити властитим примјером и властитим животом. Било је то утолико теже у овим временима нових ратова, у којима је свако ослањање на бивша ратна искуства било велика заблуда. Ново цивилизацијско искуство за цивиле у рату изгледа да је са грађанским ратом у БиХ добило свој закључак: побјећи што даље и свој живот наставити користећи алтруистичку помоћ развијених и хуманих земаља. Показало се да су такве одлуке биле промишљене, са потврдом данашњег слабог повратка избјеглица из Канаде, Шведске, Данске, Холандије…Проблеми избјегличког живота наших људи у свијету били су везани искључиво за добар или погрешан избор земље која ће их примити. С друге стране, остати на свом простору и, насупрот ратном вихору, изњедрити људске моћи да се живот организује и нормализује, чекало је да провјери и оцијени све квалитете и појединца и народа.

Национална свијест, властита савјест и одговорност пред онима који ће судит покољењима", храброст и жртва сваког од професора добојске Гимназије је забиљежена у аналима школе. Сви професори добојске Гимназије који су несебичним прегалаштвом, у настави или као војници Републике Српске, радили у добојској Гимназији у периоду ратних дешавања од 1992 -

1995. године носе часно име родољуба и просвјетног радника. Сви они којима је мучна свакодневица гранатирања града доносила бригу за животе својих најмилијих памте ова времена града - мученика Добоја, као времена када су скоро четворогодишњу апокалипсу издржавали посљедњим људским напорима. Сваки од професора добојске Гимназије имао је још једно бреме, још једну одговорност, најтежу. Требало је носити сигурност и безбједност ђака којима се предавало као Атласово бреме. Вријеме Сциле и Харибде, а Аријаднину нит су, ипак, у својим рукама држали професори ове установе која у овим временима потврђује мисао да су "песници назвали немогућим оно што људи једино треба да чине за свој опстанак".

Један од ученика тадашње Гимназије, Дејан Милићевић, ученик генерације 1991/95. године, у свом сјећању проговара о новом свјетлу које се рађа из мрака рата, рата који је генерацију ученика 1991/95. године заувијек промијенио:

"Радња је смјештена у прошли миленијум. Покушајте замислити, тамо негдје, неког петнаестогодишњег дјечака који иде у школу. Страшна неман односи дјеци смијех са лица, увијек тијесну школу учинила је превеликом за преостале ученике. Заиста је било лако разумјети наше старе док су учили уз свјетлост свијеће.

Нестало је свјетла, наступио је мрак. Али и у том мраку назирала се свјетлост свијеће, свјетлост школе, која је дјечаку омогућила да се снађе у мраку, да се не изгуби и залута. Учење је било лијек против лудила.

Дјечак и његови вршњаци су само наизглед били дјеца, промијенили се изнутра, постајали старији, искуснији, зрелији и, нажалост, тужнији. Тужнији зато што нису могли схватити зашто скоро сваки дан морају сједити на поду школског хола и чекати да се смири. Није се смирило ни до њиховог пунољетства. Нису имали ни матурантско вече. Они су преживјели то доба, нису га проживјели. Подсјећају ме на неког ко је био на мору, а није се окупао.

Ово звучи као тужна прича. То и јесте. Али у свем том хаосу који су преживјели, било је и лијепих тренутака, који су се учинили још љепшим у том ружном окружењу.

Покушајте замислити, тамо негдје, неког дјечака... Мени није тешко, треба само да се присјетим."

"Имали смо среће"

Из данашње перспективе херојско вријеме одбране града, а у свакодневници Добоја који је непрекидно гранатиран из дана у дан, више од три године страшна и ужасна патња његових становника. Више од стотину погинулих цивила, грађана овог града, је само дио истине о голготи Добоја, која је, нажалост, остала до данас многима непозната и медијски неактуелизована. Журба, унезвјереност, поглед "тамо", тупи бол у стомаку и ишчекивање сирене. Људски телеграфи дојављују: "Погинули!", "Осакатила!"

Оштра неиздржива мисао као "бљесак муњевита ножа": "Шта је са мојима?". Мали човјек је најхрабрији кад тога уопште није свјестан. А његово херојство омогућило је да један град живи свим виталним функцијама и у тим временима успијева да чак има и редовну гимназијску наставу од школске

1993/94. године која се не прекида до краја рата и потписивања Дејтонског споразума. Звучи невјероватно, али успијева да се одржи и организује наставни процес у згради Гимназије. Распореди часова, школски одмори, испитивања, "сигурни" ходници у згради гдје се ђаци и професори склањају за вријеме гранатирања. Гимназија, ипак, живи младошћу која, док пљуште гранате, на тренутак занијеми и задрхти, а већ сутрадан опет долази у школу.

Директор Радован Петровић оставља запис о овом времену у којем говори о безбједности и сигурности ученика:

"Све вријеме ратних дејстава којима је град Добој био непосредно изложен током три школске године, а нарочито од школске 1993/94. године, када се настава почела редовно изводити у згради Гимназије, животи и ученика и наставника су били угрожени. Предузели смо све расположиве мјере заштите, али смо сви схватали и знали да држати наставу у тим временима представља дужност, обавезу али и јунаштво. Наставу смо држали у приземљу и првом спрату и то у учионицама које су биле безбједне са јужне стране одакле су падале гранате и ракете. Други спрат зграде нисмо користили и имали смо среће јер је у мјесецу априлу 120 мм граната погодила зграду Гимназије, ударила у бетонски носач тако да је заустављена детонација у кровном дијелу зграде. Заиста смо имали среће, да је којим случајем ударила под другим углом... Дијелове те гранате и данас чувамо као доказ и "сувенир" ових тешких ратних времена.

У школи је све вријеме уведено обавезно дежурство и легитимисање страних лица која улазе у Гимназију. У згради је био забрањен приступ униформисаним и наоружаним лицима. Настава је прекидана приликом гранатирања, ученици и наставници су се склањали у ходник у приземљу, а по престанку гранатирања, родитељи су долазили по ученике, неке су до куће пратили и професори. Били смо свјесни да на улицама Добоја граната није бирала и није штедјела, али су стална брига и наши покушаји заштите бар понекад ублажили страх и ужас".

" *Она нам се увукла под нокте, у косу, поре, душу* "

Пријемни испит за упис према инструкцијама Министарства за образовање, науку и културу Републике Српске обављен је 25. јуна 1993. године, истовремено у свим гимназијама на подручју Републике Српске. Почетак школске 1993/94. године био је одгођен и настава је отпочела са готово једним мјесецом закашњења, 27. септембра 1993. године. У првом јунском року пријемни за упис у гимназије је положило 30 ученика, у накнадном, августовском, 15 ученика, па је ове школске године Гимназија уписала укупно 45 ученика у прве разреде, 38 ученика у друге, 40 у треће, а 76 ученика у четврте разреде, укупно 199 ученика гимназије општег смјера. Уписна бројка за прве разреде неодољиво подсјећа на педесете године. Одмах након рата у Гимназију се уписивало од 20 - 60 ученика. Али ово није вријеме послије рата, ово је рат и велико чудо са "малим", а "великим" људима, ученицима Гимназије, који су својим одзивом и уписом у Гимназију успијевали да одрже и наставу и опстанак школе. Ако је неко и помислио на укидање Гимназије као самосталне образовне установе, управо тај ентузијазам у рату, и ученика, и професора, и директора Радована Петровића, свијест да самосталност

Гимназије не смије бити доведена у питање, јесте и њихова највећа заслуга; сачували су Гимназију за нас, за Добој.

Ако нам је водиља мисао - да једно историјско вријеме вриједи онолико колико о њему свједоче, откривају свјетлост истине и живот успомена, знају и памте њени савременици, онда ће та историја проговорити свједочанством **Бојане Шашлић**, ученице добојске Гимназије у ратном времену, генерације 1991/95. године:

"Нису баш све школске године у нашој Гимназији почињале првог септембра. Било их је неколико за које се још поуздано не зна када су почеле, којег датума су завршиле и јесу ли уопште завршиле. Распусти су били чешћи и дужи него што иједан њен данашњи ученик може замислити. Часови су прекидани више пута него што савремена професорска пристојност налаже. Популарно је било рећи: "Настава се одвија по пунктовима". Кад такво искуство преживљава, народ каже: "Ко преживи, нека прича". Па, ево... прича.

Школска 1993/94. година је почела 27. септембра. Одмах у току прве седмице се међу професоре и ученике провукла језа. Причало се о могућој несамосталности наше школе и њеном припајању другим школама због премалог броја ученика. Шта то значи, мало је ко умио тада да дефинише. Али сада, 12 година послије, свима је јасно шта значи не имати самосталност.

Повратак уваженог гимназијског имена и очување традиције, били су свима задаци, па тако и неславном хору са тадашњим гимназијским предзнаком, диригентском палицом професора музичког образовања Смиље Ђуричић. Позивали су нас на општинске и школске свечаности, иако нисмо баш били музички талентована генерација, добро смо стајали као бесплатна сценографија. Била су то оскудна времена. За све је требало ентузијазма, поготово када свечана сала Дома Војске остане у потпуном мраку са хором Гимназије на сцени. Обасјавале су нас двије свијеће с пода. Било је и поноса јер смо припадали малом броју грађана који је те 1993. године знао химну "Боже правде" више од прве строфе.

Али живот је и тада текао. Гимназија је постојала, а и ми с њом. Школска 1993/94. година је закључена 11. 6. 1994. године, са паузом у априлу "због ратне ситуације". Школска 1994/95. била је још неизвјеснија. Периодићи мира су припадали: професору Петрановићу, Даниловићу, Новаковићу, професорицама Стојаковић, Николић, Јакић, Тешић, Манојлу Жугићу, Ђорђу Јотићу и тадашњем директору Радовану Петровићу.

Час о Толстојевој Ани професорица српског језика Михољка Тешић је одржала на степеништу између 1. и 2. спрата. Лаган, пријатељски разговор о прочитаној књизи текао је у паузама гранатирања. Тешко је процијенити јесмо ли ми слабије савладали анализу тока Анине свијести и Толстојеве приповједачке поступке од генерација прије и послије нас, али ми смо на Аниној спознаји развијали спознају о себи. Премало сунца обасјава гимназијско степениште да би једној генерацији показало стваран живот. За нас се ништа важно није дешавало напољу. Све смо чешће сједили на степеницама слушајући сирену за општу опасност.

Примицала се и друга половина '95. године. За све нас она значи возућко ратиште и НАТО бомбе. Школска година је почела 23. октобра. Али тек након мјесец дана, једног понедјељка, бијеле, хладне и звјездане ноћи над Републиком Српском, настао је прави почетак за све нас.

Гимназија се полако враћала у колотечину и постајала самосталнија него икад. Док смо бјежали од граната, она нам се увукла под нокте, у косу, поре, душу. Почели су нас ословљавати њеним именом. Свако од нас је данас носи са собом. Она је била у: Есену, Каиру, Лас Вегасу, Сиднеју, Барселони, Мећавнику...

Ратно другарство најдуже траје."

Именовање директора

Школску 1993/94. годину сви ће ученици завршити са успјехом у јунском року, сви су добили чисте петице из Сенекине изреке: Effugere non potes necessitates, potes vincere (Невоље не можеш избјећи, можеш их савладати). Истовремено, Гимназија ове школске 1993/94. године испраћа и четврте разреде усмјереног образовања, посљедњу генерацију пропалог Шуваревог експеримента. Ово је посљедња година у згради Гимназије која школује још три четврта разреда занимања: сарадник преводиоца, програмер и математички техничар. Гимназија је, напокон, само своја, још само да слободом осване и град Добој!

У овом ратном времену смогло се професионалне и људске снаге да у Гимназији почну с радом и прве секције: литерарна, еколошка, разглас, одбојка, шах. Ова посљедња ће имати и највише успјеха за који је најзаслужнији професор Радован Петровић. Ове 1993. године конституисан је и Школски одбор, а за његовог предсједника изабран Златомир Новаковић, професор математике. Један од првих задатака овог Одбора је доношење Одлуке о расписивању конкурса за именовање директора школе. Наиме, мандати директора који су указима постављени за вријеме ратних дејстава се гасе и на основу члана 81. Закона о средњој школи("Службени гласник Републике Српске", број 4/93) на приједлог новоформираних школских одбора, министар за образовање науку и културу доноси рјешење о именовању директора. Ова новоустановљена процедура именовања директора у складу је са одредбом из новог Закона о средњој школи по коме је оснивач средње школе Влада Републике Српске. Новина Закона о средњој школи је првенствено у чињеници да је Општина престала да буде оснивач школа. Тако је у складу са новим законом Гимназија "Јован Дучић" 15. марта 1994. године добила свог првог легално изабраног директора послије почетка грађанског рата у БиХ, Радована Петровића, професора физике са двадесетогодишњим стажом у овој установи; успјела да у најтежим временима сачува вјеру у институцију; сачува гимназију и одржи њене виталне функције до завршетка грађанског рата у БиХ.

Била сам тада најсрећнији професор на свијету, а истовремено најнесрећнији човјек.

Пријемни испити за упис у Гимназију редовно су обављани ових ратних година. Полагали су се тестови из српског језика и математике. За школску 1994/95. годину 56 ученика је положило пријемни и тако омогућило да се упишу два одјељења првих разреда. У Гимназији је укупно осам одјељења и 166 ученика. Све вријеме рата "Дамоклов мач" је био над главама ученика добојске Гимназије. Бог, срећа или судбина сачували су животе младих, ниједан ученик није страдао као цивилна жртва рата. Нажалост, на страницама монографија других добојских школа из овог времена остаће нацртан

црни флор да злокобно свједочи. Школске свакодневице није било, школско звоно је често било замијењено сиреном која је најављивала почетак гранатирања.

Слађана Стојаковић, професорица њемачког језика, која је са 1993. годином, у неславним ратним временима започела свој радни стаж у Гимназији у којој и данас предаје, сјећа се свог рада у добојској Гимназији током рата:

"Из овог времена школске свакодневице у миру, не могу да се отмем утиску да ратно вријеме, ученике и све мучне часове стрепње и страха које смо проживљавали у правом родитељском грчу за животе наших ученика, више не памтим као ратне море. Апсурдно ми је сазнање да се сјећам овог радног периода са неким искреним задовољством у раду, које сам ријетко кад доживјела. Гранатирања су била неочекивана, увијек болни сусрет са страхом. Прекинути часови, када смо након оглашене сирене силазили у ходник у приземљу, а након неког времена, увијек су то биле тешке процјене, пуштали кући једну по једну групицу ђака, а затим ми, професори, посљедњи. Поштовали смо неписано правило - нико никог да не позива својим "сигурним" путем, колико пута смо се увјерили да смрт управо такве и вреба. И све је ово из мојих сјећања ишчезло, остало је као нека далека мучнина, похрањена ваљда у колективну свијест градова - жртава, као што је град Добој. Оно чега се сјећам су часови њемачког на којима смо радили, ако не, бржим и јачим темпом него данас. Овај добро познати осјећај данашњих професора да ученици избјегавају и калкулишу са својим обавезама, тада ми је био непознат и зато се, чим се сјетим, чисто смијешим и на ту дјецу и на Гимназију тог времена. Како су само одговорна и радина била та дјеца! Све су то били савјесни и добри ученици који су долазили на часове да уграбе знање и отму од времена, које им је рат већ на њихове очи поништавао. Колико смо пута били затечени када смо у јеку највећих гранатирања ујутро затицали велики број ученика. Нису били храбри родитељи ове дјеце, већ наши ученици.Част је било предавати оваквим јунацима, зар смо смјели да покажемо страх пред онима који га немају. Нико да изостане због болести, а сви би им часови могли бити правдани због смртне опасности. У овом времену гранате су погађале и на улици и у становима. То је педагогија, када и ученик и професор имају исти циљ, да заједно освоје знање. Била сам тада најсрећнији професор на свијету, а истовремено најнесрећнији човјек. Све обавезе, којих није било ништа мање него данас, та су дјеца завршавала са лакоћом и чудном вољом, учила су нас како се ради и живи у рату. Та испуњеност сваког наставног часа њиховом жељом да уче, схвате, разумију у таквим условима, таквим страшним временима, је круна наше професије, када смо учењем других, учили и ми сами. И, зато, када се сјетим Гимназије у рату, оживи овај осјећај самопотврђености, смисао професорског рада засвијетли и избрише, можда, неке данашње дилеме и осмисли данашње педагошке и професорске напоре".

Документи времена

Писмени радови ученика Гимназије из овог времена свједоче својом тежином документа. Сличан многим радовима те 1994. године, писмени рад из српског језика и књижевности ученице Љиљане Бошковић болно казује о тешкоћама ученика добојске Гимназије, времену које без милости младу генерацију ставља пред најтежа питања опстанка, смисла и смрти.

30. 11.1994. год. Други писмени задатак

Бошковић Љиљана

"И реч нек твоја ничим не помути безмерно силне осећаје моје"
Ракић

Чујем, звони телефон! Кренем да устанем, али се предомислим, па опет сједнем. Горан је у кући, а он је дежурни кад је у питању телефон. Нема потребе да устајем, сигурно је за њега. Телефон још увијек звони. Помислих да Горан можда није у кући, читала сам па не знам, можда је изашао. Хтједох поново да устанем...али не, звоњава је престала. Не настављам са читањем, радознала сам да чујем да ли се то Горан јавио. Мора да је његова дјевојка. Заљубљени голупчићи, причају по сат времена телефоном. А мама се пита одакле онолики рачун.

Не, није. Није Горан. Неко се други јавио. Ослушкујем глас...мамин је. Из друге собе допире гласан разговор, па не чујем доборо шта говори. И тетка је ту. Чека маму, треба да иду у болницу, у посјету рођаку. Рањен је. Закачило га, али рат је, шта да се ради. Није опасно, кажу. Биће му већ добро. Али, мораће неко вријеме да лежи у болници.

Разговор у соби је мало утихнуо, па сад боље чујем шта мама говори. Сад је склонила слушалицу па се обраћа онима у соби. Чујем је, каже: "Милка је, али је не чујем добро. Нешто се десило, зове из команде, не чујем је добро." Разговор у соби потпуно утихну. Милка, тетка број два. Откуд она? Шта ли се десило? Знам, сви њени живе на самој првој линији. Већ су скоро сви били рањени бар по једном. Срећом, сем мале Дије. Опет чујем маму:" Ко? Зар сви? Је л' тешко...зар и ти? Граната! Не чујем те...нису овдје, у Бањалуци?" Чујем, спустила је слушалицу. Плаче, а тјеши оне у соби. Као, није било ништа. Добро су они, само су мало рањени. Мало рањени? Мама уђе у моју собу. Не, није ми морала рећи. Знам већ. Све знам. Нема их, отишли су. Нестали!

Гледам сутрадан на телевизији, вијестима, спикер чита:"Тенковска граната, испаљена са муслиманске стране, усмртила је јуче у селу Витковцима Купрешак Новака, његову супругу Зорку, и њихову двогодишњу унуку Дијану Купрешак, а тешко ранила још три особе."

Знам. Нису више овдје. Сад су на неком другом свијету, гдје живе срећно, животом пуним љубави."

Неколико година касније, након завршетка рата, младост која је управо у том рату прерано и болно сазрела, носиће болно сазнање о недавно прохујалом вихору, али сада необично зрело за своје године, болно проткано самосвјесним сазнањем о патњи и голготи свог народа.

14. 0 5. 1998. год. Четврти писмени задатак

Славица Лазаревић

"Плава гробница" је наш вјечни бол и понос

И једног дана, баш недавно чујем да су сви ти и у оку и у срцу хладни странци што шећу нашом земљом као утваре прогласили мој народ мазохистичким. Као, Срби не знају ништа друго до да пате и да паћени тврдоглаво покушавају да се дигну и то само зато јер "воле" тако да живе и "воле" да буду гажени. Осветничке мисли ковитлале су се мојом од бијеса пурпурном главом. Не, али не знају, они заиста ништа не знају, али ја знам, научили су мене Шантић, Јакшић, Бојић. Упила сам знање мајчиним млијеком, ја знам и рећи ћу им да у српском ријечнику само двије ријечи постоје: бол и понос. Рећи ћу им све:

Газили су нас, мучили, ломили кости, натапали замљу крвљу, пунили српско небо лелеком српске мајке али сјај у оку и понос у души никад нису, нити ће угасити све док је сјећања и пјесме да повежу нараштаје, стопе национ у грч, у стиснуту песницу.

Причаћу им о плавој гробници, о свјетлости што изнад Јонског мора српско око сјајем болним али поносним. И, ако икада више покушају да угасе тај сјај, нека знају да му је извор неуништив, тамо далеко

"... на дну, где шкољке сан уморан хвата
и на мртве алге тресетница пада"
гдје "лежи гробље храбрих, лежи брат до брата
Прометеји наде, апостоли јада".

Пет хиљада душа "лута" неопојано и нељудски сахрањено тражећи свој вјечни мир и покој. Али нису они немирни и неспокојни што нису долично сахрањени, то сваки цвијет и суза што падне у модре водене дубине њима каже пуно више него што хладни мемљиви зидови огромних пирамида говоре фараонима унутра заробљеним. Српска несрећа, неслога, умирање и јад то је њихов неспокој. Нас боли, нас тако боли сјећање на надљудску њихову жртву али зар не бисмо требали учинити сада нешто за њих јер још то можемо. Сложимо се, дигнимо се, скинимо то бреме с леђа једном заувијек и успокојимо наше дједове једном заувијек.

Зар смо им толико важни?

Гимназија је 12. децембра 1994. године, иако у ратном времену, имала велике планове. Одлучено је да се за школску 1995/96. годину распише конкурс за 120 ученика, а Наставничко вијеће је тог датума донијело одлуку да директор Радован Петровић и предсједник Школског одбора Златомир Новаковић посјете одјељења основних школа у Добоју и Петрову и упознају ученике осмих разреда са основним елементима гимназијског школовања и институцијом гимназије као школе која припрема ученике за високи студиј. Школа се већ стабилизовала са осам одјељења у школској 1994/95. години, наставни кадар достигао 13 запослених и 7 спољних сарадника, а човјекова упорност и воља су почеле да побјеђују и гранате и рат и да осмишљавају и граде. У фебруару 1995. године чак се формира Организациони одбор и комисије које би учествовале у обиљежавању педесет година рада добојске

Гимназије. Ратна ситуација одгодила је прославу јубилеја за нека стабилнија и мирнија времена, а свечаност и годишњица се братском руком грчког народа пренијела у Грчку, у Атину, у Холаргос. Чин братимљења Гимназије "Јован Дучић" и Лицеја атинске општине Холаргос лијечио је гостопримством истинског пријатеља тешке ране задате једном народу. Атинска општина Холаргос и незаборавни дани које Гимназија "Јован Дучић" у Добоју памти као пријатељске дане пажње, бриге и љубави чија је љековита снага јачала мисао, кријепила дух. За матурантску екскурзију, за њих 46 матураната, први пут од повратка Гимназије планирана је Грчка. На пут у Грчку кренуло је пет професора Гимназије: Златомир Новаковић, Петар Станојевић, Смиља Ђуричић, Слађана Стојаковић, Манојло Жугић, директор школе Радован Петровић, представник Општине Добој, посланик Миодраг Јолдић. Ваљало се послије ове екскурзије вратити НАТО ајкулама у раље граната, бомби и великих искушења. Предсједник Школског одбора Гимназије "Јован Дучић" у Добоју и професор математике, Златомир Новаковић, један је од свједока свечаног чина братимљења добојске Гимназије и атинског Лицеја у Холаргосу и његово сјећање, једно је од докумената који улазе у анале школе не као опис једне екскурзије, него као свједочанство пријатељства грчког и српског народа.

Посјета Холаргосу (Грчка)

Сећање на Грчку, 1995. године

"У то време смрт је вребала на сваком кораку. Живети у граду није било ништа сигурније него на првој линији. Доћи са линије у град на одмор и није представљало никакав одмор. Отићи из града била је привилегија, а отићи далеко премија. У пролеће 1995. године смо у борби за опстанак већ били одрвенили, лишени свих веза са светом, заборавили да постоји други живот, а не само ратни. Били смо, можда, и на измаку снага.

Баш тада су нас позвали у госте пријатељи које нисмо уопште знали, браћа за које смо знали да постоје тамо негде, али их никада нисмо видели. Пронио се глас. Идемо у Атину, братимимо се са једном гимназијом. Звучало је нестварно. Ништа од уобичајених припрема за сусрет са древном циви-

лизацијом, нема радовања, пресушиле емоције. Срећа што одлазимо далеко од смрти се меша са стрепњом како ће нас примити, како ћемо се разумети, можемо ли се нормално понашати како одговара угледу наше школе.

Пријатељи смо са Грцима, будило је моје знање, које се показало касније, као грубо, хладно, неемотивно.

Осетили смо љубав, поштовање, дивљење, пажњу на сваком кораку и од свих. Сви су са нама и за нас. Тада нисам ни био свестан пажње коју су нам пружили пријатељи. Тек касније, па и данас, осетљив сам на све што смо доживели. Тешко је, сећајући се неких доживљаја, одолети сузи.

Какав је био дочек? Претходница нас је сачекала на улазу у Атину и водила до Холаргоса, пред општину, где смо се искрцали и где нас је чекао силан народ, светина. Шпалир кроз који пролазимо и улазимо у зграду је чекао наш долазак неколико сати. Нису ту само ђаци, наставници, родитељи. Учинило ми се да је сав Холаргос, па и више. Махањем, пљескањем, тапшањем по рамену или само додиром изражавају своје задовољство што смо дошли, што нас виде. Чуде се, што из тог пакла који они гледају на телевизији уопште долазе живи и нормални људи. Ни данас ми није јасно како смо ми њима изгледали. Да ли смо били нестварни као они нама? Слио се ту пред Општином народ да поздрави један други братски народ. То су показали наредних дана. Улазимо у свечану салу и седамо. За нама улазе остали, дупке пуна сала, остали су напољу. Водитељ програма прозива једног нашег ученика и једног домаћина, они излазе уз буру аплауза братиме се, добијају исте поклоне, обележја и одлазе у пару. Они ће наредних дана бити заједно. Ми, као у трансу, једино што осећамо јесте да смо код својих најближих и да смо на сигурном.

Одлазак на службу у цркву је нешто посебно. Домаћини су нас увели у цркву у пола службе. У препуној цркви за нас је остављено почасно место. Молимо се истом Богу, крстимо се исто. По завршетку службе свештеник је позвао вернике на следећу службу коју ће служити наш уважени епископ Атанасије Јевтић. Многе су споне наша два народа. По изласку из цркве, настаје право одушевљење. Верници прилазе да нас поздраве, да се са нама рукују. Сузе уз стисак руке или само додир, све говори. Нама језик за споразумевање није потребан. Ми се осећамо. Дирљиво! Сам чин братимљења одржан је на отвореном месту, одређеном за окупљање народа. Нешто слично као што је било и пре 3.000 година. Присуствовало је много људи. Стално се питам откуд толики народ. Зар смо им толико важни?

На часу математике сам имао преводиоца. Пријатељи су се припремили, колега је сазнао да знам нешто немачког. Најбоља ученица из немачког језика имала је улогу преводиоца. Али за математику и час вежбања није ни требало ништа преводити. Данас љубоморно чувам, показујем, хвалим се збиркама које је написао колега и поклонио ми. "Мом пријатељу Златомиру", написао је.

Одлазимо на вечеру, негде на обалу у предграђе Атине. Шофер долази по мене луксузним колима и возимо се само нас двојица. Пази, дошао колима само по мене!

Споразумевамо се некако уз музику. Пита ме шта хоћу. Ја затражих Теодоракиса од грчке музике. Испуњава жељу. Као одабрано по мом укусу, музика из филмова, сиртаки. Возимо се, ноћ је, не знам куда идемо, видим да

је град. Мој домаћин возач мења касету. А онда, најбоље песме: Цуне, Цеца, Шабан, Мирослав. Желео је да ме изненади. Рече ми да и он њихове песме радо слуша. За мене нестварно. Древна Атина, светла, улице пуне људи и наша народна музика. После неколико дана проведених као у бајци, вратих се својој збиљи. Вратих се својој шуми, своме рову, својој М-48. Живот је наставио немлосрдно да шиба нелогичним законима. Касније и у најтежим тренуцима сам се сећао својих пријатеља који су ми помогли да опстанем. Има много тога... од Пелопонеза, Метеора до Раванице и Озренске Краљице."

Златомир Новаковић

Испит је морала успјешно положити и установа

Година која остаје у аналима једног града и једне школе као најтежа у њиховој историји је 1995. Нарочито је било тешко током гранатирања у љето 1995. године. Све је почело с писменим радом из српског језика и књижевности током полагања матуре, све је, умјесто ларпурлартистичке поезије, донијело живот у поезију. Прва генерација матураната поново рођене Гимназије у Добоју је 10. јуна 1995. године писала свој јубиларни, свечани матурски писмени рад из српског језика и књижевности. Био је то и дан општег напада на Добој, гранате нису падале него пљуштале, био је то један од најстрашнијих дана када је небо Добоја наткрилила људска неизвјесност, ваздух је јечао, не од пражњења гранатних пуњења, већ то искри људски страх. Положити матуру те школске 1994/95. године није био само испит у рату рано сазреле генерације добојских гимназијалаца, него је то био и испит који је морала успјешно положити и установа. Радован Петровић, директор школе наводи:

"За полагање матуре одређен је Испитни одбор и Комисија за одбрану матурских радова према прописима министра просвјете Републике Српске. На два дана прије почетка полагања матуре био је општи напад на Добој из

Матуранти Гимназије 1994/95. са директором Радованом Петровићем

смјерова Грачанице, Тешња и Сивше. Гранате су се скоро сударале над градом. Извршена је општа мобилизација свих запослених професора на радној обавези, када сам и ја био мобилисан. Дан прије полагања писменог испита из српског језика и књижевности позвао сам професоре да на своју одговорност напустимо мобилизацију и приступимо организацији полагања матуре, што смо и учинили. Ујутро рано под гранатама дошао сам у Гимназију и затекао неколико матураната из околине Добоја. Одлучио сам да се матура одржи. Два професора су телефоном обавјештавали ученике да ће се матура одржати. Процедура је налагала да се састане Испитни одбор и одаберe једна од предложених тема из српског језика и књижевности. Кворума нисмо имали па смо телефоном тражили сагласност професора за предложену тему. На писмени су изашли сви ученици и матурски испит писали полажући свој први прави животни испит. Био је то прави подвиг!"

Било је лијепо за та четири сата током писања првог матурског писменог испита обновљене Гиманзије у Добоју отићи суматраистичким путевима и тражити утјеху од Црњанског, пронаћи Ђачки батаљон једне прошле генерације и посавјетовати се са Ћосићем, осмјелити се да станеш на ћуприје Дрине и Рзава и погледаш Андрићевим очима ову Босну за коју је већ знао како ће страшно да пати, видио гејзире мржње њених подземних вода ... Погледати око себе и чути живот било је сувише сурово и сувише болно. Такви часови се памте да некада касније, када вријеме да тон и мисао, заиста постану инспирација за слику и оквир времена.

Вријеме је прошло, и писмени рад је написан, инспирација је дошла десет година касније, пише га Лидија Жарић, ученик не ове, него неколико претходних генерација:

"Ђулићи увеоци"

"И док смо се ми у Добоју забринуто савјетовали, стрепили и тјешили чувеном синтагмом "Ма неће ваљда !", огњена плима је запљуснула град. Сунчаног, мајског недјељног јутра запуцало је на пустим улицама, а читав свијет се стрмоглавио у црни дим. Моји другови, рођаци, комшије, преко ноћи измијењени и чудно озбиљни, појавили су се у униформама, утегнути у опасаче. Причали су ми о ноћним засједама, крвавом пиру у Ритешићу, помињали нека питома села претумбана у попришта битака и смрти...

Рат!!!Како је могуће, након свих оних прича и лекција, након бајке о заједништву, након цијелог нашег живота у коме су нам причали да никад више...? Затварала сам очи, бјежала у сан, у брда гдје одјекују детонације, одакле долазе колоне избјеглица празних очију...

Бобан је долазио често, кад год је могао да ухвати слободних петнаестак минута прије одласка тамо, иза брда. Донио би ми кутију цигарета, своје сљедовање. (Престао је да пуши када се родила Јована!) Смијао се мојим питањима и скамењеном лицу кад би ми испричао шта се све дешава. Избријан и уредан, упакован у униформу коју сам толико вољела јер ме је подсјећала на оца и његове одласке на терен, никако ме није могао убиједити да је то што се дешава прави правцати рат, онај "из књига"! Бјежали смо у гимназијске дане и младалачке идеале, сјећали се времана када је са осталим матурантима дочекао моју генерацију, збуњене младе "фазанке" којима је и сам њихов поглед био довољан да се спотакну на степеницама. Набрајао ми је гдје су сад

ти момци, низала су се имаена из четвртог три, трећег два...Одмахивала сам главом, широм отворених очију, покушавајући да их замислим у униформама, са прстом на обарачу, у ономе што је Бобан звао ров!

Сјена му се навукла на очи само кад је поменуо "своје дјевојке". Са Ирином, љепотицом генерације која је у гимназију кренула годину дана иза мене, вјенчао се након легендарног забављања, а њихово јединче, Јована, још није напунила три године. Били су један од најљепших и најскладнијих парова Добоја, и годинама уназад нисам могла помислити на једно од њих, а да друго није било ту.

"Због њих и идем, и гризем, и трпим све! Шта би требало, да сједим негдје у запећку, а да неко други брани и њих двије и нашу нерођену дјецу? Не бој се, Лидо, мора се отрпјети и ово, па зар нас није Шане учио да нема генерација са Балкана које није предеверала бар један рат или неку повећу буну?"

Треперила ми је нека слутња у грудима, сваки пут када је са осмијехом и поздравом охрабрења излазио на врата, а ја замишљала бесане ноћи и гранатама преоране њиве, које ми је описивао. Детонације, смрт, крв? Ма не, немогуће, зар наши дјечаци, они обијесни момци са корзоа, слатке тајне наших дјевојачких стрепњи? Затварала сам очи, бјежала у јастук док је ноћ одјекивала од далеких, пригушених детонација. У кратким изласцима у град, у потрази за јутарњом векницом хљеба, или неком заосталом конзервом хране у продавницама, сваки час сам сретала неког од њих. Драган планинар у прашњавој униформи, Синиша са плавим чуперцима косе испод беретке, Пеђа са рукама црним од нечег непознатог, Ивица и његов бесмртни осмијех...Сан, ружан сан из кога ћу се пробудити врло брзо, и све ће бити као прије, а ми ћемо се смијати и збијати шале на рачун нашег страха!!!

Не сјећам се ко је донио вијест. Провјеравала сам десет, педесет пута. Бобан? Слободан Симић, дечко са утакмица, Јоцин тата? Ратник, везиста? Како погинуо, како мртав? Како може неко ко се јуче смијао и махао... како може погинути? Како неко може убити године сјећања, и дружења, нечију љубав и наду и вјеру у сутра...?

Бобан је сахрањен у Липцу, а пред мојим скамењеним погледом ковчег су пронијели поред неколико свјежих, сасвим свјежих хумки на којима су дрхтаве руке положиле букетиће свјежег цвијећа и по један вијенац од пластичних латица. Неуобичајено мало људи дошло је на спровод, а Бобана је знао цијели Добој. Празне су ми руке, цвјећаре одавно немају ниједан струк зеленила, а и онај један вијенац може добити само породица. Несташица, шапћу људи, ето шта смо доживјели, не можеш ни сахрану онако како треба, онако како Бог заповиједа, мораш бјежати од граната да не буде још који сандук, а ни сандука нема, Господе Боже, шта нас снађе, мајка сина, отац сина, а не по реду како треба он њих, јадна Ирина, срушиће се, не дајте, неће га ћерка ни запамтити, помози Боже, сажувај нам синове, чувајте се дјецо, не гините улудо, шта нас снађе, рат, крвави рат, ко га желио у кући му био, гину сваки дан, рат је, РАТ ЈЕ!!!

Како је почео, тако је и наставио. Сијевали су громови, олуја односила најбоље, и најдраже. Касније сам научила да гутам сузе, да их испраћам са осмијехом, да не наслутим зло. Неман смрти гутала је све чега се успјела дочепати, а букет моје младости је свако мало губио по неки пупољак. Рат је постао стварност, свакодневица, борба за живот и комад постојања. Стравично брзо и без отпора, саживјели смо се с ужасом, и чињеницом да се

људска свјећица гаси сасвим лако, у једном јединим трену. Вијести су претицале једна другу, нисмо стизали ни ожалити ни присјетити се, а нова трагедија је сатирала претходну. Већ одавно сам сазнала како изгледа ров, колико има пјешке од Подцјелова до Криваје и колико је праве истине у легендама о ратном јунаштву. Налазила сам своје мангупе са екскурзија у блатњавим траншејама, са проквашеним завојима у крцатој болници, у некада бијелим љекарским мантилима, стиснутих зуба у одсутној одбрани. У кратким сусретима и предасима сијевнула би некадашња искра, тјешили смо се причама минулим, али је стискало грло и пекло испод капака свако помињање оних откинутих. Причали смо о њиховим бившим бисерима, о заједничким глупостима и лијепим тренуцима. Никад, никад о томе како су погинули!

Како је почео, тако се и завршио. Изубијане и измрцварене душе, неспособне да је било шта запањи, ипак смо забезекнуто обилазили око наше Гимназије када ју је погодио злокобни пројектил. Стресла сам се од језе кад смо испраћали матуранте ратних генерација у војску. Немоћним бијесом смо дочекали вијест да ни двадесет година није имао Жељко Којић, нестао само коју седмицу прије коначног примирја, чија мајка и данас одбија да повјерује да јој је чедо у земљи. Миодраг Матичић, матурант 1994. године и студент, са оцем Мирком нестао је у офанзиви на Возућу, само три дана након што је дошао на ратиште. Наш професор, на шалу увијек спреман Смјешко, нестао, заробљен! Кошмар је завршен крвавим и страшним финалом, а озваничен споразумом у безначајном, непознатом граду чије име нисмо запамтили ни на часовима географије. Онолико колико смо могли чути након срушених и бомбардованих предајника, издераног и болног сјећања, вијест из Дејтона је требала бити олакшање. А била је бујица дуго суздржаваних суза и колона сјена које се више никада неће наћи на сусрету генерација

Хтјели не хтјели, вријеме је најбољи мелем за све. Деценија је преко наших убоја и рана ставила фини облог, а сјећања нам омекшала и просијала на ситно решето. Негдје у дубину гурнути су ужаси, а при сусретима се поново смијемо широко, од зуба до зуба. Кад причамо о ЊИМА сјећања су њежна и драга, израњају све оне успомене које призивају младост, а само у крајичку ока бљесне суза, опомињући на онај ужас који је неминовно дио наше приче. Чак и на скорашњем сусрету моје генерације, када сам с невјерицом колегама с посла признала да обиљежавамо 25 година од матуре (!!!), причали смо о контролним и осталим писменим преписивањима, о матури и матурантској вечери коју нисмо имали, екскурзији, о свему и свачему, пажљиво обилазећи онај мрачни камен у свим душама.

И ето, баш ове године када Гимназија слави јубулеј 6 деценија, а моја генерација својих четврт вијека од матуре, кренуо је и у исте клупе мој син. Разњежена као и свака права мајка умаженог јединца, на првом родитељском састанку била сам узбуђена као да идем на писмени из латинског код Емине Кочо. Ходници, излизане степенице, физикална сала, учионице у којој сам добила прву првцијату оцјену из историје... Вјечна радозналица, нисам одољела да малчице не прелистам дневнике, уздишући од нејасне среће кад сам видјела да ће и Ници предавати неки моји драги професори. Ха, види га Смјешко, оно јест да је био опасан у оно вријеме, али ми је, ем драго што се ишчупао из оних казамата, ем што ће ми и јединче малтретирати бројакама и формулама. Види, и Рада Павков, генијалац, ала ће му на нос изаћи и хедера хелиџ и фагус силватица!!!

Механички и са осмијехом листајући странице дневника, у једном тренутку застало ми је срце. Јоца, други разред, мамина одликашица, исти онај осмијех од прије три деценије са којим је Бобан одрастао. Још један трептај у њедрима. Давор Копљар, Николин вршњак, са бесмртним Шљокиним чуперком на челу. Као лопов који је пронашао ненадан драгуљ, затворила сам корице, не тражећи даље. Добро је, ту су, нисмо их изгубили. Није све отишло, сачували смо више од сјећања. Неуништиви, драги живот, његов изданак сачуван по страшној цијени! И жртвом оних нежењених, тек пропупалих, који су ишли за нерођено, и оних чији стидљиви осмијех са болом препознају зидови и професори. Хвала ти, Господе, и за бол и за милошту... Ваљда смо научили, и учићемо и њих, о цијени живота и његовој радости. Немој нам само понављати ону лекцију о Балкану и нама, какви смо, да смо, и оно о слободи и крви. Доста је било!!!

У помен свима који су били ученици Гимназије "Јован Дучић" у Добоју, који су погинули у отаџбинском рату 1992-1995. године!

Лидија Жарић,
генерација 1976/80. године

Рајко Тодић
(1955-1994)

"Историја је свједок времена, свјетлост истине, живот успомене, учитељица живота, вјесник давнине". Успомена коју носимо на професора Рајка Тодића, истина је о родољубљу и свједок страдалништва часних и самосвјесних људи у одбрани нације. Учитељица живота, за читаоце ове монографије историја ће једног дана, овим записом, бити и вјесник давнина за неке будуће генерације које не смију да носе дилеме о нашем времену. Смрт која је задесила професора Рајка као официра Војске Републике Српске на маглајском ратишту у маглама ратног вихора љета 1994. године носи јасну поруку: успомена траје, животом се заслужила и смрћу прославила. Сјећамо се и спомињемо, са поносом и тугом, са свијешћу да се поштује пала жртва и са немиром у себи да се све мање та жртва спомиње. "Опијело гордо држимо" док пером биљежимо сјећања професора Златка Даниловића. Дужни смо да на ову жртву бацимо Антигонин прах, онај дуг божанске и људске обавезе да испоштујемо сјени часно палог за отаџбину; сјећамо се и спомињемо:

" Тежак је гријех не проговорити о ономе што се није смјело прећутати. Можда, данас након толико година ношења бремена једне смрти осјећам обавезу да ублажим свим колегама препознатљив осјећај кривице што се о погибији нашег Рајка тако мало забиљежило, више у себи носило него јавно о смрти казивало. Трајаће тај осјећај кривице све док не "поспемо прах" на Рајкову спомен-плочу која још увијек чека да је положимо у холу Гимназије.

Свечани дани једне установе најбоље могу да покажу колико су нам потребне успомене, а Рајко нам је био близак, најдражи, омиљен. Волио да помогне, поготово кад су то били ђаци слабијег имовног стања. Није бјежао

од оних малих али многобројних обавеза којима су нас засипале старије колеге. Уосталом, то смо сматрали и нашом дужношћу: чести одласци са ђацима на Путниково брдо, стрелиште гдје су се изводили тада обавезни часови бојевог гађања. Одласци у брање шљива са учницима за предузеће "Боснакоп" , нас двојица као најмлађи у колективу, ујутро, свако са својим разредом, пут под ноге. Било би нам чудно да се жалимо на ове обавезе, напротив, било је ту и посебног задовољства и дружења са ученицима. Волио је умјетност, ријетке су представе или догађаји којима није присуствовао. Свирао је гитару и посједовао скупу музичку опрему у својој кући, а често причао и о својим првим искуствима младалачких музичких састава и свиркама на игранкама. Посједовао је ону лијепу, на први поглед неистакнуту, интелектуалност, коју није наметао и која је баш због тога за мене била вриједност. Скромност која га је красила често га је у свакодневним људским борбама одредила и поставила по страни, побједу су као и увијек односили агресивни, наизглед способни букачи. Да ли је то био разлог да иначе признат као професор социологије пуних десет година у радној књижици из године у годину пише: примљен на одређено. Марксизам који је предавао замијенила је одбрана и заштита, нико није, бар тада, доводио у сумњу оправданост тог предмета. Можда је моја далека сумња из оног времена добила потврду у овом: презиме Тодић је на добојском региону у вријеме Титове Југославије носило негативну конотацију четничког команданта. Многи би за ову неправду нашли начина да се изборе насртљивошћу, ако ништа друго. Јад који је носио, а сигурно је осјећао неку неправичност која га жигоше, - не казује, не показује, носи скривено, али тако да се ни то скривање не може примијетити. Често сам касније, кад је сјећање на Рајка дошло са горчином и стегнутим грлом, помишљао на просту животну чињеницу да бескрупулозни људи осјете овакве безазлене и доброћудне душе, сматрају их безопасним у њиховим окрутним борбама и некако их одстране, не дирају, али као такве, не видећи супарнике у њима, помало и штеде.

"Има људи који су - ако их околности на то приморају - прије вољни да, као невине жртве, неправду сносе него да је другима чине." Андрићева мисао ми тумачи и разјашњава: "Само племенити људи могу се наћи у таквој забуни и тако близу очајању", а ја бих додао -без великих ријечи незадовољства и оптужби.

Памтим неке тренутке послије наставе када смо се заједно враћали кући. Било је то вријеме "шуварице"и ми, тек млади професори, препознали смо се по истим проблемима, недоумицама нашег времена и првим слободнијим критичким рамишљања о самоуправном, социјалистичком, зуровском, делегатском и како већ све не Титовом времену које се ускоро на наше очи почело распадати. Зближавала нас је и судбина "млађих" у колекиву(који је тада бројао преко педесет професора) и тек запослених у периоду несрећне "шуварице". Школство и просвјета су честа тема наших малих дискусија и јасно формулисана свијест о потреби чувања традиције недавно угашене Гимназије. Како се приближавао ратни вихор, наши разговори на скверу, при повратку кући знали су да потрају.

И тада сам, често изненађен, откривао неког другог Рајка, занимљивих и промишљених коментара о школи, просвјети, друштву, филозофији, надолазећим временима, самосвјести појединца и провјери личних вријед-

ности.Откривао се тада продуховљен, начитан професор и интелигентан млад човјек, луцидних коментара.

Ријечи се погубе у магли времена, али остао је упечатљив утисак: никад дилеме, никад сумње у дужност о којој се не расправља, о његовом личном учешћу у будућим догађајима као резервног капетана ЈНА...

Рат нас је раздвојио, то су била кратка виђења са искром радости што се видимо у предасима између ратишта и краткотрајних одсустава. Нисам знао његове тежине ни патњу, али сам слутио да стоички, стамено и са бескрајним стрпљењем трпи своју судбину.

Вијест о Рајковој смрти је дошла као тупи бол за који нас нико у животу није припремао. Својом тежином притишће његових 36 година! Не бол, него неки гњев, протест, бунт, несмирен дрхтај ужаса и резигнације увијек покрену унутрашње дамаре. Зар се све бујице живота слију да невине и скромне, честите и једноставне људе, и у самом рату хоће и морају да однесу? Зар, по правилу, морају баш они ? И увијек кад се сјетим Рајка, горка струна затрепери у грлу, одузме дах, ледена језа мине, тешко гледам људима у очи, а свој поглед спуштам ...И можда, више не замјерим...записах... "

"Наши су нас ученици начинили храбријима него што јесмо"

Све што је планирала у школској 1995/96. години, Гимназија ће морати оставити за нека срећнија времена. И планирана четири одјељења првих разреда, и рад на анимирању ученика за наставак гимназијског школовања и прославу педесетогодишњице Гимназије. Доћи ће другом половином 1995. године "време смрти" НАТО ракета, а ријечи великог Црњанског, "има сеоба, само смрти нема", сабласно ће телевизијским екранима широм свијета да свједоче о голготи српског народа и великим избјегличким колонама из Босанске и Книнске крајине. Слика је говорила једно, о страдањима и жртвама, а потписивана је најморбиднијом синтагмом данашњице - "колатерална штета". Бомбардовања која ће непослушне дозвати памети називана су "хуманитарним", агресивне и геноцидне војне операције легитимним, један народ конститутивним али прије тога геноцидно-агресорским, једнима је дато право да јесу и да постоје, а другима то исто право ускраћено. Толика слобода интерпретације није дозвољена, а ако јесте, то је била чиста импровизација.

Проћи ће потребно историјско вријеме и дати свој коначни, а не дневнополитички суд о бомбардовању НАТО снага, удружених са муслиманском и хрватском армијом на Републику Српску, на град Добој. На релејне системе Добоја и околине је пало преко сто ракета, погинуло 17 инжењера и техничара на релејима. Страдања цивила, зграда, кућа... долази велики избјеглички "крајишки вал" који су родили "Олуја" и "Бљесак", симболика наслова ових операција плаши, а ником није ни до ироније послије ове "атомске бомбе" на демографски проценат српског народа у Хрватској, уосталом, то су данас званични државни празници у Републици Хрватској. Европи би било смијешно да Нијемци данас славе операцију Барбароса! Ратно вријеме које многи и суде и тумаче разроко, једним оком пратећи интересе Међународне заједнице, другим оком намигујући својим политичким патронатима. Дуг према науци који једна гимназијска монографија мора да цијени прије свега јеста да, обазриво се чувајући генералних закључака, сачека да истори-

јска наука здравим а не разроким погледом види дешавања те по српски народ погубне и кобне 1995. године. До тада, до нове монографије, остају неумољиви подаци који говоре о мукама једног колектива и једне генерације која је у рату дуго подносила трпљење вјерујући у себе али и у Бога " да се не чини оно због чега се часни људи кају: Јер рат много више људи осрамоти него што их поубија".

Школска 1995/96. година почела је 29. октобра 1995. године. Два мјесеца закашњења, почетак школске године је морао да сачека пресудно вријеме за град Добој, дилема је била јасна: опстати или нестати. Град који се калио у свакодневном мрцварењу гранатама, одлучио се за борбу. Извршена је општа мобилизација и све је подређено једном циљу: одбранити се од жестоких напада из правца Тешња и Грачанице. Професори Гимназије, који у току рата имају радну обавезу док предају у Гимназији и повремено одлазе на директна војна задужења, сада су били повучени са својих радних мјеста и послани на линије. Многи од њих су отишли на Возућу, а Возућа остаје да се памти као стратиште, жртва и заблуда. Неки од професора добојских средњих школа, а међу њима и професор Гимназије, Златомир Новаковић, биће заробљени управо на Возући и пуних седам мјесеци цијели колектив ће од септембра 1995. године до априла 1996. године пун страха и зебње чекати да се врате њихове колеге из заробљеништва и казамата смрти.

Професорица **Велинка Перић** у свом сјећању и у свом срцу носи болни уздах на то вријеме:

"Био је још један септембар, ратни. Снагом свога ума претварали смо се да је све као и иначе. Десетог септембра на радију се прочула злокобна вијест - Возућа одсјечена, људи у окружењу, има мртвих, заробљених. Како је у рату бивало нетачних вијести, пожељели смо да и ова то буде, али тишина је пријетила злим. Онда невјерица наших скамењених лица, шапати и очајне мисли. Почињу да свићу нова јутра, ни ми не живимо истински, своје тужне мисли кријемо једни од других, ријетко се смијемо, јер сваки осмијех пријекором и болом леди све у нама. Нашој колективној патњи претходи низ ратних дешавања. Добој као значајан стратешки центар (раскрсница путева, жељезнички чвор) био је предмет интересовања и циљ освајања муслиманско-хрватске војне коалиције.

Двадесет другог октобра 1994. године Армија БиХ покушала је да заузме град Добој непосредним нападом из два правца - из Грачанице и Тешња. Напад је завршио неуспјешно. Други напад био је у септембру 1995. након пада Возуће, којој је претходио напад НАТО снага 6. септембра на телекомуникационе релеје Добоја - на Бецањ, на СТ код Миљковца, на касарну Баре, касарну Поточани. У нападу НАТО снага било је и цивилних жртава јер су напади били у близини насељених мјеста. Рушењем телекомуникационих релеја покидане су све везе регије Добој са свијетом који од тада живи у потпуној медијској изолацији. Нарочито је било тешко подручју Озрена које је под непосредним ратним дејствима а нема информације шта се догађа. Бомбардовање је било најава коначне офанзиве.

Возућа је у ратном времену била мјесто стратешки значајно за одбрану града Добоја. Три и по године Возућа се бранила у немогућим условима јер је по класичној војној доктрини неодрживо да се 32 километра фронта брдског и планинског брани са 1200 бораца, колико је бројала 4. озренска брига-

да. Крајем 1993. у Возућу је стигла и Србачка бригада али то није било довољно. Услови за одбрану постајали су све тежи јер су на тај мали дио фронта нападали 2. и 3. корпус Армије БиХ да би крајем 1994. дошла и бригада Ел Муџахид која је извршила страшне злочине. (то је била елитна јединица Армије БиХ састављена од страних плаћеника и домаћих фанатика).

Да би се помогло том фронту на рејон Мале и Велике Главице упућује се и Раднички батаљон у који су мобилисани и професори наше школе (Златомир Новаковић) и професори Средњошколског центра. Умјесто у учионицу, послани су на ратиште. Да ли је то било неопходно и једино рјешење? Четврта Озренска имала је епитет "кажњеничког фронта", па је утолико веће питање које нам се намеће - зашто су позвани професори баш на тај фронт? Обавјештајни подаци говоре да креће жестока офанзива и 4. озренска тражи помоћ - попуну у људству и у МТС-у. Знало се и с којим ће снагама бити нападнути и из несхватљивих разлога надлежна команда није реаговала на прави начин, па је у одсудном моменту Србачка бригада замијењена са 14. српском бригадом (потпуно неискусном у погледу познавања терена).

И тако је дочекана офанзива. Десети септембар 1995. памти се по ураганској снази артиљерије (касније смо сазнали да су у офанзиву биле укључене и Снаге за брза дејства НАТО-а). Скоро да није било метра земље који није погођен пројектилом. Кључни дио напада на Возућу је напад на коту Паљеник коју је бранио батаљон Србачке бригаде. Ту су муџахедини починили страшна звјерства а Комисија за размјену је послије имала мука при откопавању и идентификацији мртвих јер су неке масовне гробнице премјештане с једног локалитета на други. Падом Паљеника "пукла" је километарска линија фронта и једини избор био је - наредба повлачења, а то је било нарочито тешко јер су неки дијелови јединица били на удаљеним котама па је у свем расулу 4. озренска морала обезбиједити бокове да би људи могли изаћи. Кад је кренуло повлачење, један дио линије дубоко иза Возуће је "пао" и остали дио фронта нашао се у потпуном окружењу. Тај детаљ је био један од узрока трагедије Радничког батаљона. Они су, не познавајући терен, кренули у повлачење линијом Клупа и ту су налетјели на непријатеља.

Агонија је трајала цио дан до раних јутарњих часова 11. септембра до кад је Команда бригаде држала одсудну одбрану на коти Ђурића вис. То је била једина тачка ослонца која је обезбјеђивала пролаз цивилима и војницима при повлачењу у коме је изгинуло много жена, дјеце, стараца, војника. Велики број их је остао у шумама и пробијао се по 10-15 дана а велики број их је заробљен. Када је 11. септембра постројена 4. озренска бригада у Тумарама бројала је 600 људи а прави биланс је преко 500 несталих цивила и војника.

Четврта озренска и дан-данас потражује 100 војника. Они који су заробљени од 2. тузланског корпуса имали су "срећу" јер се из руку 3. зеничког и Одреда Ел Муџахид мало ко вратио жив.

Мјесецима и годинама скупљали смо мучну истину о страдању заробљених професора у тузланском и зеничком затвору. О третманима у тузланском затвору не желе да говоре из разумљивих разлога. Потписивање Дејтонског споразума 23. 11. 1995. није значио крај њихових мука јер је противничка страна калкулисала и манипулисала временом пуна три мјесеца. Небројено пута рушили су договорено и одуговлачили предају и размјену а званично су од МЦК били регистровани тек у фебруару 1996. и тек тада је

признато да су живи - значи, пуних 6 мјесеци послије зробљавања и 3 мјесеца послије потписивања Дејтона.

Кад су најзад, 24. марта 1996. угледали небо Добоја били су исцрпљени и видно мршави. Ипак, преживјели су. Њихови животи наше су богатство и радост. Имали су среће и настављају своје прекинуте животе. Отето се не може намирити, али живот нуди накнаде због којих вриједи живјети.

Трагедија пада Возуће означила је почетак пада Озрена и надирања Армије БиХ према Добоју. У само неколико седмица огромна територија на којој је вијековима живјело српско становништво постала је етнички чиста а ријека избјеглица слила се у Добој. Кад су се јединице ВРС консолидовале, заустављено је надирање Армије БиХ и успостављена линија на потезу Борова Глава - Јелова Горица. На удару разарања нашла су се и два манастира Удрим и Возућица. Код трећег - манастир Св. Николе на Озрену успостављена је линија одбране. Данас, 10 година послије, мало или нимало људи вратило се на своја вијековна огњишта.

Почетак школске 1995/96. године је био један од најмучнијих. Нагло осипање ученика по разредима је довело до смањења броја одјељења од прошлогодишњих осам на свега пет. Пријемни испит за ову годину у јуну је положило 47 ученика и формирана су два одјељења првих разреда. Страх, психоза и велика страдања цивила условила су да се за друге, треће и четврте разреде формира само по једно одјељење. Проблеми у обезбјеђењу наставног кадра су велики пошто су сви професори упућени на директну одбрану града. Ситуација се нешто поправља са доласком Стевана Добријевића, професора хемије, који долази са избјегличким таласом у августу 1995. године. Међутим, проблеми су велики у организацији наставног процеса, нарочито са наставом енглеског језика, безбједност ученика свакодневна брига. а ова времена остају записана ријечима професорице српског језика и књижевности.

У осврту на ово вријеме професорице српског кезика и књижевности, **Велинке Перић**, која је у колектив дошла 1993. године, препознајемо малу Прустовски обојену скицу у трагању за изгубљеним временом. Када оживимо ово прошло вријеме, уплаши нас свакодневица којом се живјело тих година, али и задиви храброст у свакодневној побједи страха : "Мисао је човјекова слаба и невољна да прође опет болним магленим јутрима људске зебње из које смо израњали уплашеним погледима, срећних мисли да смо се некако овај пут успјели спасити страшних улица смрти. Зидови најтоплијег дома, наше Гимназије, су били у тим тренуцима када смо утрчавали, спасоносна лука. Када су се закрилили над нашим дрхтавим силуетама, прикупљали смо остатке некадашњих педагошких правила и били професори а свим срцем смо мајчински, погледом, грлили сву ту нашу дјецу, били радосни што су несташни онда када смо, колико нам се пута учинило, тих дана очекивали да нас однесу бујице црних коњаника. Њедрили смо у себи снаге Титана и све их бескрајно мило расипали на наше ученике, одржавајући илузију да се све мора добрим завршити. Својим достојанством учитеља који не смије показати страх, наши су нас ученици начинили храбријима него што јесмо."

Дејтонским споразумом у БиХ је заустављен грађански рат који је однио велике и људске и материјалне жртве, наступио је нови период за све грађане

Републике Српске и ученике Гимназије. Ако је Међународна заједница успјела да у новембру 1995. године својим директним миијешањем и утицајем заустави рат, биће то и нови, управо са овим ратом установљени начин рјешавања сукоба у 21. вијеку. Благодети мира су донијеле највеће олакшање Гимназији, напокон су родитељи могли без бриге да пусте своју дјецу да послије школе мало "залутају" до куће. Школарци у парковима, то је била, заиста, прва радост измученог града.

Гимназија је завршавала школску годину са 87,94% пролазности, два ученика су пала на годину, док је 18 ученика упућено на поправни испит у августовском испитном року. Почели су и први велики планови за прави повратак и ученика и Гимназије у граду Добоју. За школску 1996/97. годину планиран је упис три одјељења првих разреда и укупно 9 одјељења Гим-назије, реални планови који ће се и остварити и поставити на здраве темеље установу и зацртати њено мјесто елитне средње школе у граду Добоју.

Гимназија је полако током ратних година промијенила и своју наставну структуру, рађало се ново наставно језгро које ће и данас бити окосница њеног рада. У 1995. години примљено је неколико нових професора и радника: Стеван Добријевић, професор хемије; Дара Башић, професор енглеског језика и секретар школе Драгица Ристић. Сљедеће године долазе: Душан Дробац, професор историје; Стајић Милена, професор енглеског језика; Оливера Митровић, проф. српског језика и књижевности. У току рата је дошао већ провјерен професорски кадар: Велинка Перић, професор српског језика и књижевности; Драгославка Марковић, професор математике; Слађана Стојаковић, професор њемачког језика. Све је указивало на то да ратни период завршава и добојска Гимназија стасала у рату, уз своје старе пријератне гимназијске професоре:Златомира Новаковића, професора математике; Раду Павков, професора биологије; Петра Станојевића, професора физичког васпитања; Љубу Ђурковића, професора физике; спремно преузима захтјевну улогу културног мисионара у граду Добоју, мисију која је одувијек била њена дужност и коју ће и послијератна Гимназија "Јован Дучић" успјешно наставити.

Ипак, ону пресудну ријеч имају ученици добојске Гимназије, они који су прошли пут голготе и разумјели напоре које је једна установа поднијела у периоду рата. Они ће опростити установи, за све што се никад не опрашта друштву:

"Образовање у Добоју чак ни у вихору рата није погнуло главу. Доказ о томе, видљив свима, је Гимназија "Јован Дучић", у којој је моја генерација 1992 - 1996. године провела четири ратне године. И док је наша земља живјела у ритму граната које су пиштале и јечале око нас, ова ратна генерација је успијевала да њихов злосутни глас стиша на слабашан одјек. Младост је хтјела да живи и да се развија под овим сунцем како најбоље зна и умије. Смисао је тражила у гимназијској згради, а колектив ове установе се бринуо да амбиција не падне. Њихова подршка није изостала на овом напорном путовању. Ова школа је сваког од нас усмјерила на животни пут, на којем се не осјећамо као усамљени појединци у мноштву, већ као заслужне јединке моралног погледа и здравог животног става".

Бошковић Љиљана,
генерација 1992/96. год.

ПОСЉЕДЊИХ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА – СЕКЦИЈЕ И ТАКМИЧЕЊА

Традиционалне манифестације у граду Добоју имале су као сталног учесника или сарадника и неку од многобројних активних секција и активности добојске Гимназије. Прије рата те манифестације биле су бројније, захтијевале су не малу активност професора и цијелог наставног колектива. Ентузијазам и волонтерство су тада категорије које иду уз личне карактеристике сваког професора, а друштвена сатисфакција и признање су само ехо на којем се градила личност наставника. Тако је Гимназија активно и пуним доприносом формирала и градила културну слику града и бојила све културне догађаје до 1992. године (наравно, овај датум, 1992. година, узимамо као претпоставку да и послије укидања Гимназије 1981. године њен дух одржава насљедница, Грађевинска школа) – мозаичком лепезом свих својих јавних активности: музичких, литерарних, рецитататорских, драмских, новинарских, горанских, извиђачких...

СЕКЦИЈЕ

ЛИТЕРАРНО – ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Биљана Максимовић, генерација 1972-1976.

Одређени период у животу и одређени сусрети и дружење имају судбински утицај на живот. За многе ученике Гимназија у Добоју управо је вријеме проведено у њој имало такав значај.

Давне 1972. године у јесен много нас, ученика првог разреда, окупило се у дворишту Гимназије гдје су нас прозвали наши будући разредници и одвели у наше учионице. На том првом часу моја разредница, професорица Невенка Скакић, рекла нам да нас у Гимназији чека најљепши период у животу. Чудни погледи, нелагода, ишчекивање, пунили су учионицу пред тим неким будућим животом, обавезама и надама.

Гимназијски дани су се низали, у то вријеме некад срећни, а некад никакви. Данас, послије 30 година, и ја другима кажем да је то био најсрећнији и набезбрижнији период мога живота.

Посебан печат на то вријеме, а и на мене, на моја опредјељења и животне ставове, ставило је дружење у литарарно-драмској секцији.

Све је почело већ у првом разреду када нас је професорица Михољка Тешић окупила у прпремању Рецитала за... више се не сјећам коју прилику. Било нас је из свих разреда. Радили смо предано и дружећи се полагано смо једни у другима препознавали сродне душе. Након Рецитала наставили смо да се дружимо у своје слободно вријеме. Окупљали смо се вечерима на степеницама Гимназије. Свирала се гитара, говорила поезија. И она коју смо ми

писали и пјесме које су нам се свиђале. Водили смо бескрајне разговоре о смислу, о потреби, о стремљењима. Свиђало нам се дијело "Врт" Мише Радовојевића, па смо припремили поједине басне у виду драмских приказа. Њих смо изводили на гостовањима у сусједним мјестима. То су биле приредбе на којима су учествовале и друге секције Гимназије: фолклорна и хор. Силно смо се забављали!

Направили смо сарадњи са локалном радио станицом Радио Добој. Подржала нас је уредница Бранка Аличехајић, па смо покренули радио емисију "Поплит" која се емитовала сваке недјеље прије подне, а обрађивали смо теме које су интересовале младе, првенствено музичке и литерарне. Та емисија је трајала дуги низ година и након нашег одласка, јер су је преузели други млади ентузијасти.

Ми смо се расули по свијету, само понеко зна гдје су или и виђа пријатеље из нашег друштва. Мислим да ипак сви у дну срца чувамо једни друге и наше вријеме, наше гимназијске степенице:

"Кад дођеше неке године
на наше сшепенице
сјешише се да смо посшојали"
"у ноћима оним
кад сви бисмо сјесши знали
и запјевати љубави пјесму
и живошу
кад сви смо једно хшјели биши"

Мирко Јелеч, Сеад Алић, Димитрије Тодоровић, Жељка Шимуновић, Сњежана Стојаковић. Иван Прањић, Драга Струхак, Гордана Ратковац, Неџад Вајзагић, Данијела Лекић, Нађа Глушац, Биљана Уремовић.

Било би сувише да се на овом мјесту нађу сви који су вољели лијепу писану ријеч и његовали је, ово су само два бисера од бројних.

Младен Гаврић, 14.5.1998.

Моја словенска душа огледа се у Јесењиновој поезији

Сергеј Александрович Јесењљин, самоуки, али величанствени, пјесник руског села. Поникао на плодној руској земљи он је по народној припадности Рус, а душом Словен. Његова туга, и његов несретни живот уткани су у његове пјесме. Заљубљен у свијет око себе, заљубљен у село и његове љепоте, он (не одолијева да) им пјева са великом љубављу. Али пјесма каже да су "све праве љубави тужне", тако је и његова љубав била несхваћена, несрећна, унапријед предвиђена и испуњена болом. Одбачен и презрен, годинама је тражио излаз из тог хаоса, и на крају се нашао- али на погрешној страни.

Шта је то Душа Словенска? То је она тужна нота која и највеселијим композицијама дода мало горчине. То је она карактерна црта, која се нарочито среће код Срба и Руса, да што смо срећнији, а ми нешто тужнији будемо, па би састављали столове, грлили се и плакали зато што смо срећни... То је оно што се провлачи кроз сваку Јесењинову строфу, она

чудна њежност која је ту у стиховима и када пјева селу, и револуцији, и ждрепцу… То је то… И То можемо разумјети само Ми…

Јесењин пјева о керуши као о свакој другој мајци, пјева о брези и описује њену љепоту као да се ради о немој дјевојци… Он описује село као да описује најљепше пејзаже своје душе, он говорећи о селу, говори у ствари, о себи. Са толико њежности пише о топлини дома, својим најближима. Са подозрењем пјева Русији која нестаје и пише химне новој, револуционарној, чији се обриси тек назиру. Пише пјесме и посвећује их свијету, а тај исти свијет га одбацује. Он се послије сваког пораза диже као митолошки Феникс из пепела. Бјежао од људи, а првенствено од себе. Трагао је за неким давно недосањаним сном, али га није налазио. Криле су га мрачне и јефтине крчме, и његове ноћи су се претварале у кошмар препун порока и гријеха. Мада је проводио много времена скривајући се у тами својих неморалних поступака, његови сјај није блиједио. Што је слабији бивао, његови стихови су били снажнији и надјачавали су, својим сензибилитетом, у мору других. Плач његове словенске душе чуо се све до неба… А он је све више тонуо… И излаза није било…Али сам је рекао да живот послије тридесете и није неки живот…

Јесењин се већ више шездесет година одмара по небеским салашима, и можда је Тамо Горе нашао село о каквом је сањао. Вјероватно понекад погледа нас доле како се провлачимо кроз наше малограђанске животе… Види он и своје пјесме, гласнике словенског бунта, како се њежношћу увлаче у поре младих, како својом снагом крче себи пут и говоре о једном пјеснику који је имао Словенску душу.

Димитријевић Ивана

Земља и народ које волим

Русија... Велика и моћна. Тако блиска мом срцу, упркос својој даљини. Прекривена велом тајанственостии супротности.

Земља је то коју никада нисам видјела, по чијем тлу никад нисам корачала,под њеним небом никад нисам уснула, о њеним људима нико ми није прича, а ја је волим. Осјећам да ми је блиска и позната. Чини ми се да бих је могла разумјети, да бих могла живјети у њеним тајнама, да бих могла љубити и њене пустиње и блиједе степе, слушати руске пјесме, а можда, и вољети неког ко је рођен под руским небом, неког ко би имао зелене очи као Волга, косу боје руског класја, прсте њежне попут руске магле, а душу попут Јесењина.

Можда једном и доживим да јој приђем сасвим близу, да се сретнем с њеним људима, да осјетим њихов живот, обичаје и нарави.

Можда једном и доживим да обгрлим златне брезе, оне исте које је Јесењињ толико волио.

Можда једном и доживим да сиромашном дјечаку спустим коју копејку у руку и осјетим захвалност у његовим бистрим очима.

Можда ћу једном кренути у лов у руске тајне попут Тургењева.Можда ћу једном сјести у воз за воз за Москву, Гамаљ,Петровград...

Тада ћу знати зашто волим Русију, велику и моћну,тако блиску мом срцу упркос њеној даљини.

Косовска рана и завјет

Гимназијска свијест је одувијек била и свијест о себи, свом народу, о патњама свог народа. Тако су поводом мартовског насиља 2004. год. на Косову од стране албанских националиста као глас солидарности са патњама и страдањем Срба на Косову гимназијалци у Добоју организовали митинг на који су изашли са сљедећим рециталом:

Сва су наша страдалништва косовска, и патње, и бол; а ништа нас тако као бол не уједињује.

И све је наше вријеме косовско – а време никад не ради за слабе и мале, они морају да раде и за себе и за време.

И све су наше пјесме косовске, са погледом у Бога и себе, подједнако. У себе, да би се дуго подносило трпљење, а у Бога, да се не чини оно због чега се часни људи кају.

И сви су наши пјесници косовски – пјевају нам да рат много више људи осрамоти него што их поубија.

Данас се сјећамо само косовских пјесама и Ракићеве Симониде:

Ископаше ти очи, лепа слико!
Вечери једне, на каменој плочи,
Знајући да га тад не види нико,
Арбанас ти је ножем избо очи!

Памтимо варварску руку која искрнави средњевјековну фреску царице Симониде у манастиру Грачаница и ископа очни вид, да убије духовни:

Али дирнути руком није смео
Ни отмено ти лице, нити уста,
Ни златну круну, ни краљевски вео
Под којим лежи коса твоја густа.

Из те мрачне дупље на фресци царице Симониде као звезде угашене, човеку ипак шаљу светлост своју, нама данас деци овог века, којој кажу да смо недостојни историје наше, да нас захватила западњачка река, и да нам се душе опасности плаше; и ми видимо сјај, облик и боју далеких звазда што већ не постоје.

Видимо сјај, облик и боју наших спаљених 25 манастира, видимо Метохију- јер Срби кажу Косово и Метохија, јер Метохија означава црквену земљу и доказ је историјског права.За Србе то је јесте света земља, или Јерусалем, и изван косовског мита. На њој је Призрен, царска престоница из 14. вијека, из времена када је српска средњовјековна држава била под царом Душаном, који је у Пећи и Ђаковици основао високе школе упрзо послије првих универзитета у Европи. На светој земљи је Патријаршија Српске православне цркве у Пећи, лучоноша националне духовности већ 6 вијекова.

То је наше ходочашће, Косовом пољем ходам:

Са очевим штапом у руци
Са упаљеним срцем на штапу

Стопала ми сричу слова
Која ми свети пут исписује
Цртам их штапом по песку

Пред спавање
На сваком коначишту

Да ми се и сећања не избришу

Далеко сам још од тога
Да их одгонетнем
За сада ми на вучје сазвежђе личе

Имаћу чиме да испуним ноћи
Ако се жив и здрав кући вратим.
(Васко Попа: Ходочасници)

Толико о прошлости, јер то Европа не жели да слуша, а Срби страхују да без те ходочасне територије ни њих неће бити. Без духовне и материјане културе и историје Немањића нема будућности за њихову државу. Ако свака држава чува своју културну баштину и територије на којима је настала, питање је у име чега се то право одузима српској држави и нацији. Полазиште мора бити: не могу Албанци добити све а Срби ништа. Такво опредјељење међународне заједнице се декларативно не види, али жртве и крвници су медијски жигосани.

Не можемо прећутати ријечи које саме навиру – Јакшићеви стихови Јевропи

Теби да певам – теби тиранко!
А дух ми мори отров и гнев;
Увреда твојих жаоци јетки
Потпаљују ми племенит спев.

Европа коју слиједимо мора бити лучоноша правде, хумана, а не политичка демократија, што је идеја новог миленија. Свих приојекти мултиетничког друштва морају се укрштати у тачки која значи помирење српског историјског и албанског етничког права. Солидарни смо с повељом Уједињених нација која не допушта да најзначајнији споменици културе једног народа декретом остају у туђој земљи. То не може бити праведно, трајно и демократско рјешење. Српски народ је баштеник византијске и хришћанске културе и не може Европа градити своју будућност поништавањем те културе и легализацијом етноцида који се догађа на Косову и Метохији, српској ходочасној земљи.

Не може и неће јер Косовом опет из многе крви изникнуо давно, црвен и плав, Косовом божур цвета, а порука коју овај вјенац црних божура, спаљених манастира, црта – јесте нијеми глас новостворене нације пред очима цијеле Европе – нових Хазара – Срба, које ће будући историци проучавати по једва видљивим записима у два до три видљива манастира.

Косова равно!... Рано крвава!...

Ломљење славског колача за школску славу Светог Саву 27. 1. 1995. године - директори средњих школа и кумови славе

Трагом Светосавља

Светосавска традиција српског народа, као једно од највреднииих духовних изворишта, обновљена је већ у току рата проглашавањем 27. јануара, Дана Светог Саве, за школску славу. Школе поново добијају своју славу, стара лијепа традиција коју су укинули комунистички декрети одмах послије Другог свјетског рата. Духовна академија поводом овог датума није само школска свечаност људске продуховљености већ је и опште добро цијелога града. Најчешће у организацији Културног и просвјетног друштва „Просвјета", обавезно претходи великом слављу школства продуховљености и знања. Светосавска академија од 1992. године до 1996. године се одржавала у Дому војске Републике Српске, а затим редовно наставља у Центру за културу града Добоја. Гимназија "Јован Дучић" учешћем својих ученика у рециталима или музичком дијелу а нарочито незамјењивим Хором Гимназије даје свој допринос овој културно-просвјетној манифестацији Свечани церемонијални дио се заједно за све сред-

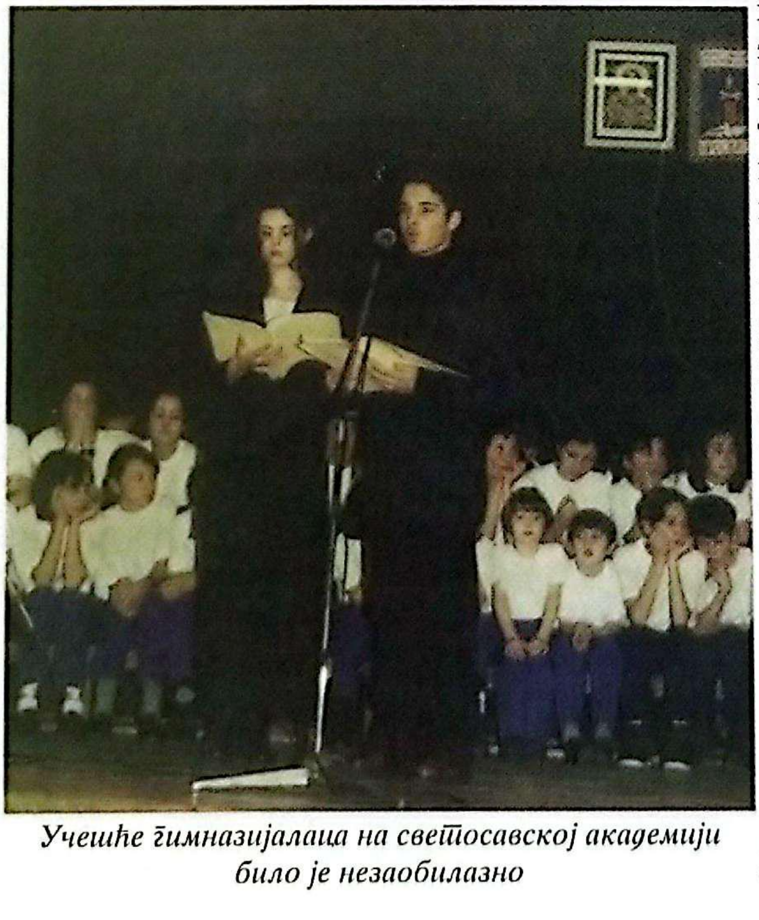

Учешће гимназијалаца на светосавској академији било је незаобилазно

ње школе редовно обавља у спортској дворани Средњошколског центра са масовним присуством ученика, професора и уз ломљење славског колача који уз приосуство свештеника прелама директор и кум школе. Духовни и културни програм сваке године припрема нека од школа – организатора. Ученици Гимназије "Јован Дучић" су 2004. године припремили запажен рецитал којим је употпуњен свечарски дух ове лијепе школске манифестације. Гимназија "Јован Дучић" сваке године организује и Отворени шаховски турнир који је пропратна манифестација светосавских свечаности. Турнир је отворен за све учеснике и један је од атрактивних догађаја за све ученике школе.

Сјећања наших старих већ блиједе и заборав пада на један од најсвечанијих тренутака за грађанство прије Другог свјетског рата. Остао је ореол сјаја, балских хаљина и неке посебне атмосфере господства коју чува предање о некад чувеном Светосавском балу. Традиција је оживјела и сваке године након церемонијалног и духовног дијела Савиндана просвјетни радници града Добоја труде се да поврате некадашњу славу ових балова. У току и непосредно након рата одржавани у Дому војске, затим у хотелу "Босна", овај дио светосавског славља би могао, уз свјесну и брижну подршку просвјетара, да врати некадашњи сјај.

Анкица Николић, професор њемачког језика, почела је са радом 1. 10. 1979. године. Њеним доласком у Гимназију на мјесто професора њемачког језика, фолклорна секција коју је успјешно водила постаје једна од најагилнијих у ваннаставним активностима школе. Директор Драгутин Томац истиче да је у периоду његовог мандата афирмација Гимназије на културноим плану у граду Добоју била изузетна баш захваљујући активним наступима хорске и фолклорне секције, без којих се није могао замислити ниједан значајнији датум

ФОЛКЛОРНА СЕКЦИЈА

Фолклорна секција је одувијек имала дугу традицију у културном животу Гимназије.

Чланови фолклорне секције мамили су аплаузе публике приликом сваког наступа

Прије 1979. године рад секције је стручно помагао кореограф из КУД-а "И. Капетановић" покојни господин Милан Поповић. Преузела сам секцију и радила са њеним члановима од 1979-1992. године.

Из генерације у генерацију обнављала се секција новопридошлим члановима.Али сви су они доприносили љепоти живота школе,која није имала никад проблема око извођења културно умјетничког програма-како за потребе школе пригодом њених свечаности тако и за пригодне свечаности у граду или Дому ЈНА, са којим смо одржавали најприснију сарадњу.У сали Дома смо прослављали масовније свечаности наше школе,а за узврат наша секција је учествовала у њиховим програмима.Сваке јесени долазили би нови регрути од којих је начелник Дома ЈНА одвајао најбоље фолклористе како би долазили на наше пробе и заједнички смо спремали програме за обостране потребе.

Шароликост ношњи из свих крајева наше земље, од Триглава до Вардара, склад корака и поскочице, весела пјесма дјевојака и младића из кола, те музика чланова музичке секције,заједно су одјекивали из хола гимназије са заједничких проба два пута седмично. Безброј наступа, са разним кореографијама били су завршница многих свечаности које би отварао наш хор Гимназије, продужавао рецитал, а средишњу и завршну сцену украшавао би раскошни фолклор. Како на позорници тако и на раскршћима улица града, пред хотелом, у парку или на пропланцима Озрена уз спортске свечаности или Дан школе.

Обично се почињало са "Биљана платно бељаше...",па даље са "Ој, свијетла мајска зоро,...",те "Шота" из Врања, "Играле се делије..." и остала прелијепа кола Шумадије, да би се низала као бисерна огрлица кола из Војводине, Славоније, Босне, а завршавало са "На Планинца солце се сија". Понекад би то бивало обрнуто: сцена би се отварала словеначком "Попевком",па низ осталих, а крунисало се са "Јовано,Јованке..."' из Македоније. "Веселе године, срећни дани, к'о прољећне воде, прохујаше они!"

Тако се сјећа са сјетом некадашња професорица Гимназије Анкица Николић, која је у цијелом периоду свога рада у Гимназији Добој живјела срећно радећи фолкорну секцију без обзира на обимност одјељења и захтјеве образовања младих у наставном процесу.

Заиста је тешко издвојити неколико појединаца, па на Ваше питање: "Која су то имена?", морам рећи: "Коло не би било коло да било која карика затаји. Сви су били као један. Једном душом су дисали, пјевали и поскакивали. У црногорском колу важна је тројка храбрих, који играју на раменима својих другова, без којих се ни они не би одржали на тој висини и успјели... Зато нека ми опросте они чија имена због сужености простора не изнесох. Незаборавне су из "Шоте" соло играчице: Верица, Јадранка, Невзета, Муневера и др. Посебно је публику одушевљавала вјечити "кец" Станојловић Биљана, која је све четири године живота и рада у Гимназији, подизала на ноге публику, која ју је обожавала.

Неке од наших гимназијалки су играле и у саставу КУД-а Добој као Слађана Остојић и Наташа Ковачевић и није им било тешко стићи у свако коло, било да је то грчки "Сиртаки" или кола наших народа и народности. Незаборавни су и челници игара, тзв. коловође: Душко, Јовица, Горан и низ

других задржаних у сјећањима нашег грађанства. Наравно, подстицај за све то давали су звуци са хармонике наших вјештих хармоникаша из музичке секције: Зорана, Алмира, Слободана и Оливера, званог Оли, који је свирао и пред сами рат.

Ма како тужни и нерасположени због доживљаја на часовима, у секцији се све заборави уз звуке музике и весела лица играча.

Младалачка енергија се трошила на шаролике садржаје ваннаставног рада. Није било досадно младости,јер је слободно вријеме било испуњено разним садржајима.

Анкица Николић

ХОР

Ако нам је проф. Томац неприкосновени ауторитет, проф. Нада зрачила је сензибилношћу и њежношћу која нам је била потребна у лудим годинама, пријатељицу смо пронашли у проф. музичког Муневери. Не сјећам се посебно часова музичког, али памтим поподнева у физикалној учионици где смо

Са једног од бројних наступа гимназијског хора

увјежбали пјесме за хорске наступе. То је била прилика за дружење свих разреда. Није било приредбе у граду коју није отворио хор добојске гимназије. Сарађивали смо и са музичарима из добојског гарнизона, што је била специфичност тог времена. Учесници хора су били повлаштени, јер смо скоро сваки мјесец наступали и по другим градовима у Босни и Херцеговини, што су за нас биле мале екскурзије, а проф. Муневера, онако млада и весела дијелила је с нама наше мале радости и тајне одрастања.

Ученицима и проф. Гимназије честитам јубилеј и желим да што успјешније усвајају знања из свих области, јер знање има непролазну, универзалну вриједност.

Ирина Ђорђевић-професор српског језика и књижевности

И молио и пријетио

Професор Томац се сјећа: Муневера Јукић (Рустемов) успјешно је водила хор, сви смо је подржавали, а муке са дисциплином на пробама којима је присуствовало око 100 ученика заједно смо дијелили. Свакој проби хора сам присуствовао и шта да кријем: слушали су ме али сам и молио и пријетио, санкције и награде, а њих је ваљало испоштовати. Као награду за успјешне наступе хор смо водили у позориште, у Загребу смо гледали балет "Жизела", затим у Сарајеву Бизеову "Кармен". Сваке године, 15. априла, одлазили смо са хором у Нови Сад на прославу Дана жељезничара. То је била и обавеза, а и награда. Предсједник општине Богдан Николић нас је подржао, помогао да се сашију једнообразне хаљине, а дечкићи су се морали сами облачити. Ваљда сам се око хора и тих проба баш намучио па их се и присјећам без напора."

Прво мјесто у Бијељини

Хор под диригентском палицом проф. Саше Павловића побрао је многе успјехе на локалном и републичком нивоу

Доласком 1999. године у добојској Гимназији "Јован Дучић" је поново заживио пјевачки дух. Професор Саша Павловић као професор музичког образовања изврчио је аудицију у свим одјељењима и формирао хор који је заједно са ученицима Ниже музичке школе међу којима сам тада била и ја бројао више од 150 чланова.

Постала сам члан хора у седмом разреду Освновне школе. Тада сам била ученица Ниже музичке школе у којој је професор Саша почео да предаје клавир и гитару, (први који је основао одсјек гитаре у Добоју). Професор је организовао пробе хора у Гимназији којима су присуствовали ученици обје школе. Када се сјетим тих дана, сјетим се и са колико љубави, среће и нестрпљења са одлазила на пробе. Професор Саша нас је одржавао на окупу и својим љубављу према послу, хумором, те односом према ученицима који је био више пријатељски него професорски. Први наступ гимназијског хора

одржан је у децембру 1999. године у Дому Војске. Тада је на бини било скоро 200 чланова који су својим гласовима испуњавали огроман простор у сали у којој је било попуњено свако мјесто. Бајагина пјесма Другови звучала је фасцинантно јер се изводила у 4 гласа а доминирали су јаки мушки гласови, тенори и басови. Програм је био разноврстан а извођене пјесме припадале су разним жанровима. Гимназијско школовање ме није омело да напустим хор, напротив. Иако су пробе трајале по 2 сата, то за мене није био напор. Временом наступа је било све више и више, пјевали смо у Дому културе и Дому Војске. У нашем граду су свима излазили у сусрет наступајући на разним манифестацијама. Грађани Добоја су знали да у Гимназији постоји и функционише хор.

Године 2002. хор је отишао на Републичко такмичење у Бијељини. На овом наступу сам пјевала соло из Македонске рапсодије. Такмичење се одржавало у галерији у центру града. Били смо најбројни хор те године. Професор нас је поредао у 4 реда. Наранџасте мајице које смо носили су обојиле галерију. Извели смо Мокрањчеве руковети. Ми смо били једини хор који је изводио вокално-инструменталне пјесме. Наше извођење је до те мјере било изванредно да је жири тражио бис. Важно је истаћи да је због нашег извођења те године уведен вокално-интрументални смјер у такмичењу. Те гопдине смо освојили прво мјесто. Манифестацији су присустзвовали градоначелник Бијељине, те командант СФОР-А за Јужну Европу. Пјевали су Зорана Савић, Предраг Марковић, Јелена Никић, Мирна Делић, Дијана Иванчевић, Бојана Илић, Хелена Чолић...

Са радом смо наставили још озбиљније послије такмичења. Пробе су се одржавале редовно, а наступа је било много. Убрзо је дошло такмичење 2003. године. Било је бољих, нових пјесама.Професор Саша нам је донио још једну побједу. Својим смислом за добру композицију те изведбом хора, успјели смо да побиједимо у јакој конкуренцији. Били смо понос града Добоја. Постигли смо тако много за тако мало времена. Саша Павловић је учинио да његовим доласком град Добој пропјева. Поред хора основао је етно-групу и рок-групу која ради независно од Гимназије. Никада нисам срела човјека толико преданог музици. Много ме је научио и пружио ми прилику да покажем своје музичке вриједности. Хвала му за то. Хвала му што ми је помогао да заволим музику и што је уоквирио мој животни мото: Живјети у здрављу и весељу уз много мелодија и пјесама.

Милена Никић,
генерација 2001/2005.

ЈЕЗИЧКА СЕКЦИЈА

Било је увијек и оних ученика по чијим очима и љубопитљивом изразу лица може професор лако да открије како они желе више и сваким даном све више знања из неке области.

Пошто је Гимназија набавила фоно лабораторију на инсистирање нас неколико професора језика, брзо су се открили таленти за језик. Уз њихов талент и огромно залагање да прераде сав прибављени материјал, успјели смо да сачувамо традицију коју је започела Петрић Нада, ученица гимназије још давне 1974. године заузимањем првог мјеста у Републици БиХ.

Мојим доласком у ову школу нижу се и даље од 1980. до 1991. године једна за другом побједе наших ученика освајањем наизмјенично првог или другог мјеста у знању њемачког језика у нашој републици БиХ, а потом и учешће на савезним такмичењима у СР Југославији. Било је то по два пута у Сарајеву, Скопљу, Загребу, а потом по једанпут у Љубљани, Новом Саду, Суботици и Титограду.

Диван је осјећај сјетити се сада, уз прелиставање пожутјеле штампе из тог доба "Ослобођења", "Гласа комуна", па и гимназијског листа "Кораци" гдје се нижу чланци о нашим првацима: Мишковић Свјетлана, Аличић Сабина, Тадић Иванка, Ђуровић Вјенцеслава, Мешић Санела, Седлачек Жељка, Равлић Славица, а и оних других,које су са освојеним другим или трећим мјестом у СР БиХ имале право учешћа на Савезном такмичењу. Ту су Гехар Стела, сестре Шаховић Зинаида и Аида, Марковић Тања, па Златко и Зоран. Првакиње су добијале, осим новчане награде и обезбијеђен бесплатан боравак од мјесец дана у Савезној Републици Њемачкој. За њих је то био посебан доживљај, упознавање градова, културе и сусрет са вршњацима из других земаља, а посебо са изворним језиком који су учили и завољели.

Анкиша Николић

Лига младих лингвиста

Борба за језик у времену превирања

Тек сада кад сам порастао схватио сам шта је језик. Схватио сам колико застрашујуће мало водимо рачуна о најсавршенијој и најсложенијој људској способности, све дотле док не дођемо у ситуацију да је губимо. Одрастао сам учећи језик који је имао најбржу еволуцију у историји људскога рода. Од једног језика, рзином свјетлости настала су три, са тенденцијом четвртог! Језик је постао оруђе манипулације, средство присиле, оправдање за увреде, извор немира... Сад се са правом питам како да се један петнаестогодишњак, који релативно безбрижно пређе праг гимназије, освијести и припреми да схвати колико бреме носи. Са правом се питам колико снаге, воље, знања и упорности треба уложити да за тридесетак година не будемо морали на црногорском приморју користити рјечник српско – босанско – хрватско – црногорских термина, фраза и идиома!

Надам се да ове редове неће читати само професори, радници библиотеке или случајни путници – намјерници залутали у библиотеку, већ и ђаци. Користим ову прилику да се обратим њима и да покушам да им предочим да настава српског језика и књижевности у гимназији „Јован Дучић“ у Добоју није само једна обавеза у низу, није морање и не смије да буде. Можда сам и ја неке ствари схватио са закашњењем, али шта могу! Велика грешка је мислити да на настави језика, мислим нашег матерњег језика, ми учимо граматику. Учимо падеже! Учимо глаголе! Па ми смо то све мање- више усвојили до наше пете године! Ми учимо о граматици, о падежима, о глаголима, о апозитивима, о безличним реченицама. Ми све то већ знамо, и не треба да то схватамо као обавезу да поново морамо нешто научити. Ми учимо о језику на настави српског језика и књижевности да бисмо сутра могли да га бранимо, да га чувамо и да, ако затреба, будемо

његови адвокати одбране у бесмисленој парници на којој неко жели да га оспори и беспотребно измијени. Ако тако схватимо наставу српског језика и књижевности на добром смо путу. Тада ће, сигуран сам, бити много више прочитаних "Дон Кихота", и нико се неће питати зашто, побогу, морам да читам Сеобе! Биће много чешћих отварања граматике и она неће остати запамћена као „жута књига у којој пише нешто што је много досадно и тешко“. Опет нглашавам, учимо о језику да би смо га могли сачувати у овом времену превирања. Учимо о језику да бисмо могли вратити неке давно изгубљене вриједности. Учимо о језику јер је језик чудо и сигуран сам да човјек неће „измислити“ ништа савршеније од језика!

У Гимназији „Јован Дучић“ у Добоју постоји лингвистичка секција или би било боље да кажем адвокатска комора која припрема младе браниоце језика! Они су схватили шта је језик и колика је његова вриједност. Схватили су да „жута књига“ није тешка и досадна већ позната! Са таквим ставом, вољом и упорношћу нису изостајали ни резултати на школским, општинским, регионалним и републичким такмичењима из српског језика. Под руководством проф. Оливере Митровић освојили смо бројна мјеста на такмичењима и увијек смо били у „врху табеле“! За нас се чуло и на републичким такмичењима гдје имамо и освојено и прво мјесто. Такав успјех није мала ствар иако олако прелазимо преко њега.

Рад на секцији био је организован тако што смо детаљно обрађивали дијелове које нисмо радили на редовној настави и који нису дио обавезног плана и програма. Није постојало класично екс катедра предавање већ смо се трудили да са проф. Митровић сарађујемо. Сигуран сам да смо научили много. Ако ништа друго, схватили смо шта је језик. Схватили смо да ту најсавршенију људску способност морамо добро познавати да бисмо је могли сачувати за нашу дјецу.

ЧУВАЈМО ЈЕЗИК, БОРИМО СЕ ЗА ЊЕГА!

Миодраг Стокић

Посљедњих пет година Министарство просвјете РС није организовало такмичења из српског језика па није било прилике да се потврде резултати постигнути раније на овом пољу .1998. године на Регионалном такмичењу у Добоју Станишић Биљана је освојила прво мјесто а Глишић Наташа треће мјесто. Свакако је вриједно споменути успјех из 1999.године кад су на регионалном такмичењу ученице Девић Сања и Тубић Бранка освојиле прво и друго мјесто. Сљедеће године поновиле су успјех. Девић Сања освојила је прво мјесто и на регионалном и на републичком такмичењу, а Тубић Бранка је била трећа на регионалном. Исте године су млађи од њих, ученици другог разреда Ђурановић Марија и Стокић Миодраг освојили друго и треће мјесто на регионалном такмичењу.

Лингвистичку секцију Гимназије водила је с много преданости и заљубљености у српски језик професорица Оливера Митровић. Ученике је мотивисала и упућивала, а сама је вољела енигме језичке сматрајући их изазовом и уживала је у овој наставној активности, иако је она долазила углавном послије редовне наставе. Заслуге за потигнуте успјехе лингвистичке секције сигурно припадају професорици Оливери Митровић.

Година успјеха

Школска 1999. и 2000. била је крцата успјесима наших гимназијалаца на свим пољима. На регионалном такмичењу из информатике у Шамцу школу је представљао један ученик – Дамјан Мартић и освојио је прво мјесто. На Регионално такмичење из математике пласирали су се Миланка Јанковић, Бојана Благојевић, Мартић Дуња, Николић Јелена, Букејловић Милорад, Радојчић Жељко, Пејичић Стојанка, Поповић Соња и Божић Љиљана. Из физике су блистали: Благојевић Бојана, Јанковић Миланка, Радојчић Жељко, Мартић Дамјан, Деспотовић Маријана и Недић Борис, Дејановић Јелена, Саје Жарко -.

Исте године на такмичењу из историје Трифунов Радован освојио је два прва мјеста – на регионалном и на републичком такмичењу.

Опремање кабинета као предуслов успјешнијег одвијања образовног процеса

Ентузијазам једног прошлог времена

Душица Тешић – дугогодишњи професор Гимнназије, сјећајући се тог прошлог времена каже: Била су то времена када је ученик поштовао професора, вријеме оне старе педагогије, које се данас сви сјећају са носталгијом, чак и бивши ученици, и која није почивала на недефинисаној слободној демократској платформи без правила, већ на ауторитету професора којег поштује и друштво, а самим тим и ученик. Забиљежили смо њене ријечи: **"Ученик је поштовао професора и задовољство је било радити са младим људима који су имали свијест да иза њихових оцјена мора стајати знање. Чини ми се да се код младих генерација данас, нешто, ту, побркало. Данашње дипломе вас могу заварати, а данашњи школарци уплашити својим преслободним захтјевима који су најмање утемељени на слободоумљу, а највише на**

брзом и без много труда стеченом, олаком успјеху, заговорници су својих права иза којих не стоје никакве обавезе. Друштво које заговара брзу и лаку зараду је постало узор и за данашњег ученика. Не завидим данашњим колегама чији рад често мора бити уступак незнању и нераду, а све под плаштом ученичких права и слободе личности. У периоду прије грађанског рата у БиХ тај уступак је ријетко ко правио, ја никада, зато сам сматрана строгим професором, али, исто тако, знам да се нико на моје оцјене није жалио".

Када говоримо о раду професорице Душице Тешић, њени ученици, бивши гимназијалци, сигурно ће се сјетити да је на часовима хемије увијек владала изузетна радна атмосфера. Генерацијама матураната остала је у сјећању као професор који је заговарао висок ниво критеријума на својим часовима. Душица Тешић је била и остала велики радник. Хтјела је да се много ради, на чему су јој ученици тек касније, након завршене Гимнзије, били захвални. Сви су сагласни да је само показано знање без проблема доносило позитивну оцјену. А ако је неко и имао проблеме, није имао излаз, осим уџбеника хемије. Из свог искуства нам открива да су то била и друга времена, када је постојало много веће поштовање према професорима и одговорност ученика који су прихватали и велике обавезе према захтјевним гимназијским плановима и програмима. Уосталом, закључује овај цијењени професор, сви су знали да се у Гимназији мора и треба уложити много труда да би се освојила и потребна знања и припремило за студијски рад. Мото њеног рад је била једноставна девиза: "***Ако ради професор, ради и ученик".***

Резултат њеног рада најбоље су потврдили гимназијалци који су с лакоћом уписали и завршили фармацеутске, медицинске, технолошке и друге факултете. Била је строга професорица, што и сама признаје, мада данас, када је послије овог рата много правих вриједности поништено а њени бивши ученици суочени са страшним изазовима новог времена, помало и жали. Не без горчине у гласу чујемо њене ријечи: **„Нису заслужили да толико страдају у рату, да су бар мало више младости и среће тада добили. Кад бих могла, знајући патњу послијератних генерација које су баш тад, прије рата, једино ту младост имале, у оним временима бих неке обрадовала бар неком позитивном оцјеном, живот је за многе касније био немилосрдан".**

Ево и једног податка и само некоме ко не познаје професорицу Душицу Тешић мале занимљивости. У току свог радног вијека, који је трајао од августа 1961. до августа 1995. године, када је отишла у пензију, била је запамћена као професор који скоро никада није изостао са наставе, а колико је била редовна на послу, говори податак да је од законског трудничког боловања искористила само прву седмицу.

Поред редовне наставе професорица је имала и велики број ученика на изборној настави. Професорица Душица Тешић је иницирала реновирање и промјену намјене стана, који се налазио у просторијама школе, у кабинет, односно лабораторију, гдје се изводила комплетна изборна настава. Како данас лијепо звуче њене ријечи које из данашњег времена одишу тоном "вишка" волонтерства и ентузијазма: **"Свако од професора је био срећан што води активности мимо редовних часова, нарочито када је одзив ученика био као на изборним часовима из хемије."**

Да подсјетимо, крајем осамдесетих, оних златних времена добојске Гимназије прије укидања гимназија и увођења усмјереног образовања, најак-

туелније изборне групе у добојској Гимназији нису биле српскохрватски – историја или математика – физика, већ биологија – хемија. Тако, школске 1977/78. године од шест одјељења четвртих разреда два имају ову комбинацију, док, сљедеће школске 1978/79. године од шест одјељења матураната, њих четири одјељења имају ову изборну комбинацију: биологија –хемија. И нека нам још неко каже да се плашио наставе хемије и да су ондашњи ученици били кукавице пред захтјевним критеријем наставе ових предмета.

Бранка Димитријевић, садашња професорица хемије у Гимназији а некадашња ученица ће, ипак, најбоље рећи о својој професорици Душици Тешић, за коју нам је у повјерењу рекла да је и њен педагошки узор. Она нам открива, што потврђује ријечи и саме професорице Душице Тешић, да је била изузетно строг професор, наравно, јер је захтијевала много рада. "**На њеним часова стицало се све потребно знање градива хемије. Радила се како теорија, тако и задаци. Уживала је велики ауторитет и поштовање, тако да и они који су је вољели, а и они који су муку мучили са хемијом , морали су да је поштују, њен велики и предани рад је то једноставно захтјевао. На часовима хемије није баш било шала и анегдота, али зато преданог и озбиљног рада на претек – рад, рад, и само рад. Наравно, оно што смо као ученици изузетно поштовали и што нико није доводио у сумњу, било је изузетно коректно оцјењивање.**"

Професорица Душице Тешић каже а што тако "хемијски" звуче: "**Сапун може опрати и нечистоћу и прљавштину, а једини начин да се мозак опере је знање. А само онај ко поштује знање, може сачувати и образ!**".

Из тог времена издвајамо сјећање професорице биологије Љиљане Илић (Марковић), данас запослене у Економској школи и Гимназији која је матурирала 75/76.

"Била сам матурант Гимназије давне 1975/76. школске године. Припадала сам генерацији која је имала срећу да јој предају изуззетни професори, односно предавачи који су умјели своје ученике максимално заинтересовати за свој предмет. Таква је била и професорица Рада Павков која и данас са великим успјехом и љубављу обавља свој посао. Тадашњи систем школовања је подразумијевао извођење изборне наставе у 4. разреду. Када је дошло вријеме да се опредијелимо за изборни предмет, ја сам, као и већина мојих другова из разреда одабрала изборну групу биологија/хемија. На моју одлуку у великој мјери је утицала професорица Рада, њен приступ послу који обавља, предмету који предаје, а посебно приступу ученицима за које је увијек имала разумијевања. Професорица Рада је оличење гимназијског професора; тиха али изузетан аниматор. Али има један фини критериј и реалност због којег нема ученика незадовољних њеном оцјеном.

Школа је у то вријеме имала изузетно добро уређене кабинете. Кабинет биологије је имао све потребне шеме, кључеве за одређивање флоре и фауне, микроскопе, комплетан прибор за дисекцију, које смо са успјехом обављали захваљујући несебичној помоћи наше професорице Раде.

Морам признати да ја до тада нисам била баш велики заљубљеник природе, а са сигурношћу могу рећи да су ми изборна настава из биологије и професорица Рада Павков помогли да се са лакоћом опредијелим за своје будуће занимање – професор биологије

ТАКМИЧЕЊА ИЗ ФИЗИКЕ

Дес уби цонсистам, ет террам цаелумљуе мовебо. Дајте ми ослонац, па ћу помјерити и небо и земљу! Ова Архимедова изрека као да нас уводи у чудесан свијет краљице природних наука – физике. У једном тренутку чак и испред саме филозофије, физика моћно влада и управља данашњим свијетом, а њени заљубљеници, чини се, само да нађу ослонац у њеним открићима, видјеће даље и одвести нас неслућеним путевима. Ученици добојске Гимназије могу нарочито бити поносни на освојене резултате у овој научној дисциплини.

Резултати су видљиви и у континуитету показаног знања из године у годину из ове научне области и редовних првих мјеста на регионалним такмичењима, али и у достигнутим појединачним резултатима који сежу до републичких, бивших савезних такмичења на нивоу бивше СФРЈугославије, па све до данашњих резултата који ученике ове школе одводе до такмичења свјетског нивоа, чак до Тајланда. Гимназија у Добоју је током својих шездесет година постојања, а нарочито у посљедњих тридесет, поносна на остварене резултате баш из физике и друге краљице, њене пријатељице математике. Дугогодишњи професор физике у добојској Гимназији, професор Љубо Ђурковић, сигурно је заслужан за остварене резултате.

Вриједна помена је 1982. када су на републичко такмичење из физике право учешћа су изборили Миливоје Новаковић, Радмила Дошен, Мевлудин Ибрахимовић. Слједеће године прате континуитет учешћа па је из 1987. десет ученика из математике и физике пласирано на републичко такмичење а од 1997/98. па до 2000. године заиста се биљеже одлични резултати, а најистакнутији учиници - такмичари су: Милорад Букејловић, Дамјан Мартић, Марјана Деспотовић, Жељко Радојчић, Борис Недић, Дејан Стјепановић, Јелена Дејановић, Жарко Саје. Непревазиђени су резултати Бојане Благојевић и Миланке Јанковић,

МАТЕМАТИКА

Изнедрила је Гимназија у последњих тридесет година много добрих математичара, успешних такмичара на регионалном, републичком и државном нивоу. Кроз секције младих математичара, кроз додатну наставу, радило се екипно, радило се индивидуално, са пуно заноса и жеља за личним успехом, али и успехом екипе. Задовољство је окупљати младе, усмеравати и упућивати у тајне математике. Било је година када је на адресу Гимназије стизало стотинак бројева математичко-физичког листа, кроз који су учили, такмичили се. Пронашли су, а тада није било интернета, одговарајући московски лист "Квант", куповали га, преводили. Тих година ученици Гимназије, били су у врху оне државе. На регионалним такмичењима Гимназија је убедљиво најбоља. Половина такмичара је пролазила на републичко такмичење. На републичким такмичењима резултати су скромнији али увек су у врху. Пролазило се често на савезна такмичења. Било је и тамо награда, све до Математичке олимпијаде. Бројне су анегдоте, пуно је изузетности са тих такмичења, али врло мало записа у документима. Присетимо се неких имена: Горанка Ного, Слободанка Скакић, Бранка Дабовић, Дејан Јолдић, Елвира Галијашевић, Наташа Спасић, Маја

Калинић, Нецад Хорозовић, Зоран Петровић, Влатко Мишковић, Саша Филиповић, Ивана Димитријевић, Дејан Стјепановић, Стојанка Пејичић, Милорад Букејловић, Жељко Радојчић, Дамјан и Дуња Мартић, Јелена Дејановић, Игор Тодоровић, Стефан Панић, Бојана Благојевић, Миланка Јанковић, Вања Елчић.

Шира заједница никада није показивала већи интерес за успех младих математичара. Временом је ионако мали интерес опадао тако да га сада и нема. Садашњи резултати које постигне Гимназија су резултат рада математиком опседнутих малог броја младих, мало ангажовања школе, а никако шире заједнице. Штета. А потребно је само мало осећаја за сутра.

Злайомир Новаковић

ПОКРЕТ "НАУКУ МЛАДИМА"

ПОКРЕТ "НАУКУ МЛАДИМА"- Савез младих истраживача БиХ основан је септембра 1964. год. и постојао је све до 1992. године. За протеклих 27 година постојања Покрета "Науку младима" хиљадама ученика средњих и основних школа БиХ учествовало је у такмичењима (смотрама) из 19 научно – истраживачких дисциплина.

Дакле, пуних 27 година ентузијасти средњих и основних школа у БиХ несебично су преносили своја знања на младе, уводећи их у тајне науке научно-истраживачког рада и стваралаштва, правилно схватајући циљеве и задатке школе, гдје сад пуном снагом и љубављу потврђују тезу да је креативност битна одлика савременог човјека, а да будућност друшва у 21. вијеку треба посматрати у контексту едукације младих за креативност. Имајући стално у виду наведену чињеницу, друштвено је потпуно неприхватљиво и у културном погледу, неизмјерљива је штета што не користимо наше највеће богатство друштвене потенцијале,духовне и производне моћи младих талентованих људи. Јер, друштво које не зна да открива , подстиче и високо цијени своје таленте мора да стангира и назадује.

Покрет "Науку младима"- Савез младих истраживача имао је за основни циљ да окупља, усмјерава и стимулише младе људе заинтересоване за научно – истраживачки рад великог броја научних дисциплина.

Основни облици дјеловања кроз организације (клубови) постижу своје циљеве су: перманентни менторски рад са младима, републичке и савезне смотре научно-истраживачког стваралаштва, те разне форме омладинских истраживачких акција.

Покрет "Науку младима" остварује се кроз рад младих под руководством њихових ментора на разним истраживачким темама. Тај рад представа језгро свих активности унутар Покрета, а републичке и савезне смотре су биле само прилика да се тај цјелокупни рад објективно валоризује.

Савез младих истраживача буди интерес и машту младих људи, животно их увјерава, подстиче на размишљање, чини их озбиљним на пословима истраживања и стваралаштва.

Кроз овакав стваралачки рад средњошколски и основци откривају себе, своје одређене склоности и могућности да се упусте у истраживања која им постају преокупација и смисао живота, а друштву обезбјеђују кадрове и научни подмладак.

Резултати које су ученици Школског центра Добој показали презентујући и образлагајући своје практичне и теоријске радове пред испитним комисијама(које су сачињавали универзитетски професори , а међу њима и не мали број академика) су били на врло задовољавајућем нивоу.

Ученик Жељко Паравац је на XI репубичкој смотри одржаној 14.јуна 1975. године у Сарајеву освојио друго мјесто из физике, са радом "Одређивање масе електрона" и тиме стекао право да презентује БиХ на савезној смотри која је одржана у Београду од 23.до 27.јуна 1975. године.

Честитајући Вам златни јубилеј тј. 60 година постојања и дјеловања Гимназије "Јован Дучић", желим и користим прилику да се јавно захвалим данас цијењеној господи, тј. некадашњим ученицима-такмичарима ваших школа и њиховим менторима на преданом и племенитом раду којим су дали велики допринос свеукупном раду покрета "Науку младима"- Савезу младих истраживача не само Босне и Херцеговине него и некадашње Југославије.

Ученицима, професорима и помоћном особљу Гимназије "Јован Дучић" желим да у будућем раду постижу још боље резултате.

Дипл. инж. *Рајко Шћекић* – проф. хемије

ШАХ

Да бисмо говорили о шаху морамо поћи од његове дефиниције. Дакле - шта је шах? У некој енциклопедији можда ћете наћи објашњење да је то игра на 64 поља са 32 фигуре, а за два играча. То је можда довољно за случајног пролазника у парку који је угледао два старија човјека како су се задубила у шаховску плочу. Оно што није објашњено је - зашто су се та два играча толико замислила?! Значи, дефиницији морамо додати још један елеменат, а то је – ***мисаони процес***, који се у шаху само наслућује.

Ивана Пливчевић, ученица добојске Гимназије, шахисткиња:

Давид Бронштајн је рекао: ***Суштина шаха је у томе да размишљате шта је он у ствари!*** *У коју област онда треба сврстати шах? У спорт, културу, науку, уметност? Тачан одговор би гласио да шах није ништа од тога, али да у себи садржи све то. Организационо шах је смјештен у спорт, јер има исти систем такмичења као остале спортске дисциплине. Др. Еве је рекао:* ***Шах је сигурно спорт јер се у њему два такмичара боре за побједу!*** *И заиста, шаховска партија се завршава побједом, поразом или нерјешеним резултатом, а то су све спортски изрази. Као и у спорту и у шаху постоје индивидуална и екипна првенства, постоје клубови и такмичења - првенство школе, општине, града, међународна такмичења, па чак и шаховске олимпијаде које се организују сваке друге године. Карпов је рекао:* ***Шах дефинитивно треба уврстити у спорт и то у његовом најтежем облику. Колико ту треба одрицања, физичке издржљивости, припрема. . . И побједе и порази се слежу на плећа човека, а то слабе личности не могу да поднесу.*** *Ласкер је сматрао да је шах борба и то свеобухватна борба између двије личности.*

Цитираћу уводни чланак проф. др Најдана Пасића у првом броју часописа"МАТ", из јуна 1969. године:

Вреди се замислити над чињеницом да је једна интелектуална игра, рођена у праскозорје цивилизације у источним азијским царствима -

тада културно најразвијенијем делу света - преживела толике смене историјских епоха, савладала толике културно - историјске границе и дистанце и нашла своје место, чак достигла нови степен процвата у савременом индустријском друштву као један заједнички, повезујући елеменат у култури данашњег света. Шта је тој игри обезбедило такву изузетну историјску судбину, шта је ка њој привлачило људе различитих епоха и најразличитијих друштвених статуса зашто су за њу налазили времена чувени научници, уметници, војсковође, политичари, али и обичан свет, старци и деца.

И заиста, ако знамо да је шаху већ више од 1400 година, морамо констатовати да има нечег вриједног. . . кад то толико траје.

У добојској Гимназији "Јован Дучић" већ шездесет година шах се његује. Много потеза, комбинација, рјешења научили су шахисти баш у овој школи. Поменимо и то да су у добојску Гимназију ишли данас познати шахисти, као сто су: Драгољуб Велимировић (велемајстор), Александар Радоњић (мајсторски кандидат), Дринка Стевандић (мајсторски кандидат), Ана Петровић (мајсторски кандидат), Сретен Јефтић (мајсторски кандидат) , Вељко Живковић, Жељко Петковић, Бранка Ђекић, Ивана Пливчевић и многи други. Ученици Гимазије "Јован Дучић", представљајући ову школу на многим такмичењима, освојили су прегршт медаља. Године 1998. освојили су наслов првака на општинском, регионалном и републичком првенству, што је велики успјех. Ови шахисти су чланови многих шаховских клубова, а у индивидуалним наступима, такође, имају много успјеха.

Ивана Пливчевић је учествовала на свјетском и европском првенству(2004, Грчка и 2005, СЦГ), а у својим витринама поседује низ златних, сребрних и бронзаних медаља са кадетских и омладинских првенстава РС и БиХ (1996 – 2005), лигашких такмичења (2002 – 2005), као и мноштво медаља са разних турнира.

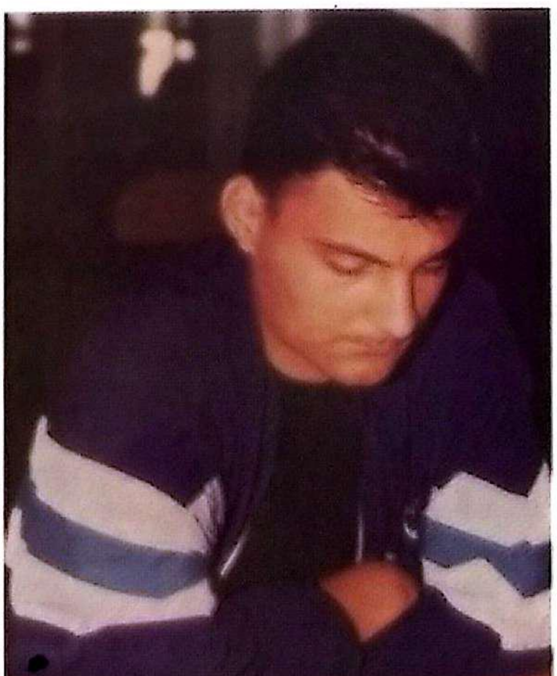

Александар Радоњић

Александар Радоњић, ученик добојске Гимназије, шахиста:

Пре свега желим да честитам Гимназији "Јован Дучић" шездесет година постојања. Рад у шаховској секцији, доста је утицао на моје шаховско усавршавање, наравно, позитивно. Секција је радила два пута седмично, понедељком и средом.. Многе нове потезе сам научио баш у Гимназији. Такође смо ишли и на разне турнире. Већином смо се враћали са пехаром и осмехом на лицу. Напоменућу и то да сам имао разумевање свих професора, на челу са директором, што се тиче изостанака, кад сам наступао на турнирима.

Горан Вајић, рођен 20.10.1990. године у Добоју, ученик првог разреда добојске Гимназије, је са четири и по

године научио да игра шах, а 1998. године одиграо први турнир на 5. шаховском првенству младих у Републици Српској.

Од тада је остварио низ запажених резултате и првих мјеста у 2004. и 2005. години: на турниру нада БиХ, на 11. кадетском првенству РС, 5. квалификационом шаховском турниру младих БиХ (у конкуренцији до 14 година), Светосавском турниру младих *Бања Лука 2005*, те Видовданском шаховском турниру младих у Бањој Луци.

ГОРАНИ ДОБОЈСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

Горанска организација је у Добоју основана 1963. године. Бивши чланови ове организације имају заиста чиме да се похвале. Њихове вриједне руке су голети претвориле у шуме, дале пуни допринос уређењу школских дворишта, паркова и гајева, прикупљале разне одјевне предмете за сиромашне, његовале младе саднице у расаднику ООУР-а "Шумарство" у Добоју, прикупљале секундарне сировина и организовале горанске излете. За свој рад добили су безброј вриједних и највећих горанских и друштвених признања, општинских, републичких и савезних.

Организовани су били у више горанских бригада при основним и средњим школама, радним организацијама, мјесним заједницама, разним удружењима (пензионера, бораца, жена), па су тако окупљали чланство свих узраста и занимања. Ипак, већину чланова чинила је омладина.

Горани добојске Гимназије су активни учесници свих акција организације у Добоју. Ова бригада горана у добојској Гимназији годинама је окупља око 200 ученика.

Природа и поезија

Љетопис добојске Гомназије, за школску 1977/78. годину, доноси запис о Годишњој скупштини Организације горана општине Добој, на којој су Гимназији додијељена признања – три златне значке, пет сребрених и Златна плакета Савеза горана БиХ.

Поред рада на пошумљавању ерозивних терена, интересантна је и активност ових чланова као засебне горанске литерарне секције, коју води професорица Михољка Тешић. Изведено је шест акција на голетима Преслице и засађено преко осам хиљада разних садница четинара.

Поезија и природа иду заједно па је резултат видљив: уређење ЗОО – парка на Усори – двјесто радних сати, петсто радних сати на уређењу школског парка код Гимназије и четири хиљаде радних сати на чишћењу терена око споменика на Преслици.

Од 8 - 13. октобра 1979. године пет ученика је учествовало на семинару, у организацији Републичке конференције Савеза горана, "Битка на Козари". Освојили су четири златне значке, а и школи је додијељена златна значка.

Рад горанске секције у овом времену не може ићи без имена њеног прегаоца, професора Зијада Бечића, који је 26. 02.1978. године добио Златну значку и признање за свој дугогодишњи рад у бригади горана.

Природа и математика

Златомир Новаковић, професор математике, доказао је да не постоји само блиска веза између природе и поезије, него је има и између природе и

математике. Водио је бригаду горана добојске Гимназије у многим акцијама, а издвојићемо само неке.

24. октобра 1983. године бригада горана, која је бројала педесет ученика, пошумљавала је терен у Шукарама. У два маха је извела акцију пошумљавања у расаднику у Станарима.

16. 03. 1985. године, на Изборној конференцији ООСГ Добој, бригада горана добојске Гимназије проглашена је за најбољу, а професор Златомир Новаковић, вођа горана, добио је посебно признање. И наредних година, као бригада Грађевинске школе, извешће низ акција и покупити низ признања.

Бригада горана под вођством проф. Златка Новаковића креће на једну од акција

Уз хор гимназије, млади горани организовани у Бригаду горана Гимназије су најбројнија и најактивнија секција.Састав бригаде се мењао, али је око сто бригадира. Наставни процес није ометан када је акција извођена радним даном.Одазов на акцију није сметао ни ученику.

Бригадири су били добри ученици, вредни акцијаши, било је учесника и савезних радних акција.

Основне активности бригаде су пошумљавање, одржавање засађених површина, вађење, сортирање и претресање засађених садница из расадника.

Акције пошумљавања су најомљеније али и најзахтевније за извођење.

Дуг је ланац учесника и велике припреме су за извођење једне такве акције. Увезати Шумарију Добој, Расадник, стручно особље на терену, превоз учесника је било прилично тешко.А ипак је све савршено функционисало. Још имати среће са временом и ето ужитка.

На терен се ишло свакако,возом,пешице. Најчешће возом до Станова, Љесковиих Вода, Драгаловаца, Кулаша, а онда пешице неколико километара по брдима до терена за пошумљавање.

Можемо ли данас замислити прохладно мартовско или новембарско јутро и стотинак ученика пристиглих на железничку станицу Добој и ван града већ у седам сати. Прича, граја, шала. Сви смо ту, извршена је прозив-

ка, карте су купљене можемо ући у воз. Подељени смо у групе свако има челног. У возу нема проблема,нема несташлука. На нас су били навикли и отправници возова и кондуктери. На терену радимо, у паузи за одмор почистимо оно хране што смо понели па на посао.

Саме акције с извођене од 9 до 14 часова а онда до станице уморни али весели, несташни. Омладина је, весело је. Возом у Добој би стигли у 16 часова. Сасвим нормално сутрадан су сви у школи.Мора се признати да је данас тако нешто незамисливо. Бројне су анегдоте из тих времена.

Чишћење и уређење школског дворишта и парка је била свакодневна обавеза. Данас се од снега и леда школи не може прићи. Некад је захваљујући горанима прилаз био чист и уредан.

Издавање зидних новина, што је у то време било нормална активност, су изузетно успешно изводили горани.

Пред новинама, анегдотама, фотографијама, карикатурама, хвалом успехом смо данима застајали, коментарисали.

Бројни примери су дружења са другим бригадама. Акције са Бригадом пензионера и Бригадом жена су посебно занимљиве. Наши бригадири су им помагали па су и њихови резултати били бољи. Омладина би са пажњом слушала приче бораца оног рата и учеснике послератних радних акција.

Били су то својеврсни часови историје, часови моралног и радног васпитања. Сви који су имали прилику да упознају чика Весу, тета Загу, чика Брацу неће их сигурно никад заборавити.

Бригада је постала обичност нормалност, традиција. Имала је свој живот, свој дух. А гледајући са стране била је препознатљива.

И резултати су за памћење. Кроз бригаду је прошло више од хиљаду ученика.Засађено је неколико стотина хиљада садница и пошумљене многе голети на подручју општине. Хиљаде сати су проведене у Расаднику Станови. Двориште и школски парк су увек чисти и уређени.

Бригада је похваљивана па је и то постало, обично нормално. Навешћу само неке:

Школске 1977/78 године три златне и пет сребрених значки и

Златна плакета Савеза горана БиХ.

Школске 1985 Бригада је проглашена најбољом

1985 Бригада је добила плакету малдости као најбоља

организација која окупља младе.

1987 Бригада је проглашена најбољом.

Мало је остало писаних трагова и фотографија из тог времена. Штета.

Ми бивши бригадири осећамо велико задовољство када данас прођемо бујном четинарском шумом коју су нам подарили некад млади занесењаци.

Прођите и ви и уживајте, немојте је само сећи. Бивши бригадири ће уживати сећајући се протеклих времена, првих жуљева на нежним длановима, младалачких несташлука и првих љубави.

Златомир Новаковић

Почеци једне ученичке демократије

Обиљежити значајне историјске датуме пригодном петнаестоминутном емисијом на школском разгласу био је задатак наше радио секције и професора Валенчика. Понекад би имао разумијевања за наше младалачке жеље,

па би одобрио и понеку лепршавију емисију, пуштајући нашој машти на вољу. Он нама прст, а ми бисмо цијелу руку. Не сјећам се теме наше емисије, али се сјећам да смо залуђени Бијелим дугметом направили прави мали скандал. У пола емисије пустили смо актуелну пјесму "На задњем сједишту мога аута." Рез... Прекидај! Срам вас било!! Нечувено!! Пљуштало по нама... А ми посрамљени тражимо другу шансу... Другом приликом туга у нашим очима. Убијен Џон Ленон! Зар да му једном емисијом не одамо пошту? То сви очекују од нас. Опет професори неумољиви. Не одустајемо... разговор са директором Томцем. Ми упорни: "Знате Џона Ленона" а он : "Ко вам је тај џек?" Ми разочарано: "Професоре Џон..." он: "Џек!!" Ни данас не знам је ли од то нама случајно или намјерно?! Уз тешку муку наша делегација се изборила за емисију од 3-4 минуте. Е, тако мало нећемо... одустајемо.

Ирина Станишић
генерација 1977/81. године

Нешто по чему се Гимназија разликовала од других школа у граду, био је разглас. Једно време школски разглас је служио само за важна и званична саопштења. Међутим, касније је разглас "пропјевао" музичким новитетима на сваком одмору. У времену 1975 кроз 1976. годину живјели смо за прославу тридесетогодишњице наше Гимназије. Сви смо се осјећали обавезни да учествујемо у припреми обиљежавања овог важног датума. Прилика се указала конкурсом за такмичење "Најбоља школска разгласна станица, у организацији Радио – Београда у оквиру емисије "Вече уз радио". Уредник те емисије био је Никола Караклајић – легенда југословенског новинарства. Имали смо разумијевање професора Томца, тадашњег директора, и почело је снимање прве емисије, чија је тема била "Дан омладинских радних акција", са посебним освртом на учешће гимназијалаца. Посљедњег понедјељка у марту 1976.године чуло се на Радио – Београду: Овде Радио – Младост Гимназија Добој...

Од 62 школе учеснице ми смо се нашли међу 6 једнако награђених. Посебно је ласкала понуда за сарадњу и новинарски ангажман. Радио – Младост је био само интересантан излет у новинарство за већи дио екипе: Жељко Паравац је правник, Смиља Мишић је наставник српског језика, а ја сам у својој школи с друге стране катедре. Једино је Озрен Јоргановић остао у новинарству на један препознатљив начин. Слутили смо такве кораке у нашим животима и када смо прије тридесет година писали гимназијске "Кораке".

Драгославка Марковић

Омладинско предузетништво

У свом школовању, ученици често нису сигурни шта послије средње школе. Врло често се деси да у том лутању погријеше и не упишу факултет који највише одговара њиховом профилу, него неки за који мисле да ће им одговарати.

Програм омладинског предузетништва је врло лијепо концепциран да би ученицима приближио начин пословања који намеће капиталистичко друштво у које, у процесу транзиције, полако и неумољиво улазимо.

Програм омладинског предузетноштва дошао је у право вријеме, да оне неодлучне, али оне који су мислили један позив-позив предузетника.

Стицање пректичних знања, case-study, није тако уобичајено данас код нас. Права ствар је то што се радило у правим предузећу, са правим новцем, са правим клијентима, а знање и зарада су исто тако – прави, стварни. Могу само још да кажем, да је ово омладинско предузетниство пресудно утицало на моју одлуку о усмјерењу, као младог човјека у Босни и Херцеговини, који ће данас – сутра на плећима носити све ризике које тржишна економија намеће.

Данас, непуне три године након проласка кроз програм омладинског предузетништва ја сам успјешан студент на факултету за пословни инжињеринг.

Давор Максимовић
генерација 1999/2003 Бања Лука.

Ученици овог пројекта учествовали су на многим сајмовима и такмичењима и били успјешни, што свједоче ови подаци:

Награде на сајмовима:

I Сајмови омладинског предузетништва Републике Српске

1. Школска година 2002/2003.

датум: 04.04.2003. у Добоју 20 омладинских предузећа из Бањалуке и Добоја

Најбољи пословни план: Omilos Добој

Најбоља веб-страница: T. N. T. Добој

Најљепша дионица: T. N. T. Добој

Најљепши логотип: Kasis Добој

2. Школска година 2003/2004.

Датум: 12.03.2004. у Бањалуци 30 омладинских предузећа из Бањалуке и Добоја

Најбољи пословни план: Belnea4U Добој

Најљепши штанд: Negate Добој

Период од 1996. у образовању у БиХ карактерише велики број нових пројеката у организацији међународних невладиних организација.

Наша гимназија је 1997. укључена у пилот пројекат "Образовање за развој и унапрешење демократије" кији је претеча наставног предмета "Демократија и људска права" (уведен 2001. у наставни план и програм).

Прву обуку која се састојала из двије тематске цјелине "Основи демократије" и пројекта "Ја грађанин" успјешно су извршили проф. Велинка Перић и Драгославка Марковић.

Организацију обуке и каснијег провођења пројеката координирали су Центар за грађанско образовање САД – ЦИВИТАС уз сагласност Министарства образовања РС и Републичког педагошког завода.

Први инструктори и тренери су били управо високо рангирани активисти ЦИВИТАС-а из САД.

Пројекат "Ја грађанин" био је веома добро прихваћен код ученика. Није се штедјело слободно вријеме и младалачка креативност тако да су резултати такмичења били запажени.

1998. године прво мјесто на регији и друго у републици, тема:

"Креативно организовање слободног времена".

1999. године прво мјесто на регији и треће на републичком такмичењу, тема:

"Како опремити Клуб Г.".

2000. године друго мјесто на регионалном такмичењу, тема:

"Насиље".

Ових година пројекат је био дио ваннаставне активности. Са ученицима је радила Драгослава Марковић.

Наредних година пројекат "Ја грађанин" је обавезан дио предмета "Демократија и људска права". Тада уз стручну помоћ проф. Јасне Зеленовић наши ученици остварују пласман на државну смотру. Прво мјесто на регионалном такмичењу представља директан пласман на државну смотру и учешће на љетном кампу у Брчком.

2004. године освојено прво мјесто на општинском и прво мјесто на регионалном такмичењу, тема:

"Ко треба да брине о изгледу нашег града".

2005. године друго мјесто на општинском такмичењу, тема:

"Бесправна градња и надоградња у нашем граду".

Пројекат подразумјева савладавање одређене процедуре у рјешавању проблема који су дио наше свакодневнице.

У фебруару 2001. веома незапажено школу је посјетила висока делегација америчког конгреса са намјером да се информишу како се пројекат остварује у средњим школама нашег града.

Наредних година у школи почињу са радом и други пројекти:

Хуманитарно право, Омладинско предузетништво, Умијеће живљења, Образовањем за мир.

Драгославка Марковић

ГИМНАЗИЈА И СПОРТ

Гимназију свих ових година прате добри резултати њених спортиста. Наравно, некад је тих успјеха било више, некад мање, али сви су вриједни и важни и свједоче о потреби младог човјека да прихвати изазов и докаже своју спретност, снагу воље. Свима нам је позната важност физичке културе, посебно у времену друштвеног и технолошког развоја савремене цивилизације. Зато младог човјека треба храбрити, стимулисати и награђивати за сваки постигнути спортски успјех. У времену разарања многих друштвених вриједности и дезорјентације младих, спорт је најбољи начин да се побјегне од порока савремене цивилизације – пушења, алкохола, дроге и да се сачувава психо-физичко здравље.

Привлачила ме кошарка

Када сам постао гимназијалац 1972. године осећао сам се великим, боље речено већим него што сам у ствари био, а био сам, вјеровали или не, најнижи у разреду. Дјевојчице су већ постајале дјевојке, дјечаци су мало касније сазријевали, а тај процес је код мене, из непознатих разлога каснио.

Међутим, то ми није сметало да се дружим са својим најбољим пријатељем, кошаркашком лоптом, а онако успут да будем дје-чачки запажен, а уколико бих још и нарастао, онда би то био пун погодак.

На крају другог разреда почело се дешавати чудо. За непуних шест мјесеци дјечачић је израстао у момчића и то међу неколико највиших у разреду, постао члан кошаркашке екипе Гимназије и КК Слога Добој и члан свих спортских екипа у Гимназији, изузев фудбалске.

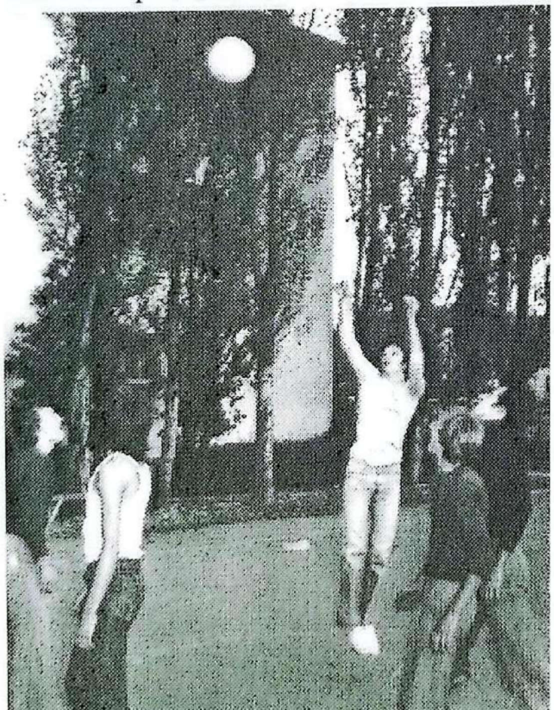

Спорт и школске обавезе су биле неодвојиве за сваког гимназијалца у то вријеме, с тим што сам се ја у трећем, а нарочито у четвртом разреду скоро потпуно посветио спорту, али остао сам врло добар ученик, уз нешто мало проблематичније понашање које са ове временске дистанце објашња-вам каснијим сазријевањем и неким глупим мушким доказивањима.

Каква веза постоји, запитаћете се, између спорта и проблематичнијег понашања?

Ево одговора. На крају четвртог разреда биран је најбољи спортиста у школи, коме је признање требало бити уручено на посебној свечаности, заједно уз признања ученицима за успјехе у другим областима.

Према одлуци професора физичке културе ја сам понио ласкаву титулу најбољег спортисте Гимназије у 1976-ој години, али за мене је изостала свечана додјела, јер други фактор, а то је било ученичко владање, није било на нивоу реномеа школе и саме свечане манифестације.

Тако ми је похвала уручена уз свједочанство, а младалачка незрелост ми је ускратила свечано уручење награде.

Некада, давне 1976. године је било тако, а када се осврнем на то вријеме, сигуран сам, били су у праву!

С поштовањем!

Синиша Ђорђевић
генерација 1972/76

Давне 1969. године основане су Мале олимпијске игре, спортска организација која је била прилика и могућност за манифестацију спортског духа и вјештине. Десет година касније Гимназија је добила Плакету као доказ успјеха на спортском пољу.

"Глас комуна" од 15. јануара 1979. године:

На општинском финалу "Малих олимпијских игара" Добоја у одбојци за ученике усмјереног образовања Гимназија је у пуном сјају освојила прво мјесто без пораза. "Глас комуна", локални добојски лист, који је будно и с пажњом пратио сва дешавања у Гимназији и много учинио на њеној афирмацији увијек и с поносом биљежи све њене побједе: "Предности, које су млади одбојкаши Гимназије донијели новим стилом игре, а које кроз пет одиграних кола нису имале остале момчади врло су јасне. Ако се занемаре физичка кондиција, колективна игра, једноставност, брзина и ефикасност и наведемо само да су одбојкаши Гимназије били најприпремљенија момчад, доћи ћемо до закључка да је то био и квалитет више над осталим момчадима. Отуда и освојено прво мјесто без пораза. Отуда и видни резултати које постижу из године у годину, од једног до другог натјецања под окриљем МОИ, као плод интензивног рада методама "интервалних тренинга" и сасвим је разумљиво што представљају на свим оваквим натјецањима "баука" који не зна за поразе".

Златне значке и златна времена

За десет година активног учешћа добојске Гимназије на Малим олимпијским играма (1969 -1979) са сигурношћу се може рећи да су спортске активности ученика ове школе заузимала истакнуто мјесто у свакодневном животу и раду. Републички координациони одбор МОИ је посљедњих дана децембра 1979. године поводом десетогодишњице постојања ове значајне и активне спортске организације за ученике основних и средњих школа у БиХ додијелио престижна признања, (за око стотину појединаца и организација), за изузетан допринос афирмацији спорта на подручју добојског региона. Златним значкама су награђени професори Џевад Туралић и Анто Радић, док је професорица Верица Попадић награђена сребреном значком. Афирмација спорта али и добојске Гимназије била је потпуна. Уз све своје побједе на турнирима и ово значајно признање указало је на квалитет добој-

ске Гимназије и њене свестране и свеобухватне активности и појединце, неуморне прегаоце, умјешност и зналачки рад оних који припремају младе за спортска надметања. Златна времена добојска Гимназија тада живи пуним сјајем а професори ентузијасти, који су своје слободно вријеме поклонили младима, не без разлога свједоче својим заслугама за пуни процват и афирмацију ове установе.

Поводом Дана ослобођења Добоја 17. априла 1980. године Школско спортско друштво добојске Гимназије "Озрен" добија још једно у низу признања које говори о изузетној континуираној активности у области спорта и физичке културе. Признање је овај пут дошло од Савеза организације за физичку културу општине Добој. Плакета Савеза само је једно од безбројних признања унапређењу добојског спорта, гдје добојска Гимназија има своје заслужно мјесто у самом врху градитеља спортске културе. Наравно, заслуга је то истакнутих спортских прегалаца професора: Верице Попадић, Анте Радића, Џевада Туралића, који, иако на пословима помоћника директора и даље активно учествује у свим спортским активностима школе.

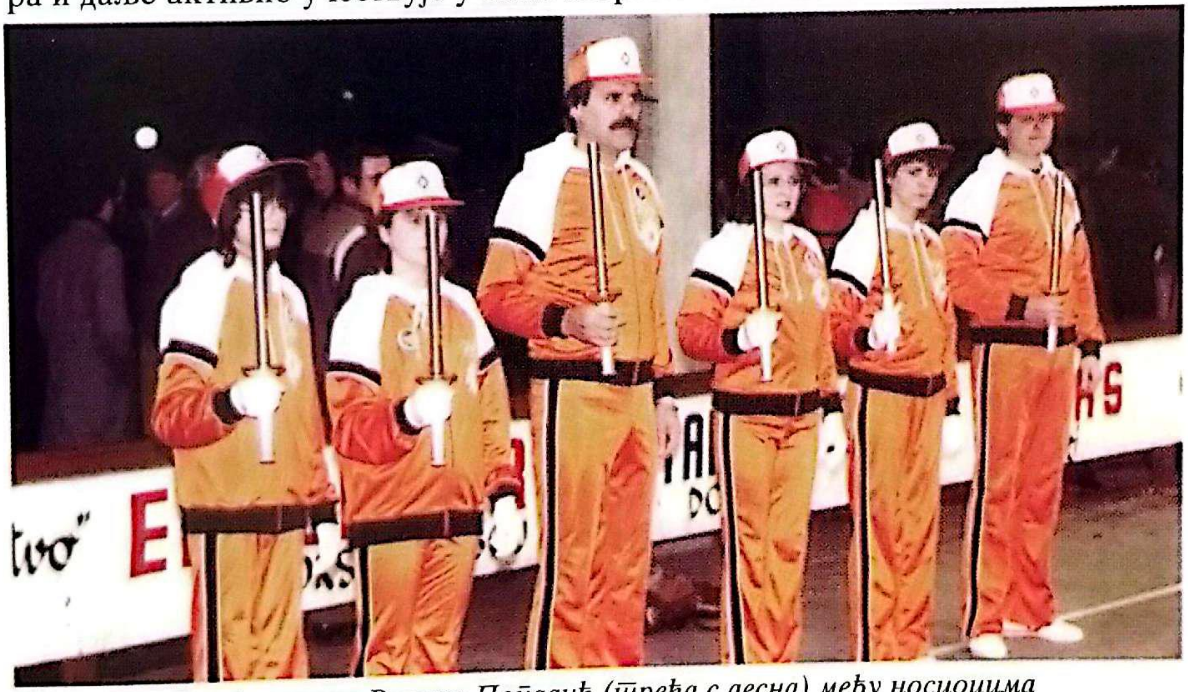

Професорица Верица Попадић (трећа с десна) међу носиоцима олимпијског пламена (5. 2. 1984.)

Година 14. зимских олимпијских игара, 1984., памтимо је по Вучку, маскоти ове олимпијаде, али и афирмацији добојских професора, признатих спортских радника. Тако ће част да буде један од носилаца олимпијског пламена добити и један од гимназијских професора, Верица Попадић, професор физичке културе.

Током маја 1984. године одржана такмичења у оквиру МОИ. Екипе Гимназије (тако пише у Љетопису иако је то сада већ Грађевинска школа) заузеле су 8 првих мјеста на Општинском такмичењу. Екипа дјевојака рукометашица освојила друго мјесто на Регионалном такмичењу, а 8 атлетичара и атлетичарки се пласирало на републичко финале у Бања Луци.

Спортисти Грађевинске школе били су најуспјешнији у конкуренцији средњошколаца у оквиру програма такмичења Малих олимпијских игара у атлетици, одбојци, рукомету и стрељаштву, као и наступима на прољетном кросу и уличним тркама.

МОИ

11. маја 1987. Најбољи у такмичењу МОИ за 87. годину. Грађевинска школа заузела 1. мјесто у конкуренцији средњих школа. Најзаслужнији за овај успјех: Анто Радић, Јусуф Шувалић и Верица Попадић.

Финале МОИ у кошарци(19.12.1989. Ослобођење)

Прошле године мушка екипа Гимназије најбоља, ове друго мјесто послије Саобраћајне школе. школе. У женској екипи најбоље играчице турнира: Тања Гостић и Душка Луки" и најефикаснији стријелци турнира, гимназијалке су убједљиво најболје.

Посљедњих година Гимназија је на спортском плану остварила значајне резултате, нарочито у екипним спортовима (посебно кошаркаши – мушка и женска екипа), рукомет, одбојка. Набрајамо најзначајније успјехе добојских гимназијалаца:

Програм МОИ – најбољој средњој школи у реализацији МОИ, мај 1979.
Регионално такмичење МОИ – одбојка (Ж), Прњавор, 1980.
Регионално такмичење МОИ – рукомет (Ж), мај 1981. Дервента
Општинско финале МОИ – одбојка (Ж), фебруар 1983.
Општинско финале МОИ – стони тенис (М), фебруар 1983.
Општинско финале МОИ – одбојка (М), фебруар 1983.
Општиснко финале МОИ – стрељаштво (Ж), март 1983.
Општинско финале МОИ- стрељаштво (Ж), март 1983.
Регионално финале МОИ – стони тенис (М), Модрича, март 1983.
Општиснко финале МОИ – кошарка (Ж), март 1983.
Општинско финале МОИ – рукомет (М), април 1983.
Програм МОИ – Најбољој школи усмјереног образовања у Малим олимпијским играма, шк. 1985/86.
Првопласираној школи усмјереног образовања у МОИ, 1986/87.
Општинско финале МОИ – кошарка (Ж), децембар 1989.
Регионално такмичење средњих школа – кошарка (М), Модрича 2000.

Данас, Гимназија на спортском пољу, под руководством професора Петра Станојевића, биљежи одличне резултате, посебно у екипним спортовима а има и истакнуте резултате појединаца. Професор Станојевић каже:

„Ипак мора се рећи и то да би резултати били далеко већи да постоје бољи услови за рад. Прије свега ту је проблем простора јер Гимназија нема своју спортску салу већ је дијели са Основном школом "Доситеј Обрадовић" која ради у двије смјене па је лако закључити да је немогуће организовати тренинге, посебно у зимском периоду кад се не може радити напољу. Недостаје спортских реквизита и настава ничим није осавремењена. Спортска сала нема од 1992. године оно што је неопходно за вјежбе: козлић, разбој, вратило, одскочну даску, греду и ниједну струњачу. То јесте велики проблем и друштво би морало на овом плану да направи значајан корак јер се свуда у свијету много улаже у спорт. Данас свим снагама треба афирмисати спорт као залог здравијој и срећнијој будућности."

Ја, матурант! Ово звучи јако озбиљно.

Ја сам матурант добојске Гимназије!
Драган IV/2

Важно је открити пламен у себи, пустити га да се распламса, да нас тјера напријед.
Данијел IV/3

Важно је научити чекати и бирати повољне тренутке. Све има своје вријеме, сада или некад касније.
Петар IV/3

Хтјели ми то себи признати или не, прави животни порази нас тек чекају. Прави пораз није нека лоша оцјена, већ лоша животна одлука. Прави пораз није плаховити сукоб са родитељима због неке ситнице, већ сукоб са свијетом.

Никада не смијемо бити сигурни да је нешто засигурно такво каквим га ми видимо, увијек морамо имати отворена врата душе и ума за друге могућности.
Дијана, Ведрана IV/3

Збуњена сам, уплашена свиме што зрелост носи.

Плашим се за будућност своје генерације. Данас бити човјек не значи изградити своју личност по мјерилима моралним. Како ће у таквој генерацији опстати племенити, поштени људи? Да ли ће бити схваћени? Да ли ће се усудити да гласно кажу шта значи бити човек онима који су то заборавили?
Јелена IV/2

Жељети и тежити својој срећи, доброти и љубави свијета, али не по сваку цијену; разликовати добро од лошег и увијек давати све од себе да се крећемо ка свјетлу, ка бољем, уз бесконачну вјеру у своје могућности и наду у Бога и живот – значи: бити човјек у најбољем смислу ријечи.
Драго IV/3

Ако си у стању да се, ради среће својих ближњих и даљњих, одрекнеш неких својих задовољстава и идеала, тежњи и циљева, и да при томе не жалиш за тим, бићеш човек.

Бити човјек… Ко то зна?
Дарко IV/3

Бити матурант носи са собом одређену одговорност, бреме које треба спознати. Матурант иза себе оставља безазлену игру живота, игру која га је носила попут лаког повјетарца.

Тијана IV/1

Већ се ближимо крају четвртог разреда и времену када треба да се одлучимо за свој животни позив. Ипак, рекао бих да је мало ко од нас свјестан тога и важности те одлуке. То знам по себи. Ја се и даље осјећам безбрижно и спокојно као да сам први разред, а сат полако откуцава...

Горан IV/1

Вријеме које сам чекала са усхићењем, а сада сам стала и питам се: Да ли сам ја спремна за то?! Имам ли снаге за све што ме чека?! Да ли су моја крила довољно ојачала да полетим?

Татјана IV/1

Борити се и не одустати!

Ићи до краја, и не вратити се!

Ипак, најважније: вјеровати у човјека, у људе, у срећу, у љубав, у пријатељство...

Мирјана, Марина IV/2

Сада, први пут у животу, не плашим се! у мени живи стрепња од могућих исхода, али не могу да смирим радост и пријатну нервозу ишчекујући своју могућност.

Татјана IV/2

Матуре и матуранти генерације

СПИСАК МАТУРАНАТА ГЕНЕРАЦИЈЕ

Габријела Личеник (1976/77.)
Срећко Стојаковић (1977/78.)
Виндиш Рамона (1978/79.)
Николић Љубинка (1979/80.)
Мирко Кос (1980/81.)
Дошен Радмила и Балалић Сања (1981/82.)
Слађана Ђалић (1982/83.)
Изабела Васиљевић (1983/84.)
Гордана Средановић и Мухамед Јусић (1984/85.)
Мартина Балић (1985/86.)
Ана Братић (1986/87.)
Бисер Санела (1987/88.)
Жељко Новаковић (1988/89.)
Маја Калинић (1989/1990.)
Селма Исић (1990/91.)

Нема матураната, почео рат (1991/92.)

Нема матураната, траје рат 1992/93.

Наташа Ђекић (1993/94.)
Сања Васић (1994/95.)
Горан Божић (1995/96.
Ивана Димитријевић (1996/97.)
Дејан Стјепановић (1997/98.)
Славица Лазаревић (1998/99.)
Дамјан Мартић (1999/00.)
Жељко Радојчић (2000/01.)
Јелена Дејановић (2001/02.)
Бојана Благојевић и Миланка Јанковић(2002/03.)
Игор Тодоровић (2003/04.)
Ваља Елчић (2004/05.)

МАТУРАНТСКЕ ЕКСКУРЗИЈЕ

Матурантска екскурзија свакој генерацији значи посебну радост, авантуру духа која радозналост храни новим. Заувијек се памти, а мјеста која се обилазе нису пресудна – свако остаје у срцу као и другарство које је једина идеологија сваке екскурзије.

Било би сувише да набројимо све матурантске екскурзије. Путовало се у Словенију и Истру давне 1978, у Дубровник 1983, па у Пулу 1986, а у Љубљану 1989.

Посљедњих година матуранти су одлазили у Грчку – било је то ријетко мјесто гдје су се осјећали заиста добродошли, а у колијевци древне културе има много да се види и научи.

Јубиларна 47. генерација матураната путовала је у Шпанију. Ово су приче са тих путовања.

ХИМНЕ НАШЕ МЛАДОСТИ

Сјећам се наше матурске екскурзије, Дубровника, хотела Стадион, диска Лабиринт, базена,Бабиног кука, процвјеталих магнолија, мора... Неке сјетне, љубавне пјесме, харале су нашим заљубљеним душама. Много смо вољели, многи су нас вољели, а те су пјесме постале химне наше младости, појам наше среће и невине заљубљености. И на крају свега матурско вече, које искрено говорећи није било ништа посебно. Вјероватно се то догоди свима. Данима, чак мјесецима размишља се и говори само о матурској вечери. Очекује се од ње много, ко зна зашто, а на крају се не догоди ништа значајно. Матурско вече смо прославили у тадашњем Дому ЈНА. Осим што смо ми сами себи били лијепи, били смо и помало смијешни, по први пут у свечаним хаљинама и одјелима. Сама прослава више је личила на неку прославу за пензионере, са столовима уредно поређаним око сале, са оркестром који је свирао оно што је он знао, а ми нисмо ни знали, ни жељели чути. Када се завршио тај "званични" дио прославе нама је било рано поћи кући. Била је

то, за многе од нас, прва ноћ потпуне слободе, без ограничења у времену повратка кући. Тада није било мноштва кафића и диско клубова, није било ни "Рупе", ни "Џунгле", ни "Лупинга". Одлучили смо да у оној свечаној гардероби, за коју су наши родитељи дали своје једномјесечне зараде, пођемо на жељезничку станицу. Само тамо је станични бифе радио цијеле ноћи. Када смо се онакви појавили у кафани гледали су у нас као у чудо. У њој је било неколико полупијаних гостију, пар уморних путника, поспани конобар и гомила младића и дјевојака свечано одјевених. Они нама нису сметали, а чини се ни ми њима, јер се нису бунили. Пјевали смо и забављали се до јутра. По тој прослави у бифеу жељезничке станице ја памтим своје матурско вече.

Сви ти дани и мјесеци, све те године у приличном нереду долазе из мојих сјећања. Увијек прије него што ме успију растужити, сјетим се неких лијепих, веселих догађаја као и сада. Они ме спашавају од туге и сјете за тим сретним и безбрижним данима, јер та туга и онако дубоко у мени, а вјероватно и у свима нама постоји. Знам да наша школа и даље постоји, да и даље има неки свој живот. Неки нови младићи и дјевојке шетају њеним ходницима, уче у њеним учионицама. Пуни су себе, размишљају, надају се, сањају, мисле да могу промијенити свијет, без обзира на вријеме у коме живе. Желим им сву срећу. Али, знам да би многи од нас, без обзира на све што су до сада постигли у животу, много тога мијењали за само неколико "ових" дана, овдје описаних.

Јарамаз (Хецић) Амела

ПУНОЋА ИСТОРИЈЕ

Одмах на почетку да вам кажем, да нећу причати бајку, како је све било у најбољем реду на нашој екскурзији. Познато вам је да је сврха екскурзије, сазнати и научити нешто ново и, наравно, представити своју школу у најбољем светлу. Колико смо у томе успели, не могу вам са сигурношћу рећи, сигурно је да нису баш све ствари биле као под конац. Ако сте некад били гимназијалац, или ћете то тек бити, онда ћете ме схватити кад кажем да сви ученици иду на екскурзију да би у потпуности одморили мозак, тако да је примање било каквих информација едукативног карактера сведено на минимум.

Латинска изрека каже – Ин медиас рес, кренути одмах у средиште ствари, али не могу заобићи чак ни двадесетчетворочасовни пут од Добоја до Паралије, на којем је било свега, само не одмора. Наравно да нисмо могли сачекати ни да поштено кренемо, а већ се почело са песмом. Колико смо весела генерација показивали смо на сваком одмаралишту, не одвајајући се од музике и радија. Једне прилике зауставили смо се на стајалишту, где је осим наше било још много екскурзија. Када су трубачи засвирали "Ђурђевдан" , наша Гимназија се одмах ухватила у коло. Успели смо да натерамо и остале да нам се придруже. Сви смо били заједно, а једино заједничко нам је била титула матураната.

После низа перипетија, врућина, преласка границе, стигли смо на прво одредиште. Паралија – месташце које одише топлином, мада не у буквалном смислу. Иако смо очекивали да видимо људе како се шетају само у купаћим костимима, напротив они су били у јакнама, закопчани до грла. Сувишно је

и напоменути да је свако од нас понео, бар што се девојака тиче, и превише кофера, али колико су ствари у њима биле од користи, дискутабилно је.

Изузетно пријатан град, осећали смо се као негде на домаћем приморју, много наших људи, чак су и трговци знали наш језик. Шта смо радили? По дану на плажи, максимално користли море и сунце. Ноћи су наравно биле бурне, журке смо организовали по собама, терасама, чак и на плажи. Само ћу рећи, наравно да се пило, али о количинама нећу говорити, нагађајте!

После пар дана пут нас је водио до Атине, али преко Метеора, стрмовитих планина на којима су монаси, непознатим методама изградили манастире. У исто време и фасцинантно и језиво. Правило је да жене могу ући само ако имају сукњу. Због дуге косе, нашег друга су зауставили на вратима, терајући га да и он обуче једну. Од водича нисмо баш имали неке велике користи, тако ако смо желели да сазнамо несто више, морали смо купити књигу.

У Атину смо стигли касно навече. Углавном, желећи да упознамо чари града одмах смо организовали шетњу. Чак и у овом мегалополису група шетача је у то доба ноћи примљена са подозрењем. Да ли је до улица или зграда између којих смо прошли, али град није деловао нимало пријатно.

После још једне непроспаване ноћи, идемо да видимо колевку цивилизације, Акропољ. Парадоксално, пењемо се до историје. Осврнувши се према доле уверавам се зашто Атину зову град са две боје, плавом и белом. На једној страни је непрекидна пучина, а све остало су беле зграде, докле год сеже поглед, виде се камени блокови. На Акропољу су се вршиле рестаурације, па међу тим модерним алаткама нисмо могли стећи потпуни утисак старих грађевина. Како за кога, за мене бар остварење снова, толико да сам се задржала у разгледању док је аутобус на полазак чекао само мене.

Поприлично компликован пут, сад се опет враћамо у Паралију, али не док не свратимо до Афродитиног извора. Мит каже, ко се умије овом водом постаће лепши. Сви смо бар из знатижеље сишли до извора богиње лепоте.

Још неколико дана лумповања у Паралији и онда крај. Када је човеку лепо, време брзо пролази. Професори су били дивни, довољно толерантни, а ипак довољно строги. Ми нисмо имали притужбе на њих.

Последња дестинација Добој, али пре тога никако нисмо могли заобићи место кључно и уско везано за нашу прошлост. Посета "Зејтинлику" и највећем гробљу српских војника из Првог светског рата. У туђој земљи, а опет се осећамо као код куће. Морам признати да је национални понос прорадио у нама. Речи које тренутно нису баш пожељне на нашим просторима, али ко је од нас могао остати равнодушан на сва имена наших предака која подсећају како се живот несебично даје за отаџбину. Све нас је ово подсетило и на један нама много ближи рат, којег смо и сами били сведоци.

Пута назад се уопште не сећамо, пошто смо се пробудили тек пред Добојем, да традиционално са песмом уђемо у град.

Када се свега овога присетим, повлачим све оно сто сам рекла на почетку. Ипак, екскурзије су лепо организоване, да кроз дружење које сами изаберемо прођемо све оно сто је предвиђено да разгледамо. Јер, шта су зграде, па чак и плажа ако на сликама стојиш сам. Најлепше од целе екскурзије је ипак дошло после, последње године заједничког школовања. Више нисмо били само IV1, IV2, и IV3, већ генерација 2000/2004.

Наташа Цвијетић
генерација 2000/04.

ДОБОЈСКИ ГИМНАЗИЈАЛЦИ НА „NOU CAMP"

У програму матурске екскурзије улазила су три пуна пансиона у Шпанији (у Ljoret de Maru).

Након посјете Верони и Грацу и ноћења у Ници, 5. 6. 2004. године (субота), око 19:30 часова стигли смо у централно одредиште – Ljoret de Mar. Након дугог пута, одрепили су нас укусни морски специјалитети, а затим смо загрлили таласе, који су на наше изненађење били непријатно хладни. Вече смо проводили узбудљиво – у друштву професора и водича посјећивали смо модерне клубове Трпикс и Холивуд. Сљедећи дан, 6. 6. 2004. године, био је предвиђен за индивидуалне активности – слободно вријеме за разгледање града, одласке на плажу, купање. Вече је било предвиђено за одлазак у један од познатих фламенко клубова.

Ношени звуковима латино ритмова, осјетили смо дух медитерана. Видјели смо и традиционалне шпанске плесове које изводе професионални плесачи. Остатак вечери смо проводили у Холивуду.

Седми јуни био је предвиђен за излет у Барселону. У 9 часова кренули смо из Ljoret de Mara и за 1,5 час стихли смо у Барселову. Наш пут до ФК Барселона Nou Camp, водич нам је показивао и давао објашњења о валиким свјетским хотелима, зградама, банкама...

Посјетили смо катедралу SAGRADA FAMILIA – ремек дјело познатог архитекте Антониа Гаудија. У неким улицама и данас постоје уличне расвјете које је он конструисао. Видјели смо још и Колумбов споменик, Олимпијски стадион, "Авенију Диагонале" и др. Одушевљење које смо осјетили ступивши на трибине стадиона, увијек ћемо носити у себи – када бисмо могли постати птица па да се у трен ока нађемо час на једном, час на другом дјелу трибина! Али ипак, задовољили смо се и овим дијелом, јер смо ишли у спортске шопове овог тима и покушавали узети што више сувенира (дресови, руксаци, лопте, привјесци, магнети...).

Након ових исцрпних обилазака, отишли смо на једно од барселонских брда, Монжуик, у предивни парк, гдје на сваком кораку можете затећи сликара који слика, музичара који свира на неком инструменту, плесача, оне који читају, а неки, као ми, диве се свој тој љепоти и складу.

Предвече, када смо стигли у хотел, отишли смо на купање, затим на вечеру, а онда у ноћни живот. То је уједно био и поздрав са ноћним животом Шпаније.

Осмог јуна (уторак), до 10 часова, морали смо напустити предивни хотел „Дон Хуан", а након тога имали смо још 2 часа слободног времена које смо искористили за куповање сувенира. А затим смо кренули у даљу пустоловину.

Хелена Чолић
генерација 2001/05.

МАТУРЕ

Школа је остала мјесто окупљања бивших матураната Гимназије. Сусрети и сјећања су дио садашњег живота о чему свједоче и ови прилози: Текст из "Гласа комуна" ,

NA OKUPU POSLIJE DVIJE I PO DECENIJE

Povodom jubileja 25 godina od završetka ispita zrelosti u Doboju se sastala generacija maturanata Gimnazije iz školske 1957/58. zajedno sa svojim profesorima i u prijatnim časovima osvježili uspomene na nezaboravno đačko doba. Stigli su bivši maturanti iz gotovo svih krajeva naše zemlje, neki čak iz inostranstva gdje rade kao zapaženi stručnjaci. I pored silne želje neki iz objektivnih razloga nisu stigli u Doboj. Pa i pored toga nisu zaboravili svoje drugove. Iz Beograda je stigao telegram od Feliksa Pašića koji zbog zauzetosti na redovnom poslu nije mogao doći. Između ostalog poručuje:

- Drage moje drugarice, drugovi i profesori. Žao mi je što danas nisam sa vama. Spriječen sam radnim obavezama. Dižem čašu za dug i lijep život generacije i naših starih dobrih profesora. Sve vas pozdravljam. Živjeli!

Nakon dvije i po decenie ponovo su se našli u školskim klupama, sada već zreli ljudi, priznati i afirmisani stručnjaci-ljekari, profesori, pravnici, inžinjeri, ekonomisti, pa i profesori Univerziteta... Prozivku je izvršio profesor Juraj Novosel, koji je ovoj generaciji predavao latinski jezik. U pozdravnom govoru Muhidin Ćatić, profesor i direktor Gimnazije u to vrijeme obratio se prisutnim izuzetno toplim riječima:

- Imam čast i zadovoljstvo da pozdravim desetu generaciju maturanata dobojske Gimnazije i da joj čestitam značajan jubilej 25-godišnjicu ispita zrelosti. Ponosim se činjenicom, što sam u to vrijeme bio profesor i direktor škole, u kojoj je vaša generacija učila i dozrijevalia za život. Sjećam se izgleda tadašnjeg Doboja i naše škole, kao i svih kolega. Bolje od svega sjećam se vaše generacije koja je položila viši tečajni ispit sa prosječnom ocjenom vrlodobar, te se svrstala među najbolje generacije u istoriji ove škole.

U prijatnim časovima vrijeme je brzo prolazilo. Oživljavale su se uspomene iz nezaboravnih đačkih dana. U centru pažnje bio je Josip Mikić, jedan od najomiljenijih predavača koji je sa ovom generacijom imao izuzetnih rezultata u sportu. Bilo je dosta neobičnih susreta. Stigao je Miloš Jaćimović koji u Doboju nije bio pune dvije i po decenije. Priči nikada kraja. Ali i čvrsto obećanje da će se već iduće godine ponovo svi naći u Doboju i da susreti prerastu u tradiciju.

S. Z

SNIMAK ZA USPOMENU — Bivši maturanti pred zgradom Gimnazije

Позив за двадесетогодишњицу матуре 31. маја 1986. године говори да су гимназијалци увијек имали духа, а у овом случају и виспрености да се на састанку генерације 1966/86. године осјећају и млађима:

ГЕНЕРАЦИЈО,

Ево опет нашег маја! Овај пут радујемо се другој прослави десетогодишњице матуре (тактички израз!).

Ми који смо остали у Добоју желимо да се за тренутак зауставимо и предахнемо уз сјећање на вријеме када је у парку нашег града свака ружа цвјетала само за нас, гдје смо се скривали бјежећи са часа, сањали љубав...

Ви, који сте отишли далеко, срешћете се с нама и на нашим лицима пронаћи све оне несташлуке из заједничких дана, а затећи ћете нешто другачији град, надамо се још приснији са животне дистанце...

Глас комуна, 6. јуни 1989.

УЗ ПРЕДСТОЈЕЋИ СУСРЕТ ПРВИХ МАТУРАНТА ДОБОЈСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

ГЛАСАМО ЗА ЗНАЊЕ

Са првим данима слободе, 1945. године, у Добоју је основана Гимназија која се с правом може назвати храмом образовања и васпитања. Ње више нема, традицију је наставила Грађевинска школа. Ови редови посвећени су првој генерацији, Гимназији и још понечему...

Овако је почело:

Окружни народни одбор Добој, Просвјетно одјељење, својим актом број 3522-45 од 9. новембра 1945. године, обавјештава Управу Грађанске школе у Добоју да "Министарство просвјете Народне владе Босне и Херцеговине својом депешом бр. 7997-45 извјештава, да се Грађанска школа у Добоју претвара у реалну гимназију. Настава почиње 19. новембра 1945. Смрт фашизму – Слобода народу! Испод тога "За повјереника", печат и параф (Ш.Б. – колико се може дешифровати). А на самом акту: штембиљ Грађанске школе, број 645/45, 10. XI 1945. нотица: "Узето до знања – у списе". Параф нечитак.

Тако је са првим данима слободе у Добоју утемељен ембрион школства. Створена је Гимназија. (За млађе читаоце, поготово оне који се школују у хибриду званом усмјерено образовање, морамо рећи да се у гимназију полазило послије четири разреда основне школе (нижу), да се послије четири разреда полагала мала матура, а онда уписивао пети разред (пуне) гимназије). Одобрењем тек формираног Окружног народног одбора упис у Гимназију у Добоју вршен је и у пети разред, с тим да, ако буде довољно уписаних, накнадно се тражи одобрење Министарства просвјете БиХ. Тако је и било и тако је створен повод овом напису.

Наиме, ових дана прва генерација матураната добојске Гимназије обиљежиће 40 година своје матуре. За ове просторе јубилеј вриједан пажње. А вриједан пажње је и податак да Гимназије, као што знамо, у Добоју више нема. Живјела је свега 39 година. Ни један људски вијек. На дан младости

1984. године скинута је табла са натписом имена ове школе и на њено мјесто стављена табла на којој је писало "Грађевинска школа". Но, о томе касније...

Ерго, у пети разред те 1945. године уписано је 20 полазника. Према сјећању Владе Бабића, полазника те генерације (данас директор Регионалног архива у Добоју) убрзо три ученика, који су тек били стигли из партизана, прелазе у Партизанску гимназију у Сарајеву. Пети разред је завршило 17 ученика. Затим, у августу 1946, Министарство просвете НР БиХ је одлучио да пуна Гимназија у Дервенти надаље ради само као нижа, те да ученици виших разреда из ове гимназије похађају наставу у Добоју. Тако је повећан број ученика. У јуну 1949. године велику матуру полагала су 33 ученика, а петеро их је најбољих било ослобођено. Првих 38 матураната Добојске Гимназије су: Владимир Бабић, Владо Бокшић, Илија Ћосић, Расема Ћинара, Алмаз Дутбеговић, Мирјана Доутлик, Бранмислав Дражић, Анто Дуспара, Веселин Ђаковић, Мехмедалија Ђонлагић, Бакир Градашчевић, Иван Хунчек, Нада Јанковић, Иванка Јелинчанин, Фатима Карабеговић, Хајрудин Карабеговић, Александар Карабин, Станко Краљ, Јосип Квесић, Цвјетко Лазић, Анђелка Лујић, Емина Мехинагић, Силвестра Момчиновић, Хакија Мулабеговић, Берислав Новотни, Мато Пинушић, Мирко Пондар, Милорад Рајковић, Хајрудин Саханић, Фуад Синановић, Соња Сивјаков, Владимир Сивјаков, Анка Сушац, Сакиб Шаховић, Мустафа Шашкиновић, Шомек Владо, Мара Видојевић и Карло Земба.

Године 1975. обиљежен је јубилеј – 30 година гимназије у Добоју. Тада је штампана и монографија из које биљежимо да је први директор био Љубомир Новаковић, потом је дошао Шефик Бешлагић, затим Силвија Чекада, а потом слиједе: Стрхиња Тодосић, Сулејман Куленовић, Војислав Николић, Мухидин Ћатић, Даница Пушкаревић, Богдан Чакаревић, Фуад Синановић, Драгутин Томац и Михољка Тешић. За њена мандата укинута је Гимназија, а њену традицију наставила је Грађевинска школа. Не кажемо случајно традицију. Јер, ученици ове школе (о томе смо већ писали) постижу заиста вриједне резултате. Но, још мало о Гимназији.

Из наведне монографије је видљиво да је ова школа била у правом смислу ријечи храм образовања и васпитања. Ученици су издавали своје лист ("Кораци"), имали спортско друштво (некад се звало "Озрен", некад "Младост"), имали хор, оркестар, и живјели животом пуне младости жељне знања. Забиљежено је, такође, да су 1960. године, на текст Душана Панковића и музику Есада Кресе, ученици Гимназије извели прву оперету у Добоју под именом "Распјевана младост". И још много, много тога је забиљежено.

Часлав Васиљевић

НАШ ПОСЛЕДЊИ СУСРЕТ

Сваке десете године од те 1954. када смо матурирали у добојској Гимназији, састајали смо се у Добоју да се видимо, да поразговарамо о свему што смо доживјели, али и да се присјетимо оних нада и снова с којима смо као савршени гимназијалци кренули у живот како се не бисмо заборавили и залутали у бијелом свијету. Пош то нас у разреду није било много (тек 28), те десетогодишњице обиљежавали смо заједно са матурантима 1953. Тако је било и недавно, 13. септембра 2003. када смо се окупили пети пут.

Прошло је много времена, у којем су се десиле многе промјене, па нас је остало мало, тек петнаестак из ове генерације. Многи нису могли бити обавијештени, некима су се изгубили трагови, неки су били ометени послом или болешћу, а неких ни у животу више није било. И ове ријечи о нашим умрлим многи неће моћи да прочитају. То је случај са Нађом Карабин, која је, [illegible] историје школу завршила наредне године, али са петицама из свих других предмета, која је изврсно свирала многе инструменте, превела и савладала ону невјероватно тешку тригонометрију. Својим духом и интелигенцијом у многоме је дала "штимунг" нашој младости, па је, опраштајући се од ње, један од наших другова онога дана на добојском гробљу с правом рекао: "Свака генерација има своју Нађу, али наша је била она права". Ово неће моћи да прочита ни Владо Блењкиј, који је изгубио живот у Сарајеву 1992. године на Очној клиници, гдје је радио као љекар специјалиста. Једне од тих ратних година пред својом кућом у Мостару погинула је и Зумка Попобић, дипломирани правник, некадашња примабалерина наше професорице Мељницки. У том времену између наших састанака отишао је из живота и дипломирани правник Бошко Трифковић. Наш наставник фискултуре, господин Јосип Микић, дуго је мислио да је Бошко на 100 метара најбржи човјек на свијету, све док Гимназија није набавила нову, исправну штоперицу, али Бошко је и онда остао најбржи у школи. Највиши међу нама Радован Вукотић, наш Крцун, такође дипломирани правник, сахрањен је у Новом Саду, гдје почива и невјероватно ведри и увијек распјевани Адо Ђаковић, касније инжињер агрономије Сејфудин Касумовић, "Кас", талентовани сликар, касније илустратор и дизајнер, како смо ових дана сазнали из "Политике", сахрањен је у Београду. Отишла је заувијек и некад тако раздрагана Сеја, Ђурђица Рап. И из оне генерације из 1953. било је доста ових тужних случаја (Фатка Смаилбеговић, Зоран Бањанин, Дубравка Сировина, Михаило Михаљчишин).

[illegible]

Ето, због тога је и овај наш пети сусрет био у почетку врло озбиљан, размјењивале су се углавном овакве информације и читав састанак је одисао неком чудном, нејасном дирљивошћу, у којој се наслућивала мисао да нам је, можда, последњи.

Ипак, што је вријеме промицало, старо друштво је постајало ведрије, било је скоро као некад давно. Бошко, као искусни новинар, одржао је сјајан говор о смислу нашег живота и дружења, Ранко је одрецитовао пјесму коју је написао тих ђачких дана након једне школске игранке, па сам помислио да је пјесма врло модерна, као да је писана ових дана и као да је она којој је посвећена још у животу. Хасан је, као и онда на часовима , стално убацивао ведре досјетке, Барбара је причала о неким потресним аспектима живота, знала је да смо јој ми најближи, а Миле Пећанац је божански свирао и пјевао оне наше старе пјесме пуних петнаест сати. Одлазили смо да се одморимо и враћали се, а Миле је пјевао. Напољу сивило, прокишњавало је небо, а ми смо пјевали о сунчаним свитањима, о бијелим лађама, палмама, о себи.

Многи пролазници су се задржали код локала у којем се то дешавало, а ја сам касније, када се друштво разишло, чуо како непознати младић улицом пјевуши једну стару пјесму, коју је сигурно ту чуо.

Неки од оних који нису дошли издалека с муком су препознавали измијењени Добој, град своје младости, али ме успут снашла и болна помисао да ни овај град није препознао своје гимназијалце из тих давних времена, када је гимназију годишње завршавало тек тридесетак ученика из читавог добојског региона.

Павле Станишић

Полагање матуре

У свим присјећањима бивших ученика на школовање у периоду између 1975. године и 1983. године примјетан је понос и свијест о квалитету школе коју су похађали и њеним вриједностима које су остале похрањене као прави основ на којем се гради и изграђује љекар, професор, инжењер, уопште градитељ друштва. Сви бивши ученици су с протоком времена постајали свјесни да су били изабрана генерација и да је будућност која чека гимназијско школовање неславна, чекало ју је укидање, а затим тешка и мучна послијератна обнова. С временом то је постајала свијест да су похађали Гимназију у Добоју која ће бити у овом времену школа на чије ће се вриједности позивати сви послије увођења усмјереног образовања до данас. Критерији полагања матурског испита на крају школске 1977/78. године, само двије године прије увођења усмјереног образовања које ће срушити и матуру и гимназије, показују да матура није била форма, да су се ученици озбиљно припремали за испит зрелости који је провјеравао сва знања и способности ученика из изабраног предмета из којег се полагала матура. Они који су школовање завршили са одличним успјехом у трећој и четвртој години гимназије полагања завршног испита су били ослобођени и не мали број њих је због тога осјетио и мало олакшање. Тако се 16. јуна 1978. године пријавило 130 редовних ученика и 3 ванредна. Захваљујући одличном успјеху у трећем и четвртом разреду обавезе полагања завршног (матурског) испита је ослобођено 27 ученика. На завршном испиту у јунском року елиминаторни дио испита, тј.

писмени рад из српскохрватског-хрватскосрпског није положило 7 ученика, док на усменом дијелу испита нису задовољили из:

- историје 17 кандидата;
- биологије 2 кандидата;
- хемије 2 кандидата;
- математике 3 кандидата;
- физике 2 кандидата;

Домаћи рад из историје није одбранило 5 кандидата.

Укупно 119 ученика 28. јуна 1978. године примило свједочанства завршног испита. На завршном испиту (23 – 25. августа) од 38 ученика три нису задовољила критериј матуре.

ИЗБОРНА НАСТАВА

Седамдесетих година прошлог вијека, у вријеме када сам ја похађала Гимназију у Добоју, настава у четвртим разедима била је употпуњена са два изборна предмета који су били основа за нашу бољу припрему за факултет.

Било нам је понуђено да изаберемо: биологија+хемија, српскохрватски (хрватскосрпски)+историја и математика+физика. Нас петнаестак се одлучило да похађамо изборну наставу из математике и физике. Професори који су водили наставу били су проф. Невенка Скакић за математику и проф.Радован Петровић за физику.

Настава нам се свиђала, заједно смо радили и рјешавали проблеме. Били смо мала и компактна група. Свако од нас је био свијет за себе, али смо ипак функционисали као цјелина.

Свака група има потребу да се идентификује дијелом се издвајајући из околине. Тако смо се и ми дружили и изван наставе. Сјећања су увијек парцијална, свако од нас се сјећа на свој начин тог четвртог разреда. Међутим, мислим да се сви ми сјећамо једне зимске недјеље када смо сви са наше изборне наставе ишли на оближње брдо на скијање и санкање.

Рано смо се окупили и натоварени скијашком опремом, санкама и наравно храном, кренули смо до брда које нам се свиђало. Цио дан нам је прошао у зезању. Појели смо све што смо понијели, смочили смо се до коже, смрзли се и били раздрагани када смо се увече вратили у град.

Матуру смо сви положили, матурско вече смо прославили бурно као и сви матуранти прије и послије нас, факултете смо сви завршили.

Сада се још сјећамо, окупљени на нашим годишњицама, где смо поново само ђаци. Наше дружење у гимназијским данима се показало као прави животни квалитет.

Биљана Максимовић,
генерација 1972-1976.

О полагању српскохрватски језик – историја **Мира Станишев,** ученице генерације 1979/83. године, посљедње генерације матураната Гимназије:

„Тако је ӣо било..."

Са осмијехом се осврћем око себе, док ӣрофесорица Анкица Николић лисӣа сӣаре дневнике и ӣрозива нека ӣознаӣа имена . Трудим се да у овим

просиједим људима, са првим борама на лицу, препознам своје школске другове, последњу генерацију матураната опште гимназије, који су се, након двадесет година, састали у својој школи. Учионица у којој сам једну годину похађала наставу, чини ми се некако мала, а клупе ниске. Да ли смо ми то порасли за ових двадесет година?

Као цвијет маслачка ношен вјетром, сјећања лепршају у ваздуху око нас. Чак је у мени задрхтала и лака трема топлих матурантских дана. И сјећам се са поносом: каква је то матура била! Како смо ми, „последњи гимназијалци" били важни због те и такве матуре међу млађим!

Програм матурског испита био је у вези са изборном наставом за коју смо се опредијелили у четвртом разреду. Било је могуће бирати између три изборне групе: српскохрватски – историја, математика – физика и биологија – хемија. Одабрала сам прву групу. На часовима изборне наставе из српскохрватског језика, једна генерација матураната проучавала је књижевно дјело Мирослава Крлеже, следећа књижевно дјело Иве Андрића и тако у круг. Мојој генерацији „допао" је Крлежа. Нисмо били одушевљени, у тим годинама Андрић нам је био некако ближи, дражи... Међутим, данас знам колико су ти часови изборне наставе српскохрватског језика помогли онима који су отишли даље на студије – научили нас да се служимо литературом, да пишемо расправе и семинарске радове, да одвојимо важно од неважног.

А, онда, дошла је и матура. У овој истој учионици писали смо рад из српскохрватског језика. Овај рад писале су све изборне групе, али ми из изборне српскохрватски – историја били смо некако најсигурнији у себе. На нашу вбелику радост, дежурни професор на испиту био је млади професор Златко Даниловић, омиљен међу ученицима и још више међу ученицама. Све је одједном уз његов осмијех и охрабрење постало лакше и теме које је исписао на табли, убрзо су у нама нашле своје одговоре. Жамор је замијенила дубока тишина и ми смо озбиљно приступили, као што би рекли наши стари „испиту зрелости".

Након писменог рада из српскохрватског језика слиједили су усмени испити из предмета које смо одабрали за изборну наставу. Први пут у животу смо полагали испит, први пут извлачили „цедуљице", први пут смо били и потпуно озбиљни као пред нечим новим и пред неким важним задатком. Српскохрватски језик смо полагали код професорице Наде Софренић, а историју код старог, али увијек праведног професора Салка Субашића.

Али мени најдражи дио матуре, био је писање и одбрана матурског рада. Нада Софренић, професорица српскохрватског језика и моја разредница, предложила нам је неколико књижевника чија би дјела, живот и рад били тема нашег матурског рада. Међу предложеним њижевницима, сјећам се, били су Томас Ман, Бранко Ћопић и Хасан Кикић. За мене, уображену школску пјесникињу, одвећ непоетично! Ја сам хтјела нешто другачије, нешто у што бих унијела цијелу себе тадашњу, младу, заљубљену, осамнаестогодишњу... За свој рад сам професорици предложила Хафиса или Тагору. Професорица , одмјерена и мудра, благо и озбиљно је покушала да ми покаже прави пут. Објаснила ми је да писати о Хафису значи имати и неко своје животно искуство, да није довољно само прочитати књижевно дјело и

одушевити се њиме, већ, да би се писало о њему, треба га критички сагледати и бити у могућности пронаћи одговарајућу литературу о њему. Често се сјетим моје разреднице, обично онда када ми затреба њена мудрост и блага ријеч да данас ја моје ученике научим чему је она мене научила – самокритичности.

Коначно смо се професорица и ја сложиле да то буде Жак Превер. Чини ми се да никада послије ни у један рад нисам унијела толико љубави, жара, али и озбиљности. Како сам само била поносна док сам бранила свој рад! Из те учионице сам, охрабрена, кренула на студије књижевности.

Поново се враћам у стварност док излазим из учионице и у друштву „старих гимназијалаца“ корачам лагано стазом оивченом дрворедом. И поново, однекуд, шапуће ми већ помало заборављени Превер:

***„Некада
дрвеће
то су били људи као и ми***

***Само јачи
срећнији
заљубљенији можда
мудрији.***

Тако је то било.“

СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК И ИСТОРИЈА

Нарасла сам до неба

Данас, док стојим пред вратима неизвијесности, када ме са свих страна "бомбардују" својим личним искуствима моје будуће колеге, студенти, једино у шта сам сигурна је блиска прошлост матуранта Гимназије. Занимљиво, како ми у сјећања не навиру слике труда и рада да се од себе да највише што се може, да се успнем уз степенице од питања, датума, историјских чињеница, нити напори да "савладам" Цезара и његово доба, сјећам се живо свеопште устрепталости, немирних дрхтаја и јединства свих нас у очекивању испита зрелости.

Сличили смо кликтавом, шареном јату птица које стреми свом циљу, топлом јунском завршетку четворогодишњег лета. Сјећам се свог узбуђеног погледа на испитну комисију и како сам тад помислила да ми њихова озбиљна лица и предано прелиставање мог матурског "истраживачког" рада више личи припреми за Техеранску конференцију у којој и ја узимам учешће. Како ли су "хемичарима" изгледала лица за катедром? Можда као велики трио Кири и Бор, а тек онима, који су за матурски испит изабрали српски језик. Могу да замислим њихове крупне очи у којима се огледају све сами Андрићи, Караџићи...

Излазак послије добијене "битке" памтим као да сам овог трена затворила врата испраћена погледима: "Благо њој!", а дочекана раширеним очима

ишчекивања. Мој широки осмијех изазва бујицу радосних коментара: "Јунак нашег доба!", "Вени, види, вици!", а онда ми "биолози" почеше анализирати анатомију лица и утицаје адреналина на мождане вијуге.

Како сам се тада осјећала великом, ја, са својих стотину шездесет центиметара висине нарасла сам до неба, а са мном и сви моји другови.

Мало ме обузима сјета и не могу да се отргнем утиску да сам сада само "кап у ријеци која тече у будуће, у незнано". Подвукла сам линију, ставила тачку на једно доба и схватила да свако од нас мора писати своје животне странице како најбоље зна и умије. Нисмо више матуранти, али ћемо увијек остати исто – генерација гимназијалаца. Те ријечи су израз нашег заједништва, синоним година учења и дружења.

Вера Бошковић
генерација 2001/2005.

Матурски рад из српског језика и књижевности на тему:

ПИТАЊЕ АНИНЕ КРИВИЦЕ У РОМАНУ АНА КАРЕЊИНА

Сузана Симић
Добој, мај 2003. год.

Ана је живјела кратко, али мало људи има прилику у исти мах искусити и љубав и мржњу, дивљење и презир. Тражила је смисао живота, и иако није стигла да га пронађе, јасно је дала до знања да га сваки човјек треба тражити. Ту је Толстој заиста успио у својој намјери да нас натјера да волимо живот у његовим безбројним и бесконачним испољавањима. Успио је да остане непристрасан, успио је оно што је Флобер жестоко захтијевао од сваког писца: да буде невидљив, а да буде свугдје као Бог у својој васиони. Нигдје као у Ани Карењиној није био дубљи и противрјечнији, и та противрјечност остаје до краја неразријешена. Зато се у књижевној критици и науци јавило питање да ли је Толстој у овом роману генијални тужилац или генијални адвокат своје главне јунакиње. Рекли бисмо ово друго, ако се сјетимо како је дефинисао својој супрузи идеју за карактер и судбину главног лика. Изабрао је младу, лијепу и племениту жену, али осуђену на пропаст. Жену чије име носи три слова, случајно или намјерно, исто као и његово. Или то кратко име можда карактерише њен кратки живот? А и Толстој је имао буран и немиран живот. Имао је и свој свијет, сличан Анином, Ни њега нису разумјели, јер је и он слиједећи своје страсти (писање) најдраже чинио несретним. На основу свега можемо закључити да је многе своје особине приписао Ани, и у том случају је свакао био на њеној страни. Али, с друге стране, морамо обратити пажњу и на мото романа. Освета је моја, и ја ћу је вратити. То су ријечи Господа преузете из Новог завјета које су овдје унијеле нове дилеме. Да ли је њима Толстој желио да се огради од коначног одговора? Стога овај проблем одувијек привлачи критичаре, писце и читаоце, јер Толстој је свакоме оставио довољно простора да сам потражи одговор на питање Анине кривице.

Толстојева Ана насукала се у буру љубавног заноса у којој су светионик срушили они који је нису разумјели. Да ли је Вронским божија казна стигла Ану? Своју кривицу себи није могла опростити. А можда би јој некад најтвр-

докорнији моралисти опростили. Ана је хтјела миран дом, дјецу с вољеним, умјела је да воли срцем, али, по несрећи оне који су недостојни њене искрености. Њено срце је било праведан судија. Није јој опростио. Из њега извирао је осјећај кривице који је био превелик и Ана је пресудила себи. И сувише је била искрена да би могла наставити живот под маском и подносити толико понижења. Неопростива Анина грешка је Вронски. Своју највећу љубав и сан о срећи с њим претворила је у свој неопростив гријех. Казнила је забрањену љубав смрћу, а остала је да живи вјечно у мислима оних који воле.

Матурски рад из српског језика и књижевности на тему:

ЗАВИЧАЈНА ЧЕЖЊА У РОМАНУ О ЛОНДОНУ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

Сања Мркоњић
Добој, јуни 2005.год.

Рјепинова сјећања на матушку Русију прожета су грубом стварношћу. За њега Русија постаје метафора за чисте, далеке и недостижне просторе са којима иде онај исти мир и спокојство душе, који је некад осјећао у младости у царској Русији. Рјепин се сјећа љетовања на селу у младости мислећи да је у њему руско село било као неко гнездо, у срцу, у коме тице певају, као и тренутака када Рјепин жели поново да види Ану Павлову, свјетску шампионку у клизању. Рјепинова жеља да поново види Ану Павлову узела му је и последњи пени. Приказује се Лабудова смрт. Приказује се Лабудова смрт у извођењу балерине- клизачице, са бившом првакињом свијета коју је већ гледао у Паризу. Али код тог лабуда није било узлета иако дјелује да ће сваког тренутка полетјети.

Позорница је бела као снег и глатка као стакло, а играчице су у перју, са крилима белим, као да су лабудови. Најзад… и шампионка улази.

Бар сам пред смрт, видео још једном нешто лепо и неочекивано. Вратио сам се у своју прошлост.

Рјепин види скрхано крило, симбол немогућности узлета. Па и кад би могао да се врати, она не би, могла никог више, да заокрили својим крилима, јер је мртва, на леду. То крило је скрхано. Све што сам видео, прошло је.

Крило, симбол лета и симбол скривене перфекције бића, скрхано је, то је стварност на коју је Рјепин осуђен, то је стварност у којој се Рјепин нашао у Лондону.

Тај лабуд који је играо на леду, није и не може бити за остале гледаоце исто као што је за Рјепина. Лабуд је у Рјепиновој свијести подстакао сјећање на друге лабудове, између осталог и на оног незаборавног, лабуда Ане Павлове.

А та белиране не зна и неће знати, да је данас играла, мени. Тај лабуд је узалуд играо, пред овим свијетом, који Ану Павлову никада није видео. Мени није играо узалуд.

Матурски писмени
Бојана Благојевић

ПРЕЗИРАО САМОЉУБЉЕ

"Видиш ли народе, шта је Генерал! Генерал, а исти ми! Живојин Мишић, а личи на све српске војнике. Исти ми – сељак мученик."

Добрица Ћосић

Само велики људи знају колико један успех иза себе носи пораза, колико једна срећа крије за собом туге, како човек на овом свету никада не може бити потпуно задовољан, нити потпуно смирен. Површан је онај човек који верује да у животу има само једна трајна победа, јер је живот опасан ход по залеђеној огради вишеградског моста и мала непажња или слабост води у понор. Најтеже је оним људима који на себи носе бреме одговорности пред народом и муку одлуке. Стаза "обичних" људи и поред своје трновитости није толико опасна нити стрма, као пут који бирају или за који су изабрани "необични људи". Међутим, само такви људи, од судбе изабрани, који истражују, који одлучују, који се боре за општи напредак, за опстанак, који читав живот подређују другима, могу се сматрати уистину живима.

Живојин Мишић, скромни генерал из села Струганика код Ваљева, био је један од оних људи који су умом продирали кроз садашњи и визијом кроз будући тренутак. Он је био господар стварности, мудрац из народа, потпуно приземан и реалан, за разлику од Вукашина Катића, који је често гледао више брда, а не кроз њега. Поштовао је знање и учене људе, али је веровао у изворне снаге народа и вољу за опстанак, а не идеалима романтичара. Победа за њега не значи славу и углед, већ спасење сопственог народа. Презирао је самољубље, величину, силу, таштину, а окретао се једноставности и скромности. Величина "великих" људи и јесте у томе што увиђају колико су уистину мали. Што више откривају то све више осећају недогледну пучину непознатог. Због тога и не могу осећати надменост.

Живојина Мишића карактеришу особине "човека из народа": промућурност, мирноћа, упорност, истрајност, сналажљивост, оштроумност, праведност, али и доброта и разумијевање психологије и логике човека из отаџбине. Он зна да је прва битка увек против себе и ко је изгуби, изгубио је и последњу. Вера у победу и воља су важнији од оружане надмоћности. Због тога он покушава да побуди у војницима самопоштовање, сигурност, наду, вољу и храброст. Стало му је до мишљења и потреба народа, јер је народ тај који носи све на својим плећима. И велики Хемингвеј каже: "Битку добија онај ко је чврсто одлучио да је добије". Наша војска је сељачка и брани своју породицу, свој опстанак и своје огњиште. "За тај циљ српска војска све може и све сме." "Снага се добија у ходу", тврди Андрић. Због тога војвода Мишић храбри своје војнике да је њима лакше победити – имају више жара, више мотива и правду на својој страни.

Можемо га сматрати Великим Оцем свих српских војника, јер их потпуно разуме, саосећа са њима, бодри их, саветује и помаже. Вести о стању своје армије не прима од официра, већ од посилног Драгутина. На тај начин је увек у додиру са народом, разуме његове страхове, стрепње, наде, жеље. Због те његове непосредности и једноставности и народ има веру у њега и искрено га

воли. Заштитнички се односи према сваком војнику, не допуштајући официрима да их муче. "Бог може да буде свиреп и неправедан. А командир је дужан да буде добар и праведан." Официр може ошамарити војника у касарни, али не и на ратишту. "Тог мученика сада нико нема право да понизи." Војнику нико не сме одузети достојанство, јер тиме му уништава веру.

Гледајући изгладнеле, босе, голе, болесне и безнадне војнике, он осећа сажаљење према њима и обраћа им се: "Војници, децо моја, окрените се." Држећи говор охрабрења војницима, њему полазе сузе, стеже му се грло, јер зна колико је пропатио тај јадни војник и колико још има да пати. Не може их избавити из тог гнусног рата, али их може повести јединим часним путем. "Не волим ја ову земљу више од вас, нити ми је глава скупља од ваше." Мишић подсећа на Толстојевог Кутузова који каже да треба "учинити онолико колико се може, па пропатити колико се мора".

Живојин Мишић разуме да се у рату не зна ко је на већем губитку – победник или побеђени; ту нема победника, нема среће, успеха, већ само црни барјаци који својим вијорењем опомињу и скидају осмех са лица. Зато и Живојин Мишић дубоко замишљен и очајан каже за своју мајку (после победе): "Да је жива, она се не би данас обрадовала сину војводи. Не би. Очи би јој се налиле сузама, уста згрчила у ћутање..."

Матурски писмени
Вера Бошковић

ДРАМА У ДУШИ МАЈОРА СТАНКОВИЋА

"Али живот се, разумете ли ме, никоме на овом свету не дугује. Ни мајци, ни деци, ни пријетељима, ни једном идеалу! Живот је моје једино неприкосновено право."

(Време Смрти – Добрица Ћосић)

У великој соби ратне болнице, у маси тијела на голом поду или са тек мало сламе, у задаху рана и искиданих тијела, изнад измучених лица један је бијели кревет. Чиста постељина, душек и јастук, мотиви расцвјеталих ружа и њежних птица чине се нестварним као бијело, паперјасто острво у мору грубих, сељачких торбица умјесто узглавља, као случајна тачка на сивој слици страдања. Призор необичан као и човјек у њему.

Само та бијела оаза, мајора Станковића везује за живот који је одувијек, за њега, значио ужитак. Он није хтио привид, хтио је живот у свој његовој пуноћи, са свим сочним плодовима, који и зрију да би се у њима уживало.

Живот у великом граду, војна школа, мајорски чин и униформа отворили су му сва врата задовољства. Сјајни коњи у галопу, осјећај слободе у снажним замасима руку кроз воду и одмјеравање снаге рвача испуњавали су потребе атлетског тијела и неутажне душе. Углађеног лика и манира уживао је у шетњама и плесу са лијепим госпођицама, јер уз њега и око њега су биле само најљепше. Једнако страсно предавао се вину и друштву и узимао од живота све што може.

Али тупа бол у нози, која полако одумире и скрнави његово тијело, застире слике скорашњег живота и с криком га враћа суровој стварности. Још једино тај бијели кревет одржава неку танку везу са човјеком какав је био.

Ако није такав, може ли другачије? Чему мајорски, чему и генералски чин када то може бити само тужни ауторитет једног богаља пред људима који стоје на двије ноге? Чему труд посилног да му прича о срећном животу човјека без ноге, који на коњу обилази своје имање, кад тог коња може узјахати само уз туђу помоћ? Неубједљиви су планови пријатеља, када се, равноправно с њима, више не може ући ни у официрски клуб, а камо ли у завјере?

Калемегданске ноћи, у новим сликама, губе свој чар; гасне сласт ноћних тумарања и тајних договора и нестаје, увијек присутна, самоувјереност да му припада све и да се увијек и свуда можестићи.

У агонији свијести и бунила, у којој се смјењују слике прошлог, проживљеног и замишљеног, будућег, све му то личи на утјеху и самилост и он не налази истински разлог свог даљег трајања. Само на тренутак заискрише мајчине очи у којима он никад не би био богаљ, али их прекри облак сопственог неприхватања.

"А зашто не угасити свијећу кад се више нема шта гледати, кад је одвратно гледати све то?"

Смрад ране и понижавајући осјећај умирања од гангрене, учврсти мисао да, иако се предаје, још једино има снаге да не изда себе.

Борис Недић (1998/99)

Професорима

Одлазимо,
сјетите нас се понекад
кад зазвони звоно
за крај шестог часа
нек се неко тужно
осјећање заталаса
у душама вашим

Одлазимо,
а љето тако мирише
ваздух је пун наших осјећања
осјетите ли како трепере душе
оних што су некад били с вама

Одлазимо,
а знам, тражићете
наша лица и погледе наше
у очима других
и нећете их наћи
тамо гдје смо сједјели
сјешће неки други

Славица Лазаревић

МОЈА ГИМНАЗИЈА

Кад професор математике у плавом, ил' бејаше љубичаст мантил
Са извезеним интегралом од а до б на лијевом џепу,
Ћутке покаже жути ил' црвени картон и
Тренутно успостави ред и тишину на терену четвртог А.
Кад се сјетимо рођендана професора физике а
Да га је он, сад већ широко насмијешен, и сам заборави.
Кад стрепимо од правичне професорке биологије.

Кад нас , дјевојчице, професор физичког све одреда зове својим манекенкама.

Кад највећег зврка у разреду професор хемије из миља зове Факс Хелизин.

Кад бубамо и шапућемо једни другима сентенце из латинског.

Кад нам професор историје опрости последњи, онај велики, контролни из цијелог градива.

Кад не капирамо баш програмски језик Паскал.

Кад на часовима социологије и филозофије разговарамо и дебатујемо, критичком се мишљењу учимо.

Кад Дејан има перфецт Британисх Енглисх аццент, па га сви зезамо.

Кад нико неће да каже да се ни у једној земљи на свијету аутобуси и возови не кваре баш толико.

Кад нас на часовима одјељенске заједнице, разредна васпитава и одгаја, јер смо њени, најмилији.

Кад нахрупимо јутром сви у плаво окупано чврсто здање моје Гимназије.

БИСЕРИ ГЕНЕРАЦИЈЕ 2000/2004.

Професорица српског прича о темама за писмени, а Марко ће: „Оће ли бити тема из граматике“?

Професорица енглеског Тања пита Бојана Копању: "Шта ти се десило са косом“ али на енглеском „What happened to your hair?“; Бојан: „Цоол професорице баа“!!!

Професор физике: „Вас више прође у следећи разред него што вас има“!

Професорица математике: „Богдане, ти неси у стању да примаш више од два сата“!

Професорица српског језика пита: „Шта значи да се усмена књижевност преносила са кољена на кољено? Вања одговара: „Па вјероватно се преносила са уста на уста“!

Професор хемије најављује контролни: „Ајмо дволиснице горе, све остало доле, дубоко диши контролни пиши“!

Проф. физике:

- Е мој Пантелићу, ти ниси ни за један, ни за два! Не зна човек шта да ти да. Ево теби два минус.

* * *

- Шта ти тамо причаш?
- Ко, је л' ја?
- Не ја већ ти!

* * *

Ученику је седамнаести рођендан, прилази професору да га почасти слаткишима.

Професор пита:
- Који је теби ово рођендан?
- Седамнаести!
- Још толико па да се жениш! Прије ни случајно! Једино ако те нека не преведе жедног преко воде, жене су стручњаци за то!

* * *

Професор прегледа ученику задаћу и критикује:
- Дијете драго, ти ко да си ово пис'о лијевом руком!
- Професоре, ја сам љевак.
- Онда, десном ногом!

* * *

Ученик нема сву задаћу па се извлачи:
- Па знате, мијењао сам свеску јер ми се ова подерала, па ми је она остала код куће а ову сам понио…
- Дијете драго, ова свеска ко да је била на скијању на Јахорини…

* * *

Професор прозива по дневнику а ученици се редом извињавају, свако смишљајући што оригиналнији изговор а који се углавном своди на смртни случај у породици. Професор затвара дневник и коментарише:
- Драга, дјецо, ви ћете све своје најмилије посахрањивати!

Проф. математике:
- Па, ви сте страшно математички запуштени.

* * *

- Колико је решење?
- Три…
- Ма какви!
- Пет?
- Ма какви, па три!
- Па рекао сам, професоре.
- Ма какви!

* * *

Професор пита ученика:
- Шта је то?
- Не знам.
- Хајде да ти помогнем, би.. би… (мисли се на биквадратну једначину)
Ученик, за њим:
- Би… би…
- А ти кажеш? Нема би-би, данас је дан без аутомобила.

* * *

- Сада преко распуста понављајте тригонометрију, детерминанте, векторе јер, запамтите, **ко не понавља – понавља!**

Проф. физичког:
Ученик пита:
- Професоре, јесте ли ви нешто тренирали?
- Да, да, фудбал! Ја сам, бре, Михајловићу асистирао. Каква су то времена била!
- Па које је то године било, професоре?
- Шездесет четврте.
- Па, професоре, Михајловић тада није био ни рођен.
- 'Ајде, бре, ћути, шта ти знаш!?

Проф. хемије
- Ево теби три јединице!
- Што три, професорице!?
- Два пута ниси знао.

Проф. информатике:
Ученик пита:
- Професорице, можете ли нас пустити да идемо гледати рукометну утакмицу?
- Може, не може, може, не може. Е, не може!

* * *

Ученица црта дијаграм тока програма на табли. Професорица коментарише умјетнички утисак:
- Мени то више личи на опаког глодара него на шестоугао, Миро.

Проф. српског језика:
Ученик каже:
- Професорице, то нисмо радили.
- Зар није требало прошли час?
- Нисте били ту.
- Ух, гдје сам била?

Нови проф. информатике

Долази педагог и ученицима представља новог професора информатике:

- Ово је ваш нови професор информатике, он је исто ишао у ову школу, надам се да ћете бити коректни према њему.

(Педагог одлази.)

Несмотрена ученица из реда до врата, трећа клупа лијево:

- А и ви сте ишли у нашу школу?

- Да, а како знате?

Матурантско вече

Сан сваке средњошколке! Стрепња сваког младића! Матурантско вече.

Последњи опроштај од детињства. Тек после сазнајемо да смо заиста били деца, заштићена, безбрижна. Дечије душе у телу младих људи, пуних жеља, ентузијазма, страха од неизвесности коју нам доноси будућност.

Али корачали смо храбро ка тој будућности заједно, руку под руку с нашим школским друговима, у прекрасним матурским хаљинама, које су биране с много љубави, труда, па и уз мало напора. Није било лако сместити дугогодишње снове у једну хаљину.

Нашој генерацији, четрдесет седмој коју је испратила ова школа, гимназијски хор је одао почаст, отпевавши традиционалну химну Гимназије. Опроштајне речи које нам је упутио директор, ученици Гимназије, те поједини професори учиниле су да у очима многих од нас заблистају сузе. Али анегдоте и шале које су уследиле, које су нас подсетиле на четири предивне године, нису дозволиле да те сузе потеку. Салу је испунио звучни смех моје генерације, младих, перспективних и оптимистичних људи.

Тај оптимизам нас је водио цело вече, покретао на сваки нови, одсвирани такт, надвладао је умор и још једном учинио да дишемо као једно биће, да осећамо као једно биће. Још једном, последњи пут!

Разишли смо се у раним јутарњим часовима, свесни да ће нас живот одвести на различите стране, али и да смо стекли једни у другима незаборавне пријатеље, да смо једни другима дали много љубави, а разишли смо се свесни да је Гимназија "Јован Дучић" створила од нас племените људе, вредне поштовања, да нас је научила вредностима с којима ћемо храбро, високо подигнуте главе корачати кроз живот!

Ведрана Жиīић,
фенерација 2001/2005.

СЈЕЋАЊА II

Тумач снова

Мој Професор је као Неретва у дијелу свог најмирнијег и најљепшег тока, те кратка и плаховита Буна – истовремено, апсолутног слуха за тонове нормалних фреквенција и ритам киша, пјесник и сликар, боем и господин, ноћни чувар најљепших снова, композитор и усамљеник. Многима се чинило да се лијепи принц отиснуо из учмалости европских дворова и залутао у провинцију као тумач снова, доносећи у свом гласу звук трубе који је порушио седам зидина Јерихона, ...

- Ти си Циганин, рекао би сада Професор. То значи да му ниси мрзак.

- Знаш ли играти лопте? То је ако си га заинтересовао. Нигдје такве пјесничке краткоће. Он каже: Када идеш пртином и наиђе цуко, пас... Само треба гледати право у очи... То је Професорева прича о части, поштењу, мудрости, одважности, достојанству и невољи. У немирним и сретним гимназијским данима 68. моја генерација је срела Професора и није га препознала на први поглед. Јер, били смо безбрижни а он је то разумио. Након неког узалудног времена схватили смо и срочили дуго извињење за наше недолично понашање на часу Принца. Професор је саслушао и на крају сва наша очекивања изневјерио једним простим – Молим. Послије много дана, осјећајући нашу збуњеност, у сред лекције о Контрапункту и Синкопи , Професор је одједном убацио: кад кажем молим, онда је све у реду. Мој Професор је био ничији, само свој, за својим столом, са својом ташном и нашим чашама и шутњом...

- Не стај на праг!

Гутач ватре и мостарско јутро, сви предратни априли у Добоју у једном су мозаику, раскопчна кошуља испод врата само кад киша пада а Професор разигран, мир и спокој с вана а унутра сви трубачи, гудачи, бубњеви и виолине, флауте и виолончела. Симфонија за гудаче и оркестар. А опет све – модерато кантабиле. Код Професора је, заправо све између алегро и анданте када је најразигранији.

Професора осјећаш Шантића и Дучића, Моцарта и Грига, Шопена и Чајковског, Мику Антића и Дантеа.

Најчешће видиш само ташну и шешир како му праве друштво за столом. Ако си позван да се придружиш и концерт и књижевно вече доживљаваш у благородној тишини, мостарску калдрму, мирис нара, првомајски уранак, Вече на шкољу, љетовање на Хвару, македонског конобара, диригента Миту, пробу хора или Сонату у Д-дуру...

- Знаш ли пливати?

Професор је легенда. Он је дио многих бивших и остатка садашњих градова земље из његових Симфонија.

Алекса Благојевић

На питање младе ученице...

На питање младе ученице Гимназије Татјане Брајић да ли бих написала неколико ријечи о својим сјећањима на дане проведене у школској клупи, радо сам се одазвала.

Ја сам веома срећна, задовољна и богата - имам школске другове.

На шеснаести рођендан 1970. године уписала сам Гимназију. Чувено одјељење "Енглеза" I д – учили смо енглески језик. Чувено по одличним ученицима који су већином дошли из Основне школе "Јосип Јовановић" из Добоја, а захваљујући дивним професорима, постали смо добри људи.

Директор те школске 1969/70. године је био Богдан Чакаревић. Сви смо га вољели. Школске 1972/73. године на мјесто директора школе је дошао професор математике Фуад Синановић. Као професор био је веома строг, али пун знања и љубави за ученике, и надасве веома праведан. Улазећи у учионицу, са пола пута до катедре би бацио дневник, изговорио омиљену му изреку:"ред, рад и дисциплина" и истог момента, погледавши у нас који смо устали да га поздравимо, упро прст у ученика који није написао задаћу, сваки пут нас остављајући изненађене, јер је увијек погађао. Био је велики ауторитет, и из поштовања према њему, математику су учили и ученици који нису "баш имали кликере" за математику.

Разредни старјешина, Слободанка Драгојевић, увијек насмијана, ведра и расположена, водила нас је кроз енглески језик и књижевност са лакоћом.

Као разред који је постигао веома добар успјех на полугодишту И разреда, дакле, 1971. године, добили смо наградну екскурзију на Црепољско, код Сарајева. Седам незаборавних дана смо провели са професором физичког Туралић Џевадом. У посјету су нам досли студенти сарајевких факултета, бивши ученици Гимназије, гдје смо уз пјесму и логорску ватру евоцирали успомене из школских клупа.

Било је и тужних догађаја. Хладна, дивља бујица разбјешњелих валова Босне однијела је најљепши цвијет младости, пупољак који је требао да процвјета и свој мирис поспе по срцима, да га проспе по душама оних које је вољела. Угинуо је тај пупољак, а није успио увенути. Мирјана Трифуновић, ученица И разреда трагично је окончала свој живот у хладној Босни једног јануарског дана 1971. године.

Прелиставам албум сјећања. Неке слике су изблиједиле. Кроз маглу, у мутним водама успомена присјећам се часова српскохрватског језика и професорице Славке Лончар.

Неки одломци из дјела мудрих људи које су записали, а на чија дјела нас је она упућивала, водили су ме кроз живот:

Максим Горки : "Сјећање, тај бич несрећних, оживљује чак и камење прошлости и чак и у отров испијен сипа капљице меда".

Ремарк-Тријумфална капија:"Не. Ми нећемо умрети. Само време. Проклето време. Оно умире. Ми живимо. Увек живимо. Кад се пробудиш, пролеће је, а кад заспиш јесен је, и хиљаду пута је између тога зима и лето, и ако се доста волимо, вечни смо и неразориви, као куцај срца и киша и ветар, и то је много. . . "

Школске 1971/72 године почео је радити професор историје Душан Дробац. Млад ,тек завршио студије, згодан. Одмах смо почели размјењивати

цедуљице, са натписима, као:јој што је згодан, види му руке итд. Као старији и искуснији, све је то примјећивао, али се поставио веома професионално и напросто игнорисао наше зацрвењеле образе, па смо поштујући његов став почели више учити историју.

Иако сам изабрала историју и српскохрвртски језик као изборну наставу, не могу а да не споменем сјајне математичаре из моје генерације, који су освајали награде на школским а и на региналним такмичењима из математике и физике 1971. године, а то су: Армин Халиловић, Златко Тушла и Енес Јунузовић, који се пласирао и на савезно такмичење.

Најбољи ученици из свих осталих предмета су били:Рамић Мирсад, Бода Споменка, Трампић Милада, Бампа Љиљана, Крушкић Јасмин.

Ученици Гимназије су остваривали трдиционално добре резултате и у спортским активностима.

Негдје 1970/71 учествовали смо у завршавању изградње парка око школе, садили дрвеће и крчили камен и шљунак који је отежавао рад. Каснрофесорица Славка Лончар.

И сада кад затворим очи, могу да чујем њежне звуке "Влтаве" од Беџиха Сметане, коју плочу нам је на часовима музичког васпитања пуштао велики сањар, професор музичког, Есо Кресо. Док су звуци текли кроз учионицу у којо је била тишина, он је објашњавао да сада вода тече кроз долину, звуци су њежни, дуги, мирни, а онда поток наилази на брежуљке, звуци су убрзани, разиграни. Вољели смо те тренутке отете из, често сурове стварности. Ти часови су ме научили како да се суочим са стварношћу, ојачали су ме и оплеменили. Научила сам да проблеми не нестају. Морају се рјешавати иначе су велика препрека расту и развоју духа. Али човјек не смије изгубити ушу. Племенита душа и вјера у живот су највеће благо свијета.

Петар Спасојевић, професор општетехничког образовања кроз реферате које смо сами спремали и презентовали читавом разреду, учио нас је самосталности која нам је добро дошла касније у животу.

Гимназија из Добоја је била позната по квалитетима ученицима који су одлазили на разне факултете и исте успјешно завршавали. Да су за успјех ученика на факултетима у великој мјери "криви" професори говору и примјер професора филозофије Рамовић Саве. Тражио је од нас да учимо по Фијаменгу, Лукићу и Горичару, због чега га, наравно, нисмо вољели, али смо на првој години Правног факултета ми из Добоја били најбољи из социологије и видећи колико се други студенти муче да савладају градиво, схватили колику нам је услугу учинио професор "прогањајући" нас кроз иглене уши.

Матурску екскурзију смо обавили на крају трећег разреда. Обишли смо Блед, Ровињ и Венецију. Водио нас је професор Дробац.

Колико смо добра и здрава генерација говори и прелијепо окупљање великог броја ученика и професора поводом 10, 15, 20 и 30. година од завршетка школе.

Завршићу са стихом Жак Превера:

"Који смо данас дан
Ми смо сви дани
Пријатељице моја

Ми смо читав живот
Љубави моја,
Ми се волимо и ми живимо
Ми живимо и волимо се
А не знамо шта је то живот
И не знамо што је то дан
И не знамо што је то љубав. "

С љубављу, свим ученицима и професорима добојске Гимназије.

Бранкица Качавенда, генерација 1969-73. године,
у Добоју, 3. 11. 2005. године

Поново ошварам враша ове школе

Шездесет година?! Лијепе године, рећи ћемо, за један људски живот, и уједно вријеме да се полагано своде рачуни и размишља о старости.

Шездесет година Гимназије у Добоју?! Виде ли се на њој трагови година, трагови шездесет прохујалих генерација?! Наравно да не. Она живи живот својих ученика који, борећи се са одрастањем, у њезиним, можда мало изборaним клупама, болују прве пољупце, прве љубави, прве туге и разочарења.

И можда зато, када нас свечани матурални плес њежно гурне у свијет одраслих, гимназија у нама остаје као симбол вјечне младости.

Прије тридесет година, уз звуке Индекса, бацајући све низ ријеку што није вриједно памћења и сјећања кренула је и моја генерација на пут искушења и неизвјесности. Баш тада Гимназија је славила тридесет година рада и постојања. Као матуранти учествовали смо у организацији прославе. Са дивљењем и поштовањем дочекивали смо бивше ученике, тада већ докторе, професоре, књижевнике, раднике. . . откривајући на њиховим озбиљним, свечаним лицима трагове дана проведених у овим школским клупама.

Са чудним сам узбуђењем држала монографију: "Гимназија у Добоју 1945-1975"

Тврде црвене корице као да су чврсто обећавале да ће сачувати од заборава све што је сложено између њих. Била сам поносна што је ту и моје име, као једног од 107 матураната генерације 1974/75. године.

Данас као родитељ, након тридесет година, поново отварам врата ове школе. Исти мирис, исти распоред учионица, исти жамор. . . Пењем се широким каменим степеницама полако газећи једну по једну (како сам их некада са лакоћом прескакала по двије три) и пребирем по успоменама. Застајем на првом спрату?! Ало куда Не, не. . . Звонки Цвијетин глас одавно више не прави ред испред зборнице. Сједамо у клупу. Немарно обрисана табла враћа ме на час историје. Извињења! Само пет, а нас двдесет пет неспремних. Гурање, гурање и трас! Табла је на поду, професор Дробац на вратима и тајац. Само његов ауторитативан глас: Нема више извињења до краја полугодишта, данас радимо нову лекцију.

Четири године корачали смо са Корацима биљежећи у њима све згоде и незгоде, заљубљивали се уз Индексе на сваком великом одмору, лудовали на екскурзији од Ријеке до Дубровника. . . Једно је сигурно, доста тога смо

и научили. Присјећам се ученика генерације, одликаша, спортиста али и букви, балвана, труба. Вјероватно се неко од тих балвана данас успјешно служи Питагорином теоремом. Можда и нека труба данас говори добро њемачки, али сигурно је једно да се никада нико није љутио на такве атрибуте.

Глас разредника враћа ме у стварност. Текући проблеми, изостанци, лоше и добре оцјене. Исто као прије 20, 30. . . 60 година. Нека ова, као и све будуће генерације са поносом и радошћу славе неке нове јубилеје и нека понекад, као случајно, прођу кратком улицом испред Гимназије, тек да не забораве њезино лијепо камено лице.

Вера Гарић, генерација 1974/75.

СЛОБОДАНКА ЈОВОВИЋ – БОБА

У шестом разреду основне школе одлучила сам да ћу једнога дана постати професор енглеског језика. Многи су с разлогом мислили да ћу се предомислити, јер је биће старо свега дванаест година ипак недовољно зрело да донесе одлуку за цео живот. Доласком у добојску Гимназију, имала сам велику срећу да ми узор постане жена која је на прави начин, једноставно и ненаметљиво, али с пуно разумевања, успела да подржи и учврсти моју одлуку.

Слободанку Јововић смо популарно звали професорица Боба, а понекад, у жрби изостало би и оно "професорица" па би нека од нас ученица само шапнула: "Смирите се, иде Боба!" Неко ко је не познаје из оваквог коментара би извукао потпуно погрешан закључак да је била "страх и трепет", али ја не памтим да је икада повисила тон на нас. Упркос томе, успела је да нас, без приговора, критика и казни, научи да је поштујемо. Атмосфера на свим њеним часовима била је опуштена, а нама, тинејџеркама у најлуђим годинама, годила је и користила њена смиреност и стабилност. Веома је мали број професора који успевају да не подлегну тренутном расположењу, па често и дан-данас чујемо овакве коментаре ученика: "Јао, данас је професор нешто љут! Готови смо!" или "Било је одлично на математици. Професорица је била баш весела!". Не сећам се да је икада било оваквих или сличних коментара у вези са професорицом Бобом. Чак и у току последње године мог средњег образовања, када је њена хронична болест већ постала уочљива, а кораци тежи, израз лица јој је остао непромењен, као и однос према ученицима. За то је потребна велика снага и одлучност.

С друге стране, не постоји на овом свету ни наставник ни професор којег ученици нису никад поменули у негативном контексту. Оговарање наставника је зачин који поправља укус једноличној школској свакодневици. Тако је било, тако ће увек и бити. Ни наша професорица Боба није била поштеђена, па су ученици често коментарисали да су оцене које она даје "шкрте" и да је тешко добити високу оцену из енглеског језика. Међутим, никада се нико није пожалио на резултат теста или контролног задатка, јер се увек трудила да буде праведна и доследна. Сметало им је нешто друго – што није мало мање непоколебљива у својој доследности и што бар понекад не прогледа кроз прсте. Никада није љутито критиковала слабије знање или труд појединаца, само би понекад дала некакву шаљиву примедбу коју су незадовољни ученици погрешно поистовећивали са иронијом.

Десетак година касније, разговарајући са неколицином девојака из моје генерације, и то баш са онима које су имале осредње оцене и тиме биле незадовољне, сазнала сам да су потпуно промениле мишљење – знање стечено на часовима енглеског језика код професорице Бобе некима од њих је било од животне важности. Помогло им је да се запосле у тешким, ратним временима и да лакше преброде кризу и немаштину. Највећа потврда да је њено знање, доследност и ненаметљива упорност довела до одличних резултата је писмо тадашњег декана Филозофског факултета у Сарајеву, Бранка Остојића, пристигло школске 1986/1987 године којим се захваљује Слободанки Јововић на генерацијама успешних ученика, касније студената енглеског језика и књижевности, као резултат њеног беспрекорног рада. Мени лично помогла је својим знањем , као и саветима и, највише захваљујући њој, постала сам редовни студент Универзитета у Београду у време када је то било тешко постићи због неверователне конкуренције и интересовања младих за језичке студије.

Слободанка Јововић, професор енглеског језика, сада је у превременој пензији, а и преселила се у други град. Оставила је дубок траг на бројне генерације ученика, на наставу енглеског језика у добојској Гимназији, као и на млађу генерацију професора енглеског језика којима је некада предавала.

Марија Дабовић,
проф. енглеског језика у Медицинској школи

"Сјећање је једини рај из кога не можемо бити изгнани"

Прочитах то и запамтих. А у мом сећању много је генерација, ликова, профила, драгих колега и сарадника. Сада, поводом ове 60-годишњице, бистре се сећања, кристалишу ликови и слике израњају из прошлости. А моја прошлост у гимназији сеже до 3. фебруара 1970. када ме је снену, пробудио глас тадашњег директора Богдана Чакаревића: "Какво спавање, ученици те чекају, час ускоро почиње ". Трчећи сам стигла у школу. И трајаће тај мој "велики школски час" до одласка у пензију у јесен 1995. Свог директора сам изузетно цијенила, као и остале у школи. Чврстог става, али и насмијан спреман на шалу био је строг кад је требало, али и толерантан, такође кад је требало.

Били смо тада релативно млад колекитв, новопечене факултетлије, али је директор Богдан, сем стручног знања, тражио и педагошку науку. На једној сједници озбиљно се наљутио јер су рубрике у дневнику где је писало ЧРС остајале празне, није уписиван садржај рада на часу. Радило се за плату и све је морало да се испуњава. И онда је настала"Ресавска школа "у зборници. Но, убрзо затим, сви смо са поносом показивали дирекотру добро испланиран и у дневник уписан програм рада одјељенске заједнице и разредног старјешине. Ко зна, можда је мало подигнут тон ипак уродио плодом.

Убрзо у врху дугачког професорског стола у зборници седио мој други директор Фуад Синановић, изузетан радник, добар организатор, прецизан у послу и у давању радних зададатка осталима, прави математичара. Не могу се издвојити особине које су га посебне красиле. Мислим, ипак да су то биле принципијелности и хуманост. Сам нам је причао, ученици такође, а и сами смо били свједоци посебног хуманог односа према ученицима-путницима.

Улазио је у разред или зборницу увек са неком лијепом и укусно реченом шалом, стварајући необавезну и ведру атмосферу, дозвољавао је и нама у зборници, као и ученицима у учионицама да се огријемо око пећи, а ђацима да осуше влажне јакне и панталоне од зимских киша или снијега.

Изузетно му је било важно да посао тече добро, да нема празног хода и да резултати свих напора буду уочљиви. Под његовим руководством ђаци гимназије постигли су моного успјеха у свим областима рада. Посебно су му били поетски и надахнути педагошки обојени и искрени говори упућени генерацијама које су завршавале четворогодишње школовање. Можда је негдје у неком броју"Корака"сачувано неколико лијепих реченица из тих говора. Избијала је из њих велика мудрост живота. Можда сам управо због директора Фуада дуго, дуго веровала да је математика највећа наука на свијету, а математичари посебни њуди.

Сјећам се једне згоде. Као дежурни наставник сједила сам у зборници када је дошао директор Синановић и ко зна због чега почео да шета дугачком тепих-стазом сједног на други крај зборнице. И нехотице, не размишљајући, гласно сам рекла: "Стаза слонова" (вечер прије гледала сам филм истог наслова са Е. Тејлор). Није се дао збунити, рекао је само: "Пођи за мном". Није се наљутио. Често смо касније препричавали ту згоду и често се смијали. И професори и директор, ипак су прије свега, људи.

Павле Станишић

Сјећање на професорицу Клаудију Мељницки

Била нам је као мајка

Државну реалну гимназију, како се тада звала ова школа, завршила сам давне 1951. године. Била је то трећа генерација гимназијалаца послије завршетка II свјетског рата. Гимназија је тада била смјештена у згради бивше Грађанске школе, у којој је сада медицинска школа, а касније се преселила у новоизграђени објекат у коме се сада налази.

У вријеме похађања ове школе остало ми је, све до данас, у најљепшем сјећању. Однос ђака и професора почивали су на узајамном повјерењу, поштовању и пријатељству. Познато је да су на многим факултетима, по стеченим знањима и владању , често истицани ђаци добојске гимназије не само из тих ранијих, него и каснијих генерација, све до данас. Заслуге за то, свакако, припадају професорима и наставницима школе. Гимназију у Добоју завршио је и мој супруг Остоја Божичковић, касније и наша кћерка Оливера и наше унуке Катарина и Свјетлана Михајловић. Радо и често се сјећам своје гимназијске генерације, директора гимназије професора Страхиње Тодосића и свих других професора и наставника. Ипак, најчешће и најрадије се сјећам професорице Клаудије Мељницки, која нам је предавала руски језик, а њен супруг професор Игор Мељницки музичко образовање. Сви смо се радовали часовима и предавањима из руског језика, на којим је професорица Мељницки зналачки, неусиљено, кроз приче и разговор, готово мајчински, на нас преносила знања из овог предмета. Осим тога, своје слободно вријеме професорица Мељницки проводила је на организовању и вођењу фолклорне секције. И у овој, ваннаставној, дјелатности несебично је на нас преносила своје богато знање и искуство.

Професорицу Мељницки сам неизмјерно поштовала и цијенила. Била сам веома тужна кад је престало да куца њено племенито срце и учествовала сам у њеном испраћању на вјечни починак. Дирљив и готово потресан био је тренутак сахране када је на њен гроб стављен грумен руске земље. Она је тај грумен, када је одлучила да дође у Југославију и ту остане, понијела са собом и годинама га чувала, највјероватније мислећи на овај завршни чин свога живота.

Теодора Божичковић, рођена Антонијевић
Добој, 5. 10. 2005. године

Професорици Михољки Мири Тешић, разредници генерација 1972-1976

Када је 1972 године професорица Михољка Тешић именована разредником Ід одјељења, није могла ни претпоставити да ће ту дужност обављати много дуже од уобичајене четири године.

Наша разредница и професорица матерњег језика није била само наша учитељица; наша разредница је била наша водитељица кроз лавиринт гимназијских проблема и дилема. Носила се са свим нашим љубавним згодама и незгодама, бунтовничким фазама, сањалачким расположењима. Била је мост између нас и осталих професора, ружила нас тајно и бранила јавно.

На часовима српскохрватског – хрватскосрпског језика и књижевности учили смо о јотовању и гласовним промјенама, завољели Селимовића и Црњанског, Андрића уткали у своје животе, али смо и не знајући учили нешто много важније – како мислити својом главом, како бити добар човјек. Учили смо се другарству путујући са разредницом у Крагујевац да се поклонимо сјеменима неких других ђака.

И када смо завршили гимназију и отишли у бијели свет, још годинама смо се враћали и радовали сваком сусрету.

Прославили смо десет, петнаест и двадесет и пет година матуре. Слиједеће године славимо нашу тридесету годишњицу а професорица Михољка Тешић је још увијек наша разредница.

Сњежана Бабић

Гимназија, темељ мојих могућности

Прије двије године сам први пут изашао испод њених скута и провирио у свијет. То ми се чини и као да је јуче било, али и као да се вјечност стиснула у ове двије године. Одзвања ми још увијек школско звоно у ушима, чујем грају на ходницима, осјетим понекад опет оног лептира, што ми се врзма по стомаку, прави ми трему пред професором. Али, исто тако осјећам се веома старији и много зрелији, као да је пола живота прошло. Гимназија ми је показала далеко у будућност и нашла најлакши могући пут, којим ћу се укључити у стварни свијет и прилагодити свим његовим стихијама. Уткала је у мене довољно способности и знања, да могу да гледам десетак година унапријед. Тако се зрео осјећам. Гимназија ме бацила у море с ајкулама,

како је живот једном назвала моја професорица историје, али је и од мене направила највјештијег пливача.

Гимназија ме научила да гледам напријед, да се смијешим будућности, јер ће се само тако и она смијешити мени. Моји професори никад нису допустили да се у мени угаси онај младалачки елан и оптимизам. Шта више, увијек су ме подстицали да свијет гледам с једне љепше стране, али свјестан свих његових опасности и спреман ухватити се у коштац с њима. То је оно је важно и што средњошколац треба да научи у школи. Свакако и знање, али је много битније стећи осјећаје самосталности, али и живота у колективу. Јер, то је и основни карактер сваког друштва - бити индивидуа у колективу. Уклопити се у друштво и бити његова важна карика, али исто тако и имати своје ЈА и стати иза својих увјерења. И то сам научио. Вјеровати у нешто. Имати циљ и бити му предан.

Много тога у гимназији нисмо вољели, али је то заправо филтер, који нам је за те четири године помогао да схватимо ко смо, шта смо, шта волимо и у којем правцу гледамо. То много значи. Сматрам да сваког човјека страшно гуши и кочи безвоља и кад не зна шта жели од живота и какву хоће себи будућност да створи. Такав човјек је само терет и себи и другима. Свако треба да има неку сврху и циљ. Ја сам свој циљ спознао у те четири године и то је можда највећа ствар, коју је гимназија учинила за мене. Осјећам се спреман за живот.

Постоје посебни људи, времена и догађаји у човјековом животу. Као, рецимо, породица, крштење, дјетињство. . . Посебан је осјећај, који се јавља кад човјек мисли на тако битне ствари у живот. Необјашњив осјећај. Тако пригушен, да човјек некад и не примијети да је ту негдје, постане дио живота, а опет неописиво неопходан за човјекову душу. Е, у те висине ја дижем своје гимназијске дане. Раме уз раме с најљепшим тренуцима, које сам доживио и које ћу да доживим, раме уз раме с највољенијим људима, које имам и које ћу стећи и најнезаборавнијим временима, која сам провео и која ћу тек провести.

Срђан Ћуќић, герација 2004.
Добој, 30. 10. 2005. године

Шта нам то гаси немире?

Како се у мислима вратити у дане гимназијске, а да при томе не осјетим сјету за данима, сад знам, најљепшим и најбезбрижнијим у свом одрастању?! А знам и зашто и због кога. Неки од нас су оставили више, а неки мање трага на страницама овог времеплова, али је сигурно да је ова шездесетогодишња старица оставила у нама трага за сва времена. Начинила нас људима, ученим, поузданим, спретним, цијењеним...

И сада се сјећам лаганог дрхтаја пред неизвјесности помијешано са поносом што ћу бити гимназијалац. Драго ми је што су уз мене моје другарице из основне... Рада, Бранкица, Саша, Анела... ту су и Нешо, Сергеј, Горан, Сале, ... Први корак на првој степеници у мој пут према горе, обиљежио је мој живот за сва времена. Нисам тада знала да ћу у гимназији

осим знања стећи и одњеговати неколико дубоких и трајних пријатељстава, стајати покорно пред ауторитетима који су ми то и данас, проживјети своје прве љубави и своје прве туге туговати...

Размишљам... ако сада будем писала о себи и свом времену да ћу једнако тако писати о свим другарима и генерације и нашем времену. И знам да ће сви они знати о чему приповједам. Моје успомене су мање више и њихове успомене.

Тек што су "пала" прва упознавања са професорима и прва правила о поучавању примјерног гимназијалца, а ми смо већ имали идеје како да их прекршимо и докажемо оним из старијих разреда да нисмо наивни и смотани "фазани" као су нас по традицији школе сматрали. Слиједе укључивања у разне секције што због склоности, што због могућности да се повремено умакне од неке ненаучене лекције. Имали смо вољу учити, али бунтовно, младалачки мијењати свијет.

Сјећања ми навиру попут бујице и помало су конфузна. Била сам члан хорске секције и веома често уздигнута чела пјевала "Друже Тито ми ти се кунемо..."

Били смо тако важни кад нам професорица музике Муневера оправда одлазак послије другог часа, а истовремено срећни да пропустимо час математике или физике. Пјесма...

Обиљежити значајне историјске датуме пригодном петнаестоминутном емисијом на школском разгласу био је задатак наше радио секције и професора Валенчика. Понекад би имао разумијевања за наше младалачке жеље, па би одобрио и понеку лепршавију емисију, пуштајући нашој машти на вољу. Он нама прст, а ми би цијелу руку. Не сјећам се теме наше емисије, али се сјећам да смо залуђени Бијелим дугметом направили прави мали скандал. У пола емисије пустили смо актуелну пјесму "На задњем сједишту мога аута. " Рез... Прекидај! Срам вас било!! Нечувено!! Пљуштало по нама... А ми посрамљени тражимо другу шансу... Другом приликом туга у нашим очима. Убијен Џон Ленон! Зар да му једном емисијом не одамо пошту? То сви очекују од нас. Опет професори неумољиви. Не одустајемо... разговор са директором Томцем. Ми упорни: "Знате Џона Ленона" а он : "Ко вам је тај џек?" Ми разочарано: "Професоре Џон..." он: "Џек!!" Ни данас не знам је ли од то нама случајно или намјерно?! Уз тешку муку наша делегација се изборила за емисију од 3-4 минуте. Е, тако мало нећемо... одустајемо.

Идемо са извиђачима чистити школско двориште. Случајно... намјерно... акција се подудара са контролним из народне одбране. Али... Професор Перо притегао опасач и намргођено сипа бијицу погрда. Назива нас дезертерима, петоколонашимаи издајицама својих другова. Професоре, прекобројна...

Ако поменем скинуту браву са врата да би спријечили професорицу да уђе на час, или сулуди покушај бијега са часа тик иза леђа професорице латинског и професорице ликовног, док наслоњене на прозор у ходнику чекају да зазвони, или неке друге наше глупости и несташлука, хоће ли бити превише? Хоће ли нас наша дјеца, наши гимназијалци исмијати? Хоће ли наши ситни изговори, а било их је бар стотину, бити смијешни и глупи? Треба ли данашњим генерацијама поменути црвене и жуте картоне на часу

математике које професор Новаковић није штедио и који су актуелни и данас као и "допуњено издање" логаримтамских таблица? Питања рађају питања...

Знали смо ми бити и добра дјеца. Често. Пуно чешће. Жеђ за знањем гасила је наше младалачке немире. Радовали смо се добрим оцјенама, туговали због неуспјеха. Како да не поменем традиционалне одласке у оперу, екскурзије, школске игранке и матурске вечери. Роман да напишем...

И тужних тренутака је било... и сви смо подједнако и достојанствено учествовали у њима. Одлазак друга Тита... национална бол и наша. А ми велики и важни у почасним стражама крај његове слике смишљамо реченице бола које ћемо уписати у књигу жалости.

Сјећања се и даље нижу, а морам стати... Пуно је времена прошло. Двадесет пет. Идуће године састанак генерације. Иако нас је судбина попут вихора разнијела на много страна, међу нама постоји спона. Дух гимназијски. Ријечи ће отворити радосна сјећања, али и неке ране. Обавезе су нас стегле, а у душама носимо и неке ожиљке. Али радујемо се виђењу, то знам сигурно. Радујемо се, бар на кратко, сјести у старе школске клупе. Одазвати се на прозивку наших учитеља без бојазни да лекцију нисмо научили, радујемо се чути гимназијско звоно. Поменућемо и оне којих више нема... Томислава одавно нема, а ја још носим траг његове шпиц оловке у свом кажипрсту. Сања устукла пред опаком болести и Нихад који је тихо живио и исто тако тихо и својом вољом отишао... и ко зна колико нас неће доћи идућег јуна. . .

Можда наша дјеца неће разумјети наше немире и наше лудости, али ћемо ми сигурно разумјети њихове. Наша генерација је прошлост у нашој школи, уграђени дјелић, а наша дјеца су њена садашњост и будућност.

Каква смо генерација били знамо ми и знају наши професори. Зашто смо правили грешке знају само они дјечаци и дјевојчице којих више нема у нама, а зашто смо поносни на своју гимназију знамо засигурно сви...

Ирина Станишић,
генерација 1977/81. год.

Били смо вриједни, а понекад и неозбиљни

Гимназија у Добоју ових дана слави 60 година свог постојања. Моја генерација ће слиједеће године славити 30 година матуре.

Први дани у новој школи те давне 1972. године ми је остао у сијећању по невјероватној тишини у учионици и пажњи са којом смо слушали разредницу, професорицу Михољку Тешић. Све остало се изгубило у страху од непознатих учионица, професора од којих нисмо знали шта очекивати а још мање шта они очекују од нас.

Разредницу смо временом завољели, али тако мирни више никада нисмо били. Већ у првом тромјесечју смо колективно побјегли са часа ликовног и нормално добили одговарајућу казну. Били смо вриједни, имали смо пуно више петица него јединица, из историје чак 27 петица и само 3 јединице, јер се код професора Шанета или учило како треба или никако. Али, и поред интелектуалних успјеха, није било лако одољети неподовштинама које су

нам падале на памет. Тешко је не сјетити се Златка који је из учионице у приземљу напуштао часове кроз прозор или припремама за писмени из математике које су се углавном састојале од проналажења неког доброг математичара из сусједног разреда којем бисмо кроз прозор кабинета за физику спуштали задатке завезане концем у нади да ће то проћи непримјећено. Мислили смо да смо јако паметни и спретни у свему томе, а наши професори су уствари они који су били мудри и остављали нас у увјерење да немају појма шта се дешава.

Данас су моји другови бисери расути. До прве суботе јуна 2006. године. Већ нас видим испред школе – Весна из Новог Сада, Сенада и Синиша из Добоја, Жељка из Загреба, Љиља из Београда, Сејо, Дубравко, Даница од ко зна куда, Цеца и Ценана из Чаковца и има нас још. . .

И присјетићемо се с тугом наше Браниславе и нашег Пере који нису више са нама.

Сњежана Бабић

Сва наша богатства

Тешко је данас замислити Добој тих првих дана послије Другог свјетског рата. Три до четири хиљаде прилично гладних, прозеблих становника. Центар свијета – стара жељезничка стница, поред које уским колосијеком протутњи "ћиро" за Брод, Сарајево или Теслић. А око станице рушевине некадашњег хотела "Гриз", конзорције, неког давног мирнодопског живота, који више не постоји. Улице блатњаве или прашњаве. Људи слабо одјевени са понеким детаљем из далеке прошлости на одјећи и мноштво младих у партизанским униформама са црвеним петокракама на капама, а по баракама свуд око града распјеване омладинске бригаде које граде нову велику, широког колосијека пругу Шамац – Сарајево, а нешто касније и Добој – Бања Лука. На Чаршији пијаца, суво воће, печене тиквр "стамболке", шећерламе, нарамци, дрва за ложење... Добровољни радови на рашчишћавању рушевина, аналфабетски течајеви...

И у свему томе – Гимназија. На великој згради некадашње Грађевинске школе крупним ћириличним и латиничним словима: Државна реална гимназија. Једина у срезу. Њу похађају поред ученика из Добоја, и многи из Брода, Дервенте, Грачанице, Маглаја, Жепча, Завидивића, Тешња, Теслића, ... За њих постоји сиромашни интернат, који сели из једног краја града у други, док се коначно не смјести на Усору, гдје су биле бригаде. Из интерната ученици често до школе иду у реду као војска.

Прилично суморна слика. Али нама који је носимо у срцу, у свом дјетинству – једина, драга и непоновљива. Јер, још онда смо вјеровали Љермонтову да ће све проћи, "а што прође, биће драго". И увјерили смо се на најпоузданији начин.

Када сам ја стигао у ту школу, у II–б разред(након трећег се полагала мала матура, а након осмог велика), била је већ 1947. година. Запамтио сам мноштво наставника из свих крајева Југославије, из Србије, Словеније, Хрватске, Црне Горе, ... Многи су стизали са декретима министарстава "због потребе службе", а многи и на основу добровољног опредрјељења да помогну развоју земље.

Ипак, због преамбициозних школских програма сви предмети нису могли бити заступљени адекватном стучном наставом, па нам је Клаудија Мељницки, на примјер, предавала и руски језик, и француски и цртање, а њен супруг Игор поред руског, гимнастику и музику. Добојским блатним улицама дуго је пролазио стари бјелогардијски официр Игор са својом виолином у црној похабаној футроли, коју је понио из царске Русије.

Тешко је издвојити неког од многих наставника добојске Гимназије, али овај брачни пар руских емиграната издвојио се сам, посебно госпођа Мељницки. Тако смо је свиословљавали, без обзира на тада обавезујуће ословљавање са "друг". И никоме то није сметало, јер она је то заиста и била. Госпођа Мељницки. Поред сјајног познавања књижевности, историје умјетности и сликања, држала је и плене течајеве, а многе је учила и балету. Добро је препознавала наше младалачке бриге и за сваки наш проблем имала рјешење бројним примјерима из литературе, с ккојом смо тих година истински живјели.

Оставила је неизбрисив траг на многе генерације Гимназије, на њихов осјећај за лијепо, за културу у свим њеним аспектима и димензијама. Због тога се и данас понекад може видјети свјежи и увијек прави, а никада вјештачки, цвијет на њеном гробу у Барама.

Њених ученика, дакле, још има и нешто су важно научили.

И поред свега, политика је одређивала нашу младост готово у свим детаљима, од приредби са револуционарним и патриотским порукама до нашег понашања, али и до наставних програма, Из којих су Дучић и Ракић били избачени као "буржоаски" писци, а патриотски романтизам и социјални мотиви реализма истицани су у први план. Ипак, до нас су стизали и понеки слабашни одјеци модерне, али и актуелне свјетске литературе, па смо читали и Хеменгвеја, наприміјер.

У сусрету са наставницима вадили смо руке из џепова и скидали капе са глава. Лакирани нокти били су забрањени и ученицима и наставницима, а фризуре су морале да одражавају скромност и уредност и ништа више, нарочито не наметљивост и издвајање из колектива. Када су се појавили нови радио-апарати марке "Космај", почела је до нас да стиже и музика из далеких прекоморских земаља. Томе је, свакако, доприносила и госпођа Мељницки, која је знала да слухом "пресними" понеки нови танго, валцер, румбу аргентино... Када смо недавно прослављали педесет година од велике матуре, неки наши школски другови, који су са разних страна овде стигли, као и некада, са гитарама, увјерили су нас да те мелодије још живе и да су и данас заносне.

Чиномо велику неправду не помињући многе друге наставнике који то заслужују, али све их је поменути немогуће. Њихове ликове, етичке вриједности, њихова знања носимо овим свијетом, који се брзо и темељно мјења, али, ипак, необезврјеђујући та племенита богатства која смо онда давно стицали у добојској Гимназији. Сва наша богатства.

С развојем добојске Гимназије мијењао се и овај град и читав овај крај у долини Босне, наше ријеке, с којом смо се топло дружили кроз многа љета и писали јој стихове испод клупе, што није било забрањено.

Павле Станишић

Сјећање на "Кораке"

Корацима "Корака", култног гимназијског часописа, шетамо старим архивама одложених часописа и тражимо сјећања, позната имена и генерације матураната, она мала, наизглед тако небитна мјеста на којима се укрстила литература и слика једног времена.

Замислите, изненада прочитате стихове и осјетите дилеме младих: " Нудила ми је ватромете, блиставе, живе, а у лед ме је оковала. Слапова себе пружила ми је да их пијем, а сад ме мучи жеђу". Тако су писали некадашњи гимназијалци а, данашња генерација чека свој часопис који се покреће, очекујемо, у 2006. години.

– Оживљавање једне вриједне традиције гимназијског часописа који би наставио и слиједио "Кораке", часопис који је угашен послије 1992. године, ратним дешавањима, један је од задатака који је Гимназија "Јован Дучић" поставила као задатак у оквиру својих активности. Надамо се да ће први број угледати свјетло дана у школској 2005/2006. години и да ће и данашњи гимназијалци наставити литерарну и новинарску традицију својих птетходника. Наша је замисао да часопис излази бар два пута у току школске године и прати духовна и културна струјања младе генерације – ријечи су директора Душана Дропца.

Све је почело с прољећем школске 1957/58. године, а идеја о покретању часописа потекла је, вјероватно, од Душана Павковића, тадашњег професора књижевности. "Кораци" су трајали заиста дуго, на садашњем времену је да оживи традицију.

Данашњим гимназијалцима листање старих "Корака" донијело би не мало изненађење кад би наишли на текст Драгославке Марковић "Рапорт из матурске клупе", тада потписане као ученице 4 – а, а данашњег гимназијског професора математике: "Спремност његове ученичке екселенције најбоље се представља синусном кривом са периодом од два мјесеца. Крива има максимуме кад функција времена има вриједност т пред тромјесечје, а минимуме на почетку истих, док су нуле у јануару, јулу, и августу". Има ли дилема за данашње ученике да њихови радови неће открити и њихова будућа опредјељења? Прегледамо имена ученика и професора – уредника: Феликс Пашић, Решад Омерагић, Бранимир Пуљић, Мирко Скакић, Мирко Јелеч, Свјетлана Дамјановић, Славка Лончар – Билић, Нада Мартиновић, Озренко Јоргановић. . . Чекамо да наши ученици наставе ове свијетле традиције својим ентузијазмом и прегалаштвом. Јубилеј шездесет година од оснивања гимназије у Добоју истовремено је и позив свим ученицима и професорима, сарадницима бивших "Корака" да се јаве и огласе поново својим сјећањима и новим генерацијама открију нешто од духовног струјања свог времена. Позивамо бивше писце и новинаре "Корака" да својим прилозима помогну издавање монографије ове значајне добојске институције. Очекујемо ваша писма, да забиљеже дух генерације, слично тексту Павла – Бате Станишића чије редове читамо са занимањем, текста који проналазимо у издању Монографије гимназије 1945 – 1975. године: "Вријеме које сам провео као ђак Гимназије у Добоју данас у мени представља збир најразличитијих асоцијација. . . И, наравно, боље од свега сјећам се климе. Више не памтим је ли то Мирко или Хасан молио на часу географије допуштење да отвори про-

зор да уђе клима. Данас сам често у дилеми јесам ли се ја промијенио, или се она клима промијенила, али сигуран сам да такви дани више не постоје, о ноћима да и не говорим, ни киша онаквих више нема, а о мјесецу, такође, боље је и да не мислим. И данас, кад год отворим прозор, кажем:"Нека уђе клима"... Учили смо само о најгенијалнијим личностима и изумима, па смо се и осјећали генијалнима увијек, сем у часу испитивања тих наших знања, што смо сматрали најбруталнијим суђењем. Шалу на страну, стварно, ја и данас мислим да сам све што знам научио у оним гимназијским клупама, али више од свега осталог ту смо се научили другарству и љубави према свему што је добро и лијепо, макар то биле и ученице нижих разреда."

Оливера Митровић

ПРИЈЕ ПОЧЕТКА СВЕГА

Проф.Ољи Митровић

Више није било могуће слиједити
Овај правац под снијегом
Који се губио пред јединим свједоком
У полумраку

Како је могуће да само Жути мост
Означава безбједно мјесто усред кривине
На чијем је почетку убједљив пролаз ка малој ријеци
Коју посјећују само они што *никада неће доћи кући*

Мост се чуди ... Од ријеке се не растаје ...

Слике и писма на његовом рукохвату
Вјетар са кишом крчми Сабира растанке и судбине
Које више нико неће пробудити са дна воде

Мој часовник је у коми Изненада
Око седамнаест У недјељу једанаестог децембра 2005.
Кад те вода испод моста обистинила у свом крвотоку
Наслоњеног на дрво
Посађено прије твог доласка на Свијет
Прије почетка свега...
Да чува острво од твог тијела Усред ријеке
Загледаног у сумрак којим си стигла своме гробу
Умјесто дому

Јованка Стојчиновић-Николић

КОНКУРС или Покушај запослења

(Овако је прије 30 година почело)

Послије завршене педагошке академије
Јављам се на први конкурс

Расписан драговољно по потреби
У једној градској школи
Коју смо добро запамтили
По томе колико нам је ваљала
И колико смо могли изгубити да је нисмо имали

На конкурс прилажем доказе разне:
Прво молбу са прописно налијепљеном таксом
И биографијом на уредно откинутом листу
Из свеске

Затим родни лист
Из којег се види да сам заиста рођена
И да имам поријекло година

Увјерење о некажњавању
Да се зна да чврстим сном спавам

Своје тужне и веселе дане
Против којих се не води никакав
Па ни кривични поступак

На крају
Највише држим до дипломе
И дође ми жао зашто да о мени
Одједном сви знају све

Да Збор радних људи
Па онда Раднички савјет
Вјеша о моју диплому своје мишљење

Да по мишљењу пале Мрак и Свјетло
Подијељени по брдима и квартовима

Да закивају ексере но огласној табли
Још који дан да виси све то о чему су
Даноноћно распредали приче

Тако су радни стаж о ексеру
И жеље посматрача у порасту

Један од њих мој бивши професор
Сјети се да конкурсом
Није тражен радни стаж

Онај са ексера не важи
Па не би било лијепо
Да у градској школи ради неко
Са двадесет и неком
Због тога је моја диплома данима

Плаћала боравишну таксу ексеру
Од које је подигао велики дом
Са дебелим зидовима
Да се скуће бескућници, безстажовци
Да висе као мртве страже
А да се свиде свaком
Да не изгубе мјесто без кривице
Да буду примијећени
Макар док су на истом зиду

А све више сам сигурна:

Није ово исти зид
Међу дипломама много је школских познаника

Ово је зид од споменика

Јованка Стојчиновић-Николић

Гимназијски дани

До јуче у гимназијској клупи, школарци на путу сазријевања, данас оснивамо породице, градимо каријеру и вежемо своју будућност за будућност наше дјеце. Живот непрестано убрзава. Иде даље!

Недавно бијеше испит зрелости мојој генерацији, на размеђу миленија 2000. године. Одредити своју будућност, изабрати будуће занимање. Сјећања и даље жива, неизбрисива, скоро садашњост али неповратна. Заувијек заточена у нама.

Погледам фотографије, замислим и опет сам ту. У школској клупи. До мене најбоља другарица, иза најбољи друг, испред другарица – нас 24 пријатеља. Биљежимо згоде и незгоде у дневник мога разреда назван ГСП – гледај своја посла! Пишемо своју књигу, књигу наше прошлости, љубоморно сачувану од заборава да подсјети сутра, када родитељи постанемо да боље разумијемо. Стварали смо идоле, узоре, наде, не знајући за немогуће.

Живот је учинио своје и води нас различитим путевим. Изабрали смо бојишта свако себи али смо једном заједнички побиједили. Губили битке, али добили рат. Извлачили поуку из сваког пораза, памтили за побједу.

Данас је све другачије али је лакше када су те учили да ходаш кроз живот одважно, прихваташ савјет и будеш захвалан. Учили смо и научили како се кроз живот иде дарујући и примајући љубав, стиче и примјењује знање, бори за сутра са сваким даном који осване. Стекли смо средство да нас одведе до циља – образовање. На корак ближи жељама, недалеко од наде.

Ми смо душа њена а она наш понос. Једна генерација заувијек захвална за све што данас чини нашу личност својом – родитељима, професорима и њој. Гимназији која нас је спојила и везала за своју историју. Спајајући своју са нашом прошлошћу постали смо дио вјечности, одговорни за њену будућност. Ако смо данас остварили своје снове, она је заслужна за миран сан.

Драгана Смиљанић IV-3
генерација 1996/2000

ПИСМО ГЕНЕРАЦИЈЕ ГИМНАЗИЈЕ "ЈОВАН ДУЧИЋ" 1996/2000

Стојанка Пејичић

"Живот сваког човјека је пут ка самом себи. Покушај једног пута наговјештавање једне стазе. Ниједан човјек није никада био потуно сам али сваки тежи да то постане. Понеко потпуно, понеко јасније, свако како умије". Ово су Хесеове ријечи.

А како ћемо умјети ми матуранти добојске гимназије? Каква ће бити наша стаза, какав ће бити наш пут? Да ли ћемо поћи путањом којом се ријеђе и теже иде или ћемо без препрека досегнути звијезде и заједно са њима засјати оним мудрим и поносним сјајем. Колико трња треба прегазити да би се стигло до одредишта? Колико је много питања пред нама, а одговори тако штури и далеки? Али једно је сигурно-ма куда кренули, ма гдје застали, најљепше успомене биће везане за нашу гимназију. За њу, која нас је учила првим корацима у животном путу и дала сигурност нашим животним ставовима. За њу, кроз коју смо спознали озбиљност, етику и осјећај смјелости да ступимо у борбу с науком. За њу у којој су се родила прва права пријатељства која ће потрајати читавог нашег животног вијека јер су заиста вриједна пажње. Зато вас молим, иако се вечерас растајемо, сачувајте у себи ту нит којом смо нераскидиво везани. Везани једни за друге, везани за нашу гимназију, везани за наш град.

Селимовић је једном рекао: "Цијеним нова пријатељства. Она су љубав која нам је увијек потребна али стара пријатељства су више него љубав јер она су дио нас самих. " Зато вечерас бацам новчић у бунар судбине са само једном жељом - да свима нама, мојим пријатељима, звијезда водиља буде срећа.

Мирна Делић

Не знам, и не могу. Као проклетство, неке се ријечи, прије или касније, врате да прогањају, подсјећају и збуњују. Тако ја, након неколико година, са пристојне временске дистанце, не знам и не могу да представим своје виђење прошлости. Године проведене у средњој школи стоје у некој необјашњивој, недокучивој измаглици, као да сам нешто тешко и чудесно потиснула у својој свијести. Али једно знам: у старинском албуму са урезаним златним лишћем, из времена кад је и моја мајка била средњошколка, ја сам годинама, као сврака скупљала туђе и своје тричарије. Цедуљице којима смо се гађали на часовима. Успјешне карикатуре професора. Прве стихове несрећно заљубљених. Понеки контролни. Често отворим тај албум, као да додиром призивам своју визију. С њом и неке снове. Оно што нађем је тужно и није за ову прилику.

Хтјела бих да се своје генерације сјећам као вијенца плетеног од наших руку. Као једног организма коме су сви органи били здрави, и који је савршено функционисао. Можда смо били сувише слични, да бисмо могли да потрајемо дуже од матурске ноћи. Можда смо били сувише различити, да бисмо могли живјети спорије од живота. Безброј "можда" се смјестило у поцијепани дио моје хаљине те матурске вечери. Једна слупана чаша, док је директор држао говор. На пар корака од мене, хор је отпјевао "Гаудеамус".

Били смо добра дјеца те ноћи. Сјећам се да нисмо били најзадовољнији музиком, јер је била помало старомодна за нашу енергију. На крају смо и ми узимали микрофон и пјевали, опет старе пјесме, у којим смо се пронашли и ми и наши професори. Ноћ је била лијепа, али као и свака друга матурска ноћ, пуна великих обећања и још већих очекивања. Узбудљиве приче о будућности у паузи између два спотицања штикле о хаљину. Били смо добра дјеца те ноћи. Данас нисам сигурна какви смо људи постали.

Све је почивало у младости. У младости која је расипна до банкрота. Широке руке у испољавању емоција. Књига утисака. Сунђер, спреман да упије све утицаје. Све се градило на том крхком и варљивом тренутку живота. Данас, неколико година старија, све схватам симболично и то ме плаши.

Не знам да ли смо срећнији него прије. Мјерила успјеха и мјерила среће су грдно поремећена. Некад, у неком граду који је километрима удаљен од мене, било је људи који су се вољели. Вољели се ријечима и обећањима. Неки су своју постојаност преносили ваздухом, без ријечи, у погледу, највише у пјесмама. Најснажније емоције, највеће вриједности које сам пронашла у средњошколским данима – пријатељство и оданост – и даље ме вуку неким људима, Викторима и Викторијама над временом и пространствима. Поуздано знам да би без њих слика мојих средњошколских дана, била далеко мрачнија и сиромашнија.

Познајем вриједност гимназије као институције, али њену историју не чини зграда гимназије. Рат најлакше брише такве историје. Гимназију су чинили и чиниће ученици. Њену историју су изградиле генерације које су прошле кроз њу. Сматрам да је моја генерација у много чему помогла у стварању слике о гимназији, у времену и друштву у каквом смо живјели.

П. С. Као и увијек, на граници да промашим тему!

Велики поздрав!

Вера Милићевић

Вријеме безбрижности

Част ми је да поводом овог значајног јубилеја, прославе шездсет година рада Гимназије у Добоју, изнесем своја размишљања и успомене везане за школске дане које сам у њој провела.

Кад помислим на свакодневицу тог живота, као и неке значајне догађаје, учини ми се он много узбудљивијим, изазовнијим и богатијим у осјећањима од овог садашњег.

Сјећам се јутра, магловитих и хладних, кад смо журили да стигнемо у школу прије времена, да бисмо запалили своје прве цигарете и у хладним ходницима размјенили своје стрепње у погледу предстојећег дана. И наших првих сазнања о свијету који нам се тада чинио много љепшим него икад послије, сазнања вођених чврстом руком наших професора. Све смо примали са радозналошћу и одушевљењем, а истовремено са неким дјетињим подозрењем и смијехом. Као прва послије ратнагенерација нисмо имали услове за богат културни живот, али смо се трудили да дружењем и солидарношћу, као и размјеном наших скромних знања и мишљења, проблема и

духовитости из ђачке свакодневнице, овај наш испунимо садржајима. Понеки концерт, одлазак у биоскоп или на књижевне вечери у нашем малом граду доживљавали смо као ријетке драгоцјености, а наши професори и као велику обавезу да провјеравају број присутних ученика у публици и вријеме и вријеме напуштања приредбе. Уз велику захвалност за овај труд да од нас створе људе изражавам и своје чуђење и дивљење стрпљењу којим су подносили наше несташлуке.

У тешким условима послије рата њиховим залагањем уз наш допринос ова школа је брзо кренула путем повратка некадашњој слави и угледу. Пратила је и водила одрастање толиких генерација успјешних људи које је око себе окупила и везала заједничким успоменама.

Дани које смо провели у школским клупама као њени ученици чине нам се и сад толико блиским као да нас од њих дијеле тренуци, а не године. Они живе у нама као дио онога што јесмо и што ћемо постати.

Пре само неколико месеци...

Пре само неколико месеци седела сам у школским клупама Гимназије. А чини се тако давно! Као далеки сан, нагло прекинут; сан којег се јасно сећам кад склопим очи. Видим другове како се весело смеју, задиркују, како журно листају књигу, пред крај великог одмора, јер преофесор пита следећи час. Та неизвесност је тада тако велика као да нам од тог часа зависи цео живот. Тако су се низали дани, седмице, године. Заједнички смо проживљавали прве "велике" бриге, страхове и радости. Сада, када се осврнем иза себе, видим колико је то био важан период у мом животу, и колико је важан у животу сваког младог човека. У овој школи, многи су развили посебан поглед на свет, стекли доживотна пријатељства и стасали у људе који имају шта да понуде сутрашњици ове земље. Срећна сам што сам била део једне тако важне установе у којој сам научила и понела много у један нови живот. Срећна сам, јер је сваки дан те четири године, проведене у Гимназији, богатио мој живот новим искуствима. Вјерујем да ћемо, захваљујући тим искуствима, ми, ученици Гимназије "Јован Дучић" допринети да свет постане боље место за живот, испуњено знањем, просперитетом и напретком. Јер ми смо то и научили у овој школи, а то је њена највећа вредност.

Ведрана Жигић
генерација 2001/2005.

На пола пута...

Негдје на пола пута стао је корак и поглед наше вољене и поштоване колегинице – професорке ОЛИВЕРЕ ОЉЕ МИТРОВИЋ. Рођена је у Сарајеву 13. фебруара 1962. године, гдје је завршила Филозофски факултет на групи – историја југословенских књижевности и српскохрватски језик. Удала се у Дервенту и родила јединицу Настју, а онда стицајем ратних и животних околности живјела једно вријеме у Бањој Луци, да би 1996. године дошла у Добој и запослила се у Гимназији на мјесту професора српског језика и књижевности. Неуморна жеђ за знањем и усавршавањем чини да у Новом Саду упише постдипломски студиј књижевности и стане на пола пута, баш као што је и на животној стази застала на пола пута. Остаће запамћена као изврстан професор – онај који не гради ауторитет на страху, већ знањем и радозналим интелектом који стално отвара врата непознатом, истражује непрестано и преиспитује урађено. Ријеткост. Кобни децембарски дан прекинуо је њен живот. Велики и ненадокнадиви губитак за кћерку Настју, ученицу другог разреда гимназије, за колектив Гимназије, за град.

Оливера Оља Митровић
(13. 2. 1962 - 11. 12. 2005)

Усамљени корак и усамљена мисао тумарају просторима једног заувијек прошлог свијета. Сјећају се и тугују – јер треба изрећи ону болну ријеч - да си била. Тјеши свијест да јеси и да ћеш бити у нама који смо те вољели.

Било је то вријеме среће – ријечи су правиле нашу кулу, оне што храбре и тјеше и оне што тјерају сузе смијеха. Чинило се да смо безбједни у мрвицама живота што смо их отимали у суровом времену – ничега није било сувише и ничега ружног да би цијена радости била она најстрашнија. Књижевност нас је учила да се кажњавају само велике и отете среће. Наша је била мала, обична, људска. Нећу да кажем све. Намјерно. Ни ти то не би вољела. Неречено моћно живи свој живот, недодирљив, независан од других. Заувијек.

Бојим се да су моје ријечи недостојне и обичне и не могу стићи тамо куда је стизала твоја мисао и прегршт идеја, да не могу пратити амбицију свих твојих замисли и планова, па ће остати несхваћене као што си ти често била. Посебан дух у обичности средине изазива чуђење и зазор, велики замаси крилима скептичне погледе и невјерицу – све ти то уочаваш и не замјериш,

јер си увијек корак напријед и видиш више. Твој смисао за истинско признаје суштину, форму презире, али благо и неупадљиво. Интелектуална црта твоје личности не носи у себи ни једну ноту сујетног, већ потребу разумијевања несавршеног ма гдје оно било. Твоја посебност је ведрина покрета, љепота лица и снага духа, ширина погледа и пространство видика – рјечитост и блистав ум, а испред свега корача твоја доброта, јер те ломе и муче мале ствари и тјерају да преиспитујеш своје поступке. Не брини, све си добро урадила, трагови твог давања живе у Настјиној храбрости и доброти – биће она тачно таква какву би је ти жељела. Кратко си летјела и пребрзо отишла, али све што си икад изрекла и учинила памте наше улице, наше небо и наше душе – захвални смо Богу што си била дио нашег живота и нашег свијета. Наша прољећа и наше јесени причају без престанка причу о теби…

Велинка Перић

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1945/46. ГОДИНЕ

Директор: Љубомир Новаковић

Стални наставници
Марија Батинић, математика, физика, цртање
Загорка Иванишевић, српскохрватски језик, историја, природопис, цртање
Милица Јунгић, историја, земљопис, цртање
Љубомир Новаковић, природопис, хемија
Игор Мељницки, руски језик, пјевање, математика
Клаудија Мељницки, руски језик, француски језик, цртање, гимнастика
Ванда Мурко, математика, српскохрватски језик, земљопис

Вањски сарадници
Андрија Малеч, гимнастика
Валеријан Матвејев, руски језик
Велимир Николић, гимнастика
Коста Табаковић, математика и физика
Милован Вучићевић, математика, физика

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1946/47. ГОДИНЕ

Директор: Шефик Бешлагић

Стални наставници
Адолф Андроник, математика, цртање, минералогија, физика, хемија и природопис
Марија Батинић, математика, физика
Разија Берберовић, природопис, хемија, минералогија
Шефик Бешлагић, цртање, математика
Зорка Црниловић, српскохрватски језик, историја
Загорка Иванишевић, српскохрватски језик, историја
Милица Јунгић, историја, земљопис
Стеван Клашња, математика, физика
Фадила Куленовић, земљопис, историја, математика, цртање
Саљо Љамовић, математика, физика
Игор Мељницки, руски језик, пјевање, математика
Клаудија Мељницки, руски језик, француски језик, цртање, природопис
Стеван Мијатовић, земљопис
Ванда Мурко, српскохрватски језик, земљопис
Нада Стефановић, земљопис, математика, српскохрватски језик, историја

Вањски сарадници
Хусо Имамовић, математика
Војислав Николић, математика

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1947/48. ГОДИНЕ

Директор: Шефик Бешлагић

Стални наставници
Разија Берберовић, природопис, хемија и минералогија
Шефик Бешлагић, цртање и математика
Зорка Црниловић, српскохрватски језика и историја
Даница Лникар, приронопис, цртање и гимнастика
Ковиљка Јанићијевић, српскохрватски језика и француски језик
Милица Јунгић, земљопис, историја и пјевање
Фадила Куленовић, математика, цртање и историја
Теуфик Лимић, природопис, математика, физика и пјевање
Саљо Љамовић, математика, физика и фимнастика
Игор Мељницки, руски језик
Клаудија Мељницки, руски језик, француски језик, природопос, цртање и гимнастика
Ванда Мурко, српскохрватски језик, земљопис, пјевање и цртање
Катарина Правидур, математика и физика
Аника Танацковић, пјевање, земљопис, српскохрватски језик, цртање и физика
Угљеша Танасијевић, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1948/49. ГОДИНЕ

Директор: Шефик Бешлагић

Стални наставници
Шефик Бешлагић, цртање
Силвија Чекада, математика, физика и хемија
Ковињка Јанићијевић, српскохрватски језика и француски језик
Милица Јунгић, земљопис и историја
Фадила Куленовић, историја и земљопис
Фрањо Лемешић, математика, физика, хемија и гимнастика
Теуфик Лимић, математика, француски језик, руски језик и природнопис
Саљо Љамовић, гимнастика, математика и физика
Игор Мељницки, руски језика и пјевање
Клаудија Мељницки, руски језик, француски језик и цртање
Ванда Мурко, српскохрватски језик и земљопис
Војислав Николић, математика, физика и пјевање
Вукослава Николић, математика и физика

Катарина Правидур, физика
Отон Рајс, истојија и земљопис
Мира Сандри, природнопис и хемија
Анкица Сомер, српскохрватски језик и руски језик
Аника Танасковић, српскохрватски језик
Босиљка Тоић, руски језик, истојиа, земљопис природопис

Ваљски сарадници
Велимир Николић, предвојничка обука

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1949/50. ГОДИНЕ

Директор: Шефик Бешлагић (до 18. 1. 1950.)
Силвија Чекада (од 18. 1. 1950)

Стални наставници
Шефик Бешлагић, цртање
Силвија Чекада, математика, физика и хемија
Магдалена Ћирковић, историја, земљопис и руски језик
Ковиљка Јанићијевић, српскохрватски језик и француски језик
Милица Јунгић, историја и земљопис
Теуфик Лимић, природопис, математика, физика и француски језик
Јованка Љесар, природопис и земљопис
Рифат Мехмедбеговић, математика, физика и латински језик
Вера Мехмедбеговић, биологија и хемија
Игор Мељницки, руски језик
Клаудија Мељницки, руски језик, француски језик и цртање
Ибрахим Мујчиновић, историја
Ванда Мурко, земљопис, српскохрватски језик и биологија
Војислав Николић, математика и физика
Тајиб Пашић, математика, физика и хемија
Милена Рап, српскохрватски језик и руски језик
Мира Сандри, природопис
Хамдија Сивчевић, историја и земљопис
Анкица Сомер, српскохрватски језик и руски језик

Ваљски сарадници
Боривоје Кресоја, фискултура
Нада Марковић, математика
Велимир Николић, предвојничка обука

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1950/51. ГОДИНЕ

Директор: Страхиња Тодосић

Стални наставници
Абдуселам Абдулаховић, историја, математика и земљопис

Силвија Чекада, латински језик, математика, физика и хемија
Фехир Чокић, српскохрватски језик
Анђелка Грујић, српскохрватски језик и руски језик
Смаил Ибрахимпашић, природопис, земљопис и историја
Прасковја Јелуженкова, руски језик
Милица Јунгић, историја и земљопис
Теуфик Лимић, математика и француски језик
Јованка Љесар – Иванчевић, земљопис и природопис
Рифат Мехмедбеговић, математика и физика
Вера Мехмедбеговић, природнопис и хемија
Игор Мељницки, руски језик
Клаудија Мељницки, цртање, руски језик и француски језик
Стјепан Мостић, српскохрватски језик и филизофија
Ибрахим Мујчиновић, историја
Војислав Николић, математика, физика и српскохрватски језик
Тајиб Пашић, математика, физика и хемија
Милена Рап, њемачки језик и српскохрватски јзик
Мира Сандри, земљопис и природопос
Хамдија Сивчевић, историја и земљопис
Анкица Сомер, српскохрватски језик
Душанка Стефановић, фискултура
Страхиња Тодосић, српскохрватски језик
Зорка Тодосић, њемачки језик, француски језик и српскохрватски језик

Вањски сарадници
Велимир Николић, предвојничка обука

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1951/52. ГОДИНЕ

Директор: Страхиња Тодосић

Стални наставници
Абдуселам Абдулаховић, историја, математика и земљопис
Силвија Чекада, латински језик, математика, физика и хемија
Милка Ћук, српскохрватски језик
Анђелка Грујић, српскохрватски језик и руски језик
Смаил Ибрахимпашић, природопис, земљопис и историја
Јованка Иванчевић, биологија и земљопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик
Тихомир Караманчић, цртање
Теуфик Лимић, математика, физика и француски језик
Игор Мељницки, пјевање, фискултура, руски језик
Клаудија Мељницки, руски језик
Рифат Мехмедбеговић, математика
Јосип Микић, фискултура и цртање
Војислав Николиц, српскохрватски језик и математика
Тајиб Пашић, математика, физика и хемија

Елена Павлова, српскохрватски језик
Даница Пушкаревић, математика
Милена Рап, српскохрватски језик и њемачки језик
Хамдија Сивчевић, историја и земљопис
Анкица Сомер, српскохрватски језик
Миодраг Тацић, историја филозофија
Страхиња Тодосић, српскохрватски језик
Зорка Тодосић, српскохрватски језик, њемачки језик и француски језик

Вањски сарадници**Мухамед Мулабдић,** предвојничка обука
Велимир Николиц, предвојничка обука

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1952/53. ГОДИНЕ

Директор: Сулејман Куленовић

Стални наставници
Теуфик Аговић, предвојничка обука
Мухидин Ћатић, земљопис
Асим Халиловић, српскохрватски језик
Смаил Ибрахимпашић, зимљопис, природопис, хигијена, геологија и државно уређење ФНРЈ
Јованка Иванчевић, земљопис и природопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик
Бранко Крмпотић, српскохрватски језик и латински језик
Нусрета Куленовић, српскохрватски језик и француски језик
Сулејман Куленовић, историја
Теуфик Лимић, математика и физика
Игори Мељницки, пјевање
Клаудија Мељницки, француски језик и руски језик
Јосип Микић, фискултура
Војислав Николиц, математика и српскогрватск језик
Тајиб Пашић, физика и хемија
Елена Павлова, српскохрватски језик
Даница Пушкаревић, математика
Милена Рап, српскохрватски језик и њемачки језик
Хамдија Сивчевић, земљопис и историја
Аугустин Шимић, физика
Милица Тацић, природопис, хемија и хигијена
Миодраг Тацић, историја и основи филозофије
Зорка Тодосић, француски језик и њемачки језик
Ђорђија Вуксановић, српскохрватски језика

Вањски сарадници**Абдуселам Абдулаховић,** математика
Ружица Бреберина, француски језик и основи филозофије
Лука Благојевић, предвојничка обука
Фрањо Копић, лијепо писање

Мира Маркић, психологија и филозофија
Мато Влахушић, латински језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1953/54. ГОДИНЕ

Директор: Сулејман Куленовић

Стални наставници
Теуфик Аговић, предвојничка обука
Иво Бојановски, латински језик и истоија
Маријана Бојановски, српскохрватски језик
Мухиедин Ћатић, земљопис
Владо Ђурковић, математика
Асим Халиловић, српскохрватски језик
Хусејин Ромалић, цртање
Смаил Ибрахимпашић, земљопис и природопис
Јованка Иванчевић, природопис и земљопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик
Нусрета Куленовић, српскохрватски језик, француски језик и историја
Сулејман Куленовић, историја
Борислава Лалић, српскохрватски језик
Игор Мељницки, пјевање
Клаудија Мељницки, руски језик и цртање
Јосип Микић, фискултура
Барбара Негројевић, француски језик
Тајин Пашић, хемија и физика
Елена Павлова, српскохраватски језик
Вид Пуљић, историја и земљопис
Даница Пушкаревић, математика и физика
Милена Рап, њемачки језик
Љубица Станишић, математика
Аугустин Шимић, физика и математика
Добрила Тухољак, природопис и хигијена
Ђорђија Вуксановић, српскохрватски језик
Радмила Живковић, њемачки језик

Вањски сарадници
Мира Маркић, филозофија
Војислав Николић, математика

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1954/55. ГОДИНЕ

Дректор: Сулејман Куленовић (до 10. 11. 1954.)
Војислав Николић (од 10. 11. 1954.)

Стални наставници
Момчило Авдаловић, земљопис

Владимир Бабић, историја
Иво Бојановски, латински језик, историја и основи филозофије
Марија на Бојановски, српскохрватски језик
Фахир Чокић, српскохрватски језик
Мухидин Ћатић, земљопис
Оливера Чулибрк, историја
Јозефина Ђурковић, физика и хемија
Владо Ђурковић, математика
Алмаз Даутбеговић, историја и латински језик
Селвета Хаџикадунић, њемачки језик
Асим Халиловић, српскохрватски језик
Хусеин Хромалић, цртање и ручни рад
Смаил Ибрахимпашић, биологија
Јованка Иванчевић, природопис и земљопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик и ручнирад
Госпојина Кљајић, српскохрватски језик
Сулејман Куленовић, основи филозофије
Борислава Лалић, српскохтватски језик и француски језик
Светислав Лазић, ванармијско војно васпитање
Сафет Лиховић, цртање и ручни рад
Клаудија Мељницки, француски језик и руски језик
Јосип Микић, фискултура
Барбара Негројевић, француски језик и латински језик
Мирка Николић, природопис и хемија
Војислав Николић, српскохрватски језик и историја
Елена Павлова, српскохрватски језик
Алекса Петровић, математика и физика
Вид Пуљић, земљопис и историја
Даница Пушкаревић, математика
Милена Рап, њемачки језик
Владо Сивјаков, математика и физика
Добрила Тухољак, природопис
Свето Вучетић, фискултура
Радмила Живковић, српскохрватски језик, француски језик
и њемачки језик

Вањски сарадници
Душанка Дутина, математика
Драго Лутер, математика (до новембра 1954.)
Јово Мишковић, фискултура
Мухамед Мулабдић, ванармијско војно васпитање
Велимир Николић, математика
Ђорђо Перчинов, математика
Милислав Петрић, природопис
Милош симић, природопис
Лајчо Живковић, ванармијско војно васпитање

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1955/56. ГОДИНЕ

Директор: Сулејман Куленовић

Стални наставници
Марицјана Бојановски, српскохрватски језик
Фахир Чокић, српскохрватски језик
Мухидин Ћатић, земљопис
Оливера Ћулибрк, историја и земљопис
Јозефина Ђурковић, хемија и физика
Ениса Екмечић, историја и латински језик
Алија Ибрахимовић, земљопис
Јованка Иванчевић, земљопис, природопис и хигијена
Нада Јанковић, земљопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик, цртање и домаћинство
Светислав Лазић, ванармијско војно васпитање
Клаудија Мељницки, француски језик и руски језик
Јосип Микић, физичко васпитање
Барбара Негројевић, латински језик и француски језик
Вукосава Плавша, хемија
Даница Продановић, српскохраватски језик, француски језик и руски језик
Даница Пушкаревић, математика
Владо Сивјаков, математика и физика
Никола Томанић, филозофија и хигијена

Вањски сарадници
Едиб Муфтић, њемачки језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1956/57. ГОДИНЕ

Директор: Мухидин Ћатић

Стални наставници
Марицјна Бојановски, српскохрватски језик
Фахир Чокић, српскохрватски језик
Мухидин Ћатић, земљопис
Ениса Екмечић, историја
Хусеин Хромалић, земљопис
Јованка Иванчевић, земљопис и природопис
Прасковја Јелуженкова, руски језик
Светислав Лазић, ванармијско војно васпирање
Драгољуб Марковић, математика и физика
Јосип Микић, физичко васпитање
Јурај Новосел, латински језик
Вука Плавша, хемија (од 1. 2. 1957. до 1. 9. 1957.)
Даница Продановић, руски језик и француски језик
Владимир Сивјаков, физика и математика

Вањски сарадници
Живко Хрњчевић, хемија
Едиб Муфтић, њемачки језик
Мирко Рутешић, филозовија

НАСТАВНИДИ ШКОЛСКЕ 1957/58. ГОДИНЕ

Директор: Мухидин Ћатић

Стални наставници
Мухидин Ћетић, земљопис
Алмаз Даутбеговић, историја
Јованка Иванчевић, земљопис и природопис
Драгољуб Марковић, математика и физика
Клаудија Мељницки, цртање
Јосип Микић, физичко васпитање
Јово Мишковић, ванармијско војно васпитање
Јурај Новосел, латински језик
Душан Панковић, српскохрватски језик
Даница Продановић, српскохрватски језик и руски језик
Даница Пушкаревић, математика
Славко Вимполшек, енглески језик, њемачки језик и француски језик

Вањски сарадници
Мирко Рутешић, филозофија
Мухамед Салкичевић, хемија

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1958/59. ГОДИНЕ

Директор: Мухеидин Ћатић

Стални наставници
Мухидин Ћетић, земљопис
Алмаз Даутбеговић, историја и латински језик
Јованка Иванчевић, земљопис и природопис
Драгољуб Марковић, математика и физика
Јосип Микић, физичко васпитање
Јово Мишковић, предвојничка обука
Душан Панковић, српскохрватски језик
Даница Продановић, српскохрватски језик и руски језик
Даница Пушкаревић, математика
Славко Вимполшек, њемачки језик, француски језик,
енглески језик и латински језик

Вањски сарадници
Мирко Рутешић, филозофија
Мухамед Салкичевић, хемија

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1959/60. ГОДИНЕ

Директор: Даница Пушкаревић

Стални наставници
Алмаз Даутбеговић, историја, латински језик и државно и друштвено уређење ФНРЈ
Јованка Иванчевић, биологија и географија
Прасковја јелуженкова, руски језик
Драгољуб Марковић, математика и физика
Јосип Микић, физичко васпитање
Јово Мишковић, предвојничка обука
Војислав Николић, историја, српскохрватски језик и филозофија
Душан Панковић, српскохрватски језик
Даница Пушкаревић, математика
Наџија Смаилбеговић, латински језик и француски језик

Вањски сарадници
Теуфик Аговић, филозофија
Љубо Божинковић, општетехничко образовање
Илијас Крушкић, ликовна умјетност
Павле Мићић, предвојничка овука
Мира Новосел, њемачки језик
Милена Рап, њемачки језик
Мухамед Салкичевић, хемија
Ангелина Спичка, њемачки језик
Андрија Тодић, музичка умјетност

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1960/61. ГОДИНЕ

Директор: Даница Пушкаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, наставник њемачког и српскохрватскох језика, предавао њемачки језик
Теодора Делић, професор српскохрватскох језик и руског језика
Јованка Иванчевић, наставник биологије и хемије
Бошко Јелић, професор историје
Емина Кочо, професори француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала француски, њемачки и латински језик
Драгољуб Марковић, професори математике са физиком
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Војислав Николић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског језика, југословенских књижевнисти и историје, предавао: филозофију са логиком, државно и друштвено уређење, познавање друштва и историју

Душан Панковић, професор српскохрватског језика
и југословенских књижевности
Даница Пушкаревић, професори математике
Миломир Симеуновић, професори математике
Наџија Смаилбеговић, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика

Ваљски сарадници
Дашан Драшковић, апсолвент факултета, предавао филозофију
и социологију
Хусеин Хромалић, наставник ликовног васпритања
Милорад Јањенин, наставник стројарства, предавао
општетехничко образовање
Мирко Макар, стручни учитељ музичког васпитања
Стојан Неорчић, наставник географиоје
Мило Радевић, резервни официр, предавао предвојничку обуку
Симо Ристић, стручни учитељ, предавао општетехничко образовање
Мухамед Салкичевић, наставник хемије
Здравко Станчећ, професор математике
Љубица Станковић, наставник физичког васпитања
Даринка Стојановић, наставник географије (до 15. 1. 1961.)
Милутин Татовић, стручни учитељ музичког васпритања

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1961/62. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаравић, наставник њемачког језика
Јованка Иванчевић, наставник биологије и геогравије
Прасковја Јелуженкова, учитељ, предавала руски језик
Емина Кочо, професори француског језика а књижевношћу и латинског
језика, предавала: латински, њемачки и француски језик
Кадрија Кочо, професори историје
Драгољуб Марковић, професори математике са физиком
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Војислав Николић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског
језика, југословенских књижевности и историје,
предавао српскохрватски језик и социологију
Душан Панковић, професори српскохрватскох језика
и југословенских књижевности
Миломир Симеуновић, професори математике
Душанка Тешић, професори хемије, предавала биологију и хемију

Ваљски сарадници
Вељко Чабак, наставник општетехничког образовања
Васо Ерцег, резервни официр, предавао предвојничку обуку

Драго Хандановић, наставник ликовног васпитања
Милорад Јањанин, наставник стројарства, предавао
општетехничко образовање
Есад Кресо, стручни учитељ музичког васпитања
Стојан Неорчић, наставник географије
Љубица Станковић, наставник физичког васпитања

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1962/63. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, наставник њемачког језика
Весна Билић, апсолвент факултета, предавала географију
Емина Кочо, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика
Кадрија Коло, професори историје
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Војислав Николић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског
језика, југословенских књижевности и историје,
предавао српскохрватски језик и социологију
Душан Панковић, професор српскохрватскох језика
и југословенских књижевности
Александар Петрановић, професор математике са физиком
Зора Правица, професор њемачког језика и књижевности
Божидар Пујо, прифесор биологије
Милонир Симеуновић, професор математике, предавао физику
и математику
Душанка Тешић, професор хемије, предавала биологију и хемију

Вањски сарадници
Вељко Чабак, наставник општетехничког образовања
Драго Хандановић, наставник ликовног васпитања
Милан Марић, наставник физике

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1963/64. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, наставник њемачког језика
Ибрахим Дервић, професор филозофске групе предмета, предавао:
основе науке о друштву, филозофију, психологију и логику
Јованка Иванчевић, наставник биологије и географије
Емина Кочо, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика

Кадрија Кочо, професор историје
Славко Маричевић, апсолвент ВПШ, предавао општетехничко образовање
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Војислав Нколић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског језика, југословенских књижевнисти и историје
Младенка Оџечкић, професор географије
Душан Панковић, професор српскохрватског језика и југословенских књижевности
Александар Петрановић, професор математике са физиком
Зора Правица, прогесор њемачког језика и књижевности
Божедар Пујо, професор биологије, предавао хемију и биологију
Миломир Симеуновић, професор математике, предаво математику и физику (до 1. 10. 1963.)
Владислав Станковић, апсолвент факултета, предавао математику и физику
Душанка Тешић, професор хемије

Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности и б) енглеског језика, предавао њемачки језик

Вањски сарадници
Недежда Карбин, наставник математике
Есад Кресо, стручни учитељ музичког васпитања
Недељко Мићић, наставник ликовне умјетноси

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1964/65. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, професор а) њемачког језика и књижевности и б) српскохрватског језика, предавао њемачки језик
Јованка Иванчевић, наставник биологије и географије
Емина Кочо, професор француског језика са књижевношћу и латинског језика
Кадрија Кочо, професор историје
Славко Маричевић, апсолвент ВПШ, предавао општетехничко образовање
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Војислав Николић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског језика, југословенских књижевности и историје
Младенка Оџечкић, професор географије
Душан Панковић, професор српскохрватског језика и југословенских књижевности
Александар Петрановић, професор математике са физиком
Божидар Пујо, професор биологије, предавао хемију и биологију

Мирко Скакић, професор књижености југ. народа
и српскохрватског језика
Невенка Скакић, наставник математике и физике
Душанка Тешић, професор хемије
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности и
б) енглеског језика

Вањски сарадници
Теуфик Аговић, професор педагошке групе предметам, предавао
психологију и логику
Ибрахим Дервић, професор филозофске групе предметам, предавао
основе науке о друштву и филозовије
Јелена Јелић, наставник математике
Анђелко Максимовић, стручни учитељ – резервни официр, предавао
ванармијско војно васпитање
Боро Мићић, наставник математике
Надељко Мићић, наставник ликовне умјетности
Вукашин Вучетић, стручни учитељ музичког васпитања

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1965/66. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, професор а) њемачког језика и књижевности и
б) српскохрватског језика, предавао њемачки језик
Јованка Иванчевић, наставник биологије и географије
Прасковја Јелуженкова, наставник руског језика и књижевности
Емина Кочо, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика
Кадрија Кочо, професор историје
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао музичку умјетност
и ванармијско војно васпитање
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
и општетехничко образовање
Славко Маричевић, апсолвент ВПШ, предавао општетехничко
образовање
Јосип Микић, стручни учитељ физичког васпитања
Драган Мрђеновић, апсолвент факултета, предавао математику
Војислав Николић, педагошки савјетник – наставник српскохрватског
језика, југословенских књижевности и историје
Младенка Оџечкић, професор географије
Александар Петрановић, професор математике са физиком, предавао
физику и математику
Божидар Пујо, професор биологије, предавао хемију и биологију
Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Душанка Тешић, професор хемије

Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности и
б) енглеског језика, предавао њемачки језик

Вањски сарадници

Теуфик Аговић, професор педагошке групе предмета, предавао психологију и логику

Ибрахим Дервић, професор филозофске групе предмета, предавао основе науке о друштву и филозофију

Вељко Чабак, наставник општетехничког образовања

Јелена Јелић, наставнки математике

Надежда Карабин, наставнки математике

Олга Маргетић, наставник математике

Недељко Мићић, наставник ликовног васпитања

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1966/67. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници

Богдан Чакаревић, професор њемачког језика и књижевности

Вељко Чабак, наставник општетехничког образовања

Јованка Иванчевић, наставнки биологије и географије

Емина Кочо, прогесор француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала латински језик

Кадрија Кочо, професор историје

Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно васпитање и музичку умјетност

Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност и општетехничко образовање

Лазар Марковић, прогесор физичке културе

Војислав Николић, предагошки савјетник – наставник српскохрватског језика, југословенских књижевноси и историје

Младенка Оџечкић, прогесор географије

Александар Петрановић, професор математике и са физиком

Божидар Пујо, професор биологије, предавао биологију и хемију

Фуад Синановић, прогесор математике и физике

Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика

Невена Скакић, професком математике и физике

Неда Софренић, професор српскохрватскох језика и југ. књижевности

Душанка Тешић, професор хемије

Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевноси и
б) енглеског језика

Вањски сарадници

Теуфик Аговић, професор педагошке групе предмета, предавао психологију и логику

Ибрахим Дервић, професор филозофске групе предмета, предавао основе науке о друштву и филозофију

Јасна Брекало, професор а) француског језика и књижевности и
б) руског језика, предавала руски језик
Фахир Чокић, наставник руског језика
Анђелко Максимовић, стручни учитељ, резервни официр,
предавао ванармијско војно васпитање
Џимал Шестан, професор психологије и логике

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1967/68. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Богдан Чакаревић, професор њемачког језика и књижевности
Ибрахим Дервић, професор филозофске групе предмета, предавао
основе науке о друштву, филозовију, пскихологију
и логику (од 16. 10. 1967.)
Едина Хифзиефендић, професор математике са физиком,
предавала математику
Недељка Икач, професор хрватскосрпског језика и југ. књижевности
Емина Кочо, професор француског језика са књижевношћу и латинског
језика, предавала латински језик
Кадрија Кочо, професор историје
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно
васпитање и музичку умјетност
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
и општетехничко образовање
Лазар Мрковић, професор физичке културе, предавао и ванармијско
војно васпитање
Алксандар Павков, професор географије
Александар Петрановић, професор матемтарике са физиком
Јелисавка Петрић, професор биологије
Божедар Пујо, професор биологије, предавао хемију и биологију
Фуад Синановић, професор математике и физике
Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Невена Скакић, професком математике и физике
Неда Софренић, професор српскохрватскох језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставнки општетехничког образовања и физике,
предавао општетехничко образовање
Душанка Тешић, професор хемије
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика
Џевад Туралић, професор физичке културе

Вањски сарадници
Алмаз Даутбеговић, професор историје
Прасковја Јелуженкова, наставник руског језика и књижевности
Петар Краковић, професор историје

Анђелко Максимовић, стручни учитељ, резервни официр, предавао
ванармијско војно васпитање
Гојко Сушац, професор руског језика
Вукашин Вучетић, стручни учитељ музичке умјетности

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1968/69. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Мирзада Аговић, професор историје
Богдан Чакаревић, професор њемачког језика и књижевности
Ибрахим Дервић, прогесор филозофске групе предмета, предавао:
основе науке о друштву, психологију, логику и филозофију
Недељка Икач, професор хрватског језика и југ. књижевности,
предавала и руски језик
Емина Кочо - Машнић, прогесор француског језика са књижевношћу
и латинског језика, предавала латински језик
Кадрија Кочо, професор историје
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско
војно васпитање и музичку умјетност
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
и општетехничко образовање
Лазар Марковић, професор физичке културе, предавао и ванармијско
војно образовање
Иван Марковиновић, професор физичке хемије, предавао хемију
и физику
Радојка Николић, професор историје
Александра Павков, професор географије
Александар Петрановић, професор метематике са физиком,
предавао математику
Јелисава Петрић, професор биологије
Божидар Пујо, професор биолобије, предавао хемију и биологију
Анто Радић, професор физичког васпитања
Фуад Синановић, професор математике и физике
Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике,
предавао општетехничко образовање
Душанка Тешић, професор хемије
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика

Вањски сарадници
Прасковја Јелуженкова, наставнки руског језика и књижевности
Гојко Сушац, професор а) хрватскосрпског језика и југ. књижевности и
б) руског језика, предавао руски језик

Двадесет година матуре: сусрет матураната генерације 1970. (25. 5. 1990)

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1969/70. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Мирзада Аговић, професор историје
Будимир Биједић, професор руског језика и књижевности (од 9. 2. 1970.)
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности и б) њемачког језика, предавала енглески језик
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Шахза Хускић, професор хемије (предавала од 27. 3. 1970.)
Емина Кочо - Машнић, професор француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала латински језик
Кадрија Кочо, професор историје
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно васпитање и музичку умјетност
Славка Лончар, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Лазар Марковић, професор физичке културе, предавао и ванармијско војно васпитање
Радојка Николић, професор биологије
Александра Павков, професор географије
Александар Петрановић, професор метематике са физиком, предавао математику
Јелисава Петрић, професор биологије
Божидар Пујо, професор биологије, предавао хемију и биологију
Анто Радић, професор физичког васпитања
Ћимета Ресић, професор руског језика и књижевности
Енвер Сарајлић, апсолвент факултета, предавао хемију
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику

Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике, предавао општетехничко образовање
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности предавала српскохрватски језик
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности б) енглеског језика
Милан Зорић, професор филозофије, предавао: основе науке о друштву, филозофију, психологију и логику

Вањски сарадници
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
Борјанка Симић, професор југ. књижевности и српскохрватског језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1970/71. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Мирзада Аговић, професор историје
Зијад Бечић, професор географије
Будимир Биједић, професор руског језика и књижевности (од 9. 2. 1970.)
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности и б) њемачког језика, предавала енглески језик
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Шахза Хускић, професор хемије (предавала од 27. 3. 1970.)
Емина Кочо - Машнић, прогесор француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала латински језик
Кадрија Кочо, професор историје
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно васпитање и музичку умјетност
Славка Лончар, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Мирослав Мићевић, професор а) филозофије и б) историје, предавао: основе науке о дроштву, филозофију, психологију и логику
Александра Павков, професор географије
Јелисава Петрић, професор биологије
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике, предавао општетехничко образовање
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности предавала српскохрватски језик

Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика
Џивад Туралић, професор физичке културе

Вањски сарадници
Наџија Кочо, професор француског језика са књижавношћу
и латинског језика
Жана Крунић, професор класичне филологије,
предавала латински језик
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
Мато Лучић, професор историје

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1971/72. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић

Стални наставници
Мирзада Аговић, професор историје
Зијад Бечић, професор географије
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности
и б) њемачког језика, предавала енглески језик
Душан Дробац, професор историје
Есма Хелић, професор географије
Шахза Хускић, професор хемије
Емина Кочо - Машнић, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика, предавала латински језик
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно
васпитање и музичку умјетност
Славка Лончар, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Мирослав Мићевић, професор а) филозофије и б) историје, предавао:
основе науке о дроштву, филозофију, психологију и логику
Александар Петрановић, професор метематике са физиком,
предавао математику
Јелисава Петрић, професор биологије
Анто Радић, професор физичког васпитања
Ћимета Ресић, професор руског језика и књижевности
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику
Мирко Скакић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике,
предавао општетехничко образовање
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности
предавала српскохрватски језик
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика
Џивад Туралић, професор физичке културе

Вањски сарадници
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност
Ћнијетин Панић, дипломирани хемичар, предавао хемију

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1972/73. ГОДИНЕ

Директор: Богдан Чакаревић (до 31. 1. 1973.)
Фуад Синановић (од 1. 2. 1973.)

Стални наставници
Мирзада Аговић, професор историје
Зијад Бечић, професор географије
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности и б) њемачког језика, предавала енглески језик
Душан Дробац, професор историје
Марија Ђокић, професор историје умјетности, предавала ликовну умјетност
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Есма Хелић, професор географије
Шахза Хускић, професор хемије
Емина Кочо - Машнић, професор француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала латински језик
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно васпитање и музичку умјетност
Славка Лончар, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Мирослав Мићевић, професор а) филозофије и б) историје, предавао: основе науке о дроштву, филозофију, психологију и логику
Радојка Павков, професор биологије
Александар Петрановић, професор метематике са физиком, предавао математику
Јелисава Петрић, професор биологије
Радован Петровић, професор физике и погонских стројева, предавао физику и општетехничко образовање
Анто Радић, професор физичког васпитања
Ћимета Ресић, професор руског језика и књижевности
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Ема Спахић, апсолвент ПМФ, предавала физику
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике, предавао одбрану и заштиту
Гордана Стојић, апсолвент филолошког факултета, предавала руски језик
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности предавала српскохрватски језик
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности б) енглеског језика

Џивад Туралић, професор физичке културе
Мирко Знаор, професор руског језика и књижевности

Вањски сарадници
Прасковја Јелуженкова, наставник руског језика и књижевности
Илијас Крушкић, академски сликар, предавао ликовну умјетност (у првом полувремену)
Анђелко Максимовић, стручни учитељ, резервни официр, предавао одбрану и заштиту
Саво Рамовић, професор а) филозофије и б) историје, предавао основе науке о друштву
Рамиза Смајловић, наставник биологије и хемије, предавала биологију

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1973/74. ГОДИНЕ

Директор: Фуад Синановић

Стални наставници
Зијад Бечић, професор географије
Славка Билић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности и б) њемачког језика, предавала енглески језик
Душан Дробац, професор историје
Марија Ђокић, професор историје умјетности, предавала ликовну умјетност
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Есма Хелић, професор географије
Шахза Хускић, професор хемије
Емина Кочо - Машнић, професор француског језика са књижевношћу и латинског језика, предавала латински језик
Есад Кресо, наставник музичког васпитања, предавао ванармијско војно васпитање и музичку умјетност
Мирослав Мићевић, професор а) филозофије и б) историје, предавао: основе науке о дроштву, филозофију, психологију и логику
Нермина Налић, дипломирани математичар, предавала математику
Радојка Павков, професор биологије
Јелисава Петрић, професор биологије
Радован Петровић, професор физике и погонских стројева, предавао физику и општетехничко образовање
Верица Попадић, професор физичке културе
Анто Радић, професор физичког васпитања
Гордана Расте, професор руког језика и књижевности
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику
Невенка Скакић, професор математике и физике, предавала физику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике, предавао одбрану и заштиту

Салко Субашић, професор историје
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности
предавала српскохрватски језик
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика
Злина Трампић, дипломирани физичар, предавала физику
Џивад Туралић, професор физичке културе
Мирко Знаор, професор руског језика и књижевности

Вањски сарадници
Звонко Гирарди, професор историје
Ристо Котески, професор руског јеика и књижевности
Цвијетин Панић, дипломирани хемичар, предавао хемију
Мехмед Пашић, професор математике и физике, предавао метематику
Бранко Предојевић, професор физике
Брјанка Симић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Дубравка Зовко, професор а) хрватскосрпског језика и
југ. књижевности и б) компаративне књижевности

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1974/75. ГОДИНЕ

Директор: Фуад Синановић

Стални наставници
Зијад Бечић, професор географије
Славка Билић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Слободанка Драгојевић, професор а) енглеског језика и књижевности и
б) њемачког језика, предавала енглески језик
Душан Дробац, професор историје
Марија Ђокић, професор историје умјетности, предавала
ликовну умјетност
Љубо Глигорић, наставник општетехничког образовања
Есма Хелић, професор географије
Шахза Хускић, професор хемије
Емина Кочо - Машнић, професор француског језика са књижевношћу
и латинског језика, предавала латински језик
Зерина Макаревић, дипломирани физичар, предавала физику
Мирослав Мићевић, професор а) филозофије и б) историје, предавао:
основе науке о дроштву, филозофију, психологију и логику
Нермина Налић, дипломирани математичар, предавала математику
Радојка Павков, професор биологије
Александар Петрановић, професор метематике са физиком, предавао
математику
Јелисава Петрић, професор биологије
Радован Петровић, професор физике и погонских стројева, предавао
физику и општетехничко образовање

Верица Попадић, професор физичке културе
Анто Радић, професор физичког васпитања
Фуад Синановић, професор математике и физике, предавао математику
Неда Софренић, професор српскогрватског језика и југ. књижевности
Петар Спасојевић, наставник општетехничког образовања и физике, предавао одбрану и заштиту
Душанка Тешић, професор хемије
Михољка Тешић, професор југ. књижевности и опште књижевности предавала српскохрватски језик
Драгутин Томац, професор а) њемачког језика и књижевности
б) енглеског језика
Џивад Туралић, професор физичке културе

Вањски сарадници
Ела Черни, наставник физике (предавала мјесец дана)
Есад Кресо, наставник музичке умјетности
Звонко Гирарди, професор историје
Цвијетин Панић, дипломирани хемичар, предавао хемију
Мирјана Рајић, наставник физике (предавала мјесец дана)
Борјанка Симић, професор југ. књижевности и српскохрватског језика
Милка Стојановић, професор српскохрватског језика и југ. књижевности (предавала у првaом полугодишту)
Владимир Валенићик, професор руског језика и књижевности

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1975/1976.

Директор: Фуад Синановић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, билогија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Фуад Синановић, математика

Нада Софренић, српско-хрватски језик и књижевност
Петар Спасојевић, одбрана и заштита
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1976/1977.

Директор: Фуад Синановић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Фуад Синановић, математика
Нада Софренић, српско-хрватски језик и књижевност
Петар Спасојевић, одбрана и заштита
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Владимир Валентик, руски језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1977/1978.

Директор: Фуад Синановић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност

Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Фуад Синановић, математика
Нада Софренић, српско-хрватски језик и књижевност
Петар Спасојевић, одбрана и заштита
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Владимир Валентик, руски језик
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1978/79.

Директор: Даргутин Томац

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика

Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Фуад Синановић, математика
Нада Софренић, српско-хрватски језик и књижевност
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Владимир Валентик, руски језик
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија
Љиља Јакић, биологија
Ахмет Шувалић, одбрана и заштита

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1979/1980.

Директор: Драгутин Томац

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Нада Софренић, српско-хрватски језик и књижевност

Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Владимир Валентик, руски језик
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија
Љиља Јакић, биологија
Ахмет Шувалић, одбрана и заштита
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Нада Рељић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Хазема Ништовић, српско-хрватски језик и књижевност
Вера Дубчек, математика
Јусуф Шувалић, физичко образовање

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1980/1981.

Директор: Драгутин Томац

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Душан Дробац, историја
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, билогија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање

Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Владимир Валентик, руски језик
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија
Љиља Јакић, биологија
Ахмет Шувалић, одбрана и заштита
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Лејла Бисер, српско-хрватски језик и књижевност

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1981/1982.

Директор: Драгутин Томац

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Јелисавка Петрић, билогија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Драгутин Томац, њемачки језик
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија

Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Миленко Милојевић, историја
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Тибор Погањ, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Џавида Бајрић, дактилографија
Адем Которић, одбрана и заштита
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Златко Даниловић, руски језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1982/1983.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Владимир Валентик, руски језик
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање

Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Които̂рић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1983/1984.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Милосав Мићевић, филозофија,социологија
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Есад Згодић, филозофија и социологија
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Новак Радојчић, марксизам и социјалистичко самоуправљање
Мирсад Буљубашић, њемачки језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1984/1985.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Нováковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Едина Аличић, грађевинске стручне предмете
Драго Сецен, грађевинске стручне предмете
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Гордана Кисин, вјероватноћа и статистика

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1985/1986.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност

Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
НерминаНалић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевинске стручне предмете
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Гордана Кисин, вјероватноћа и статистика
Симо Лукић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1986/1987.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија

Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевинске стручне предмете
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Споменка Војновић,
Симо Лукић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1987/1988.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија

Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, градевински стручни предмети
Едина Аличић, градевинске стручне предмете
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Споменка Војновић, грађевински стручни предмети
Есад Грбешић, грађевински стручни предмети
Боја Благојевић, физика
Младена Спасојевић, српско-хрватски језик и књижевност

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1988/1989.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање

Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевинске стручне предмете
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Есад Грбешић, грађевински стручни предмети
Боја Благојевић, физика
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Смаил Авдић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1989/1990.

Директор:

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање

Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевински стручни предмети
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Боја Благојевић, физика
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Сања Балаллић,
Асим Текић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1990/1991.

Директор: Михољка Тешић

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија

Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика
Љубо Ђурковић, општетехничко образовање
Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Адем Которић, одбрана и заштита
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевински стручни предмети
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Боја Благојевић, физика
Сања Балаллић,
Асим Текић,
Љиља Крајина,
Гордана Ајнић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1991/1992.

Директор: Хасан Кабиљагић вд

Зијад Бечић, географија
Славка Билић, српско-хрватски језик и књижевност
Слободанка Драгојевић, енглески језик
Марија Ђокић, ликовна умјетност
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Шахза Хускић, хемија
Хасан Кабиљагић, руски језик и књижевност
Емина Кочо-Машнић, латински језик
Зерина Макаревић, физика
Нермина Налић, математика
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Анто Радић, физичко образовање
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Џевад Туралић, физичко образовање
Салко Субашић, историја
Муневера Јукић, музичко васпитање
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Бего Карић, математика

Љиља Јакић, биологија
Ешеф Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Анкица Николић, њемачки језик
Јусуф Шувалић, физичко образовање
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Миленка Черни, грађевински стручни предмети
Едина Аличић, грађевински стручни предмети
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Боја Благојевић, физика
Асим Текић,
Љиља Крајина,
Гордана Ајнић,
Верица Дураковић, српско-хрватски језик и књижевност
Љиља Крајина

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1992/1993.

Директор: Радован Петровић

Слободанка Драгојевић, енглески језик
Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Есма Хелић, географија
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Верица Попадић, физичко образовање, основе радног и привредног права
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Боја Благојевић, физика
Смиља Ђуричић, музичка култура
Манојло Жугић, историја
Љубо Ђурковић,

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1993/1994.

Директор: Радован Петровић

Љубо Глигорић, општетехничко образовање
Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика

Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Боја Благојевић, физика
Смиља Ђуричић, музичка култура
Манојло Жугић, историја
Љубо Ђурковић,
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1994/1995.

Директор: Радован Петровић

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Душанка Тешић, хемија
Михољка Тешић, српскохрватски језик и књижевност
Новка Дујковић, хемија
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Рајко Тодић, филозофија, социологија
Смиља Ђуричић, музичка култура
Манојло Жугић, историја
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1995/1996.

Директор: Радован Петровић

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Петар Станојевић, физичко образовање

Златко Даниловић, руски језик
Смиља Ђуричић, музичка култура
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Милорад Марковић, физика

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1996/1997.

Директор: Радован Петровић

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Смиља Ђуричић, музичка култура
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Милена Стајић, енглески језик
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1997/1998.

Директор: Душан Дробац

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1998/1999.

Директор: Душан Дробац

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Александра Пејић, енглески језик

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 1999/2000.

Директор: Душан Дробац

Радојка Павков, биологија
Радован Петровић, физика
Златомир Новаковић, математика
Љиља Јакић, биологија
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Александра Пејић, енглески језик
Дијана Видовић, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 2000/2001.

Директор: Душан Дробац

Радојка Павков, биологија
Златомир Новаковић, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Александра Пејић, енглески језик
Дијана Видовић, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 2001/2002.

Директор: Душан Дробац
Педагог: Зоран Гојковић

Радојка Павков, биологија
Златомир Новаковић, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Бојана Дујковић, историја
Данијела Васиљевић, енглески језик
Соња Новаковић, математика
Тања Петровић, енглески језик
Павле Ристичевић, ликовна култура
Зоран Гојковић, психологија

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 2002/2003.

Директор: Душан Дробац
Педагог: Зоран Гојковић

Радојка Павков, биологија
Златомир Новаковић, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Бојана Дујковић, историја
Данијела Васиљевић, енглески језик
Соња Новаковић, математика
Весна Бранковић, енглески језик
Павле Ристичевић, ликовна култура
Зоран Гојковић, психологија
Линдијана Радуловић, латински језик
Тијана Васиљевић, енглески језик

Наставни колектив Гимназије 2003. године

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 2003/2004.

Директор: Душан Дробац
Педагог: Зоран Гојковић

Радојка Павков, биологија
Златомир Новаковић, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Бојана Дујковић, историја
Весна Бранковић, енглески језик
Павле Ристичевић, ликовна култура
Зоран Гојковић, психологија
Линдијана Радуловић, латински језик
Тијана Васиљевић, енглески језик
Александар Васић, историја

НАСТАВНИЦИ ШКОЛСКЕ 2004/2005.

Директор: Душан Дробац
Педагог: Зоран Гојковић

Радојка Павков, биологија
Златомир Новаковић, математика
Петар Станојевић, физичко образовање
Златко Даниловић, руски језик
Слађана Стојаковић, њемачки језик
Велинка Перић, српски језик и књижевност
Стеван Добријевић, хемија
Драгославка Марковић, математика
Љубо Ђурковић, физика
Оливера Митровић, српски језик и књижевност
Душан Дробац, историја
Перо Шарчевић, географија
Боја Благојевић,
Симеуна Јевтић, филозофија, социологија
Весна Бранковић, енглески језик
Павле Ристичевић, ликовна култура
Зоран Гојковић, психологија

Линдијана Радуловић, латински језик
Тијана Васиљевић, енглески језик
Весна Ђукић, историја
Свјетлана Телебак, филозофија
Александра Симић, филозофија
Бранка Димитријевић, хемија
Горан Остојић, историја
Јадранка Дејановић, енглески језик

АДМИНИСТРАТИВНО ОСОБЉЕ ОД 1945. ДО 2005. ГОДИНЕ

Катарина Правидур, Невенка Кешетовић, Прасковја Јелуженкова, Роса Ђерић, Вера Цеко, Добрила Бљајић, Драгица Ристић и Обрен Лазић.

Наставни колектив

РАДНИЦИ НА ОДРЖАВАЊУ ХИГИЈЕНЕ ОД 1945. ДО 2005. ГОДИНЕ

Инес Ајдимовски, Салко Аличехајић, Миолјка Андрић, Стана Бугарин, Алија Цворић, Зулфа Дераковић, Фахир Ђулбић, Душан Ђурић, Станиша Гаврић, Мехмед Хасичић, Мустафа Хасичић, Алија Јунузовић, Хасија Јунузовић, Менсуд Кикић, Тахир Кикић, Омер Кикић, Милан Копић, Ема Макаревић, Васвија Мехмедагић, Ферида Мујкановић, Рамо Зарифовић, Цвијета Зечевић, Цвијета Никић, Дуда Цинић, Даница Станковић, Радмила Петровић, Ружа Кршић и Митра Његомировић

Кућни мајстори од 1966. до 2005. год.: Ђорђо Нинковић, Славољуб Марковић.

Гимназије 2006. године

Матуранти 1975/76

1. Бајић Анто
2. Благојевић Златан
3. Деспотовић Славојка
4. Глушац Нађа
5. Хаџишехић Дина
6. Хеџић Есад
7. Илић Љиљана
8. Ивић Томислав
9. Јеринић Светлана
10. Кесер Зорица
11. Ковачевић Жељко
12. Крушић Ирена
13. Кушљић Јадранко
14. Марковић Драган
15. Мехмедагић Сејад
16. Мемишевић Светлана
17. Нарић Душан
18. Окановић Сенка
19. Паравац Љубомир
20. Петричевић Лада
21. Ристић Младен
22. Ристић Радмила
23. Сењак Ивица
24. Смаилагић Јасминка
25. Стојчиновић Мирко
26. Тодоровић Жељко
27. Алаџић Петар
28. Авдаловић Драган
29. Бајрамовић Армин
30. Бркић Сабрија
31. Дамјановић Свјетлана
32. Ђорђевић Синиша
33. Јовановић Слободанка
34. Кнежевић Даница
35. Лекић Данијела
36. Лукић Весна
37. Мандушић Дубравко
38. Милановић Бранка
39. Мулабдић Сенад
40. Мулаомеровић Џенана
41. Муратовић Рифет
42. Незировић Мирсад
43. Радомировић Златко
44. Радоњић Зоран
45. Смајилбеговић Сенада
46. Стојаковић Сњежана
47. Стојчиновић Јасминка
48. Шимуновић Жељка
49. Топић Љиљана
50. Бисер Алма
51. Благојевић Владо
52. Бехлуловић Фадила
53. Чондрић Маријана
54. Долић Бранка
55. Џигумовић Стојка
56. Гојковић Весна
57. Хаџалић Ибрахим
58. Халиловић Исмета
59. Икановић Вељко
60. Јовановић Љубица
61. Јуришић Јасна
62. Јунузовић Јасминка
63. Константинов Александар
64. Мујић Ениса
65. Мартић Ива
66. Николић Зоран
67. Синановић Енес
68. Сламник Џавид
69. Смаилбеговић Сања
70. Товиловић Горан
71. Влајковић Оливије
72. Вулић Младен
73. Иличић Ирфан
74. Авдић Мујо
75. Девеџић Горан
76. Драгичевић Драгица
77. Дрљић Мира
78. Дујковић Зоран
79. Ђекић Драган
80. Ђурић Тодора
81. Исић Муневера
82. Јелеч Мира
83. Каралић Вахдета
84. Кикић Лела
85. Которић Мирсада
86. Криштић Мирко
87. Кубрашић Алија
88. Куртић Емир
89. Куртић Сенија
90. Лазић Бранислав
91. Лолић Ненад
92. Омеровић Недимка
93. Павловић Љиљана
94. Поповић Винко

95. Ружојчић Младен
96. Тешановић Драгица
97. Туралић Един
98. Уремовић Биљана
99. Урумовић Ружа
100. Вехабовић Шекиб
101. Зарић Рада
102. Зубак Мара
103. Зукановић Арифа
104. Кулаш Мијат
105. Мандић Бранислава
106. Циналић Ајша
107. Евђенић Биљана
108. Прањић Иван
109. Васиљевић Марија
110. Бошковић Драган
111. Дејановић Момир
112. Иванковић Жељко

Матуранти 1976/77

1. Ђулбић Фахрудин
2. Пејић Драгица
3. Терзимехић Алма
4. Тиркић Нађа
5. Илић Раде
6. Алићехајић Слободан
7. Бабовић Милош
8. Кресоја Мирјана
9. Матановић Добросав
10. Бампа Силвана
11. Бешлагић Ибрахим
12. Бркић Исмир
13. Вукојевић Славојка
14. Цоцић Драгица
15. Дамјановић Јадран
16. Добрић Азра
17. Ђокић Мирна
18. Фетић Фахрудин
19. Феукић Шефик
20. Грбешић Фуад
21. Јовић Зоран
22. Коричић Радмила
23. Грбешић Сеад
24. Грковић Зоран
25. Николић Јадранка
26. Хаџић Горан
27. Јакјефендић Вилдан
28. Туторић Нада
29. Китић Љубо
30. Крушкић Сенад
31. Лалић Јасмина
32. Мешиновић Сеад
33. Цанановић Енес
34. Млинар Сњежана
35. Радетић Ђуро
36. Рајић Душан
37. Ракић Мирољуб
38. Сарић Жељко
39. Симић Слободан
40. Скакић Слободанка
41. Војводић Захарије
42. Вукодиновић Слађана
43. Зарубица Предраг
44. Бајрактаревић Ферид
45. Дељкић Џевад
46. Феста Вахид
47. Хаџикадунић Един
48. Хаџимујић Ениса
49. Јарамаз Небојша
50. Поповић Павле
51. Сексан Милан
52. Јовановић Жељко
53. Јуришић Златко
54. Касумовић Аида
55. Кикић Сеад
56. Кресоје Бранислав
57. Личеник Габријела
58. Муслија Сумбула
59. Нађ Горан
60. Николић Весна
61. Ного Горанка
62. Омућ Месуд
63. Острошки Дарко
64. Паљић Горан
65. Паравац Жељко
66. Павловић Драган
67. Петричевић Миле
68. Поповић Дарко
69. Стојановић Драган
70. Тешњак Нермин

71. Топчић Ламија
72. Влајковић Владимир
73. Воденичаревић Мирсад
74. Беговић Фидин
75. Беговић Сенад
76. Благојевић Боса
77. Давидовић Слободанка
78. Дејановић Милош
79. Драгичевић Драгославка
80. Дрљевић Аида
81. Хаџић Азијада
82. Хускић Миралем
83. Јоргановић Озренко
84. Јуришић Марко
85. Лазић Звјездана
86. Максимовић Ненад
87. Марић Раденка
88. Мишић Смиља
89. Муратовић Хаџим
90. Николић Сњежана
91. Пејић Жељко
92. Поповић Драган
93. Радошевић Моравка
94. Салкановић Мустафа
95. Секулић Нећо
96. Спасојевић Вера
97. Шујић Миља
98. Шушковић Ђука
99. Томић Горанка
100. Враштановић Свијетлана
101. Бојић Стево
102. Босић Нећељко
103. Брка Рефик
104. Цевић Драган
105. Чакаревић Стојанка
106. Чанчаревић Владо
107. Ђукић Борка
108. Гарић Сњежана
109. Гојковић Драго
110. Хаџић Хасан
111. Ибрахимовић Фахрија
112. Јовичић Бранко
113. Ковачевић Нахдет
114. Купрес Мара
115. Лукић Мира
116. Марић Гордана
117. Нешковић Јадранко
118. Паравац Дринка
119. Паравац Душко
120. Распоповић Весна
121. Ристић Јасминка
122. Ристић Слободан
123. Симић Бранка
124. Стојановић Весна
125. Стојчиновић Данка
126. Шехић Мирсада
127. Шехић Мирсад
128. Шувалић Сејад
129. Бакић Маја
130. Бегић Енеида
131. Бисер Индира
132. Божичковић Милена
133. Черни Кармен
134. Катанић Зора
135. Хаџић Горанка
136. Хускић Азра
137. Каруп Фатила
138. Кисин Дубравка
139. Кнежевић Славојка
140. Кузмановић Нада
141. Кузмић Слободанка
142. Мараковић Целина
143. Матијевић Олгица
144. Мартиновић Нада
145. Мишић Сребренка
146. Мишкулин Божана
147. Мулашић Мубера
148. Нешковић Весна
149. Нинковић Мирјана
150. Пајић Драгица
151. Паравац Милена
152. Пиваш Бранка
153. Ристић Загорка
154. Шехић Рамиза
155. Туркић Азра
156. Војзовић Жана
157. Јовић Гордана
158. Драгичевић Илинка
159. Томановић Дијана
160. Вукмировић Душан
161. Мешић Ахијет
162. Мишковић Драган

Матуранти 1977/78

1. Бешлагић Мухамед
2. Которић Садмир
3. Крехо Исмета
4. Сарајлић Реуф
5. Миличевић Нада
6. Ожеговић Славко
7. Софренић Љиљана
8. Бајрактаревић Мирела
9. Бојановић Вера
10. Благојевић Младен
11. Драгичевић Свјетлана
12. Грујић Весна
13. Хеџић Амела
14. Илић Владимир
15. Јелеч Стјепан
16. Касумагић Един
17. Лукић Бранка
18. Мајдов Јадранка
19. Малић Жарко
20. Мандир Јадранка
21. Урешић Игњат
22. Рајић Станко
23. Ристић Бранко
24. Ристић Младен
25. Сарајлић Мирсад
26. Добрић Алмирка
27. Ђоло Иванка
28. Савић Душка
29. Ђуричанин Татјана
30. Стојаковић Срећко
31. Стојаковић Свјетлана
32. Стојаковић Жељана
33. Топић Алмадин
34. Васиљевић Сњежана
35. Вукајловић Драгиша
36. Зарубица Лидија
37. Хајрулаховић Алмаз
38. Арнаутовић Надира
39. Берберовић Алмаса
40. Божић Гордана
41. Чичак Токмица
42. Хаџалић Сеида
43. Хафизовић Мејрема
44. Халиловић Бегајета
45. Панић Свјетлана
46. Хркач Марица
47. Илић Зоран
48. Старчевић Надежда
49. Тешановић Бранка
50. Јанковић Сњежана
51. Јотић Ани
52. Јуришић Мира
53. Буљубашић Неџад
54. Карамехић Мирсада
55. Кључевић Владо
56. Которић Тарик
57. Крајина Срећко
58. Мерковић Зоран
59. Мехић Мерса
60. Михаљевић Зденко
61. Милошевић Александра
62. Млакар Јохана
63. Николић Гордана
64. Панић Ненад
65. Пашалић Славица
66. Петричевић Бранкица
67. Радојчић Бранкица
68. Ситничић Бранко
69. Скутари Томислав
70. Старчевић Адемир
71. Табаковић Ермина
72. Тадић Милорад
73. Зубак Звонко
74. Жигић Зоран
75. Алић Сабина
76. Ћорлука Ивица
77. Дераковић Адрина
78. Дидић Абдурахим
79. Ђурђевић Нада
80. Грабовац Славица
81. Хеџић Хајрудин
82. Хоџић Азра
83. Јотановић Младен
84. Калаба Слободан
85. Катанић Гојко
86. Кнежевић Нада
87. Лукић Драган
88. Миличевић Милена
89. Миоч Анкица
90. Млинар Владо
91. Мишић Златан
92. Нијемчевић Мустафа

93. Омеровић Мирсада
94. Петковић Славојка
95. Петковић Славко
96. Петковић Витомир
97. Прањић Мијат
98. Прањић Мирко
99. Пушкаревић Мухамед
100. Спахић Хаснија
101. Станић Мирко
102. Стокић Невена
103. Бајрактаревић Зијад
104. Бркић Маида
105. Драгичевић Слађана
106. Долић Јово
107. Гостимировић Жарко
108. Хусић Зијад
109. Хаџић Сабахија
110. Јањић Мирјана
111. Јунузовић Махиба
112. Камарић Сејфудин
113. Керезовић Славица
114. Лукић Смиља
115. Мишковић Милисав
116. Мешић Босиљка
117. Нуркановић Мирзет
118. Налић Енес
119. Николић Бранка
120. Омеровић Шевал
121. Панић Перица
122. Стојановић Александра
123. Тодоровић Душан
124. Васиљевић Јасминка
125. Зубак Зоран
126. Благојевић Горана
127. Бечић Сејад
128. Брка Бегзад
129. Цвијановић Бранислав
130. Босатовић Есад
131. Ђурић Славица
132. Хаџикадунић Нијаз
133. Хејни Дубравка
134. Хозић Невзета
135. Хускић Мерсија
136. Караматић Анкица
137. Кикић Мина
138. Илић Ђорђо
139. Митровић Милена
140. Мујкић Изет
141. Новаковић Гордана
142. Пејчић Славко
143. Петровска Весна
144. Побрић Мирко
145. Радић Зора
146. Рајковача Петар
147. Штрбац Славица
148. Вукајловић Грозда
149. Симић Милка
150. Болесников Жељко
151. Сендић Емина
152. Врбић Јања
153. Мањић Цвијета
154. Мулалић Сакиб
155. Кулаш Марица
156. Агић Бесима

Матуранти 1978/79

1. Цвитановић Ирена
2. Хаџић Сребренка
3. Јосиповић Твртко
4. Бампа Славица
5. Доламић Дарко
6. Маглајац Зуријета
7. Новотни Ксенија
8. Брковић Владо
9. Дурмић Емина
10. Колчић Кристина
11. Пашачић Нивес
12. Петровић Јадранка
13. Мехиновић Зијад
14. Мишурић Бранка
15. Урумовић Љубо
16. Кикић Алмирка
17. Азимовић Сања
18. Букејловић Радмила
19. Цвијановић Весна
20. Чабрић Фахра
21. Даутбеговић Амаид
22. Дервић Фатима
23. Домазет Даница
24. Дрљић Гордана

25. Ђурановић Зага
26. Ђуровић Нада
27. Гашић Војислав
28. Голац Синиша
29. Грбић Жељко
30. Хујдур Анир
31. Јањушевић Ирина
32. Копљар Ивица
33. Ковачевић Желимир
34. Мехмедагић Алмир
35. Микулић Здравка
36. Палексић Радмила
37. Панић Драган
38. Петковић Милош
39. Пиљановић Динка
40. Попов Драгана
41. Рајић Санда
42. Субашић Сенад
43. Тафро Мирсада
44. Татовић Мирна
45. Тешић Тигран
46. Захировић Ахмед
47. Бајић Бариша
48. Баталевић Хасиб
49. Беђировић Шемсудин
50. Благојевић Бранислав
51. Чикојевић Грозда
52. Драгић Драго
53. Дурмић Решид
54. Ђуричић Радмила
55. Глушац Неџад
56. Голубовић Неџма
57. Ибрахимкадић Сенада
58. Јеринић Миланка
59. Јеринић Новак
60. Јовић Милица
61. Копчић Илија
62. Лукић Нада
63. Михајловић Душко
64. Митић Јадранка
65. Мишић Драгица
66. Мулахусеиновић Бесима
67. Радуловић Драган
68. Спахић Сенаида
69. Шарић Јасна
70. Шућур Владо
71. Томић Бранислава
72. Богдановић мира
73. Буквић Шухрета
74. Цетина Петар
75. Цигоје Сузана
76. Ћућић Радивоје
77. Давидовић Ружица
78. Дрљић Душанка
79. Гостић Невена
80. Хаџикадунић Нусрет
81. Јуришић Боро
82. Каралић емина
83. Зечевић Слађана
84. Кесер Славко
85. Крајина Невенка
86. Курбашић Мирзета
87. Кусић Мара
88. Муратовић Едина
89. Радош Илија
90. Ракић Марина
91. Видак Мато
92. Ајдин Руснир
93. Андрић Милка
94. Бегић Анади
95. Бијелић Биљана
96. Дабовић Бранка
97. Делић Јасмин
98. Хаџић Зоран
99. Иванковић Борислав
100. Јотић Љиљана
101. Каталина Споменка
102. Киперовић Славица
103. Лазић Јасна
104. Лазић Срећко
105. Љубеновић Слађана
106. Мишковић Звона
107. Митровић Мирјана
108. Пољашевић Весна
109. Ратанчић Марио
110. Рогановић Оливера
111. Софић Дамир
112. Станишић Александра
113. Зубак Елизабета
114. Аличић Едина
115. Алић Мухидин
116. Авдић Девлета
117. Братић Зора
118. Чанић Славојка
119. Делић Сабина
120. Делић Селма

121. Ђуричић Бранка
122. Џановић Емина
123. Гавран Зденка
124. Хафизовић Фадила
125. Хускић Мирсад
126. Јеремић Данко
127. Јозић Мирела
128. Карамехић Сенад
129. Лазић Драгица
130. Лончар Снежана
131. Лујић Небојша
132. Махмутовић Индира
133. Маркочевић Мира
134. Мехиновић Јасминка
135. Муратовић Садика
136. Суљић Дика
137. Шимундић Гордана
138. Тадић Бранкица
139. Виндиш Рамона
140. Војновић Драгана
141. Жигић Горан
142. Филипјак Зденко
143. Балалић Златан
144. Цоцић Славојка
145. Цвијановић Миленко
146. Ђурђевић Јадранка
147. Грујић Зоран
148. Хаџић Миро
149. Хајрић Хусејин
150. Хуртић Мубера
151. Какеш Албин
152. Купрес Бранко
153. Кузмић Милан
154. Лиџиновић Мирза
155. Прањић Борислав
156. Радојчић Новак
157. Рошко Елис
158. Сарајлић Руждија
159. Станковић Васја
160. Суљкановић Енес
161. Томановић Сузана
162. Захировић Зефија
163. Шаревић Нада
164. Гаговић Драган
165. Куртовић Алма
166. Роић Иво
167. Дадић Никола
168. Дерикуика Мирјана
169. Муслија Сенад
170. Сарачевић Сабахета
171. Перић Сњежана

Матуранти 1979/80

1. Анић Јоника
2. Бранковић Драган
3. Гавран Мирослав
4. Хаџиибрахмовић Ферхат
5. Хеџић Алмир
6. Илић Душанка
7. Јовић Мирослав
8. Коларевић Анкица
9. Матковић Горан
10. Марић Ружица
11. Мехић Мирсад
12. Мујачић Мидхат
13. Николић Горан
14. Николић Саша
15. Поповић Ирена
16. Рајић Сања
17. Станковић Тања
18. Суљић Алмир
19. Текић Дарко
20. Туралић Адиса
21. Винчић Светлана
22. Жижановић Розалија
23. Беглеровић Мирсад
24. Божић Дијана
25. Дејановић Југана
26. Долић Гордана
27. Фејзић Индира
28. Хошчек Блаженка
29. Илић Радмила
30. Капетановић Жељко
31. Корјенић Енвдо
32. Кузмановић Жељко
33. Мандир Сњежана
34. Матић Весна
35. Миланковић Весна
36. Мишура Власта
37. Мулаомеровић Аднана
38. Николић Љубинка

39. Сарачевић Аднан
40. Сењак Илија
41. Софренић Борка
42. Софренић Зорка
43. Згоњанин Младен
44. Вишт Звјездар
45. Жарић Лидија
46. Бешлагић Ћамил
47. Филапјак Давор
48. Грујић Марко
49. Ибрахимовић Нђа
50. Јупић Аида
51. Кључевић Марица
52. Ковачевић Дарије
53. Крајина Зоран
54. Кресоја Мирослав
55. Зечевић Јасминка
56. Куналић Сабина
57. Кватеник Марин
58. Махмутовић Сања
59. Макаревић Јасминка
60. Марсенић Будимир
61. Мартић Горан
62. Божић Мирјана
63. Мешић Мерим
64. Мијић Сања
65. Перић Ружа
66. Рајковача Анто
67. Рајковић Звонко
68. Ружојчић Тања
69. Салихбашић Хасан
70. Сарић Сенка
71. Секулић Горан
72. Старчевић Милка
73. Шитум Владо
74. Типура Ката
75. Блажевић Маријан
76. Бојовић Гордана
77. Богданић Винка
78. Кузмановић Зоран
79. Цигоје Перина
80. Цвијановић Гордана
81. Ћосић Владо
82. Дејановић Драгомир
83. Ђукић Слободанка
84. Гаврановић Биљана
85. Госпић Јован
86. Хаџишахић Азра
87. ЈошИћ Слободанка
88. Караматић Никола
89. Ковачевић Сенад
90. Лунић Драгутин
91. Вељановић Александра
92. Ахиетовић Нисвет
93. Авдић Ферид
94. Лугољић Слободанка
95. Марковић Љубица
96. Миличевић Никола
97. Миличевић Здравко
98. Мулаомеровић Едина
99. Спахић Садета
100. Спахић Мирсада
101. Терзић Шефко
102. Јелеч Здравко
103. Шапорац Ковиљка
104. Зариховић Маида
105. Зечевић Нусрет
106. Антуновић Невенка
107. Баришић Здравко
108. Букејловић Бошко
109. Букејловић Славица
110. Чајић Сенад
111. Ћосатовић Недин
112. Делић Амира
113. Драгичевић Нада
114. Драганић Миланка
115. Хаџић Славојка
116. Хаџић Хасиб
117. Јуришић Јелена
118. Микеровић Весна
119. Мујић Фосфрудин
120. Муратовић Мерсија
121. Николић Младен
122. Николић Раденко
123. Новак Славена
124. Панић Бранкица
125. Пантић Зоран
126. Петковић Златко
127. Смиљанић Ружица
128. Жичић Славољуб
129. Живковић Горан
130. Андријашевић Бранка
131. Авдаковић Шефика
132. Бабић Данијела
133. Чајић Рефик
134. Чосатовић Асим
135. Ђурђан Гордана
136. Хасаничевић Мевлида

137. Јелић Шима
138. Ђекић Бранислав
139. Јолдић Дејан
140. Остојић Златан
141. Катић Ненад
142. Контић Ката
143. Ћехић Сабина
144. Мишић Душанка
145. Радовановић Милица
146. Ерцег Љубица
147. Аљић Љубица
148. Делић Реџо
149. Ђулбић Несиб
150. Јарић Жељко
151. Илић Жељка
152. Карилић Шахзудин
153. Кркалић Халид
154. Мелишевић Сабина
155. Нарић Ђоко
156. Пињух Блаженка
157. Сердаревиц Славица
158. Стојчић Драган
159. Старчевић Бранкица
160. Топаловић Биљана
161. Тешановић Данило
162. Зулић Јасмин
163. Катић Мијо
164. Кузмић Милена
165. Лукић Свјетлана
166. Маријановић Славица
167. Мехиновић Јасмин
168. Мујкановић Јасмина
169. Нестеровић Мариа
170. Омеровић Фахрудин
171. Сејдиновић Ифета
172. Смаилбеговић Самир
173. Шпенгер Сања
174. Тадић Јадранка
175. Воденчаревић Дамир
176. Мујаковић Сеад
177. Сердаревић Емица
178. Бихер Миланка
179. Гргић Ружа
180. Ђукановић Мира
181. Милеумић Бородина
182. Петровић Дара
183. Матишевић Јозо
184. Којић Мира
185. Вуковић Јагода
186. Августиновић Ива
187. Дујић Јадранка
188. Марковић Слободан
189. Дејановић Љубица

Матуранти 1980/81

1. Биочанин Соња
2. Лалић Аида
3. Медак Дарко
4. Бачинић Радивоје
5. Бешић Дамир
6. Добрић Едвин
7. Макаревић Јасмина
8. Радовановић Верица
9. Билић Мира
10. Мулахусеиновић Фатима
11. Зарић Драгана
12. Ђурановић Владо
13. Бешлагић Кармела
14. Бојановић Драгица
15. Болесников Мирна
16. Винтоњи Михољина
17. Брдарић Фахрудин
18. Давидовић Татјана
19. Фаваро Марио
20. Грбешић Есад
21. Поповић Младен
22. Игњачић Олгица
23. Јотић Синиша
24. Копчић Зоран
25. Коричић Марела
26. Костадиновић Татјана
27. Крајина Драган
28. Крајина Милица
29. Мулабдић Мерса
30. Османбеговић Един
31. Пливчевић Миленко
32. Благојевић Миленка
33. Керић Миленко
34. Прањић Снежана
35. Ћостовић Сафет
36. Радаковић Весна

37. Бабић Борислав
38. Радановић Олга
39. Софтић Амела
40. Тихић Сенада
41. Вовчук Тања
42. Вукадиновић Небојша
43. Зукановић Идина
44. Агић Едина
45. Бисер Неџад
46. Браковић Алма
47. Дабовић Бојана
48. Делић Јасминка
49. Добрић Јасминка
50. Галијашевић Елвира
51. Хандо Емир
52. Хусељаковић Себина
53. Карановић Ромео
54. Кресо Сергије
55. Матијаш Зоран
56. Мемеагић Исмет
57. Николић Весна
58. Новаковић Горан
59. Петковић Сања
60. Поповић Саша
61. Салих Башић
62. Сарајлић Сахмир
63. Симеуновић Ненад
64. Сивчевић Азра
65. Станишић Ирина
66. Стојаковић Бранкица
67. Стојаковић Радмила
68. Тишма Александра
69. Велимировић Анела
70. Војновић Радмила
71. Војновић Споменка
72. Алаџић Миланко
73. Бешић Фадила
74. Безар Ранко
75. Блесић Миленко
76. Божичковић Нада
77. Ћосић Бехка
78. Дурмић Берзад
79. Грујић Златко
80. Хаџић Милосава
81. Кадрић Армин
82. Куртовић Здравко
83. Кузмић Свјетлана
84. Матић Јосип
85. Павлић Драган
86. Рачић Јасминка
87. Заметица Дино
88. Благојевић Драгослав
89. Чабрић Един
90. Галић Анђа
91. Глибић Нахдета
92. Јакић Иван
93. Јазавац Рамиз
94. Каравдић Авдија
95. Ковачевић Гордана
96. Кузмановић Нада
97. МартићЈуре
98. Мартић Стипица
99. Мехмедовић Зијад
100. Мујић Сенада
101. Одобашић Мирсад
102. Омеровић Мирсада
103. Поповић Дубравка
104. Рајковач Иван
105. Радовановић Младен
106. Спасојевић Мирослав
107. Ункић Фарук
108. Ункић Мухидин
109. Вуковић Радојка
110. Захировић Нихад
111. Алић Алија
112. Анушић Златко
113. Бајрактаревић Јасмин
114. Чамџић Сувада
115. Деспотовић Горан
116. Хрвић Аида
117. Илић Оливера
118. Јулић Аднан
119. Ковачевић Бранкица
120. Крајина Слободан
121. Кос Мирко
122. Кутле Нелица
123. Мандић Жељко
124. Марић Бранка
125. Мићић Будимирка
126. Милановић Здравко
127. Мулалић Адмир
128. Панић Лазар
129. Поповић Боринка
130. Прањић Витомир
131. Седлић Вишња
132. Шитум Пејо

133. Шувак Татјана
134. Топаловић Јосип
135. Урошевић Богдана
136. Вукичевић Нела
137. Авдић Едиб
138. Бећировић Вахид
139. Благојевић Татјана
140. Бојовић Горан
141. Букејловић Бранка
142. Дејановић Љиљана
143. Девић Марија
144. Дувњак Јадранко
145. Ђукић Бранка
146. Ђурђевић Срето
147. Грујић Иван
148. Худути Мидат
149. Којић Зоран
150. Лукић Дарко
151. Мехиновић Нерминка
152. Мићић Драган
153. Секулић Ксенија
154. Пурић Јадранка
155. Старчевић Слободан
156. Субашић Незир
157. Суботић Бранкица
158. Тодоровић Нада
159. Туфегџић Миодраг
160. Башић Сњежана
161. Башић Тања
162. Букејловић Радисав
163. Ћусто Рефик
164. Галијашевић Аида
165. Халиловић Ниџара
166. Клучевић Анкица
167. Ковачевић Славојка
168. Макаревић Јасмин
169. Махмутовић Амела
170. Мишурић Споменко
171. Микулић Драгица
172. Николић Раденка
173. Николић Свијетлана
174. Омеркадић Зинаида
175. Осмић Хамида
176. Пракљачић Маја
177. Пинушић Иван
178. Реџић Нахид
179. Станић Момир
180. Толић Борислав
181. Варивода Мира
182. Вејзовић Јасна
183. Бедак Семир
184. Билоњић Мијо
185. Гојковић Брано
186. Ђурић Јела
187. ИбраковиЋ Вехид
188. Јаћимовић Мирјана
189. ЈоксимовиЋ Станиша
190. Јозић Томислав
191. Јуларић Марија
192. Јадузовић Ђулеиман
193. Катанић Лука
194. Костић Младен
195. Лукић Весна
196. Махмутовић Нисвета
197. Мујкић Ифета
198. Муминовић Рахфета
199. Османбеговић Делвета
200. Османбеговић Хидајет
201. Ристић Младен
202. Старчевић Милош
203. Стјепановић Драган
204. Суботић Даница
205. Хеџић Михнета
206. Чолић Винко
207. Ахмић Амир
208. Билић Миленко
209. Дидић Един
210. Ђурчевска Гордана
211. Гаврић Ана
212. Хаџић Емина
213. Хаџикадунић Азра
214. Хусановић Хусеин
215. Ибрић Бахрудин
216. Каран Драгомир
217. Кикић Сенка
218. Корајлић Хасан
219. Крекић Златан
220. Кузмић Соња
221. Матић Звонимир
222. Никлолић Жељко
223. Панић Саша
224. Попадић Едина
225. Симеуновић Јадранка
226. Стјепановић Свијетлана
227. Тривић Зорка
228. Жижановић Тони
229. Пелто Хајрудин

Матуранти 1981/82

1. Делибашић Химлија
2. Гавран Петар
3. Авдић Хусо
4. Бечић Хидајета
5. Балагојевић Миленко
6. Цвијић Невенко
7. Чолић Сретен
8. Ћосић Шефика
9. Благојевић Синиша
10. Хаџикадунић Јасмина
11. Херцег Хасан
12. Хрњић Садета
13. Јоскић Љуба
14. Кикић Сенад
15. Коларвић Иванка
16. Ковачевић Борис
17. Ахметовић Хилмо
18. Барукчић Фина
19. Кулић Горан
20. Мандир Јозо
21. Мевић Хафиза
22. Милићевић Бранислав
23. Муслија Исмет
24. Османовић Абида
25. Стјепановић Ратко
26. Субашић Нермин
27. Балалић Сања
28. Бајрактаревић Фуад
29. Башић Фарук
30. Бегић Амена
31. Башић Биљана
32. Цвар Роберт
33. Чичак Сања
34. Давидовић Сања
35. Дејановић Радмила
36. Дељкић Емир
37. Ћоло Неллица
38. Џаперагић Аида
39. Гојковић Тихана
40. Грујић Марио
41. Хусић Мирза
42. Хаџић Хамзалија
43. Јекић Мирјана
44. Јеринић Мила
45. Кршић Милош
46. Јоскић Марко
47. Которић Грлица
48. Лукић Милица
49. Маглић Џемила
50. Миленковић Јадранка
51. Панић Милена
52. Панић Мира
53. Мулалић Фарук
54. Рибин Жељко
55. Силајџиш Нела
56. Стевовић Снежана
57. Симић Сњежана
58. Тадић Сњежана
59. Терзимехић Фуад
60. Ковачевић Борко
61. Ункић Мајид
62. Вркашевић Мара
63. Жигић Јовица
64. Букејловић Радојка
65. Субашић Сабахета
66. Андоријањић Зоран
67. Берберовић Алма
68. Чикојевић Биљана
69. Чондрић Тончика
70. Добрић Едина
71. Духерић Един
72. Хрњак Анкица
73. Хромалић Амира
74. Хусановић Сејада
75. Хујдур Енвер
76. Јелеч Жељко
77. Јусичић Самир
78. Кантић Нусрета
79. Караматић Славица
80. Китић Бранислав
81. Козина Владо
82. Кожо Сејад
83. Крајина Драгица
84. Кршић Зорица
85. Кузмић Дарио
86. Нешковић Снежана
87. Мишковић Свјетлана
88. Николић Милена
89. Перовић Сњежана
90. Поповић Татјана
91. Рађа Војислав
92. Ристић Раденка

93. Скробић Јасна
94. Станчић Чедомир
95. Субашић Нурудин
96. Симуновић Зоран
97. Видак Сања
98. Даниловић Љиљана
99. Делић Мустафа
100. Дрљић Гордана
101. Ђурђевић Жељко
102. Ђукић Петар
103. Гарић Софија
104. Хусаковић Мунира
105. Хускић Мирза
106. Ибрахимовић Мевлудин
107. Ивић Марио
108. Јоскић Перо
109. Касумовић Џевад
110. Малетић Миро
111. Марковић Слободанка
112. Матић Миленко
113. Милић Наташа
114. Милошевић Сања
115. Млинар Јасна
116. Радоњић Нeђо
117. Алић Суада
118. Бабић Љиљана
119. Беќировић Аида
120. Билић Бранислав
121. Цвијановић Радмила
122. Драганић Душанка
123. Ђурђевић Небојша
124. Пашалић Славојка
125. Гачић Криста
126. Хаџић Енвер
127. Илић Жељка
128. Јелић Жељко
129. Кајганић Огњен
130. Маличбеговић Суада
131. Милановић Небојша
132. Мујкановић Есад
133. Муратовић Осман
134. Нарић Гордана
135. Паравац Свјетлана
136. Пуцаревић Светлана
137. Радош Иван
138. Карамехић Нијаз
139. Томановић Бранислав
140. Алић Ферида
141. Омеровић Нисвета
142. Алић Хајрудин
143. Башић Сабахудин
144. Башић Мирјана
145. Пашалић Зоран
146. Ђукић Радмила
147. Ђукић Ружица
148. Гаврић Мирјана
149. Гавран Илија
150. Јелић Бором
151. Чолић Весна
152. Крџалић Авда
153. Новаковић Миливоје
154. Петковић Јања
155. Смајић Сакиба
156. Ристић Ненад
157. Рачић Марко
158. Савковић Милан
159. Старчевић Слободан
160. Шешлак Госпа
161. Вељановић Драгољуб
162. Зубак Дарко
163. Авдић Бегајета
164. Бајрактаревић Невзета
165. Бојић Драган
166. Бошковић Зоран
167. Дејановић Драган
168. Дошен Радмила
169. Џанановић Јасминка
170. Гавран Љубица
171. Гавран Ружица
172. Хаџимујић Амир
173. Хрњадовић Намик
174. Јовановић Сузана
175. Карић Јасминка
176. Крожалић Јасминка
177. Кресоје Стела
178. Лазаревић Вељкои
179. Лукачевић Алица
180. Мићић Ксенија
181. Мићић Сања
182. Мујачић Сејад
183. Налић Сабина
184. Пилав Енес
185. Пилав Јасминка
186. Синановић Есад
187. Терзић Мерин
188. Топчагић Мирзет

189. Вукељић Весна
190. Алдобашић Јасмина
191. Арамбашић Зоран
192. Бањац Саша
193. Барај Мирољуб
194. Божановић Нада
195. Ћорлука Марица
196. Делић Јасминка
197. Дервић Армин
198. Дрљић Исмета
199. Ђулбић Мирсада
200. Ђурђевић Свјетлана
201. Гирасди Хрвоје
202. Голац Жељка
203. Гостић Мирна
204. Јањушевић Владан
205. Кочо Дамир
206. Котовић Сенка
207. Крунић Татјана
208. Махмутовић Алмир
209. Мерџановић Индира
210. Мулалић Самира
211. Панић Дарко
212. Панић Сњежана
213. Пекић Гордана
214. Ристић Љубинка
215. Сарчевић Суада
216. Станишић Владислава
217. Топић Аида
218. Топић Душан
219. Зубак Јосип
220. Живковић Верица
221. Мешић Алмира
222. Алићехајић Ведран
223. Драшковић Радослав

Матуранти1982/83

1. Аличић Муневра
2. Хоџић Индира
3. Мандић Борислав
4. Петровић Радислава
5. Ђукић Нермин
6. Хујдур Амир
7. Дувњак Зоран
8. Радош Анђа
9. Ристић Нада
10. Блитавић Надира
11. Ђедовић Свјетлана
12. Гајић Александра
13. Гајић Слободанка
14. Грбешић Азра
15. Грујић Марко
16. Халиловић Нусрета
17. Халиловић Сенада
18. Јелеч Марица
19. Кауриновић Стана
20. Лазић Милан
21. Мешић Сенада
22. Микеревић Милкица
23. Окић Емина
24. Поробић Сенад
25. Савић Љиљана
26. Секулић Жељко
27. Старчевић Фахрудин
28. Шимуновић Љубица
29. Томић Милош
30. Топаловић Каја
31. Удовичић Драган
32. Чамџић Хајрудин
33. Делибашић Есад
34. Катић Сњежана
35. Крајина Зденка
36. Крекић Борјанка
37. Лазукић Драган
38. Мишић Татјана
39. Миличевић Цвијета
40. Мулалић Аднан
41. Мулалић Маида
42. Новаковић Гордана
43. Нестеровић Дарио
44. Ранић Нада
45. Пањков Срећко
46. Петковић Младенка
47. Спахић Суада
48. Бешлагић Адиса
49. Вучковић Петар
50. Барукчић Ружица
51. Чехић Горун
52. Барукчић Ружа
53. Ћостовић Нурудин
54. Чанчар Анђелка

55. Ђолић Слађана
56. Елезовић Маидина
57. Хуртић Нубина
58. Јеринић Горан
59. Кадрић Алија
60. Кадушић Ениса
61. Мешкић Аземина
62. Микановић Милена
63. МикеревићБорислав
64. Мустафић Јусуф
65. Османбеговић Сабира
66. Салкић Ремза
67. Смиљанић Драган
68. Шапорац Винко
69. Трифуновић Раденка
70. Бабић Дражен
71. Балалић Јесењко
72. Бањац Снежана
73. Бијеговић Дренко
74. Џаферовић Велида
75. Хаџић Надина
76. Халваџија Сафија
77. Каџалић Алма
78. Куленовић Индира
79. Лазић Душко
80. Лазић Мирјана
81. Љубић Мира
82. Максимовић Горан
83. Максимовић Саша
84. Мишура Ненад
85. Новалић Лариса
86. Петрановић Лариса
87. Рамовић Весна
88. Салкичевић Џана
89. Смајић Мирсада
90. Софренић Љубинка
91. Станојловић Миљана
92. Сунулахпашић Аднан
93. Шкојић Алмир
94. Тешановић Сања
95. Тешић Татјана
96. Томић Зденко
97. Туркић Зинаида
98. Вађина Жељко
99. Вејин Сораја
100. Врбић Маријана
101. Балић Велида
102. Божичковић Љиљана
103. Брекало Гордана
104. Чарић Гордана
105. ЦанановиЋ Алмир
106. Ђурђевић Љиљана
107. Грњић Мира
108. Мађић Омер
109. Јањиловић Драган
110. Јеринић Свјетлана
111. Јелеч Љубица
112. Калаба Слободанка
113. Керин Иванка
114. Крајина Марица
115. Мешиновић Тенфик
116. Нарић Живко
117. Новотни Сања
118. Павловић Душанка
119. Паравац Александар
120. Прекључић Весна
121. Радетић Љиљана
122. Ристић Милорад
123. Славуљица Момир
124. Станковић Бранкица
125. Сушић Ружица
126. Топаловић Зоран
127. Атић Самира
128. Бојковић Предраг
129. Дајаковић Анкица
130. Даниловић Драган
131. Делић Мухамед
132. Гавpановић Добриша
133. Хаџић Златан
134. Хускић Бенџамин
135. Илић Горан
136. Јањић Горан
137. Јанковић Драгиша
138. Јелић Финка
139. Карадроџић Јасминка
140. Курбашић Изета
141. Мирчанац Фикрета
142. Мешић Аида
143. Николић Јовица
144. Пехар Стела
145. Пенава Санда
146. Симић Јован
147. Синавић Хазима
148. Стевановић Љиљана
149. Шаран Самир
150. Шестан Самир

151. Симић Љубица
152. Тота Горан
153. Топлић Винко
154. Тривић Зоран
155. Вошановић Амела
156. Вовчук Александар
157. Беванда Дијана
158. Благојевић Биљана
159. Бјелановић Маринко
160. Чатак Амела
161. Ћеман Хајрудин
162. Делић Сабина
163. Дидић Мирела
164. Цанановић Атифа
165. Ђонлагић Самир
166. Хумић Саћа
167. Конџић Сенад
168. Куналић Јасмин
169. Махмић Мирела
170. Мандић Горан
171. Мешетовић Јасмин
172. Мешиновић Хусеин
173. Мулалић Мидхат
174. Мулаомеровић Харис
175. Мурати Едија
176. Недић Славојка
177. Панић Александра
178. Поповић Жељко
179. Радовановић Татјана
180. Синаровић Шемса
181. Штенгер Борис
182. Жарић Нинослава
183. Жежељ Бранка
184. Антић Татјана
185. Чичак Жељко
186. Добаћ Рамиз
187. Хџић Љубица
188. Илић Меланија
189. Јанић Гордан
190. Јеринић Љубинка
191. Јусичић Самира
192. Кршић Горан
193. Летић Мирсад
194. Мартић Звонко
195. Мехичић Јасмин
196. Милојевић Весна
197. Мулалић Вахид
198. Миросављевић Биљана
199. Николић Радмила
200. Петрић Зоран
201. Пилав Сенад
202. Радовановић Весна
203. Русић Мира
204. Савуљица Горан
205. Станојловић Снежана
206. Стојаковић Младен
207. Аслани Аслан
208. Стојнић Бранко
209. Хаџић Сњежана

Сарадник преводиоца '84. година

1. Аличић Сабина
2. Бојиновић Славиша
3. Чанчар Вероника
4. Чичак Пејо
5. Ћорлука Жељко
6. Дајаковић Катица
7. Дајаковић Сњеана
8. Дамјановић Свјетлана
9. Дубиновић Елмер
10. Филиповић Славојка
11. Гогић Љубица
12. Јазавац Сувада
13. Јушкић Свјетлана
14. Крајина Славица
15. Крстић Љиља
16. Лазић Јелена
17. Марић Марица
18. Мићић Марина
19. Мијић Горан
20. Мујановић Амна
21. Мулахемић Нерминка
22. Николић Емиља
23. Новак Марио
24. Папинути Онорато
25. Пејић Свјетлана
26. Пракљачић Ката
27. Салихбашић Делвета
28. Шаховић Линаида
29. Тошић Слађана
30. Зечевић Сабин

31. Авдић Мирела
32. Арсенић Милкица
33. Блажек Ернестина
34. Ћелић Зинета
35. Ерцег Свјетлана
36. Хаџић Емина
37. Хандановић Жељка
38. Јукић Марица
39. Каралић Нијаз
40. Ковачевић Чедо
41. Ковачевић Наташа
42. Коњић Ферида
43. Марковић Драгана
44. Милетић Радмила
45. Омерхадић Аида
46. Остојић Слађана
47. Османбеговић Јасна
48. Продановић Славојка
49. Петковић Живана
50. Прањић Зденка
51. Продановић Јованка
52. Равлић Иванка
53. Рајбовача мара
54. Стојановић Нада
55. Стојесовић Владана
56. Шермет Елмира
57. Тадић Драгана
58. Томић Душанка
59. Тешњак Муневера
60. Вуковић Љубица
61. Башић Џералдина
62. Бешлагић Самира
63. Бисер Нарцис
64. Бјелогрлић Светлана
65. Букејловић Слађана
66. Чизмар Нарциса
67. Добрић Сека
68. Драгичевић Невенка
69. Дујковић Драженка
70. Гашо Анка
71. Кикић Сенаида
72. Кључевић Љиљана
73. Крајина Љиља
74. Куртагић Аднан
75. Млинар Катица
76. Незић Катица
77. Николић Миодраг
78. Николић Љиљана
79. Симеуновић Данијела
80. Смаилбашић Елхарум
81. Стојановић Татјана
82. Шахман Аида
83. Василић Зоран
84. Васиљевић Исабела Росалба
85. Вехабовић Фатима
86. Воденик Зденка
87. Вуковић Војислав
88. Жунић Едина

Сарадник преводиоца '85. година

1. Кахвић Алма
2. Бабић Сњежана
3. Баришић Ива
4. Босић Здравко
5. Бодулица Весна
6. Чанковић Мануела
7. Чехајић Акша
8. Дејановић Александра
9. Делић Армин
10. Домазет Ружа
11. Драгичевић Мира
12. Ђорђић Љиљана
13. Ђуровић Вјенцеслава
14. Хаџирашидагић Амра
15. Ханџић Денис
16. Хасичић Намка
17. Халиловић Мајда
18. Халиловић Адила
19. Хоџић Нахида
20. Хуртић Зекија
21. Јазвин Сдамир
22. Јупић Хајрија
23. Кесер Мира
24. Крушкић Надина
25. Комадина Велда
26. Лазић Драгана
27. Милосављевић Сања
28. Николић Слободан
29. Нујић Ива
30. Олива Маријана
31. Омеровић Исмета
32. Пекељевић Веселинка

33. Пекељевић Весна
34. Перић Гордана
35. Петковић Раданка
36. Петровић Милкица
37. Пљеваљчић Сузана
38. Потуровић Мустафа
39. Радојчић Оливера
40. Средановић Гордана
41. Стевановић Бранкица
42. Стојковић Татјана
43. Софренић Славица
44. Шљивић Живана
45. Шобота Дубравка
46. Васић Слађана
47. Веселиновић Бранкица
48. Жежељ Жељка

Сарадник преводиоца '86. година

1. Бешлагић Адмира
2. Билић Сандра
3. Гарић Јагода
4. Хаџић Ведина
5. Хоџић Зехра
6. Ибрахимовић Ениса
7. Катић Иванка
8. Кордић Жељка
9. Куртић Шехерзада
10. Кузман Зора
11. Лукачевић Сандра
12. Мандић Мара
13. Марић Веселинка
14. Мартиновић Катица
15. Мешић Бедија
16. Миловановић Сњежана
17. Никић Слободанка
18. Пејић Јелена
19. Пличанић Азра
20. Рађа Драгана
21. Скрозо Бахрија
22. Смајловић Мевлудин
23. Хрњановић Лејла
24. Терзић Душан

Матуранти '87. година

1. Додиг Снежана
2. Арсенић Мићо
3. Бешлагић Надина
4. Бјељаревић Верица
5. Гарић Мирсада
6. Гаврић Славојка
7. Хоџић Сефера
8. Јовић Винка
9. Јовић Зоран
10. Лазић Бранка
11. Матошевић Јања
12. Маловић Младенка
13. Омерчић Алмирка
14. Паић Драгана
15. Пашалић Изета
16. Павловић Рада
17. Станишић Слободан
18. Стојановић Горан
19. Шишић Јасминка
20. Терзић Јелена
21. Томић Славица
22. Мартић Сњежана
23. Ђуро Драгица
24. Џамбеговић Медина
25. Маркановић Зорка
26. Пејић Оливера
27. Шахиновић Едина
28. Шаиновић Илија
29. Ханумић Самира

Матуранти '88. година

1. Ачкар Стјепан
2. Аљић Ениса
3. Андрић Босиљка
4. Артмагић Марица
5. Бешић Зекрија
6. Босић Милена
7. Ћосић Манда
8. Дурмић Нерминка
9. Ђукић Љиља
10. Гостимировћ Сњежана

11. Хоџић Амира
12. Јелић Влајко
13. Јусуфовић Зоран
14. Кекић Гордана
15. Красличевић Зорка
16. Крстић Душко
17. Лазић Јулија
18. Окић Бесима
19. Омерчић Мигдат
20. Остић Дубравка
21. Пајовић Татјана
22. Петровић Љубинка
23. Поповић Винка
24. Рајковача Љиљана
25. Рамић Нихада
26. Стиблик Златко
27. Субашић Јасна
28. Суботић Стојанка
29. Шаховић Аида
30. Тадић Иванка
31. Татић Радмила
32. Тешановић Весна
33. Варивода Нада
34. Којић Стојанка

Матуранти '89 година

1. Аббас Самер
2. Ахмић Аида
3. Арсенић Александра
4. Чакаревић Анђелка
5. Дујковић Драгана
6. Дурак Фахра
7. Цанановић Елвира
8. Цигумовић Сњежана
9. Хумић Халима
10. Јеремић Бранка
11. Кантић Исхак
12. Карајлић Ајдина
13. Лихић Мејра
14. Мамић Божана
15. Машнић Велма
16. Мијачевић Дарко
17. Миливојевић Сребренка
18. Миловановић Љиљана
19. Мехиновић Адиса
20. Моћић Сњежана
21. Мулахусеиновић Вернес
22. Муминовић Јасминка
23. Петровић Ружица
24. Раичковић Живота
25. Секулић Дијана
26. Станојевић Гордана
27. Стојановић Горан
28. Вукмировић Драгана
29. Зарић Бранка
30. Жугић Оливера
31. Жунић Срећко
32. Бегић Надина
33. Шљука Бранкица
34. Алдобашић Зерина
35. Кавазовић Емина

Матуранти '90. година

1. Суровић Слађана
2. Дабовић Марија
3. Дераковић Диана
4. Дринић Радмила
5. Дуић Сања
6. Гргић Маријана
7. Хаџић Амела
8. Хоџић Едина
9. Јелић Анка
10. Јусић Амра
11. Катић Анкица
12. Крижановић Гордана
13. Лукић Рада
14. Мешишовић Мирсада
15. Мешиновић Суада
16. Мишић Биљана
17. Муминовић Елвира
18. Никић Ружица
19. Савић Љубинка
20. Соло Нермина
21. Тињић Нецмија
22. Видовић Весна
23. Вукадиновић Младенка
24. Петровић Бранка

Матуранти '91. година

1. Бегић Сабира
2. Дујић Споменка
3. Ђонлагић Сунита
4. Галијашевић Аријана
5. Хуртић ХаниФа
6. Катић Моника
7. Лазић Бранка
8. Ајановић Алиса
9. Митровић Цвијета
10. Наврбоц Самра
11. Омић Сабина
12. Радош Весна
13. Раулић Рената
14. Шкиљо Самра
15. Скопљак Емина
16. Томић Борјана
17. Зовко Магдалена
18. Арнаутовић Златан
19. Димник Татјана
20. Халиловић Данијела
21. Хасаничевић Адалета
22. Хеџић Емина
23. Хејни Дарија
24. Кајић Славица
25. Кордић Анита
26. Јовановић Сања
27. Марковић Тања
28. Петковић Биљана
29. Пурић Владана
30. Седлачек Жељка
31. Спасојевић Оливер
32. Живановић Александар
33. Шишић Мерсида

Матуранти '92. година

1. Агић Едита
2. Антуновић Марија
3. Божин Катарина
4. Делић Фатима
5. Џигумовић Сандра
6. Хасаничевић Јасминка
7. Кустић Драгана
8. Мичић Весна
9. Микић Сњежана
10. Мркањић Сенада
11. Пуранавић Далиборка
12. Савић Санела
13. Стефановић Мирјана
14. Ширбеговић Леила
15. Видаковић Озренка
16. Видмар Марио
17. Заковић Гордана
18. Андрић Селена
19. Анђелић Свјетлана
20. Ћеман Шемсада
21. Даниловић Сања
22. Дељкић Нермина
23. Ђонлагић Зулејха
24. Евтов Ивана
25. Гарић Сњежана
26. Гаврић Бојана
27. Грујић Сандра
28. Јабанџић Хикмета
29. Калабић Сајда
30. Лишановић Маида
31. Мандир Марица
32. Муратовић Мирела
33. Накић Амела
34. Нарић Радмила
35. Плавшић Садра
36. Петровић Сања
37. Радић Даниел
38. Сркаловић Алија
39. Стјепановић Весна
40. Шијачић Наташа
41. Видић Жељка
42. Хеџић Илмира

Матуранти '92. година - Програмер

1. Бајрактаревић Мирела
2. Бегић Адиса
3. Цицовић Наташа
4. Цвијановић Миленко
5. Делић Ванеса
6. Диздаревић Аниса
7. Добрић Армин
8. Џинић Ермин

9. Ђурђевић Миодраг
10. Галијашевић Исмар
11. Гредаљ Атиф
12. Хаџиавдић Ведад
13. Хаџић Кемал
14. Хећимовић Сабина
15. Илић Љиљана
16. Калабић Рина
17. Каралић Медиха
18. Коројкић Енела
19. Крајина Санела
20. Ливњак Мелиса
21. Махмутагић Амир
22. Мандић анела
23. Марић Синиша
24. Мешић Едина
25. Мухамедовић Анела
26. Подгорац Васиљка
27. Поповић Срђан
28. Руштић Алмир
29. Шурлак Игор
30. Василић Слађана
31. Вукадин Марина
32. Деминовић Алма
33. Ђурић Сандра
34. Јусуфбашић алица
35. Сијаховић Армина
36. Брестовац Љубица

Матуранти '93. година - Сарадник преводиоца

1. Ђукић Маја
2. Ђурђић Гордана
3. Јовић Данијела
4. Кривокапић Ана
5. Мишурић Сњежана
6. Митровић Борка
7. Татић Гордана
8. Топаловић Дијана
9. Вујић Драгана
10. Божић Далиборка
11. Дамјановић Далибор
12. Керић Љиљана
13. Петровић Вања
14. Радуловић Наталија
15. Станковић Зорица
16. Савић Сандра

Матуранти '93. година - Програмер

1. Ђукић Слађана
2. Кристичевић Сандра
3. Кршић Свјетлана
4. Павков Александра
5. Пашалић Алекса
6. Петровић Зоран
7. Рашић Наташа
8. Софренић Јелена
9. Станковић Горан
10. Зечевић Далибор
11. Благојевић Драган
12. БлагојевиЋ Далиборка
13. Цвјетковић Синиша
14. Драгичевић Сања
15. Филиповић Александар
16. Грбовац Оливера
17. Малиновић Драгана
18. Пeрановић Велинка
19. Ристић Срећко
20. Трајковић Александра
21. Малић Биљана
22. Бјељаревић Веселинка
23. Божичковић Тања
24. Ковачевић Биљана
25. Ђурић Далиборка
26. Лазић Светлана
27. Мајсторовић Сања
28. Милићевић Љиљана
29. Пејчић Слађан
30. Протић Ђорђо
31. Томић Гордана
32. Биљановић Наташа
33. Ђерић Далибор
34. Ђурковић Жаклина
35. Главендекић Драгана
36. Кузмић Бранкица
37. Ђурић Дарија
38. Миловановић Слађана
39. Николић Анатолиј
40. Омоћевић Един
41. Пливчевић Лидија
42. Пејаковић Младен
43. Благојевић Драгана
44. Митровић Мира

Матуранти '94. година - Сарадник преводиоца

1. Бјелић Миодраг
2. Кузмић Љиљана
3. Лукић Сања
4. Милетић Мира
5. Миливојевић Саша
6. Нинковић Милијана
7. Петровић Сузана
8. Поповић Дајана
9. Драгојевић Младенка
10. Јанковић Стана
11. Јањић Сретенка
12. Калаковић Горан
13. Ковачевић Слађана
14. Матош Сњежана
15. Стојановић Мара
16. Гарић Дејана
17. Михајловић Милена
18. Милановић Александра
19. Милкановић Сања
20. Нешковић Слађана
21. Петровић Далиборка
22. Симић Биљана

Матуранти '94. година - Програмер

1. Милутановић Далибор
2. Бјељаревић Веселинка
3. Дакић Нада
4. Бјеличић Микола
5. Горановић Славко
6. Никић Слободанка
7. Петровић Александар
8. Петровић Горан
9. Радуловић Сања
10. Ружојчић Аријана
11. Стјепановић Елена
12. Томић Љубиша
13. Томић Роберт
14. Алаџић Александар
15. Авдић Фарук
16. Благојевић Александра
17. Божић Слађана
18. Цоцић Игор
19. Давидовић Далибор
20. Давидовић Оливера
21. Ђекић Оливер
22. Глигорић Александар
23. Кршић Виолета
24. Малић Тања
25. Митровић Владимир
26. Муратовић Кармела
27. Мустизановић Алма
28. Пашкић Далибор
29. Павловић Владан
30. Пијетловић Наташа
31. Сајић Драгана
32. Старчевић Весељко
33. Суботић Татјана
34. Шуматић Саша
35. Трајковић Александар
36. Џигумовић Александар
37. Којић Жељко
38. Марић Саша
39. Мехуљић Кармелита
40. Митровић Александра
41. Нарић Татјана
42. Новаковић Соња
43. Панчић Славиша
44. Софренић Младен
45. Станојевић Слободан
46. Шешлак Оливера
47. Васић Нада
48. Видаковић Татјана
49. Вукојевић Игор
50. Зовко Игор
51. Ђекић Наташа
52. Ђокановић Ружица
53. Глигорић Гордана
54. Лукић Душко
55. Лукић Младен
56. Митровић Зоран
57. Ристић Слободанка
58. Тодоровић Радмила
59. Видић Горан
60. Букејловић Свјетлана
61. Ристић Миодраг
62. Радић Жељко
63. Видаковић Далиборка
64. Талетовић Сандра

65. Јовановић Војиславка
66. Илић Далиборка
67. Божић Жељко
68. Васиљевић Александра
69. Ристић Огњен
70. Ђекић Саша
71. Џан Сања
72. Петров Гордана
73. Стакић Драгана
74. Матичић Миодраг
75. Караус Славица
76. Ђурић Сања
77. Марковић Драгана
78. Радишковић Ана
79. Трифковић Александра
80. Вукмировиц Невенка

Матуранти '95. година

1. Даниловић Тања
2. Стјепановић Дијана
3. Мишић Слободан
4. Филиповић Наташа
5. Гајић Драгана
6. Марковић Татјана
7. Митровић Младенка
8. Момчилов Бранислава
9. Нинковић Милијана
10. Стокић Милка
11. Башић Слађана
12. Давидовић Дијана
13. Дујковић Бојана
14. Јанковић Петра
15. Јовичић Милена
16. Кнежевић Александар
17. Маријановић Александар
18. Миљановић Свјетлана
19. Радушковић Александра
20. Крајишник Синиша
21. Радоњић Анита
22. Ранковић Ирина
23. Томић Љиљана
24. Гарагић Злата
25. Милановић Срђан
26. Нешић Сандра
27. Остојић Верица
28. Паравац Владимир
29. Симишић Марија
30. Стојаковић Славица
31. Васиљевић Младенка
32. Ђедовац Драгана
33. Гојковић Горица
34. Милотић Јадранка
35. Смиљанић Дијана
36. Ђурић Жељко
37. Глишић Нада
38. Милићевић Дејан
39. Славуљица Славиша
40. Тодорић Богдана
41. Васић Сања
42. Поповић Ненад
43. Поповић Предраг
44. Спасић Дијана
45. Ристовски Виолета
46. Топаловић Гордана
47. Цвјетковић Далиборка
48. Алексић Сања
49. Секулић Душко
50. Милановић Сања
51. Лазендић Тања
52. Керецки Алекандра

Матуранти '96. година

1. Бошковић Љиљана
2. Благојевић Мирјана
3. Јакић Тони
4. Круљ Сања
5. Лукић Младен
6. Максимовић Сања
7. Мирковић Александра
8. Остојић Здравка
9. Попадић Јасмина
10. Радоњић Александар
11. Радоњић Тања
12. Рауковић Станимир
13. Стојановић Зорица
14. Тодоровић Радивоје

15. Чакаревић Сњежана
16. Божичковић Жељана
17. Букејловић Нада
18. Драгић Анита
19. Миросављевић Петра
20. Радоњић Тања
21. Скопљак Александра
22. Томић Срђан
23. Малиновић Драгана
24. Стјепановић Данијела
25. Киперовић Наташа
26. Ђурић Биљана
27. Трипуновић Бојана
28. Шуматић Његош
29. Божић Горан
30. Шакота Наташа
31. Горданић Јелена

Матуранти '97. година

1. Бојић Сњежана
2. Васиљевић Тијана
3. Јанковић Небојша
4. Јовановић Виолета
5. Јосиповић Гордана
6. Кнежевић Ивана
7. Мирковић Ђукица
8. Панић Ален
9. Петровић Тања
10. Радишковић Жана
11. Рашета Љиљана
12. Ристић Нинела
13. СтеФановић Данијела
14. Стокић Бојана
15. Филиповић Саша
16. Шашић Бојана
17. Шљука Ранка
18. Гостимировић Славен
19. Димитријевић Ивана
20. Ђурђић Далибор
21. Ерцег Зорица
22. Лазић Велибор
23. Околић Слађана
24. Петровић Игор
25. Радошевић Александар
26. Рељић Тања
27. Стјепановић Звјездана
28. Јовић Мишо
29. Крстић Данијела
30. Чакаревић Сања
31. Чакаревић Тања
32. Вукојевић Душка
33. Недић Синиша
34. Стјепановић Данка
35. Стаменић Миланка
36. Петковић Јован
37. Станојевић Валентина
38. Васић Сања
39. Брајић Драгана
40. Јокић Јадранко
41. Илић Сандра
42. Радојчић Тамара
43. Дабић Данијела
44. Тешић Горан

Матуранти '98. година

1. Глигорић Саво
2. Ђедовац Сања
3. Зечевић Сања
4. Јовић Небојша
5. Кузмић Виолета
6. Лукић Драгана
7. Миличевић Велибор
8. Михајловић Горан
9. Никић Марина
10. Паравац Нинослава
11. Петровић Вања
12. Поповић Сандра
13. Симић Данијела
14. Станишић Биљана
15. Стевић Слађана
16. Стокић Андријана
17. Васић Славиша
18. Видаковић Славица

19. Гајић Нино
20. Глишић Наташа
21. Јанковић Ивана
22. Јовић Бојана
23. Миливојевић Славиша
24. Поповић Бранимир
25. Радивојевић Велиборка
26. Сарић Миленко
27. Симић Свјетлана
28. Стјепановић Дејан
29. Тадић Анђелко
30. Тешић Мирна
31. Удовичић Биљана
32. Тумарчић Тања
33. Челик Невена
34. Петровић Миодраг
35. Пушељић Слађана
36. Цвијић Милијана
37. Танасић Горан
38. Радојевић Слађана
39. Рамић Анита
40. Живановић Божана
41. Кајганић Родољуб
42. Благојевић Маријана
43. Микеревић Дејан
44. Попадић Данијела
45. Бјељаревић Мирјана

Матуранти '99. година

1. Бандић Миленка
2. Ђукић Сњежана
3. Зец Вања
4. Зец Марина
5. Јанковић Сњежана
6. Кнежевић Игор
7. Клопић Сања
8. Кузмић Светислав
9. Митровић Сања
10. Мишић Мила
11. Николић Зорица
12. Радоњић Наташа
13. Свилар Дејан
14. Станчић Велибор
15. Старчевић Далибор
16. Стефановић Владан
17. Стјепановић Жељка
18. Тодоровић Бориша
19. Томић Ирена
20. Урошевић Славица
21. Бркић Александра
22. Гаврић Зорица
23. Гаврић Младен
24. Делабела Весна
25. Ђурановић Весна
26. Ђурић Бојан
27. Ђуричић Аница
28. Жилић Слађана
29. Јовић Маризела
30. Лазаревић Славица
31. Лисичић Нада
32. Михајловић Катарина
33. Недић Борис
34. Нојић Ведран
35. Ожеговић Мирослав
36. Остојић Горан
37. Поповић Марио
38. Поповић Соња
39. Прешић Александра
40. Симић Александар
41. Ћорић Сања
42. Филиповић Тања
43. Цуркић Јелена
44. Цвијановић Сузана
45. Шајиновић Јелена
46. Шуматић Нинослава
47. Гајић Мира
48. Вишекруна Александар
49. Благојевић Огњен
50. Стојановић Ана
51. Стојановић Бошко
52. Ђурић Наталија
53. Ракић Дејан
54. Којадиновић Александра
55. Деспотовић Маријана
56. Зарић Гордана
57. Дујковић Славиша

Матуранти 2000. година

1. Гаврић ивана
2. Гаврић Мирјана
3. Добрић жељка
4. Ђурић Андријана
5. Жугић Ивана
6. Илић Дајана
7. Јанковић Милена
8. Ковчић Мишо
9. Лукајић Сандра
10. Марковић Дајана
11. Мирковић Јелена
12. Недић Жељка
13. Нешковић Дражен
14. Пејчић Стојанка
15. Перић Јелена
16. Петровић Александар
17. Поповић Јадранка
18. Старчевић Борис
19. Старчевић Небојша
20. Телетина Бранкица
21. Бијеловић Срђан
22. Бојић Драгана
23. Бузаковић Дејан
24. Вукељић Ирена
25. Грабовац Свјетлана
26. Грујић Јасмина
27. Зољ Виолета
28. Илић Марина
29. Квржић Раденка
30. Лукић Саша
31. Мајхер Весна
32. Пејчић Биљана
33. Савић Драган
34. Савковић Младенка
35. Симић Александра
36. Симић Љиљана
37. Смиљанић Драган
38. Стевановић Мирна
39. Тешић Миран
40. Томић Весна
41. Тракиловић Јелена
42. Шајиновић Невена
43. Бајић Жељка
44. Божић Мојра
45. Ветмић Дејан
46. Живановић Зоран
47. Игњатовић Љубо
48. Јовановић Жељка
49. Ковачевић Тијана
50. Лукић Бојан
51. Лукић Ђурђица
52. Маљеновић Младенка
53. Марковић Марина
54. Марковић Мира
55. Мартић Дамјан
56. Миличевић Вера
57. Милошевић Биљана
58. Нинковић Ведрана
59. Пашалић Јелена
60. Пејић Јелена
61. Петровић Маријана
62. Старчевић Дејан
63. Стојановић Тина
64. Сушић Момир
65. Вајић Славенка
66. Томић Јасмина

Матуранти 2001. година

1. Божић Јелена
2. Букејловић Милорад
3. Васић Драгана
4. Васић Младен
5. Гарић Данко
6. Јакић Бојан
7. Јовановић Марина
8. Јовановић Сања
9. Којић Дејан
10. Којић Марија
11. Комазец Силвано
12. Копања Неда
13. Лончар Милена
14. Недић Бојан
15. Павловић Зорана
16. Панић Младен
17. Поповић Ивана
18. Прешић Душко
19. Радић Сања
20. Смиљанић Стојан

21. Тошић Младенка
22. Ћелић Јелена
23. Ћорић Сандра
24. Бабић Борис
25. Гаврић Тања
26. Гајић Мирослав
27. Грујић Катарина
28. Девић Сања
29. Дујић Дијана
30. Ђурђевић Радован
31. Ђекић Ацо
32. Јеринић Жана
33. Јевтић Сретен
34. Јевтић Тајана
35. Јовић Срђан
36. Копања Александар
37. Лугоњић Сања
38. Лунић Синиша
39. Марковић Далиборка
40. Марковић Тања
41. Мишић Маја
42. Нинковић Мирослав
43. Нинковић Тања
44. Новаковић Маја
45. Пејчић Драгомирка
46. Смиљанић Слађана
47. Старчевић Југослав
48. Стевановић Младен
49. Стојанчевић Дијана
50. Стојанчевић Драгана
51. Тубић Бранка
52. Божић Горан
53. Дерајић Сања
54. Ђекић Добрила
55. Ђурђевић Сунчица
56. Круљ Андреа
57. Кршић Дијана
58. Марић Младен
59. Маријановић Александра
60. Миладиновић Звјездана
61. Миличевић Маријана
62. Митровић Драган
63. Михајловић Свјетлана
64. Недаковић Бранислав
65. Панић Тања
66. Панић Ведран
67. Пајкић Александра
68. Пијетловић Драган
69. Петровић Ана
70. Радојчић Жељко
71. Сукара Страхиња
72. Топаловић Мирослав
73. Филиповић Наташа
74. Шшестић Бојана
75. Кисић Пеливанка

Матуранти 2002. година

1. Бјелица Јелена
2. Бојанић Бојана
3. Васиљевић кристијан
4. Дејановић Јелена
5. Ђурановић Марија
6. Зекић Небојша
7. Јотић Анита
8. Карагић Александра
9. Крајина Славен
10. Кршић Тања
11. Лацко Маја
12. Лукајић Мирјана
13. Марић Наташа
14. Марјановић Дијана
15. Марушић Бојана
16. Мастиловић Наташа
17. Николић Марко
18. Палексић Ведран
19. Ристић Драгана
20. Рубил Дејан
21. Савић Ивана
22. Станојевић Горица
23. Тодоровић Сузана
24. Бјелошевић Јелена
25. Благојевић Бориша
26. Божић Љиљана
27. Васић Тања
28. Ђурић Драган
29. Зорчић Милијана
30. Игњатић Татјана
31. Јовановић Игор
32. Јовановић Петар

33. Којић Ивана
34. Малцић Биљана
35. Манојловић Јелена
36. Марковић Сузана
37. Мартић Дуња
38. Марушић Бошко
39. Милићевић Слободан
40. Мишић Бранко
41. Николић Драгана
42. Сајс Жарко
43. Смиљанић Александар
44. Станишић Александра
45. Старчевић Данијела
46. Стјепановић Борис
47. Тодић Весна
48. Алексић Сњежана
49. Бајић Предраг
50. Благојевић Сања
51. Богданић Адријана
52. Видаковић Бојан
53. Васић Биљана
54. Врачевић Николета
55. Васиљевић Невенка
56. Грујић Весна
57. Деспотовић Невена
58. Драгицевић Наташа
59. Делић Мирна
60. Ђекић Јован
61. Кулушић Дејан
62. Китановић Данијела
63. Мишић Маја
64. Николић Јелена
65. Нинковић Игор
66. Николић Љиљана
67. Петровић Јелена
68. Радић Тања
69. Славуљица Биљана
70. Спасојевић Виктор
71. Сексан Владан
72. Стокић Миодраг
73. Симикић Данијел
74. Ћуњић Синиша
75. Цигумовић Романа
76. Радић Маја
77. Лукић Тамара
78. Николић Марија
79. Тукарић Борис
80. Васић Бранка

Матуранти 2003. година

1. Бешлагић Маја
2. Божановић Светлана
3. Вулић Ведрана
4. Ђурић Свјетлана
5. Јанковић Миланка
6. Јовановић Јелена
7. Јовић Ивана
8. Јовичић Ивана
9. Лукић Александар
10. Лукић Ивана
11. Марић Марко
12. Марковић Владимир
13. Марковић Славица
14. Микеревић Марина
15. Микеревић Станислав
16. Нинковић Јелена
17. Петровић Маријана
18. Радетић Весна
19. Симић Ружа
20. Симић Сузана
21. Солдатовић Александра
22. Стојановић Бојан
23. Сушић Сања
24. Томанић Јелена
25. Туцаковић Иван
26. Благојевић Бојана
27. Блажановић Синиша
28. Божичковић Јелена
29. Дејановић Драгана
30. Ђекић Бранка
31. Ђорђевић Невена
32. Ђурановић Зорана
33. Живковић Јелена
34. Иванчевић Силвана
35. Кршић Јелена
36. Лазаревић Данијела
37. Максимовић Давор
38. Мочић Бранимир
39. Панић Марко
40. Радојевић Олгица
41. Савић Владимир
42. Симић Дејана

43. Смиљанић Бранка
44. Старчевић Горан
45. Старчевић Тијана
46. Стојчиновић Дијана
47. Торбица Ђорђе
48. Шошкић Нела
49. Арсенић Сања
50. Бајић Гордана
51. Бајић Дијана
52. Благојевић Дејан
53. Благојевић Дејан
54. Божић Сања
55. Бркић Дана
56. Васић Миломир
57. Вукељић Марина
58. Дујаковић Давор
59. Ђекић Рада
60. Ђурђић Данијел
61. Живковић Вељко
62. Кајганић Милена
63. Максимовић Весна
64. Малиновић Горан
65. Никић Горан
66. Николић Зорица
67. Ђђукић Маја
68. Петровић Ведран
69. Стјепановић Слађана
70. Стојановић Даријана
71. Стојчиновић Весна
72. Кузмановић Славен
73. Ристичевић Јелена
74. Пливчевић Ванеса
75. Гојковић Биљана
76. Брекало Јасмина
77. Хаџић Надина

Матуранти 2004. година

1. Алаџић Никола
2. Благојевић Свјетлан
3. Гаврић Љубица
4. Дамјановић Данијела
5. Дујаковић Слађана
6. Ђалић Сања
7. Ђукић Младен
8. Ђурић Срђан
9. Живковић Жељана
10. Јањиловић Данијела
11. Јанковић Александар
12. Лазић Мира
13. Малиновић Вања
14. Мојевић Александра
15. Никић Јелена
16. Нунић Тијана
17. Петричевић Татјана
18. Панић Иван
19. Ристић Лука
20. Рончевић Ирена
21. Стокић Васо
22. Филиповић Анђелка
23. Цвијановић Немања
24. Цвјетковић Драгана
25. Алаџић Јелена
26. Андрић Ведран
27. Васиљевић Весна
28. Глигорић Тамара
29. Ђедовац Бојан
30. Илић Јелена
31. Јосиповић Зорица
32. Крајишник Дејан
33. Лазић Дијана
34. Лукић Љепосава
35. Малетић Сузана
36. Малчић Ивана
37. Милутиновић Свјетлана
38. Милутиновић Славиша
39. Мићић Божица
40. Петковић Жељко
41. Петровић Бојана
42. Радић Ранка
43. Радојчић Слободан
44. Сегдар Драган
45. Симић Јелена
46. Станковић Сандра
47. Станојевић Наталија
48. Станојевић Наташа
49. Стјепановић Неда
50. Вајић Наташа
51. Грачанин Дарио
52. Ђекић Сања

Матуранти Гимназије 2004. године

53. Иванчевић Дијана
54. Илић Ивана
55. Јовановић Бојана
56. Ковачевић Александар
57. Манојловић Озренка
58. Мишић Славица
59. Никић Маја
60. Николић Данијела
61. Перић Радован
62. Радомировић Јелена
63. Росуљаш Јанко
64. Стевановић Марина
65. Томић Дарко
66. Цвијетић Наташа
67. Шарчевић Марина
68. Бљајић Дуња
69. Божић Нада
70. Ветмић Дејана
71. Вујасиновић Дијана
72. Жакула Сандра
73. Живаљевић Богдан
74. Којчић Марјана
75. Копања Бојан
76. Копања Драган
77. Лунић Синиша
78. Миличић Борис
79. Панић СтеФан
80. Радовић Вања
81. Радуловић Младен
82. Стевић Сњежана
83. Танасић Јовица
84. Тодоровић Игор
85. Тодић Вера
86. Топаловић Марина
87. Ђуђић Срђан
88. Цвијановић Биљана
89. Шешлак Синиша
90. Сарајлић Амар

Матуранти 2005. година

1. Вујић Марко
2. Благојевић Вера
3. Благојевић Милан
4. Бошковић Вера
5. Ђакић Биљана
6. Елчић Вања
7. Жакула Срђан
8. Јокић Ивана
9. Керић Сњежана
10. Којчић Небојша
11. Матовић Небојша
12. Мердић Јасмина

13. Мучибабић Весна
14. Николић Јелена
15. Нинковић Ивана
16. Новарлић Борис
17. Паравац Милена
18. Поповић Тијана
19. Симикић Данијела
20. Спасојевић Данијела
21. Сушић Вања
22. Трипић Марина
23. ТриФковић Милош
24. Херибан Даница
25. Цоцић Јелена
26. Арсић Немања
27. Божић Милица
28. Дујковић Данијела
29. Жигић Ведрана
30. Илић Бојана
31. Јеринић Велибор
32. Јокић Марина
33. Којић Душан
34. Купрешак Зорица
35. Максић Свјетлана
36. Мишић Вера
37. Панић Борис
38. Перић Драженка
39. Пантелић Владан
40. Раковић Јовица
41. Савић Александра
42. Сегдар Саша
43. Товиловић Вања
44. Томић Далибор
45. Томић Јелена
46. Туркић Нина
47. Чолић Хелена
48. Шапорац Александра
49. Шаховић Џенана
50. Бјелошевић Марина
51. Васиљевић Драгана
52. Ђокић Бојана
53. Ђалић Синиша
54. Ђекић Дејан
55. Ђекић Данијела
56. Јовановић Милана
57. Илић Мајо
58. Лукић сузана
59. Девић Тања
60. Малић Ољa
61. Марковић Предраг
62. Манојловић Биљана
63. Мишић Бојан
64. Миловановић СтеФан
65. Милићевић Сандра
66. Никић Милена
67. Николић Небојша
68. Пајић Татјана
69. Божичковић Сања
70. Перишић Маја
71. Препелац Ивана
72. Савић Зорана
73. Симишић Невена
74. Суботић Маја
75. Суботић Невена
76. Алаџић Милица
77. Вукељић Ања
78. Бампа Зоран
79. Благојевић Бранко
80. Дујаковић Дијана
81. Лугоњић Дајана
82. Лукић Вишња
83. Марушић Госпава
84. Милићевић Милан
85. Мркоњић Сања
86. Пејић Звјездана
87. Пејић Миленка
88. Пејић Славко
89. Секулић Сања
90. Симић Милорад
91. Хаџиђулбић Нина
92. Хаџић Јелена
93. Ахмић Енеса
94. Крџалић Аида
95. Налић Сандро
96. Петровић Сања

Поводом 60 година живота и рада Гимназије "Јован Дучић" у Добоју Предсједник Републике Српске додијелио је овој установи престижно признање - Орден Његоша II реда.

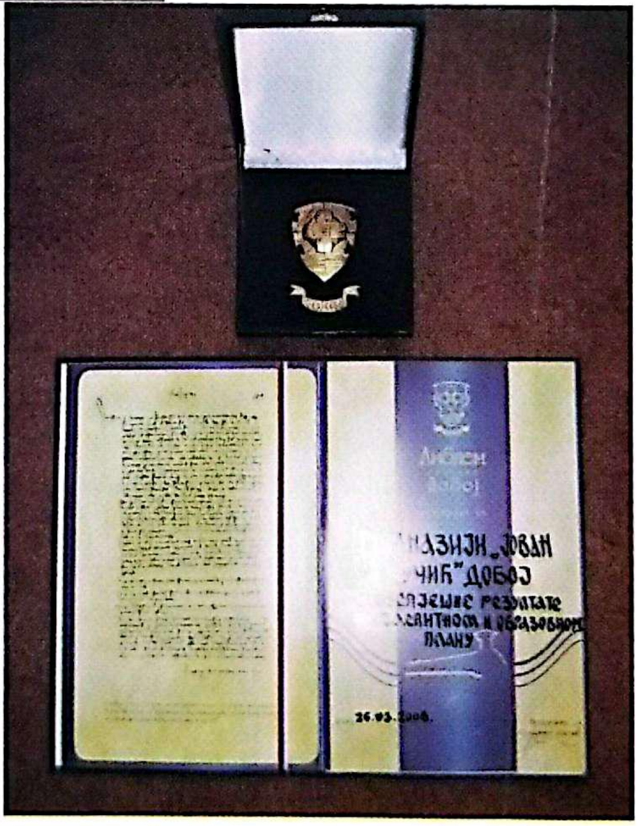

Скупштина општине Добој је 26. 3. 2006. год. поводом Дана општине, додијелила Гимназији Амблем општине.

Ова признања припадају свим бившим и садашњим генерацијама ученика и професора за њихово прегалаштво и рад.

То је уједно и подстицај будућим генерацијама да оправдају ова висока и вриједна признања и да буду носиоци мисионарства и просвијећености као залога љепше будућности.

Оливера Митровић
Велинка Перић
ШЕЗДЕСЕТ ГОДИНА ДОБОЈСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

ИЗДАВАЧ:
Новинско-издавачка кућа "Штампа" Добој

ЗА ИЗДАВАЧА:
Миленко Ђукановић

ШТАМПА:
АД "Графичар" Добој

ЗА ШТАМПАРИЈУ:
директор Милош Илић, дипл. ек.

ТИРАЖ
1000

Штампање првог издања завршено 2006. године

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

373.54(497.6)

МИТРОВИЋ, Оливера

Шездесет година добојске Гимназије / Оливера Митровић, Велинка Перић. - 1. изд. - Добој : Штампа, 2006 (Добој : Графичар). - 302 стр. : фотогр. , табеле ; 25 cm

Тираж 1.000.

ISBN 99938-20-02-4

ПЕРИЋ, Велинка

П.О.: ГИМНАЗИЈА (Добој)

MFN=003217
Winisis-Библио

Управни одбор Управе за индиректно опорезивање БиХ, на приједлог Министарства просвјете и културе Републике Српске, број: 6-01-10-282/05. од 05. 12. 2005. године, дао је Мишљење број: УО 17-01-06-1119/06. да је књига "ШЕЗДЕСЕТ ГОДИНА ДОБОЈСКЕ ГИМНАЗИЈЕ", аутора Велинке Перић и Оливере Митровић, у рецензији Василија Шајиновића и Миленка Ђукановића, производ из члана 13. став 1. тачка 13. Закона о порезу на промет производа и услуга, на чији се промет не плаћа порез на промет производа.

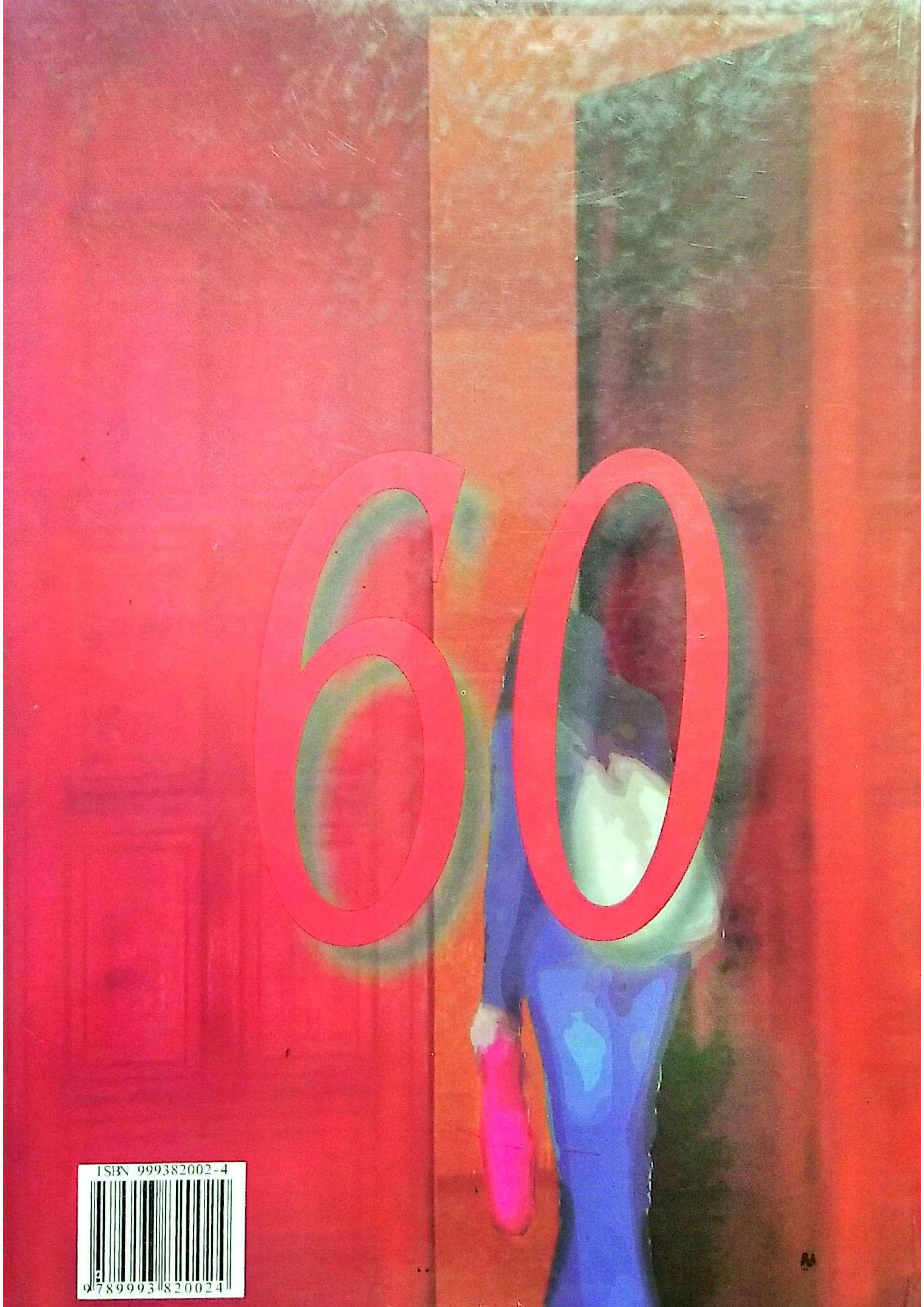

ISBN 999382002-4

9789993820024